

Comisia
Europeană

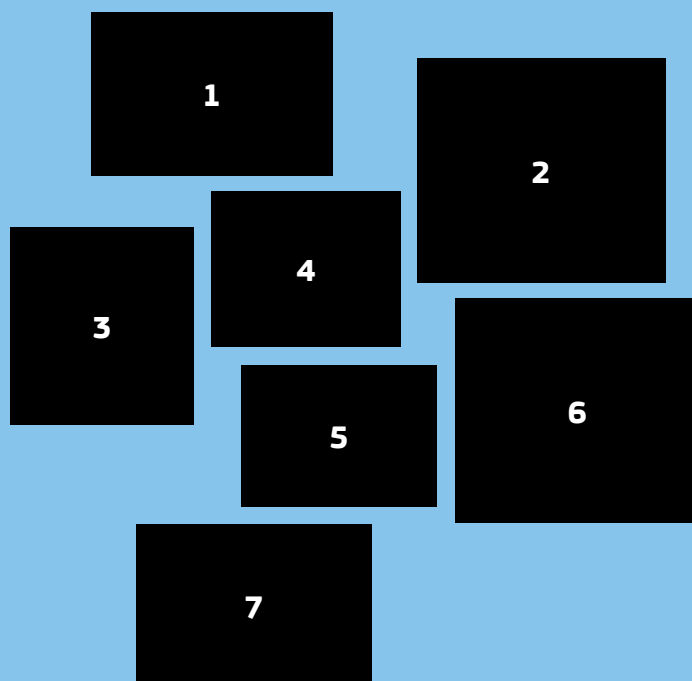
UE în

2023

RAPORT GENERAL
PRIVIND ACTIVITĂȚILE UNIUNII EUROPENE

Pe copertă

1. La 9 mai 2023, de Ziua Europei, Ursula von der Leyen, președinta Comisiei Europene (în stânga), s-a deplasat la Kiev, Ucraina, unde s-a întâlnit cu Volodîmîr Zelenski, președintele Ucrainei (în dreapta).
2. La 9 august 2023, Ursula von der Leyen, președinta Comisiei Europene, a mers la Ljubljana, în Slovenia, pentru a-și exprima solidaritatea și a vedea pagubele produse de inundațiile care au afectat țara.
3. Christine Lagarde, președinta Băncii Centrale Europene (în stânga), primește vizita Robertei Metsola, președinta Parlamentului European (în dreapta), la ceremonia care marchează a 25-a aniversare a Băncii Centrale Europene, Frankfurt, Germania, 24 mai 2023. (© AFP)
4. (© Adobe Stock)
5. Charles Michel, președintele Consiliului European, a prezidat o reuniune a Consiliului European la 14 și 15 decembrie 2023, în Bruxelles, Belgia. În cadrul acestei reuniuni, liderii UE au discutat despre situația în curs din Orientul Mijlociu, despre sprijinul continuu acordat Ucrainei în contextul războiului de agresiune al Rusiei, despre bugetul pe termen lung al UE, despre extindere, securitate și apărare și despre relațiile externe.
6. Ursula von der Leyen, președinta Comisiei Europene (a doua din stânga), Jens Stoltenberg, secretarul general al NATO (al treilea din stânga), și Jonas Gahr Støre, prim-ministrul Norvegiei (în stânga), într-o vizită la una dintre platformele de extracție a gazelor naturale ale companiei norvegiene Equinor amplasată în largul coastei vestice a Norvegiei, 17 martie 2023.
7. Numeroși supraviețuitori ai cutremurului din Turcia se străduiesc să depășească traumele psihologice suferite. Cu ajutor umanitar din partea UE, UNICEF a înființat centre în zonele afectate, unde copiii și îngrijitorii lor pot participa la sesiuni de sprijin psihosocial. Centrele le oferă copiilor un spațiu sigur pentru a învăța, a se juca și a se vindeca. August 2023.

UE în 2023

RAPORT GENERAL PRIVIND ACTIVITĂȚILE UNIUNII EUROPENE

Publicat în temeiul articolului 249 alineatul (2)
din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

O versiune interactivă a prezentei publicații, care cuprinde linkuri către conținut online, este disponibilă în format PDF și HTML la adresa: <http://europa.eu/general-report/ro>.

UE în 2023 – Raport general privind activitățile Uniunii Europene

Comisia Europeană
Direcția Generală Comunicare
Redactare și comunicare țintită
1049 Bruxelles
BELGIA

UE în 2023 – Raport general privind activitățile Uniunii Europene a fost adoptat de Comisia Europeană la 7 martie 2024 sub cota C(2024) 1633.

Print	ISBN 978-92-68-11572-5	ISSN 1977-0308	doi:10.2775/018356	NA-AD-24-001-RO-C
PDF	ISBN 978-92-68-11586-2	ISSN 1977-3544	doi:10.2775/13663	NA-AD-24-001-RO-N
HTML	ISBN 978-92-68-11613-5	ISSN 1977-3544	doi:10.2775/916162	NA-AD-24-001-RO-Q

Comisia Europeană nu este responsabilă pentru modul în care ar putea fi reutilizată prezenta publicație.

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2024

© Uniunea Europeană, 2024

Politica de reutilizare a Comisiei este pusă în aplicare prin Decizia 2011/833/UE a Comisiei din 12 decembrie 2011 privind reutilizarea documentelor Comisiei (JO L 330, 14.12.2011, p. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>). Cu excepția cazului în care se prevede altfel, reutilizarea prezentului document este autorizată în temeiul licenței Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>). Aceasta înseamnă că reutilizarea este autorizată, cu condiția ca sursa documentului să fie recunoscută și să fie indicate orice modificări.

Pentru orice utilizare sau reproducere a unor elemente care nu sunt deținute de Uniunea Europeană, este necesară solicitarea permisiunii direct de la titularii drepturilor respective.

CREDITE

Toate fotografiile © Uniunea Europeană, cu excepția cazului în care se menționează altfel.

Cuvânt-înainte

Ursula von der Leyen

Președinta
Comisiei Europene

2023 a fost un an important, un an în care Uniunea Europeană a continuat să răspundă aspirațiilor cetățenilor UE și să înfrunte rând pe rând provocările care au apărut. Am navigat constant în direcția celor șase priorități stabilite la începutul mandatului și în același timp am găsit soluții îndrăznețe și ambițioase la câteva dintre cele mai grele încercări cu care s-a confruntat vreodată Europa.

Fie că a trebuit să reacționăm în fața războiului brutal de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, să ne ocupăm de cea mai gravă criză energetică din ultimele decenii, să luăm măsuri ca urmare a dezvoltării fulgurante a inteligenței artificiale (IA) sau să gestionăm o criză climatică tot mai accentuată, ne-am mobilizat și am luat în piept provocările extraordinare pe care le-am întâmpinat. Am demonstrat că Uniunea noastră dă tot ce are mai bun atunci când prindem curaj.

Pentru al doilea an consecutiv, Europa a susținut Ucraina, cu unitate, forță și hotărâre, în fiecare etapă. Am pregătit terenul pentru găzduirea a peste 4 milioane de refugiați ucraineni în Uniunea Europeană și am organizat o asistență financiară, umanitară și militară fermă, care a ajuns până în prezent la peste 88 de miliarde de euro. Am demonstrat totodată că vom fi alături de Ucraina atât timp cât va fi nevoie. Prin intermediul noului mecanism pentru Ucraina, vom furniza încă 50 de miliarde de euro în următorii 4 ani, pentru a contribui la furnizarea de servicii de bază – menținerea activității școlilor, plata salariilor și a pensiilor – în timp ce poporul ucrainean continuă să reziste împotriva invadatorilor. 2023 va rămâne în memoria poporului

ucrainean ca fiind anul în care visurile sale s-au apropiat de realitate. Recunoscând progresele imense ale Ucrainei și răspunzând aspirațiilor poporului ucrainean, Uniunea noastră a luat decizia istorică de a deschide negocierile de aderare cu această țară, pe baza recomandării Comisiei.

În același timp, Uniunea a perseverat în eforturile de transformare a economiei noastre. Mai întâi, a impulsionat digitalizarea. Actul nostru european privind cipurile a generat deja investiții planificate în valoare de peste 100 de miliarde de euro, atât publice, cât și private, de-a lungul întregului lanț valoric. Totodată, prin Actul privind inteligența artificială, Europa a devenit primul continent care a instituit un regulament specific referitor la IA, axat pe utilizările cu grad ridicat de risc. Mai mult decât un cadru de reglementare, acest regulament este o rampă de lansare care le permite întreprinderilor noastre să fie deschizătoare de drumuri în ceea ce privește dezvoltarea unei inteligențe artificiale de încredere.

Uniunea noastră a impulsionat, de asemenea, tranziția către o economie curată. Am instituit un cadru pentru realizarea unei reduceri cu cel puțin 55 % a emisiilor de dioxid de carbon până la sfârșitul acestui deceniu, menținând astfel Europa pe traiectoria necesară pentru a deveni neutră din punct de vedere climatic până în 2050. În paralel, prin Regulamentul privind industria „zero net”, consolidăm capacitatea de producție de energie curată a UE, pentru a ne dezvolta competitivitatea și reziliența industrială. Vom sprijini întreprinderile europene să realizeze tranziția și să își mențină în același timp avantajul competitiv, astfel încât

Europa să rămână o destinație privilegiată pentru investiții care aduc locuri de muncă de calitate și stabile, adaptate exigențelor viitorului, cu o bază industrială solidă.

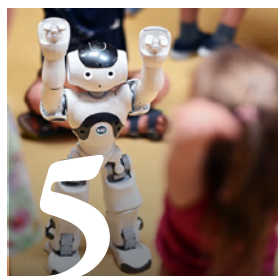
Pentru a se adapta la realitățile geopolitice în schimbare, Europa și-a prezentat prima strategie privind securitatea economică. De asemenea, am luat măsuri concrete pentru a ne spori reziliența prin reducerea dependențelor și a riscurilor pentru economia noastră. Ne asigurăm astfel suveranitatea, securitatea și prosperitatea pentru anii care vin. Acest obiectiv este susținut inclusiv de planul nostru de redresare NextGenerationEU, în valoare de peste 800 de miliarde de euro, care dă un impuls economiilor noastre printr-o combinație de investiții și reforme. Planul a continuat să finanțeze în Europa sute de proiecte verzi și digitale, producând rezultate tangibile pentru europeni – de la parcuri eoliene offshore la trenuri electrice, de la servicii publice digitale de vârf la spitale de talie mondială.

Privind în perspectivă, 2024 va fi un an special pentru continentul nostru, deoarece europenii se vor prezenta la urne pentru a alege o nouă generație de lideri. Va fi o ocazie de a reflecta asupra modurilor în care democrația ajută societățile noastre să devină mai echitabile, industriile noastre mai competitive și economiile noastre mai reziliente. Am convingerea că Uniunea noastră va continua să rămână la înălțime. Pentru că Europa este întotdeauna mai puternică atunci când provocările sunt importante.

Trăiască Europa!

Ursula von der Leyen

Cuprins

- 1.** Răspunsul Uniunii Europene la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei — *8*
- 2.** Consolidarea economiei și a competitivității UE — *23*
- 3.** Crearea unei Europe prospere și neutre din punct de vedere climatic — *48*
- 4.** Asigurarea unei energii accesibile ca preț, sigure și durabile pentru Europa — *68*
- 5.** O Europă pregătită pentru era digitală — *79*
- 6.** Construirea unei Europe echitabile și sociale — *96*
- 7.** Protejarea persoanelor și a libertăților — *113*
- 8.** Promovarea intereselor și a valorilor europene în lume — *130*
- 9.** Evoluții instituționale și consolidarea democrației — *150*

1. Răspunsul Uniunii Europene la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei

Introducere

Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei reprezintă o amenințare la adresa esenței înseși a democrației și reamintește comunității mondiale pericolele autoritarismului. Sprijinul ferm al Uniunii Europene pentru Ucraina este mai mult decât un gest de solidaritate cu o țară vecină în fața unei invazii ilegale și nejustificate, reflectând un angajament comun față de principiile democratice și față de protejarea ordinii internaționale bazate pe norme și a păcii în Europa. În 2023, Uniunea a continuat să ofere sprijin Ucrainei în contextul războiului de agresiune neprovocat și nejustificat al Rusiei și al anexării ilegale de către aceasta a unor părți din teritoriul ucrainean. Acest capitol prezintă diferitele moduri în care Uniunea sprijină

↑

Trupele rusești au încercat să o interogheze pe Oksana în legătură cu nepotul ei, soldat ucrainean. După ce trupele s-au retras, casa i-a fost distrusă cu focuri de artilerie. Finanțarea umanitară din partea UE îi ajută pe oamenii ca Oksana oferindu-le alimente, apă, produse de bază pentru gospodărie, asistență medicală, inclusiv sprijin pentru sănătatea mintală și ajutor psihosocial, și adăpostire de urgență. 21 martie 2023.

Ucraina, printre care se numără furnizarea de ajutor financiar, de protecție civilă și de ajutor umanitar, combaterea dezinformării, primirea refugiaților ucraineni, asistență și instruire militară, acordarea de asistență pentru apărarea și reconstrucția Ucrainei și asigurarea faptului că Rusia suportă consecințe pentru crimele sale prin sancțiuni și urmărire în justiție.

Solidaritatea cu Ucraina

Asistență financiară și sprijin militar

De la începutul războiului de agresiune al Rusiei și până la sfârșitul anului 2023, Uniunea și statele sale membre au pus la dispoziția Ucrainei și a poporului său o asistență totală în valoare de aproape 85 de miliarde de euro. Aceasta include, în special, asistență macrofinanciară în valoare de 25,2 miliarde de euro, din care un pachet de sprijin în valoare de 18 miliarde de euro în favoarea Ucrainei în 2023 prin intermediul instrumentului de asistență macrofinanciară +. Asistența macrofinanciară este un tip de ajutor financiar acordat de UE pentru a ajuta țările partenere care se confruntă cu dificultăți financiare grave să își stabilizeze economiile și să realizeze reformele necesare. Aceste fonduri ajută Ucraina să plătească în continuare salariile și pensiile, să mențină funcționarea serviciilor publice esențiale, cum ar fi spitalele, școlile și locuințele pentru persoanele strămutate, și să își refacă

infrastructura critică. Totodată, aceste fonduri ajută țara să realizeze reforme instituționale, de exemplu în domeniul luptei anticorupție și al justiției.

Asistența militară combinată acordată Ucrainei de către UE și statele sale membre până în prezent se ridică la peste 27 de miliarde de euro, inclusiv 5,6 miliarde de euro alocate prin intermediul Instrumentului european pentru pace. Aceasta include achiziția comună și livrarea imediată de muniție către Ucraina, convenită în martie 2023, cu aproximativ 313 600 de muniții și 3 315 rachete livrate la sfârșitul anului. Instrumentul european pentru pace contribuie, de asemenea, la consolidarea capacităților forțelor armate ucrainene prin intermediul misiunii de asistență militară a UE în sprijinul Ucrainei, cu o alocare de 362 de milioane de euro gestionată de Consiliul Uniunii Europene. Cea mai mare parte a restului asistenței militare pentru Ucraina este furnizată și finanțată bilateral de statele membre.

→
Reuniunea dintre Comisia Europeană și Guvernul Ucrainei la Kiev, Ucraina, 2 februarie 2023.

Sprijin militar

Instrumentul european pentru pace este un instrument utilizat pentru finanțarea acțiunii externe care are implicații militare sau în domeniul apărării. Acesta permite, de asemenea, furnizarea de asistență țărilor partenere în cadrul operațiunilor de menținere a păcii. El este finanțat de către statele membre.

Instrumentul a avut un rol central în furnizarea de sprijin militar Ucrainei. De la începutul agresiunii militare neprovocate și nejustificate a Rusiei împotriva Ucrainei, Uniunea Europeană a adoptat șapte pachete de sprijin prin intermediul acestui instrument. Sprijinul se acordă sub formă de livrări de echipamente militare defensive către forțele armate ucrainene, alături de inițiativa axată pe trei direcții privind muniția pentru a sprijini forțele armate ucrainene, în valoare totală de 5,6 miliarde de euro.

Cu ajutorul acestui instrument, Uniunea finanțează, de asemenea, instruirea forțelor armate ucrainene prin intermediul misiunii de asistență militară a Uniunii Europene, cu sedii în Polonia și Germania. Prin urmare, pentru prima dată în istoria sa, UE oferă instruire militară unei țări aflate în război. Până la sfârșitul anului 2023, misiunea a instruit aproximativ 39 000 de soldați ucraineni.

Ca răspuns la apelul urgent al Consiliului de a livra muniție Ucrainei, Comisia a propus, în mai 2023, Actul privind sprijinirea producției de muniții. Adoptat în iulie, actul urmărește să consolideze capacitatea de reacție a industriei de apărare a Uniunii și capacitatea acesteia de a asigura furnizarea în timp util de muniție și rachete în Europa. Comisia a alocat 500 de milioane de euro în acest scop, utilizând granturi care urmează să fie acordate în 2024 pentru a spori și a accelera producția. (A se vedea capitolul 8 pentru detalii privind capacitățile de apărare consolidate ale UE.)

Suma totală menționată mai sus, de aproape 85 de miliarde de euro, include 17 miliarde de euro puse la dispoziția statelor membre pentru găzduirea și sprijinirea refugiaților. Uniunea oferă protecție temporară pentru aproape 4,2 milioane de refugiați ucraineni care trăiesc în prezent pe teritoriul său.

Uniunea Europeană, împreună cu statele sale membre, a angajat, de asemenea, aproximativ 3 miliarde de euro pentru ajutor umanitar în Ucraina. Din această sumă, Comisia a furnizat în mod direct aproximativ 800 de milioane de euro. (Pentru mai multe detalii, a se vedea secțiunea „Ajutor umanitar și de protecție civilă pentru Ucraina” de mai jos.)

© AFP

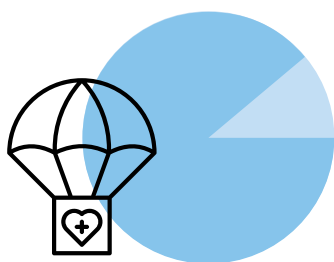

Volodîmîr Zelenski, președintele Ucrainei (în prim-plan în dreapta), și Josep Borrell, Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate și vicepreședinte al Comisiei Europene pentru o Europă mai puternică pe plan internațional (în prim-plan în stânga), înaintea unei mese rotunde din cadrul reuniunii extraordinare a Consiliului European de la Bruxelles, Belgia, 9 februarie 2023.

În iunie, Ucrainei i s-a acordat acces la programul UE de finanțare a infrastructurii, Mecanismul pentru interconectarea Europei. Aceasta înseamnă că Ucraina poate solicita acum finanțare din partea Uniunii pentru proiecte de infrastructură care îi vor îmbunătăți conexiunile energetice, de transport și digitale cu Uniunea Europeană. În 2023, Uniunea Europeană a luat decizia istorică de a deschide negocierile de aderare cu Ucraina, recunoscând eforturile semnificative pe care aceasta le-a depus

pentru a se alinia la standardele UE (a se vedea capitolul 8).

În fine, Uniunea a acordat sprijin și vecinilor Ucrainei pe tot parcursul anului, în special Moldovei, care a primit asistență umanitară în valoare de 58 de milioane de euro, o creștere a asistenței macrofinanciare și acces la programul UE de finanțare a infrastructurii.

89 % dintre cetățenii UE sunt de acord că Uniunea ar trebui să continue să ofere sprijin umanitar persoanelor afectate de războiul din Ucraina.

85 % dintre cetățenii UE sunt de acord că invadarea Ucrainei de către Rusia arată că Uniunea trebuie să își asigure securitatea energetică și economică.

79 % dintre cetățenii UE sunt de acord că invadarea Ucrainei de către Rusia arată că Uniunea trebuie să intensifice cooperarea militară între statele membre.

77 % dintre cetățenii UE sunt de acord că autoritățile ruse ar trebui să fie trase la răspundere pentru situația actuală din Ucraina.

71 % dintre cetățenii UE sunt de acord că Uniunea ar trebui să continue să dea dovadă de solidaritate cu Ucraina.

Surse: Eurobarometru Flash 533, septembrie 2023; Eurobarometru Standard 100, decembrie 2023.

Sancțiuni impuse de Uniunea Europeană

Pe lângă ajutorul financiar și alte tipuri de sprijin tangibil pentru Ucraina și poporul său, Uniunea Europeană a impus sancțiuni fără precedent și de amploare împotriva Rusiei ca răspuns la războiul său de agresiune împotriva Ucrainei.

Sancțiunile reprezintă unul dintre instrumentele Uniunii ca răspuns la acest război injust și ilegal, cu scopul de a slăbi capacitatea economică a Rusiei

și de a limita capacitatea acesteia de a-și finanța războiul de agresiune. În acest sens, sancțiunile îndeplinesc obiectivul-cheie al UE de a continua să acționeze pentru o pace justă și durabilă. Începând cu 23 februarie 2022, Uniunea a impus în total 12 pachete de sancțiuni împotriva Rusiei. Acestea vizează nu numai anumite persoane și entități, ci și sectorul financiar, industrial, al transporturilor și al energiei.

În februarie și iunie 2023, UE a adoptat al 10-lea și al 11-lea pachet de sancțiuni împotriva Rusiei. Acestea au adăugat 225 de persoane și entități pe lista de sancțiuni a Uniunii Europene. Măsurile suplimentare au inclus noi interdicții privind exportul de produse tehnologice și industriale critice către Rusia, în special de tehnologie cu aplicații militare potențiale. În plus, aceste pachete au vizat noi surse rusești de dezinformare, au extins lista importurilor interzise din această țară și au introdus măsuri de prevenire a eludării acestor sancțiuni, inclusiv eforturi pentru o mai bună cooperare cu principalele țări terțe pentru a monitoriza, a controla și a bloca mai bine reexporturile.

Cel de al 12-lea și cel mai recent pachet de sancțiuni a fost adoptat la 18 decembrie și a adăugat alte 140 de persoane și întreprinderi pe lista de sancțiuni. De asemenea, au fost instituite noi interdicții la import și la export, cum ar fi interzicerea exportului de diamante rusești către UE, care vor fi aplicate în strânsă cooperare cu partenerii din cadrul G7. În plus, pachetul a consolidat implementarea plafonului prețului petrolului prin introducerea de noi măsuri pentru o mai bună monitorizare a modului în care petrolierele sunt utilizate pentru a eluda plafonul. El a inclus, de asemenea, obligații mai stricte în materie de urmărire a activelor și măsuri severe împotriva companiilor din țări terțe care eludează sancțiunile.

Împreună cu partenerii săi, Uniunea a convenit asupra unei liste prioritare de produse pentru câmpul de luptă supuse sancțiunilor. Întreprinderile ar trebui să aplice măsuri de precauție în legătură cu aceste produse, iar țările terțe nu trebuie să le exporte în Rusia. În plus, UE a identificat bunuri critice din punct de vedere economic care fac obiectul unor fluxuri comerciale anormale. Au fost observate deplasări ale acestor bunuri către Rusia prin anumite țări terțe.

Măsurile de înghețare a activelor reprezintă unul dintre cele mai vizibile și importante tipuri de sancțiuni din punct de vedere politic. În total, aproape 1 950 de entități și persoane fac în prezent obiectul măsurilor restrictive și au fost înghețate active în valoare de peste 28 de miliarde de euro aparținând unor oligarhi și societăți din Rusia și Belarus. Statele membre au raportat, de asemenea, active ale băncii centrale a Rusiei în valoare de peste 200 de miliarde de euro înghețate în UE.

Războiul în sine și măsurile restrictive exercită o presiune considerabilă asupra economiei Rusiei, deoarece contribuie la creșterea rapidă a cheltuielilor, la deprecierea rublei, la creșterea inflației și la

o piață a forței de muncă tensionată, care reflectă o pierdere de lucrători. Rubla a pierdut aproximativ 40 % din valoarea sa față de vârful înregistrat în vara anului 2022, ceea ce a forțat banca centrală a Rusiei să își majoreze ratele dobânzii de la 8 % la 16 % și să își consolideze controlul asupra capitalului. Veniturile bugetare din petrol și gaze au scăzut cu 40 % în 2023 datorită plafonării prețului petrolului convenite cu partenerii din cadrul G7. Acest efect se va intensifica în timp, deoarece măsurile au fost concepute pentru a avea un impact pe termen lung asupra bugetului Rusiei și asupra bazei sale industriale și tehnologice.

Totodată, sunt impuse sancțiuni și aliatului Rusiei, Belarus. La 3 august 2023, Consiliul a adoptat al 7-lea pachet de sancțiuni ca răspuns la încălcările drepturilor omului și la reprimarea societății civile din țară. Uniunea nu impune sancțiuni globale întregii țări, ci vizează, în schimb, sectoare strategice ale economiei belaruse, cum ar fi comerțul cu arme, comerțul cu tehnologii cu potențial de utilizare militară și comerțul cu bunuri utilizate în industria aviatică și spațială.

Combaterea dezinformării

Prin intermediul canalelor sale de știri deținute de stat și al canalelor afiliate, Rusia diseminează informații false și propagandă de război, încercând să își justifice acțiunile agresive împotriva Ucrainei și să transfere vina Ucrainei și Occidentului. Pentru a contracara acest lucru, Uniunea sprijină eforturile Ucrainei de sensibilizare a partenerilor mondiali, inclusiv în cadrul forumurilor și discuțiilor internaționale. Uniunea acționează la mai multe niveluri pentru a ajunge la un număr cât mai mare de persoane, sprijinind instituțiile guvernamentale, societatea civilă, organizațiile mass-media și platformele online în conformitate cu Codul de bune practici privind dezinformarea actualizat.

Ca parte a sancțiunilor împotriva Rusiei, UE a suspendat activitățile de radiodifuziune ale multor canale rusești de dezinformare deținute de stat și pro-Kremlin. La un nivel mai general, anul 2023 a marcat o schimbare radicală în lupta împotriva dezinformării în Uniunea Europeană. Odată cu intrarea în vigoare a Regulamentului privind serviciile digitale, furnizorii de platforme online foarte mari și de motoare de căutare online foarte mari trebuie să evalueze în mod regulat orice riscuri societale potențiale pe care le prezintă serviciile lor. Printre acestea se numără amenințările la adresa libertății de exprimare și riscul ca serviciile lor să fie utilizate pentru campanii de dezinformare.

În iulie, Comisia a lansat o cerere de propuneri în valoare de 1,2 milioane de euro pentru proiecte care pot descifra modul în care discursurile de dezinformare privind războiul Rusiei împotriva Ucrainei, alegerile și comunitatea LGBTIQ apar online și offline și modul în care acestea pot fi combătute. Aceste proiecte vor face parte din eforturile mai ample de combatere a dezinformării, cum ar fi platforma EUvsDisinfo și sistemul de alertă rapidă.

Comunicările și campaniile specifice de pe platformele de comunicare socială pentru a demonta dezinformarea rusă cu privire la sancțiuni și la

securitatea alimentară și energetică au continuat în 2023. În fine, pentru a asigura faptul că persoanele strămutate din Ucraina își cunosc drepturile, Comisia a desfășurat o campanie de sensibilizare cu privire la importanța utilizării surselor oficiale de informare.

Ajutor umanitar și de protecție civilă pentru Ucraina

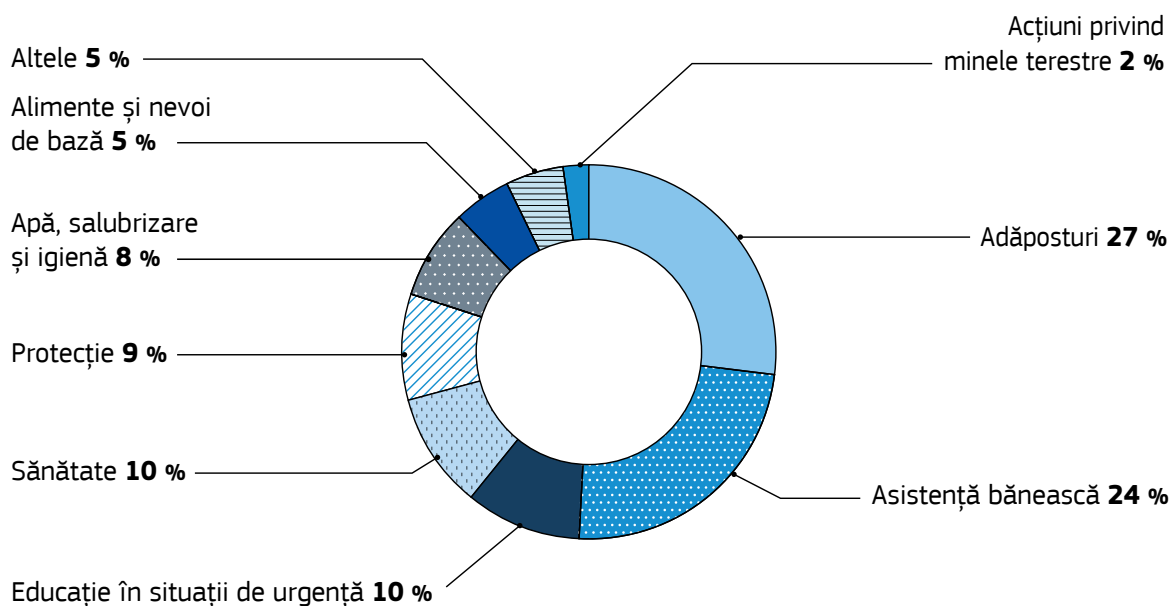
Finanțarea UE în domeniul protecției civile și al ajutorului umanitar ajută populația din Ucraina prin multiple forme de sprijin. În total, acest ajutor se ridică la aproximativ 1,6 miliarde de euro (aproximativ 800 de milioane de euro sub formă de ajutor umanitar și 800 de milioane de euro sub formă de asistență în natură în materie de protecție civilă). Ajutorul umanitar include furnizarea de alimente, apă, produse de bază pentru gospodărie, asistență medicală, sprijin psihosocial și pentru sănătate mintală, precum și adăposturi de urgență. Ajutorul acordat de Uniune Ucrainei include, de asemenea, sprijinirea tinerilor ucraineni pentru a-și continua educația și furnizarea de asistență în numerar pentru a contribui la acoperirea nevoilor de bază. UE își coordonează ajutorul umanitar și pentru dezvoltare printr-o abordare bazată pe conexiune, asigurându-se nu numai că acesta răspunde nevoilor imediate, ci și că este sustenabil pe termen lung.

Sprijinul psihosocial este acordat persoanelor strămutate în statele membre prin intermediul programului UE pentru sănătate și, în mare parte, în colaborare cu Federația Internațională a Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie. În plus, UE coordonează evacuările medicale ale pacienților ucraineni care au nevoie urgentă de tratament, transferându-i în spitale din întreaga Europă pentru a primi asistență medicală specializată. Aproape 3 000 de pacienți care aveau nevoie de evacuare medicală au fost transferați cu succes în 22 de state membre sau în țări din Spațiul Economic European în perioada martie 2022-19 decembrie 2023.

←
PODCAST: Ascultați sau citiți acest articol publicat de EUvsDisinfo despre modul în care Rusia distorsionează adevărul.

Finanțarea umanitară acordată de UE Ucrainei în 2023, pe sectoare

Prin intermediul Centrului său de coordonare a răspunsului la situații de urgență, Uniunea Europeană coordonează cea mai amplă operațiune a sa de protecție civilă desfășurată vreodată pentru a oferi asistență de urgență persoanelor aflate în dificultate (a se vedea capitolul 8).

Toate cele 27 de state membre, împreună cu Islanda, Macedonia de Nord, Norvegia, Serbia și Turcia, au oferit asistență în natură prin intermediul mecanismului de protecție civilă al UE, de la materiale medicale, articole pentru adăposturi și vehicule la echipamente de stingere a incendiilor și echipamente energetice. Pentru a direcționa aceste articole de urgență către Ucraina, Uniunea a deschis noi centre logistice în Polonia, România și Slovacia. Până la sfârșitul anului 2023, aproape 100 000 de tone de astfel de asistență fuseseră furnizate Ucrainei.

→

Rusia are ca țintă infrastructura energetică a Ucrainei. Pentru a oferi întăriri serviciilor ucrainene și a asigura încălzirea în condițiile unor temperaturi de iarnă sub zero grade, UE a donat peste 5 500 de generatoare de curent electric și mai mult de 6 milioane de unități de echipament electric. Acest transformator, în valoare de peste 2 milioane de euro, a fost oferit de Litgrid, o societate lituaniană de distribuție a energiei electrice, și face parte din cea mai mare operațiune logistică coordonată în cadrul mecanismului de protecție civilă al UE. 24 ianuarie 2023.

Uniunea a furnizat asistență și din rezervele rescEU. rescEU este o rezervă de capacități europene, finanțată integral de UE. Aceasta include o flotă de avioane și elicoptere pentru stingerea incendiilor, avioane de evacuare medicală și un stoc de articole medicale și spitale de campanie care pot răspunde la situații de urgență. Pentru Ucraina, Uniunea a trimis generatoare de energie electrică, echipamente

medicale și unități de adăpostire temporară. În plus, au fost trimise stații de tratare a apelor ca răspuns la distrugerea barajului Nova Kakhovka și au fost furnizate echipamente specializate – cum ar fi decontaminanți, costume de protecție și pastile de iod – ca răspuns la riscurile pentru sănătatea publică, cum ar fi amenințările chimice, biologice, radiologice și nucleare.

Pentru a-i ajuta pe copiii ucraineni să se întoarcă la școală, UE a lansat în decembrie 2022 campania „Autobuze școlare pentru Ucraina”, prin care au fost trimise Ucrainei peste 380 de autobuze de către UE și statele sale membre.

Un autobuz donat de orașul Luxemburg, care pleacă din centrul logistic al mecanismului de protecție civilă al UE, Suceava, România, iulie 2023.

Primirea persoanelor care fug din calea războiului

Războiul de agresiune neprovocat și nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei a declanșat cea mai mare strămutare forțată a persoanelor din Europa de la Al Doilea Război Mondial. Pentru a proteja drepturile persoanelor care fug din Ucraina către UE, Uniunea a introdus rapid Directiva privind protecția temporară. La sfârșitul anului 2023, aproape 4,2 milioane de persoane din Ucraina beneficiau de dreptul de ședere

și de dreptul la o locuință, la asistență medicală, la educație și la muncă în UE. În luna octombrie, această protecție temporară a fost prelungită până în martie 2025. Platforma de solidaritate a ajutat statele membre să coordoneze primirea refugiaților din Ucraina și contribuie în continuare la punerea în aplicare a directivei.

4 martie 2022
a activat măsuri de **protecție temporară** pentru a ajuta persoanele care fugeau din calea războiului

14 iunie 2022
a publicat orientări pentru a facilita accesul în UE la **locuri de muncă**, la **programe de formare și de învățare în rândul adulților**

10 octombrie 2022
a lansat instrumentul online al **inițiativei-pilot privind rezerva de talente la nivelul UE**, pentru a-i ajuta pe oameni să caute un loc de muncă în UE

6 aprilie 2022
a emis o recomandare privind **recunoașterea rapidă**, echitabilă și flexibilă a **calificărilor**

6 iulie 2022
a oferit orientări în cadrul inițiativei privind locuințele sigure pentru a **sprijini gazdele și persoanele găzduite**

4 martie 2023
a oferit **protecție** în UE unui număr de **4 milioane de persoane**, printre care peste **700 000 de studenți**

Pentru a-i proteja pe ucraineni, UE:

Asigurarea unei integrări rapide și eficace pe piața forței de muncă este o altă modalitate importantă prin care Uniunea îi primește pe cei care fug din calea conflictului armat. Măsurile adoptate în cadrul politicii de coeziune în 2022, cum ar fi Acțiunea de coeziune pentru refugiații din Europa și pachetele de asistență flexibilă pentru teritorii, au introdus flexibilitatea necesară în ceea ce privește normele de finanțare a politicii de coeziune pentru a asigura faptul că statele membre pot utiliza această finanțare pentru a primi refugiați din Ucraina. În 2023, aceste măsuri au continuat să permită alocarea de fonduri pentru programe de integrare socială, asistență medicală, alimente, asistență de bază și orientare pentru piața forței de muncă. Acest din urmă domeniu include cursuri de limbi străine, educație, servicii sociale și servicii de îngrijire a copiilor. Ocuparea forței de muncă îi ajută pe oameni să își reconstruiască viața, să își dezvolte competențele și să contribuie la comunitățile-gazdă și, în cele din urmă, va sprijini reconstrucția Ucrainei.

Peste 1,5 milioane de ucraineni lucrează în prezent în Uniunea Europeană.

Sursă: Ancheta Rețelei europene a serviciilor publice de ocupare a forței de muncă.

Uniunea Europeană îi ajută pe ucraineni să se integreze pe piața muncii permițând validarea rapidă a competențelor și recunoașterea calificărilor profesionale și academice. Ea a instituit proiectul-pilot privind rezerva de talente la nivelul UE, un instrument online de căutare a unui loc de muncă prin care persoanele care au fugit din calea războiului din Ucraina își pot găsi locuri de muncă și posturi vacante adecvate. În plus, serviciile publice de ocupare a forței de muncă din statele membre pun în legătură

persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă cu angajatorii de la nivel național. În iulie, Rețeaua europeană a serviciilor publice de ocupare a forței de muncă a adoptat orientări comune pentru a sprijini în continuare integrarea pe piața forței de muncă.

Uniunea Europeană este dedicată totodată asigurării accesului la o educație de înaltă calitate pentru copiii ucraineni strămutați. Aceasta a mobilizat mai multe instrumente, în principal în temeiul cadrlui strategic al Spațiului european al educației, cum ar fi orientări privind învățarea reciprocă, platforme online și finanțare. Programul de finanțare Erasmus+ este utilizat, de asemenea, pentru a sprijini educația studenților refugiați. Învățământul superior este sprijinit în plus prin programul de burse MSCA4Ukraine. Datorită finanțării și sprijinului oferite de această inițiativă, până la sfârșitul anului 2023, 124 de cercetători ucraineni și-au putut continua activitatea în UE și în diferite țări terțe care participă la programul Orizont Europa.

În plus, Comisia a lansat trei noi inițiative pentru a stimula cooperarea Uniunii în domeniul cercetării și inovării cu Ucraina: un nou birou Orizont Europa la Kiev; noua inițiativă a Consiliului european pentru inovare pentru a sprijini comunitatea deep tech din Ucraina; și un nou centru comunitar al Institutului European de Inovare și Tehnologie.

În fine, Uniunea cunoaște valoarea expresiei culturale pentru a ajuta oamenii să proceseze evenimentele traumatizante și a crea un sentiment de comunitate și de înțelegere reciprocă. În 2022, programul „Europa creativă” al UE a lansat o cerere de proiecte pentru a sprijini artiștii și organizațiile culturale din afara Ucrainei. În mai 2023, au fost anunțați câștigătorii: consorțiile ZMINA, Culture Helps și U-RE-HERIT vor sprijini artiștii ucraineni și vor contribui la reconstrucția patrimoniului cultural al Ucrainei.

Integrarea în piața unică și alte acorduri

În aprilie 2023, Ucraina s-a alăturat mecanismului de protecție civilă al UE în calitate de stat participant. În august, deși era încă în curs de aderare oficială la mecanism, Ucraina a contribuit cu 51 de agenți de primă intervenție și 19 vehicule pentru a sprijini eforturile de salvare din Slovenia în urma inundațiilor devastatoare. În calitate de stat participant cu drepturi depline, Ucraina va putea să trimită ajutoare prin intermediul mecanismului alături de alți membri atunci când o altă țară se va confrunta cu o criză, oferind aceeași solidaritate pe care a primit-o. Acesta este totodată un pas important către integrarea în UE a Ucrainei și extinde vecinătatea estică a mecanismului de protecție civilă al UE.

De la stânga la dreapta: Ihor Klimenko, ministrul ucrainean al Afacerilor Interne, Olha Stefanișina, viceprim-ministru pentru Integrarea Europeană și Euro-Atlantică a Ucrainei, și Janez Lenarčič, comisar european pentru gestionarea crizelor, la semnarea unui acord prin care se acordă Ucrainei calitatea de membru deplin al mecanismului de protecție civilă al UE, Kiev, Ucraina, 20 aprilie 2023.

Ucraina și-a continuat integrarea în piața unică a Uniunii Europene prin aderarea la Programul privind piața unică odată cu semnarea unui acord de asociere în cadrul unei reuniuni între comisarii europeni și guvernul ucrainean care a avut loc la Kiev la 2 februarie 2023. Acest acord permite întreprinderilor mici și mijlocii din Ucraina să beneficieze de cereri de propuneri specifice care pot duce la acordarea unei finanțări și să participe la inițiative precum Erasmus pentru tineri antreprenori și Rețeaua întreprinderilor europene.

Două cereri de propuneri, cu un buget total de 7,5 milioane de euro, au fost lansate în mod specific pentru a sprijini integrarea întreprinderilor mici și mijlocii ucrainene pe piața unică. În plus, s-au înregistrat progrese rapide în ceea ce privește negocierile cu Ucraina pentru un acord privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale. Odată intrat în vigoare, acest acord va promova integrarea economică, ajutând astfel economia ucraineană și întreprinderile ucrainene să se redreseze.

Descoperiți modul în care Erasmus pentru tinerii antreprenori îi sprijină pe antreprenorii ucraineni.

Aflați cum acordă sprijin Ucrainei Uniunea Europeană și Rețeaua întreprinderilor europene.

Ucraina beneficiază, de asemenea, de o altă caracteristică importantă a pieței unice. În aprilie 2022, UE a colaborat cu operatorii de telefonie mobilă europeni și ucraineni pentru a oferi roaming gratuit sau la prețuri accesibile între cele două regiuni. Acest acord, reînnoit în iulie 2023 pentru încă un an, ajută persoanele strămutate din Ucraina să păstreze contactul dincolo de frontiere, operatorii reducând și mai mult costurile de conectare.

În același timp, Comisia depune eforturi pentru integrarea acestui acord privind roamingul în Acordul de asociere UE-Ucraina. Odată finalizat, acesta va asigura utilizarea gratuită a telefoniei mobile atât pentru vizitatorii ucraineni în UE, cât și pentru cei care călătoresc din UE în Ucraina. Ritmul integrării Ucrainei pe piața serviciilor de roaming din Uniune va depinde de adoptarea și punerea în aplicare a legislației relevante a UE.

Securitatea alimentară

Rusia agravează criza securității alimentare mondiale blocând în mod deliberat exporturile de cereale prin Marea Neagră, atacând silozurile de cereale și infrastructura agricolă din Ucraina și limitând exportul de produse agricole și de îngrășăminte.

↑
Descărcarea cerealelor ucrainene de pe un șlep pe fluviul Dunărea, Moldova, 12 decembrie 2022.

În 2022, Uniunea Europeană, statele sale membre, Ucraina și Moldova au instituit culoarele de solidaritate UE-Ucraina pentru a exporta cerealele blocate în Ucraina în restul lumii. Aceste rute alternative, care includ căi ferate, drumuri și căi navigabile, facilitează atât exporturile din Ucraina, cât și importurile vitale, cum ar fi ajutorul umanitar și îngrășămintele.

Culoarele de solidaritate: un rol esențial pentru securitatea alimentară mondială

În total, în 2022 și 2023, culoarele de solidaritate au permis Ucrainei:

- să exporte peste 65 de milioane de tone de produse agricole, dintre care aproape 61 de milioane de tone de cereale, semințe oleaginoase și produse conexe, inclusiv către țările cele mai afectate de penuria de alimente;
- să exporte peste 51 de milioane de tone de produse neagricole din Ucraina, cum ar fi minereuri, fier, oțel și lemn;
- să genereze venituri de aproximativ 44 de miliarde de euro pentru fermierii și întreprinderile ucrainene;
- să importe peste 43 de milioane de tone (cu o valoare de 88 de miliarde de euro) de bunuri esențiale, cum ar fi combustibilul.

În iunie 2023, Uniunea a anunțat că investește 250 de milioane de euro în nouă proiecte transfrontaliere pentru a îmbunătăți conexiunile dintre Ucraina, Moldova și vecinii lor din UE, Ungaria, Polonia, România și Slovacia. Proiectele includ studii și lucrări la punctele de trecere a frontierei feroviare și rutiere pentru extinderea și modernizarea infrastructurii, îmbunătățirea zonelor de parcare și a structurilor și echipamentelor de transbordare.

În fine, în 2023 a fost creată o Platformă comună de coordonare pentru a îmbunătăți fluxul schimburilor comerciale dintre Uniune și Ucraina. Eforturile platformei s-au intensificat după ce Rusia a pus capăt, la 17 iulie, Inițiativei privind exportul de cereale prin Marea Neagră, stopând efectiv exporturile de cereale pe ruta Mării Negre.

Sprijin pentru statele membre

Efectele războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei sunt resimțite dincolo de frontierele Ucrainei. În calitate de vecini ai Ucrainei, statele membre sunt, la rândul lor, afectate, în special în domeniul piețelor energiei și alimentelor. (Pentru mai multe informații cu privire la modul în care UE abordează criza energetică, a se vedea capitolul 4.)

În 2023, Uniunea Europeană a autorizat ajutoare de stat în valoare de 487 de miliarde de euro pentru a sprijini statele membre în contextul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei.

Cadrul temporar de criză și de tranziție, aplicabil de la 9 martie 2023, este unul dintre instrumentele pe care statele membre le pot utiliza pentru a atenua efectele războiului asupra economiilor lor.

În plus, după suspendarea programelor de cooperare cu Rusia și aliatul acesteia, Belarus, UE a transferat în 2023 o sumă suplimentară de 135 de milioane de euro, prevăzută inițial pentru proiecte cu aceste două țări, către alte programe care vor consolida cooperarea dintre statele membre și Ucraina și Moldova.

În cursul anului, Uniunea s-a asigurat, de asemenea, că toate regiunile din Estonia, Letonia, Lituania, Polonia și Finlanda care ar fi trebuit să participe la programe de cooperare cu Rusia și Belarus pot participa la alte programe de cooperare interregională existente.

Cadrul temporar de criză și de tranziție oferă statelor membre flexibilitatea de care au nevoie pentru:

1 a acorda ajutoare cu valoare limitată întreprinderilor afectate de criza actuală sau de sancțiunile și contrasancțiunile aferente

2 a se asigura că întreprinderile dispun în continuare de lichidități suficiente

3 a despăgubi întreprinderile pentru costurile suplimentare suportate ca urmare a prețurilor excepțional de ridicate la gaz și energie electrică

© AFP

Secerișul grâului în regiunea Donețk, Ucraina, 4 august 2023.

Sprijinirea fermierilor din UE

Având în vedere importanța Rusiei și a Ucrainei pentru aprovizionarea mondială cu cereale și semințe oleaginoase, războiul în curs al Rusiei împotriva Ucrainei a creat o mare incertitudine și volatilitate pe aceste piețe.

Întrucât rutele de export obișnuite ale Ucrainei prin porturile de la Marea Neagră au fost blocate sau puternic restricționate, exporturile nu au ajuns la destinații într-un mod la fel de eficace ca înainte. În schimb, cerealele și semințele oleaginoase ucrainene s-au regăsit din ce în ce mai mult pe piețele statelor membre învecinate cu Ucraina, creând blocaje logistice.

În 2023, Uniunea a introdus două pachete de sprijin și o interdicție temporară privind importul de grâu, porumb, rapiță și floarea-soarelui din Ucraina în Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia, în temeiul Regulamentului privind măsurile comerciale autonome în favoarea Ucrainei. Acest lucru a contribuit la reducerea blocajelor logistice și la abordarea preocupărilor fermierilor din statele membre afectate, permițând în același timp Uniunii să își continue sprijinul economic acordat Ucrainei sub formă de tarife zero pentru toate importurile din Ucraina.

În total, au fost furnizate peste 156,3 milioane de euro din rezerva pentru agricultură din cadrul politicii agricole comune pentru a sprijini fermierii cei mai afectați din cele cinci state membre învecinate cu Ucraina. Statelor membre în cauză li s-a permis, de asemenea, să utilizeze mijloace de sprijin naționale pentru a oferi o compensație suplimentară, dacă este necesar, fie printr-o finanțare suplimentară, fie printr-un ajutor de stat specific. În plus, în cadrul unui al treilea pachet de sprijin, Comisia a mobilizat o finanțare suplimentară de 330 de milioane de euro pentru a fi alocată fermierilor din alte state membre afectați de costurile ridicate ale factorilor de producție și de probleme specifice cauzate de războiul de agresiune al Rusiei. Mecanismul european de pregătire și răspuns în caz de criză în materie de securitate alimentară, recent instituit, a permis mobilizarea rapidă a competențelor și a atras atenția părților interesate publice și private asupra problemelor și blocajelor într-un stadiu incipient. Rezultatul discuțiilor dintre aceste părți interesate a stat în mod direct la baza răspunsurilor Uniunii.

Anchetarea și urmărirea în justiție a crimelor de război

De la începutul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, autoritățile ruse au încălcat în permanență drepturile internaționale ale omului, fiind raportate numeroase crime de război și atacuri asupra populației civile. Până la sfârșitul anului 2023, Ucraina și 16 state membre au lansat anchete privind crimele internaționale comise de Rusia în Ucraina.

La șase zile de la începerea războiului, Agencia Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală (Eurojust) a contribuit la înființarea unei echipe comune de anchetă cu scopul de a colecta probe și de a investiga crimele de război și crimele împotriva umanității. În prezent, echipa este formată din Ucraina, șase state membre, Curtea

Penală Internațională și Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii.

Din cauza complexității colectării de probe privind crimele internaționale (de exemplu, colectarea de mărturii de la persoane din diferite țări), Eurojust a creat în 2023 o bază de date pentru a păstra și a stoca probele referitoare la aceste crime (baza de date cu probe privind cele mai grave crime internaționale). Eurojust își va pune expertiza la dispoziția acestei baze de date analizând probele și va oferi orientări practice autorităților judiciare naționale în ceea ce privește identificarea probelor situate în alte țări care ar putea fi relevante pentru propriile anchete.

Eurojust găzduiește totodată Centrul internațional pentru urmărirea în justiție a crimei de agresiune împotriva Ucrainei, recent înființat. Deschis în iulie 2023, centrul este alcătuit din procurori naționali independenți din rândul membrilor echipei comune de anchetă și din șase procurori ucraineni și a fost înființat pentru a pregăti și a contribui la orice urmărire în justiție viitoare a crimei de agresiune a Rusiei împotriva Ucrainei. O crimă de agresiune are loc atunci când lideri politici și militari de rang înalt planifică, inițiază sau desfășoară acte de agresiune la scară largă utilizând forța militară a statului. Este pentru prima dată în istorie când o astfel de crimă este anchetată pe măsură ce se desfășoară.

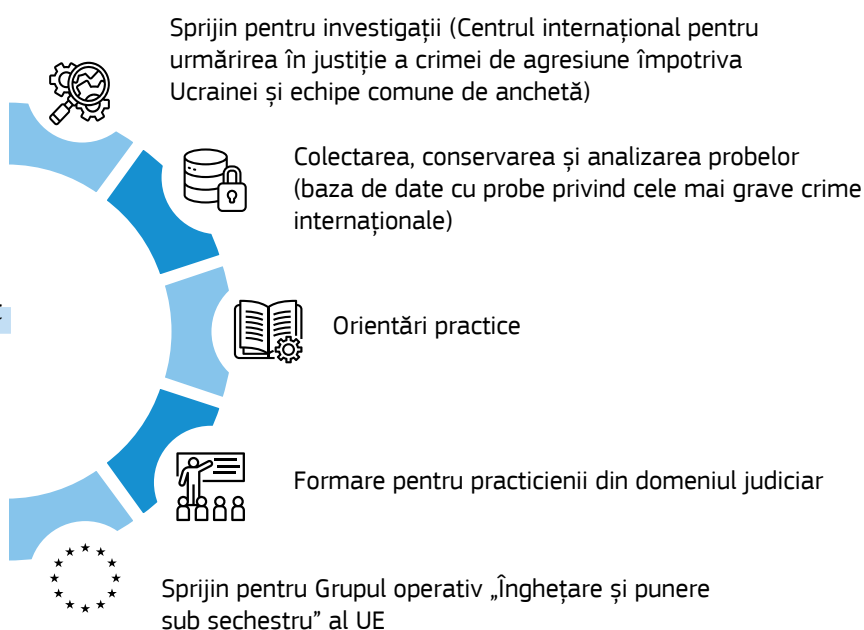
În cadrul centrului, procurorii vor putea colabora la fața locului, ceea ce le va permite să facă schimb rapid de probe și să convină asupra modului în care își vor pune în aplicare strategia de anchetare și urmărire în justiție. Baza de date cu probe privind cele mai grave crime internaționale va fi esențială pentru activitatea sa, iar probele colectate de centru pot fi utilizate în fața altor jurisdicții, inclusiv a instanțelor naționale și internaționale.

Lansarea Centrului internațional pentru urmărirea în justiție a crimei de agresiune împotriva Ucrainei, Haga, Țările de Jos, 3 iulie 2023. În planul îndepărtat, de la stânga la dreapta: Kenneth Polite, procuror general adjunct în cadrul Departamentului de Justiție al SUA, secția penală, Andrei Kostin, procurorul general al Ucrainei, Dilan Yeşilgöz-Zegerius, ministrul neerlandez al Justiției și Securității, Ladislav Hamran, președintele Eurojust, Didier Reynders, comisar european pentru justiție, și Karim Asad Ahmad Khan, procuror al Curții Penale Internaționale.

Prin intermediul Grupului operativ „Încheteare și punere sub sechestru”, Eurojust se asigură, de asemenea, că sancțiunile Uniunii sunt puse în aplicare în mod corespunzător. Grupul operativ investighează posibilele legături între activități infracționale și persoane și întreprinderi din Rusia și Belarus. De asemenea, acesta analizează modul în care măsurile de drept penal, cum ar fi confiscarea activelor, pot contribui la reconstrucția Ucrainei.

Sprijinul Eurojust pentru justiție acordat Ucrainei

Reconstrucția Ucrainei

Uniunea Europeană s-a angajat să se asigure că Rusia va plăti pentru daunele cauzate în Ucraina. Ca atare, ea explorează posibilitățile de sprijinire a reconstrucției Ucrainei – în conformitate cu dreptul Uniunii și cu dreptul internațional – utilizând veniturile extraordinare generate de gestionarea rezervelor băncii centrale a Rusiei care sunt în prezent înghețate în UE din cauza sancțiunilor. În acest scop, în decembrie, Comisia a adoptat propuneri privind înghețarea veniturilor excepționale provenite din activele băncii centrale a Rusiei.

De asemenea, Uniunea coordonează reconstrucția Ucrainei cu partenerii săi internaționali. Uniunea Europeană, Ucraina și partenerii din cadrul G7 au lansat în ianuarie 2023 Platforma multiinstituțională a G7 de coordonare a donatorilor pentru Ucraina. Platforma joacă un rol esențial în coordonarea sprijinului pentru nevoile imediate de finanțare ale Ucrainei și pentru redresarea și reconstrucția sa economică viitoare între diferite surse și instrumente de finanțare consacrate.

Cu ocazia vizitei efectuate de colegiul comisarilor în Ucraina în luna februarie, Uniunea a anunțat un pachet de sprijin în valoare de 1 miliard de euro pentru eforturile de reconstrucție, în cadrul pachetului său global de asistență pentru această țară. Comisarii și guvernul ucrainean au discutat, de asemenea, despre modalitățile în care Uniunea ar putea ajuta Ucraina să își reconstruiască orașele

într-un mod sustenabil și favorabil incluziunii. Inițiativa Phoenix (Proiect de orientare holistică pentru o nouă infrastructură de mediu în orașele ucrainene) a fost lansată în martie. Această inițiativă va permite orașelor ucrainene să aibă acces la tehnologiile de vârf și la expertiza comunității noului Bauhaus european. De asemenea, inițiativa va conecta orașe ucrainene cu orașe similare din UE pentru a face schimb de know-how și de bune practici cu privire la modalitatea de a construi orașe neutre din punct de vedere climatic și mai eficiente din punct de vedere energetic. Aceasta va combina finanțarea din cadrul misiunii Orizont Europa pentru orașe inteligente și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei și din cadrul programului LIFE, cu mobilizarea imediată a cel puțin 7 milioane de euro.

În fine, în cadrul Conferinței privind redresarea verde a Ucrainei, care a avut loc între 28 noiembrie și 1 decembrie la Vilnius, în Lituania, Uniunea și-a reafirmat sprijinul continuu pentru municipalitățile ucrainene și a prezentat stadiul de implementare și primele rezultate ale inițiativei Phoenix. În paralel, misiunea privind economia circulară a reunit întreprinderi și părți interesate din cadrul industriei din UE care se axează pe economia circulară cu întreprinderi și achizitori publici din Ucraina, consolidând dimensiunea antreprenorială a redresării verzi a Ucrainei.

În cadrul Conferinței privind redresarea Ucrainei, desfășurată la Londra în luna iunie, Uniunea a prezentat un nou mecanism care propune granturi și împrumuturi în valoare de până la 50 de miliarde de euro pentru a sprijini redresarea și modernizarea Ucrainei în perioada 2024-2027.

Acest lucru a demonstrat sprijinul de neclintit al Uniunii Europene pentru Ucraina în contextul războiului de agresiune purtat în prezent de Rusia și a reafirmat angajamentul său față de calea către aderarea la UE a Ucrainei.

În plus, Uniunea a semnat acorduri în valoare de peste 800 de milioane de euro pentru a mobiliza investiții private pentru redresarea și reconstrucția economiei Ucrainei.

Ursula von der Leyen, președinta Comisiei Europene, ținând un discurs la Conferința privind redresarea Ucrainei, Londra, Regatul Unit, 21 iunie 2023.

© AFP

2. Consolidarea economiei și a competitivității UE

Introducere

În 2023, Uniunea Europeană s-a concentrat în continuare pe stimularea competitivității și pe transformarea economiei sale într-o economie verde, digitală, favorabilă incluziunii și rezilientă. Prin introducerea Planului industrial al Pactului verde, propus în 2023, Uniunea Europeană dorește să consolideze competitivitatea tehnologiilor care contribuie la obiectivul zero emisii nete și să sprijine tranziția rapidă către neutralitatea climatică. Totodată, UE a prezentat o strategie de realizare a securității economice în Uniunea Europeană și a stabilit niște indicatori-cheie pentru consolidarea competitivității sale pe termen lung. De asemenea, Uniunea a actualizat cadrul privind finanțarea durabilă și a făcut progrese în procesul de reformare a uniunii vamale. Anul 2023 a marcat și a 30-a aniversare a pieței unice, iar pe parcursul acestui

Angajați supraveghind asamblarea unui vehicul electric în fabrica Neapco Europe la Düren, Germania, 22 august 2023.

an, Uniunea Europeană a introdus un sistem privind brevetul unitar și măsuri de facilitare a desfășurării de activități comerciale transfrontaliere. Pentru a fi sigură că economia sa profită de avantajele digitalizării, Uniunea Europeană a propus un cadru juridic pentru moneda euro digitală – în completarea utilizării numerarului, care va continua – și a introdus o platformă de date vamale. La aceste măsuri s-au adăugat mai multe propuneri legislative prezentate care vor sprijini uniunea piețelor de capital ale Uniunii, conferindu-i un grad mai mare de siguranță pentru ca investitorii de retail să realizeze investiții, introducerea de legislație prin care să se combată efectele de distorsionare ale subvențiilor străine pe piețele Uniunii Europene, precum și reformarea și introducerea unor cadre prin care băncile să capete mai multă reziliență în cursul șocurilor economice.

Continuarea redresării și reziliența pe termen lung

Tendențe

În 2023, economia Uniunii Europene a continuat să crească, deși cu mai mică intensitate din cauza șocurilor economice considerabile suportate. Inflația s-a diminuat de-a lungul anului, grație scăderii prețurilor energiei și moderării presiunii inflaționiste exercitate de produsele alimentare și industriale.

Economia Uniunii Europene este sprijinită de o piață a muncii extrem de puternică, care a înregistrat niveluri minime record ale șomajului, creșterea continuă a ocupării forței de muncă și salarii mai mari. Implementarea reformelor și a investițiilor în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență este în continuare de o importanță capitală în menținerea economiei Uniunii Europene pe calea cea bună.

Dacă este să privim spre viitor, războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, încă în desfășurare, împreună cu tensiunile geopolitice mai ample reprezintă în continuare riscuri la adresa perspectivelor de creștere ale economiei Uniunii Europene.

Reușita Mecanismului de redresare și reziliență

În 2023, implementarea Mecanismului de redresare și reziliență, care este nucleul planului de redresare NextGenerationEU în valoare de 800 de miliarde de euro, a continuat să susțină redresarea economică. Acest instrument a consolidat reziliența economică și socială a statelor membre și a sprijinit REPowerEU, inițiativa Uniunii Europene de a ajuta statele membre să își accelereze tranziția către etapa de eliminare a combustibililor fosili, în contextul invaziei neprovocate a Ucrainei de către Rusia (a se vedea capitolul 4 pentru mai multe informații despre inițiativa REPowerEU).

Mecanismul este unic datorită naturii sale bazate pe performanță. Pentru a putea beneficia de mecanism,

un stat membru trebuie să prezinte Comisiei un plan de redresare și reziliență. Aceste planuri sintetizează reformele și investițiile pe care statele membre intenționează să le finalizeze până la sfârșitul anului 2026 și pentru care pot primi finanțare până la nivelul unei alocări convenite în prealabil. Comisia efectuează către statele membre plăți care depind de atingerea cu succes a jaloanelor și a țințelor prestabilite incluse în planurile respective. Aceste măsuri sunt concepute pentru abordarea dificultăților principale ale statelor membre și pentru corelarea cu obiectivele Uniunii Europene.

Mecanismul de redresare și reziliență este motorul reformelor și al investițiilor în șase domenii de politică: (i) tranziția verde; (ii) transformarea digitală; (iii) creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii; (iv) coeziunea socială și teritorială; (v) sănătate și reziliență economică, socială și instituțională și (vi) politici pentru generația următoare.

Uniunea Europeană oferă statelor membre ajutor în implementarea planurilor lor de redresare și reziliență și prin instrumentul de sprijin tehnic. Până în prezent, peste 400 de proiecte au beneficiat de acest sprijin. Douăzeci și trei de state membre au primit sau sunt în curs să primească sprijin general legat de aspectele orizontale ale implementării planului de redresare și reziliență, inclusiv ajutor pentru revizuirea planurilor lor, iar toate cele 27 de state membre primesc sprijin tematic legat de punerea în aplicare a măsurilor din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență.

Majoritatea oamenilor din Europa (53 %) cred că NextGenerationEU poate răspunde cu eficacitate actualelor dificultăți economice.

Sursă: Eurobarometru Standard 100, decembrie 2023.

Datorită punerii în aplicare a planurilor de redresare și reziliență ale statelor membre, până la sfârșitul anului 2022 (cele mai recente cifre disponibile):

6,9 milioane de persoane au participat la activități de educație și formare

1,4 milioane de întreprinderi au primit sprijin în natură

5,9 milioane de persoane au beneficiat de măsuri de protecție împotriva dezastrelor legate de climă

au fost economisite 22,1 milioane de megawați-oră de energie primară anuală

Fonduri direcționate către obiectivele Mecanismului de redresare și reziliență (MRR)

222,4 miliarde EUR
plătite în total, până în prezent

9,3 miliarde EUR

Prefinanțare în contextul REPowerEU

40 de miliarde EUR

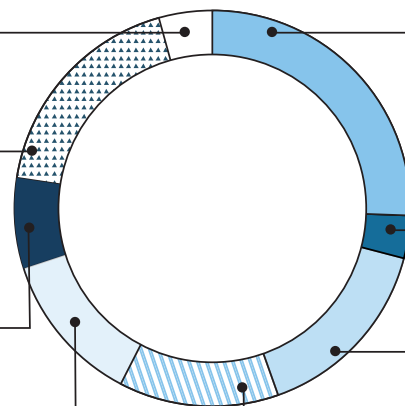
Creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii

16,5 miliarde EUR

Transformare digitală

28,2 miliarde EUR

Tranziție verde

56,6 miliarde EUR

Prefinanțare pentru 21 de state membre

7,6 miliarde EUR

Politici pentru generația următoare

34,9 miliarde EUR

Sănătate și reziliență economică, socială și instituțională

29,3 miliarde EUR

Coeziune socială și teritorială

Exemple de proiecte

Tranziție verde

În Franța, MRR a finanțat proiecte de ameliorare a eficienței energetice pentru 20 000 de locuințe sociale și pentru locuințe studențești.

Coeziune socială și teritorială

MRR permite Austriei să faciliteze accesul șomerilor de lungă durată la formare și la calificări.

Transformare digitală

MRR impulsionază capacitatea Italiei în domeniul tehnologiei cloud prin investiții în centre de date pentru economia digitală.

Sănătate și reziliență economică, socială și instituțională

În Cipru, o reformă susținută prin MRR va intensifica eforturile de combatere a corupției și va institui o autoritate anticorupție independentă.

Creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii

MRR a ajutat Spania să sprijine peste 60 de întreprinderi mari și IMM-uri în realizarea de proiecte de cercetare și inovare în domeniul mobilității durabile.

Politici pentru generația următoare

Fondurile MRR au ajutat Cehia să pună la dispoziția elevilor aproximativ 74 000 de dispozitive digitale pentru învățarea la distanță.

Bugetul UE: pregătirea Uniunii Europene pentru provocările actuale și viitoare

În 2023, bugetul pe termen lung al Uniunii (cadrul financiar multianual) și NextGenerationEU au fost nucleele redresării Europei, orientându-se către probleme precum războiul din apropiere, inflația ridicată, dezastrelle naturale și crizele umanitare. Pentru a se asigura că bugetul Uniunii Europene poate continua să contribuie la punerea în practică a celor mai importante priorități, Comisia a propus o revizuire a cadrului financiar multianual în iunie.

În septembrie a fost adoptat bugetul anual al Uniunii Europene pentru 2024. Acesta abordează crize urgente din Orientul Mijlociu, din Europa și din regiunile sale învecinate.

În scopul sprijinirii inițiativei NextGenerationEU și al ajutării Ucrainei, Comisia a mobilizat fonduri pe termen lung de aproximativ 116 miliarde de euro în 2023, inclusiv până la 12,5 miliarde de euro în obligațiuni verzi, ceea ce plasează Uniunea în poziția de lider ca emitent de obligațiuni verzi.

Johannes Hahn, comisar european pentru buget și administrație, prezentând propunerea de revizuire a cadrului financiar multianual, Bruxelles, 20 iunie 2023.

Construirea rezilienței pe termen lung

Pe parcursul acestui an, Comisia și-a prezentat propunerile legislative de implementare a celei mai ample reforme a normelor de guvernare economică ale UE de după criza economică și financiară din 2007-2008. Propunerile sunt rezultatul unei reflecții aprofundate și al unei consultări extinse. Noile norme

își propun să faciliteze și să încurajeze implementarea, de către statele membre, a unor reforme și investiții majore. Normele vor simplifica guvernarea economică, vor spori asumarea responsabilității la nivel național, vor pune un accent mai mare pe obiectivele pe termen mediu și vor întări respectarea regulilor fiscale ale Uniunii Europene, într-un cadru comun transparent al UE.

Valdis Dombrovskis, vicepreședinte executiv al Comisiei Europene pentru o economie în serviciul cetățenilor și comisar european pentru comerț (în stânga), și Paolo Gentiloni, comisar european pentru economie (în dreapta), la o conferință de presă despre revizuirea cadrului de guvernare economică al UE, Bruxelles, 26 aprilie 2023.

Croația se alătură zonei euro

La 1 ianuarie 2023, Croația a aderat la zona euro și la spațiul Schengen.

Adoptarea monedei euro înseamnă pentru poporul croat mai mult confort și o competitivitate sporită, simplificând călătoriile și comerțul. Bancnotele și monedele euro simbolizează promisiunea Uniunii Europene de libertate și oportunități pentru toți cetățenii croați.

Un sondaj realizat în Croația după ce euro a înlocuit complet kuna arată că 61 % dintre cetățenii croați consideră că trecerea de la o monedă la alta s-a petrecut fără probleme și eficient, iar 88 % consideră că au fost bine informați cu privire la moneda unică.

Sprijinul pentru euro este în continuare foarte puternic în UE: 71 % dintre cetățenii din Uniunea Europeană sunt în favoarea uniunii economice și monetare europene, cu o singură monedă, în timp ce în zona euro proporția este de 79 %.

Surse: Eurobarometru Flash 518, februarie 2023; Eurobarometru Standard 100, decembrie 2023.

© Martin Mund/Banca Centrală Europeană

O Uniune Europeană a coeziunii

Anul 2023 a marcat a 30-a aniversare a creării Fondului de coeziune. În cursul celor trei decenii de existență, Fondul de coeziune a investit aproape 179 de miliarde de euro în coeziunea economică, socială și teritorială a Uniunii Europene. Se preconizează că finanțarea din politica de coeziune în perioada 2021–2027 va duce la creșterea produsului intern brut al UE cu 0,5 % și va sprijini crearea a 1,3 milioane de locuri de muncă. Printre proiectele majore finalizate sau lansate în 2023 se numără restaurarea complexului Pompei, o rețea nouă de metrou în Salonic și o infrastructură mai bună pentru apele uzate în România. Până la sfârșitul anului, rezultatele programelor politicii de coeziune pe teren pentru perioada 2014–2020 au fost semnificative, incluzând sprijinul acordat unui număr

de 4,5 milioane de întreprinderi, crearea a peste 370 000 de locuri de muncă noi, accesul mai bun la banda largă pentru mai mult de 7,9 milioane de gospodării și instalarea unei capacități suplimentare de peste 6 000 de megawați pentru producția de energie din surse regenerabile.

Aceste succese scot în evidență rolul esențial al administrațiilor publice regionale și locale, care sunt cel mai aproape de oameni și au un rol central în realizarea priorităților politice și în punerea în aplicare pe teren a legislației Uniunii Europene. Ca o recunoaștere a acestui aspect, inițiativa ComPAct, lansată în 2023, își propune să contribuie la consolidarea administrațiilor publice din statele membre.

← Elisa Ferreira, comisar european pentru coeziune și reforme (prima din dreapta), vizitând proiectul „Greenhouses to Reduce CO₂ on Roofs” (Sere pentru reducerea CO₂ pe acoperișuri), cofinanțat de UE, Bettembourg, Luxemburg, 13 martie 2023.

O piață unică puternică și rezilientă

30 de ani de piață unică

În 2023, Uniunea Europeană a sărbătorit a 30-a aniversare a pieței sale unice, prin a cărei creare, la 1 ianuarie 1993, s-a marcat o etapă importantă pentru integrarea europeană. Piața unică este mult mai mult decât un simplu cadru juridic sau o piață, reprezentând un spațiu de libertate, progres, oportunități, creștere, prosperitate comună, coeziune și reziliență. Aceste aspecte consolidează puternic poziția economică și geopolitică a Uniunii Europene la nivel mondial. Reprezentând 15 % din produsul intern brut mondial, este cea mai mare piață unică integrată din lume și rămâne, în același timp, una dintre cele mai orientate către exterior.

De mai bine de 30 de ani, piața unică este elementul central al competitivității Uniunii Europene, îmbunătățind viața cetățenilor și facilitând activitățile comerciale. Prin faptul că a determinat creșterea cu 9 % a produsului intern brut al UE, piața unică a creat avantaje economice substanțiale, consolidate de sprijinul politicii de coeziune, care permite tuturor regiunilor să participe la această piață și să beneficieze de avantajele sale. Piața unică are și un rol extrem de important în facilitarea tranziției verzi și a celei digitale. Fiind sursa integrării UE în ceea ce privește reglementarea, aspectele financiare și lanțul de aprovizionare, piața unică contribuie la construirea economiilor de scară, care sunt esențiale pentru creșterea întreprinderilor.

Piața unică, pe scurt

Piața unică reprezintă **18 % din produsul intern brut mondial** ...

... **oferind bunuri și servicii** unui număr de peste **450 de milioane de persoane**.

Sursă: Raportul anual privind piața unică, ianuarie 2023.

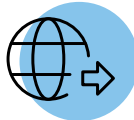
Aceasta este formată din:

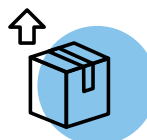
23 de milioane
de întreprinderi
...

... în care lucrează
aproape 128 de
milioane de
persoane

exporturi intra-UE
de servicii în
valoare de 965 de
miliarde EUR

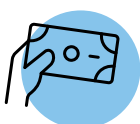

exporturi
intra-UE de
bunuri în valoare
de 3 428 de
miliarde EUR

investiții intra-UE
în valoare
de 8 163 de
miliarde EUR

Știați că ...? (*)

În 2020, **47,5 %** din
exporturile de bunuri
ale Uniunii către țări
terțe au fost efectuate
în euro.

Peste **60 %** dintre
întreprinderile aflate
sub control străin din
Uniune sunt controlate
de o întreprindere
dintr-un alt stat
membru al UE.

Între 2010 și 2021,
numărul persoanelor
angajate în statele
membre care aveau
cetățenia unui alt stat
membru a crescut
cu **47,0 %**.

2,4 % dintre studenții
de nivel terțiar din
statele membre
provin dintr-un alt
stat membru.

(*) Date referitoare la UE cu 27 de state membre și la ultimul an disponibil.

Sursă: Eurostat.

Piața unică a fost extrem de importantă pentru reziliența economică a Uniunii Europene, dovedindu-se vitală în cursul crizelor recente precum pandemia sau acțiunile Rusiei din Ucraina și criza energetică ulterioară. În plus, piața unică este un instrument geopolitic important, sporind influența Uniunii în contextul schimbărilor geopolitice și al competiției pentru tehnologii curate. Cu toate realizările obținute, piața unică trebuie să evolueze în concordanță cu realitățile geopolitice noi și în schimbare, cu progresele tehnologice, cu tranziția verde și cea digitală, și să sporească competitivitatea și productivitatea pe termen lung ale Uniunii Europene.

O piață unică mai solidă

Uniunea Europeană îmbunătățește în permanență mediul de afaceri în toate sectoarele economiei sale. În septembrie 2023, Comisia a prezentat o propunere de combatere a întârzierii în efectuarea plăților de către societăți și autoritățile publice, o practică ce dăunează fluxului de numerar al întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) și ridică obstacole în calea competitivității și a rezilienței lanțurilor de aprovizionare. Această propunere face parte dintr-o serie mai amplă de măsuri din pachetul de măsuri de ajutorare introdus de Comisie pentru a sprijini IMM-urile care se confruntă cu dificultăți economice.

Totodată, Uniunea Europeană vine în ajutorul inovării, facilitând, pentru întreprinderi, protecția proprietății intelectuale a acestora pretutindeni în UE. Lansarea, în iunie, a sistemului de brevete unitare a reprezentat un pas important în direcția finalizării pieței unice și a întăririi protecției brevetelor în Europa. Acest sistem pune la dispoziție un ghișeu unic pentru înregistrarea și aplicarea brevetelor în Europa, ceea ce determină costuri mai reduse, mai puține formalități și o sarcină administrativă mai scăzută pentru inovatori și va crea beneficii îndeosebi pentru IMM-uri.

În plus, noua Curte unică în materie de brevete, în a cărei jurisdicție intră atât brevetele unitare, cât și brevetele europene existente, va permite societăților să își exercite mai eficient drepturile în privința brevetelor. De asemenea, Fondul pentru IMM-uri, o inițiativă comună a Comisiei și a Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală, furnizează sprijin financiar (vouchere de proprietate intelectuală) IMM-urilor pentru ca acestea să-și administreze portofoliile de proprietate intelectuală, inclusiv mărcile, desenele și modelele, brevetele și soiurile de plante.

Cum va funcționa sistemul brevetelor unitare?

Inventatorii solicită un brevet european.

Oficiul European de Brevete se asigură că invenția îndeplinește criteriile necesare, și anume noutatea, gradul de inventivitate și aplicabilitatea industrială.

După ce a obținut brevetul european, titularul solicită să i se atribuie un efect unitar.

Brevetul unitar intră în vigoare într-o singură etapă, fără formalități suplimentare cum ar fi traducerile, în statele membre participante:

Belgia, Bulgaria, Danemarca, Germania, Estonia, Franța, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Austria, Portugalia, Slovenia, Finlanda, Suedia.

În paralel, titularul brevetului european îl poate valida și în țări neparticipante, inclusiv în țări din afara UE, sub rezerva cerințelor naționale.

În aprilie 2023, Comisia a propus un pachet de măsuri pentru brevete, care completează sistemul brevetelor unitare. După adoptarea pachetului, întreprinderile vor beneficia de un cadru nou și mai echilibrat pentru brevete esențiale standard și de un acces mai ușor la certificatele suplimentare de protecție pentru produsele farmaceutice și produsele de protecție a plantelor, împreună cu norme mai clare privind acordarea de licențe obligatorii în timpul crizelor. În plus, Regulamentul privind indicațiile geografice de produse artisanale și industriale, care a început să producă efecte pe parcursul anului, permite producătorilor din Uniunea Europeană să protejeze mai bine produsele artisanale și industriale și know-how-ul asociat regiunii din care provin.

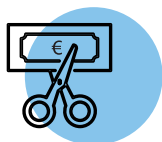
Prin reforma propusă a legislației UE privind protecția desenelor și modelelor, protecția inovării și a desenelor și modelelor în Uniunea Europeană va fi totodată întărită, simplificată și modernizată.

În fine, UE sprijină desfășurarea de activități comerciale transfrontaliere prin eliminarea barierelor din calea creșterii economice și a operațiunilor comerciale.

Noile măsuri care vizează eliminarea obstacolelor ar putea însemna un câștig de 713 miliarde de euro pentru economie până la sfârșitul anului 2029.

Un exemplu în acest sens îl reprezintă noile norme propuse pentru eliminarea barierelor din calea liberei circulații a echipamentelor mobile fără destinație rutieră, cum ar fi macaralele, mașinile de recoltat și motostivuitoare, pe drumurile publice.

Regulamentul privind echipamentele mobile fără destinație rutieră va înlocui, în cele din urmă, diferitele regimuri de reglementare existente în prezent în statele membre și:

va elimina barierele la intrarea pe piață și va reduce întârzierile pe piață

va reduce costurile de conformare, va facilita inovarea și va îmbunătăți competitivitatea

va facilita utilizarea echipamentelor dincolo de frontierele din interiorul Uniunii

va asigura standarde ridicate și egale pentru siguranța rutieră a echipamentelor mobile fără destinație rutieră în întreaga Uniune

În plus, pentru ca organizațiile nonprofit să poată desfășura cu mai multă ușurință activități la nivel transfrontalier, Comisia a propus, în septembrie, o nouă formă juridică denumită asociație transfrontalieră europeană. Aceasta va îmbunătăți funcționarea pieței unice prin eliminarea barierelor juridice și administrative pentru asociațiile nonprofit care își desfășoară sau vor să își desfășoare activitatea în mai mult de un stat membru.

În fine, în decembrie, Comisia a prezentat o propunere modificată de Regulament pentru facilitarea soluțiilor transfrontaliere. Scopul său este de a sprijini statele membre să înlăture obstacolele care afectează viața cotidiană a 150 de milioane de cetățeni, locuitori ai regiunilor transfrontaliere ale Uniunii Europene. Eliminarea acestor obstacole va îmbunătăți semnificativ funcționarea pieței unice și va consolida coeziunea economică, socială și teritorială a Uniunii.

Stimularea competitivității pe termen lung

În contextul unei concurențe puternice pe plan mondial și al noilor provocări geopolitice, Comisia a propus concentrarea pe nouă factori-cheie în scopul stimulării competitivității pe termen lung a Uniunii Europene. Aceștia sunt: funcționarea corespunzătoare a pieței unice; accesul la capitalul privat; investițiile publice și infrastructura; cercetarea și inovarea; energia; circularitatea; digitalizarea; educația și competențele; comerțul și autonomia strategică deschisă.

Uniunea Europeană asigură, de asemenea, competitivitatea pe termen lung și o piață unică prosperă aplicând în mod uniform norme care urmăresc menținerea unei concurențe loiale la nivelul tuturor statelor membre și între toate întreprinderile.

Deciziile Comisiei în materie de antitrust, concentrări economice și control al ajutoarelor de stat garantează o piață internă echilibrată și eficientă, care este esențială pentru economia Uniunii Europene. Controlul ajutoarelor de stat asigură faptul că subvențiile guvernamentale se aliniază cu obiectivele comune și mențin condiții comerciale coerente în întreaga Uniune. Printr-o concurență dinamică în sectorul privat se obțin o calitate mai bună și prețuri mai echitabile pentru consumatori. Toate deciziile Comisiei privind politica în domeniul concurenței servesc intereselor consumatorilor și ale întreprinderilor, protejându-i totodată pe cetățenii din Uniunea Europeană de actorii economici lipsiți de scrupule.

Cele nouă motoare ale competitivității

Regulamentul privind piețele digitale este un exemplu grăitor al avantajelor pe care le aduce publicului politica în domeniul concurenței. Regulamentul, care vine în completarea normelor Uniunii Europene în materie de concurență fără a le înlocui, este unul dintre primele acte legislative din lume care urmăresc să limiteze puterea de acces a marilor companii digitale, ceea ce creează avantaje economice și sociale pentru cetățeni. (Pentru informații suplimentare, a se vedea capitolul 5.)

↑ MATERIAL VIDEO: Regulamentul privind subvențiile străine.

Pe lângă faptul că se asigură de caracterul loial al concurenței interne, Uniunea Europeană verifică și dacă întreprinderile din UE au șanse echitabile să reușească în confruntarea cu concurența internațională. În iulie, Uniunea Europeană a introdus Regulamentul privind subvențiile străine. Datorită acestuia, Comisia poate analiza contribuțiile financiare acordate de guverne din afara UE societăților care își desfășoară activitatea în Uniunea Europeană. În cazul în care contribuțiile oferă un avantaj neloial acestor societăți, Comisia poate lua măsuri pentru a corecta efectele de distorsionare.

Eficacitatea normelor UE în materie de concurență depinde de punerea lor în aplicare. Iată câteva modalități prin care Uniunea asigură o concurență loială prin aplicarea normelor.

În 2023 au fost luate 335 de decizii privind concentrările economice.

În cursul anului au fost autorizate ajutoare de stat în valoare de 487 de miliarde EUR, în special în contextul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și al implicațiilor acestuia asupra prețurilor din UE.

În iunie 2023, Comisia a trimis către Google o comunicare privind obiecțiunile, conținând opinia sa preliminară potrivit căreia compania își favorizează propriile servicii de tehnologie de publicitate online în detrimentul concurenților.

↑
Thierry Breton, comisar european pentru piața internă, în cursul unei conferințe de presă despre Actul european privind materiile prime critice, strategia privind competitivitatea pe termen lung a UE și 30 de ani de piață unică, Bruxelles, Belgia, 16 martie 2023.

Materiile prime critice sunt indispensabile pentru o gamă largă de sectoare strategice, inclusiv pentru tehnologiile care contribuie la obiectivul zero emisii nete, industria digitală, sectorul aerospațial și cel al apărării. Actul privind materiile prime critice va îmbunătăți capacitatea UE de a monitoriza și a atenua riscul de perturbări și va îmbunătăți circularitatea și durabilitatea. Împreună cu reforma organizării pieței energiei electrice și cu Regulamentul privind industria „zero net”, ambele anunțate ca făcând parte din Planul industrial al Pactului verde (a se vedea capitolele 3 și 4), acest act va promova un mediu de reglementare favorabil creșterii tehnologiilor care contribuie la obiectivul zero emisii nete și competitivității industriei europene.

Regulamentul privind industria „zero net” își propune, de asemenea, să stimuleze competitivitatea economiei Uniunii Europene, oferind un cadru de reglementare ameliorat pentru industrii. Se va sprijini în acest mod tranziția lor către inovarea verde și cea digitală. Fiind parte din Planul industrial al Pactului verde, regulamentul respectiv va crea un cadru de reglementare mai previzibil și mai simplificat, al cărui scop este încurajarea investițiilor în fabricarea unor produse care sunt esențiale pentru realizarea obiectivelor neutralității climatice ale Uniunii Europene.

Acest regulament va consolida totodată și va face mai rezilientă baza industrială a UE în privința tehnologiilor care contribuie la obiectivul zero emisii nete, care sunt esențiale pentru un sistem energetic curat, eficient din punctul de vedere al costurilor, fiabil și durabil. De asemenea, regulamentul menționat va accelera crearea și producția tehnologiilor care contribuie la obiectivul zero emisii nete, ajutând la reducerea dependenței Uniunii Europene de combustibilii fosili din Rusia și la evitarea unor dependențe noi care ar putea obstrucționa unele tehnologii și componente-cheie necesare în tranziția verde (a se vedea capitolul 4).

O altă componentă extrem de importantă pentru consolidarea competitivității UE este sporirea securității economice. În iunie, Comisia și Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Josep Borrell, au lansat Strategia europeană pentru securitate economică – o abordare extinsă al cărei obiectiv este întărirea economiei Uniunii Europene. Această strategie va promova dezvoltarea bazei industriale a Uniunii, va proteja interesele sale esențiale în ceea ce privește securitatea economică și va pune bazele unor parteneriate cu o serie cât mai largă de țări terțe, în scopul de a stimula acțiunea comună de promovare a securității economice la nivel internațional. Strategia este esențială pentru ca Uniunea Europeană să poată evalua și gestiona riscurile economice, menținându-și, în același timp, deschiderea și continuând să se implice pe plan internațional.

Relații mai puternice între UE și China pentru stimularea competitivității

Relațiile Uniunii Europene cu China sunt un element central al eforturilor de consolidare a competitivității UE.

Confruntată cu o atitudine tot mai determinată a Chinei, care și-a înăspriț poziția strategică generală, Uniunea Europeană a aplicat, în 2023, o abordare de reducere a riscurilor și de reechilibrare a relației sale cu China, continuând, în tot acest timp, să depună eforturi în direcția atingerii unei ordini internaționale mai puternic bazate pe norme.

Reechilibrarea presupune continuarea relațiilor economice bilaterale și a cooperării cu China pe tema dificultăților de la nivel mondial, dar și abordarea, în același timp, a denaturărilor pieței ca urmare a subvențiilor de stat disproporționate acordate de China.

Reducerea riscurilor implică diminuarea dependențelor critice și tratarea unor riscuri specifice legate de strategia Chinei de a-și promova dezvoltarea militară prin exploatarea inovărilor care își au sursa în cercetarea comună, în mediul academic și în firmele private internaționale.

Ursula von der Leyen, președinta Comisiei Europene, ținând un discurs despre relațiile dintre UE și China, Bruxelles, Belgia, 30 martie 2023. În discursul său, președinta a subliniat abordarea strategică pe care o va adopta în vizita sa în China din 6 aprilie 2023, la summitul G7 de la Hiroshima, Japonia, din 19-21 mai 2023, și în cursul summitului UE-China din 7 decembrie 2023 (a se vedea capitolul 8).

Sistemele financiare

Uniunea piețelor de capital

Piețele de capital sunt piețe financiare pe care se achiziționează și se vând titluri de valoare, cum sunt acțiunile și obligațiunile. Aceste piețe permit întreprinderilor, guvernelor și altor entități să atragă capital de la o gamă largă de investitori. Uniunea piețelor de capital este inițiativa UE de creare a unei piețe unice de capital care să permită circulația fluxurilor de capital la nivel transfrontalier și să ofere societăților din Uniunea Europeană, inclusiv IMM-urilor, posibilitatea de a accesa mai multe surse de finanțare.

Pentru a stimula investițiile, investitorii trebuie să se simtă protejați și încrezători că investițiile lor vor avea un randament valoros. Din acest motiv, unul dintre obiectivele principale ale Planului de acțiune din 2020 privind uniunea piețelor de capital al Uniunii Europene este ca UE să devină un loc mai sigur

pentru cei care își investesc economiile pe termen lung.

La 24 mai 2023, Comisia a adoptat pachetul privind investițiile de retail, care va oferi investitorilor de retail instrumentele necesare pentru a acționa și îi va proteja în același timp. Investitorii de retail sunt investitori individuali neprofesioniști care investesc în piețele de capital pentru a-și gestiona finanțele, inclusiv pentru a-și pregăti fonduri pentru pensie. Uniunea Europeană dorește să se asigure că investitorii de retail sunt protejați corespunzător și sunt tratați echitabil atunci când realizează investiții, astfel încât să poată profita pe deplin de uniunea piețelor de capital pentru a-și spori bunăstarea. Alte modalități esențiale de a direcționa fonduri private către economia UE și de a finanța tranziția verde și tranziția digitală sunt sporirea încrederii investitorilor și ameliorarea uniunii piețelor de capital.

Care este problema?

Investitorii de retail întâmpină dificultăți în a accesa informații relevante, comparabile și ușor de înțeles pentru a face alegeri de investiții în cunoștință de cauză.

Platformele de comunicare socială și noile canale de comercializare îi expun din ce în ce mai mult pe investitorii de retail la riscul unei influențe necuvenite.

Este posibil ca, în unele cazuri, consultanța financiară să nu fie în interesul investitorilor de retail.

Unele produse de investiții nu sunt rentabile pentru investitorii de retail.

Consecințe

Doar **17 %** din activele gospodăriilor din UE erau deținute sub formă de titluri financiare (cum ar fi acțiuni sau obligațiuni) în 2021, cu mult sub nivelul gospodăriilor din Statele Unite. (Sursă: Eurostat.)

Investitorii de retail plătesc taxe cu **40 %** mai mari decât cele plătite de investitorii instituționali (de exemplu, fondurile de pensii). (Sursă: Raportul privind costurile și performanța al Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe, ianuarie 2023.)

45 % dintre cetățenii UE nu au încredere că sfaturile de investiții pe care le primesc de la intermediarii financiari sunt în interesul lor. (Sursă: Eurobarometru Flash 525, iulie 2023.)

În mai, Parlamentul și Consiliul au convenit, de asemenea, asupra unei propuneri de creare a unui punct unic de acces pentru toate informațiile publice financiare și de sustenabilitate referitoare la societățile și produsele de investiții din Uniunea Europeană. Propunerea va spori vizibilitatea societăților în rândul investitorilor, în acest mod deschizând calea unor surse suplimentare de finanțare. Este un aspect deosebit de important pentru întreprinderile mici de pe piețele de capital de mici dimensiuni. Punctul unic de acces european va asigura și un acces ușor la rapoartele privind durabilitatea publicate de întreprinderi, care vor sprijini realizarea obiectivelor Pactului verde european.

În plus, la 29 iunie, Parlamentul și Consiliul au convenit asupra unei propuneri legislative de revizuire a regulamentului care stabilește normele referitoare la structura piețelor instrumentelor financiare. Prin această revizuire, se va asigura că sunt create condițiile potrivite pentru ca un furnizor de sisteme centralizate de raportare să ofere o imagine consolidată asupra tranzacționărilor din Uniunea Europeană. Sistemele centralizate de raportare vor colecta prețurile și volumele instrumentelor financiare, cum sunt acțiunile și obligațiunile, de la sute de locuri de executare din toate statele membre, într-un singur flux de informații pe care îl vor pune în egală măsură la dispoziția tuturor. Se va solicita tuturor platformelor de executare, precum bursele de valori și platformele de tranzacționare, să își transmită datele de tranzacționare direct către sistemele centralizate de raportare.

La 19 iulie, Parlamentul și Consiliul au convenit asupra unei propuneri de îmbunătățire a cadrului de reglementare aplicabil industriei fondurilor de investiții. Revizuirea armonizează normele care reglementează selectarea și utilizarea instrumentelor

de administrare a lichidităților legate de fonduri, aducându-le în conformitate cu recomandările internaționale privind sprijinirea stabilității financiare. Prin această revizuire se instituie și un cadru comun pentru fonduri care acordă împrumuturi întreprinderilor (fonduri inițatoare de împrumuturi) și sporește transparența privind normele de delegare, asigurându-se că supraveghetorii înțeleg cât de mult depind administratorii de fonduri de cunoștințele de specialitate ale terților.

Cele trei propuneri sus-menționate vor asigura, împreună, un acces mai bun al investitorilor la datele societăților și la datele de tranzacționare. Totodată, măsurile vor încuraja investițiile pe termen lung și vor facilita vânzarea transfrontalieră a fondurilor de investiții în condiții de mai mare siguranță. În ansamblu, propunerile vor conecta mai bine întreprinderile din UE cu investitorii, îmbunătățind accesul întreprinderilor la finanțare, sporind oportunitățile de investiții pentru investitorii de retail și ducând la o mai mare integrare a piețelor de capital din UE.

În noiembrie, Uniunea Europeană a actualizat Regulamentul privind depozitarii centrali de titluri de valoare. Acest regulament a fost introdus inițial în scopul de a spori gradul de siguranță și de eficiență a activităților de decontare de pe piețele financiare, și anume finalizarea unei tranzacții cu titluri de valoare prin transferul de numerar, titluri de valoare sau ambele. Legislația revizuită va îmbunătăți piețele de capital și sistemul financiar ale Uniunii Europene, punând la dispoziție norme mai proporționale și mai eficace pentru reducerea costurilor de conformare și a sarcinilor de reglementare suportate de depozitarii centrali de titluri de valoare, permițându-le să ofere o gamă mai extinsă de servicii transfrontaliere și îmbunătățind supravegherea lor la nivel transfrontalier.

Ce este un sistem centralizat de raportare?

Este un sistem care centralizează informațiile privind tranzacțiile de pe platformele de tranzacționare ale UE în timp real sau cât mai aproape posibil de timpul real.

Acesta permite atât investitorilor profesioniști, cât și investitorilor de retail să vadă prețul și alte informații despre un instrument financiar (cum ar fi volumul și momentul tranzacțiilor) într-un singur loc.

Fără un sistem centralizat de raportare, informațiile privind tranzacționarea sunt dispersate pe mai multe platforme de executare, cum ar fi bursele de valori, alte locuri de tranzacționare și băncile de investiții (denumite și „operatori independenți”).

Depozitarii centrale de titluri de valoare sunt instituții financiare specializate care dețin și administrează titluri de valoare (de exemplu, acțiunile și obligațiunile), asigurând păstrarea lor în siguranță și permițând prelucrarea eficientă a tranzacțiilor cu titluri de valoare. Aceste instituții stau la baza funcționării piețelor financiare moderne.

În decembrie, s-a ajuns la un acord politic privitor la propunerile Comisiei de consolidare a cadrului de reglementare în domeniul asigurărilor. Prin această actualizare, se va moderniza Directiva Solvabilitate II, oferindu-se stimulente mai eficiente sectorului asigurărilor și reasigurărilor (de exemplu, asigurări pentru societățile de asigurare), pentru ca acesta să investească mai mult în capital pe termen lung, în conformitate cu obiectivele uniunii piețelor de capital. Se va asigura, de asemenea, că acest sector rămâne puternic în perioadele de dificultate economică și că va proteja mai bine interesele consumatorilor. Noile norme vor lua mai mult în considerare anumite riscuri, printre care cele legate de schimbările climatice, și vor reduce gradul de sensibilitate a forței financiare a asigurătorilor la fluctuațiile pe termen scurt ale pieței. Prin normele propuse se va introduce și o nouă directivă privind redresarea și rezoluția societăților de (re)asigurare, care să asigure stabilitatea financiară și protecția deținătorilor de polițe și a contribuabililor în cazul intrării în dificultate a unui (re)asigurător. Această directivă va impune entităților de dimensiuni mai mari și de importanță sistemică să conceapă planuri preventive de redresare pentru a se asigura că sunt pregătite pentru crize. Pe lângă aceasta, autoritățile naționale vor dispune de instrumentele necesare pentru a trata problemele cu (re)asigurătorii în dificultate, inclusiv să îi elimine de pe piață în mod ordonat, menținând, pe cât posibil, continuitatea asigurărilor.

În fine, tot în anul 2023, Comisia a ajutat statele membre să își consolideze piețele de capital naționale. Până acum, 21 de state membre au beneficiat de avantajele oferite de instrumentul de sprijin tehnic în acest domeniu. Reformele au contribuit la eliminarea barierelor de reglementare care afectează investițiile și la tratarea ineficiențelor de pe piață. Obiectivele acestor proiecte de reforme sunt creșterea oportunităților de investiții, crearea unei mai mari vizibilități pe piață pentru întreprinderi și ajutarea IMM-urilor să acceseze credite bancare.

Finanțe digitale

La 28 iunie, Comisia a prezentat două propuneri al căror scop este să se asigure că oamenii pot plăti cu moneda euro emisă de Banca Centrală Europeană sub forma pe care o consideră cea mai convenabilă.

Prima propunere vizează protejarea utilizării numerarului. Propunerea a fost instituită pentru a se asigura că numerarul rămâne acceptat pe scară largă ca mijloc de plată și că este ușor accesibil pentru oameni și întreprinderi în toată zona euro.

Cea de a doua propunere este aceea de a se institui un cadru juridic pentru o posibilă monedă euro digitală pe care Banca Centrală ar putea să o emită în viitor ca mijloc de plată complementar față de numerar. În octombrie, după ce a analizat timp de doi ani posibilitatea introducerii monedei euro digitale, banca a decis să treacă în etapa de pregătire.

Deși numerarul rămâne accesibil și acceptat la scară largă, tot mai mulți cetățeni și tot mai multe întreprinderi aleg să plătească prin mijloace electronice. Scopul monedei euro digitale este de a oferi o opțiune suplimentară, care se adaugă posibilităților de plată privată actuale. Moneda digitală ar oferi o modalitate de a plăti, în zona euro (și posibil și în afara sa), prin mijloace digitale, cu un tip de monedă publică larg acceptată, ieftină, securizată și rezilientă.

Banca Centrală poate decide să emită moneda euro digitală numai după adoptarea propunerii privind moneda euro digitală de către Parlamentul European și Consiliu.

Mairead McGuinness, comisar european pentru stabilitate financiară, servicii financiare și uniunea piețelor de capital, la o conferință de presă despre moneda euro digitală și statutul de mijloc legal de plată al bancnotelor și monedelor euro, Bruxelles, Belgia, 28 iunie 2023.

Beneficiile monedei euro digitale pentru cetățeni

- ✓ Utilizarea monedei euro digitale oriunde în zona euro (alte soluții private de plată digitală nu oferă întotdeauna această opțiune)
- ✓ Mai ușor de utilizat decât soluțiile de plată digitală existente
- ✓ Plata fără acces la internet
- ✓ Posibilitatea de a plăti chiar și fără un cont bancar
- ✓ Atunci când moneda euro digitală este utilizată offline, respectarea vieții private a cetățenilor ar fi aceeași ca în cazul utilizării numerarului
- ✓ Mai multe opțiuni pentru consumatori
- ✓ Gratuit pentru consumatori

Moneda euro digitală ar înlocui numerarul?

Nicidecum.

Moneda euro digitală ar fi pur și simplu complementară numerarului, reprezentând o alternativă la soluțiile digitale private existente în prezent.

Va fi respectată viața privată?

În momentul plății online, banca ar avea acces numai la datele cu caracter personal necesare pentru efectuarea plăților și pentru prevenirea fraudei și combaterea spălării banilor.

Acest lucru este valabil și atunci când se plătește cu alte mijloace de plată digitale, de exemplu un card de credit.

La plățile offline, confidențialitatea este mai puternică decât pentru orice alt mijloc de plată digital – banca ar vedea doar aceleași date ca în cazul unei retrageri de numerar de la un bancomat.

Nimeni nu ar putea vedea ce plătesc cetățenii atunci când utilizează moneda euro digitală offline.

Banca Centrală Europeană nu ar avea acces la datele persoanelor.

Finanțare deschisă și plăți

Odată cu creșterea volumului de plăți electronice, au apărut noi prestatori de servicii – cum sunt entitățile care oferă servicii bancare deschise. În același timp, au început să-și facă apariția și tipuri mai sofisticate de fraudă, care îi pun în pericol pe consumatori. Ca reacție la aceste schimbări și pentru a se asigura faptul că sectorul financiar din UE poate fructifica avantajele transformării digitale aflate în curs, Comisia a propus, la 28 iunie, două seturi de măsuri.

În primul rând, Comisia a propus modificarea și modernizarea actualei Directive privind serviciile de plată (DSP2, care va deveni DSP3) și, de asemenea, un regulament privind serviciile de plată. Aceste modificări vor asigura continuitatea efectuării de plăți și de tranzacții electronice de către consumatori în condiții de siguranță și securitate în Uniunea Europeană. Ele își propun să protejeze drepturile consumatorilor, dar și să pună la dispoziție o gamă mai largă de opțiuni în privința prestatorilor de servicii de plată de pe piață.

Propunerea de revizuire a Directivei privind serviciile de plată și noul regulament privind serviciile de plată:

vor pune la dispoziție pe scară largă un serviciu de verificare a corespondenței dintre nume și conturi înainte de confirmarea transferurilor

vor acorda victimelor fraudelor dreptul la rambursare din partea băncii lor sau a altui prestator de servicii de plată, în circumstanțe specifice

vor ajuta băncile și alți prestatori de servicii de plată să coopereze împotriva fraudei prin intensificarea schimbului de informații legate de fraudă

vor obliga băncile să îmbunătățească gradul de sensibilizare a clienților cu privire la fraudă

În al doilea rând, Comisia a propus un cadru pentru accesul la date financiare. Acest cadru va stabili drepturi și obligații clare de gestionare a partajării datelor clienților în sectorul financiar în afara conturilor de plăți. În practică, propunerea va atrage produse și servicii financiare mai inovatoare pentru utilizatori și va stimula concurența în sectorul financiar.

Pachetul de măsuri propus urmărește asigurarea faptului că sectorul financiar din Uniunea Europeană se adaptează la transformarea digitală în curs și la riscurile și oportunitățile pe care le implică aceasta.

La 7 noiembrie, s-a ajuns la un acord politic între Parlament și Consiliu cu privire la propunerea Comisiei de a face plățile instant în euro disponibile pentru toate persoanele și întreprinderile care dețin un cont bancar în Uniunea Europeană. Noile norme,

care modernizează Regulamentul privind zona unică de plăți în euro, au ca scop să asigure faptul că plățile instant în euro sunt accesibile ca preț, securizate și prelucrate fără obstacole în întreaga Uniune Europeană. Plățile instant oferă soluții rapide și convenabile pentru oameni în situațiile de zi cu zi, cum ar fi primirea rapidă de fonduri (în mai puțin de 10 secunde) în cazul unor urgențe sau partajarea imediată a costurilor comune în diverse contexte sociale. Astfel de plăți îmbunătățesc de asemenea gestionarea fluxului de numerar pentru administrațiile publice și întreprinderi, îndeosebi IMM-uri, permit organizațiilor caritabile și neguvernamentale să acceseze repede fonduri și încurajează băncile să dezvolte servicii și produse financiare inovatoare.

Accesul la datele financiare are următoarele avantaje:

Pentru clienți:

- mai multă transparență și control asupra relațiilor lor în materie de schimb de date;
- creșterea încrederii în schimbul de date;
- posibilitatea de a alege servicii financiare mai inovatoare și mai ieftine.

Pentru utilizatorii de date:

- un acces sporit la seturile de date esențiale ale clienților ar stimula inovarea;
- posibilitatea unor noi servicii și fluxuri de venituri pentru utilizatorii de date.

← **MATERIAL VIDEO:** Companiile pot recurge la normele UE în materie de taxonomie pentru a-și îmbunătăți performanțele de mediu, iar investitorii pot utiliza standardele UE privind obligațiunile verzi pentru a stabili cât de ecologice sunt cu adevărat propriile investiții.

Finanțare durabilă

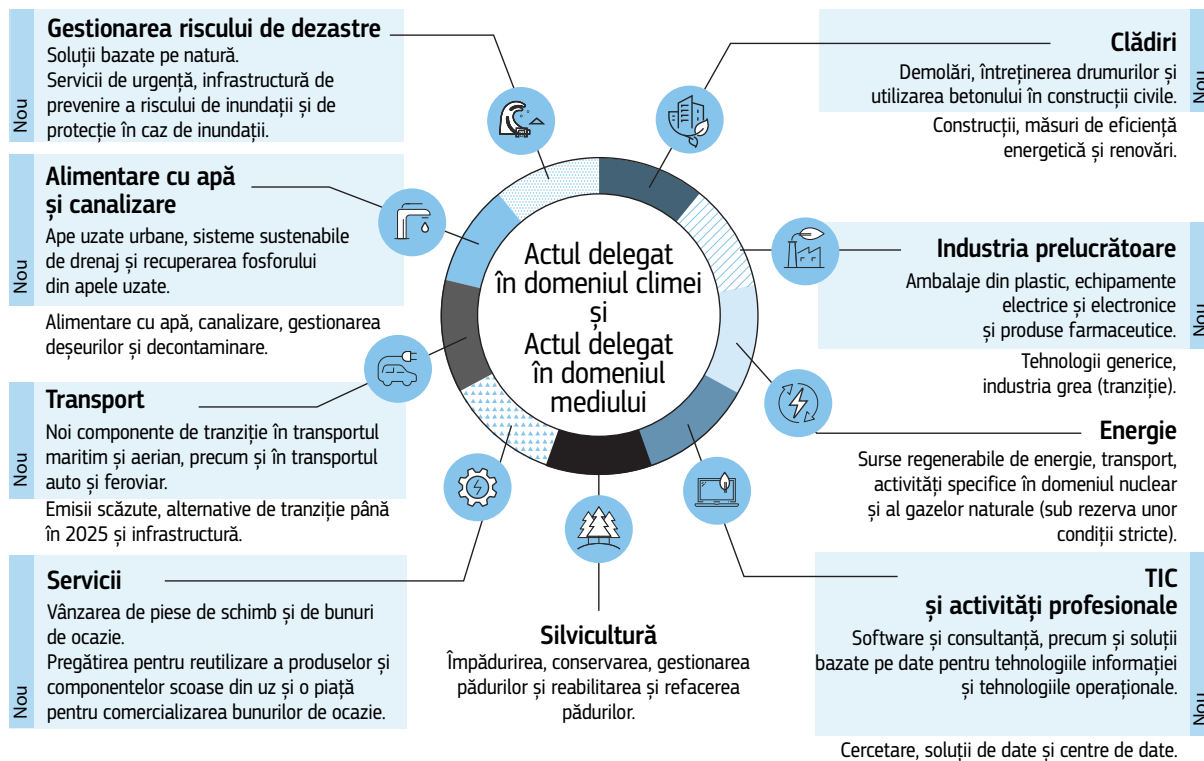
Principalul obiectiv al cadrelor privind finanțarea durabilă al Uniunii Europene este canalizarea investițiilor către realizarea Țintelor ambițioase ale Pactului verde european. Cu toate că se înregistrează progrese în punerea în aplicare, sunt necesare mai multe eforturi pentru ca normele să fie eficace în practică, iar instrumentele să fie mai ușor de utilizat.

Pentru a stimula eficiența cadrului și a facilita punerea sa în aplicare, Uniunea Europeană prevede definiții clare ale activităților economice care se califică drept sustenabile din punctul de vedere al mediului și modul în care se poate demonstra gradul lor de înverzire. Este un aspect extrem de important pentru prevenirea dezinformării ecologice și asigurarea alocării fondurilor către sectoarele esențiale pentru tranziția verde.

La 13 iunie, Comisia a prezentat un pachet prin care să se consolideze cadrul UE privind finanțarea durabilă. Această inițiativă sprijină societățile și sectorul financiar, promovând investițiile private în proiectele și tehnologiile de tranziție și direcționând resursele financiare către investiții sustenabile. Pachetul cuprinde criterii noi în cadrul taxonomiei Uniunii Europene, extinzând sistemul acesteia de clasificare pentru a include o gamă mai largă de activități economice prin Actele delegate ale UE privind taxonomia în domeniul mediului și al climei.

Diagrama următoare ilustrează principalele activități economice noi recunoscute acum ca fiind sustenabile din punctul de vedere al mediului.

Taxonomia UE – sectoarele și activitățile economice vizate

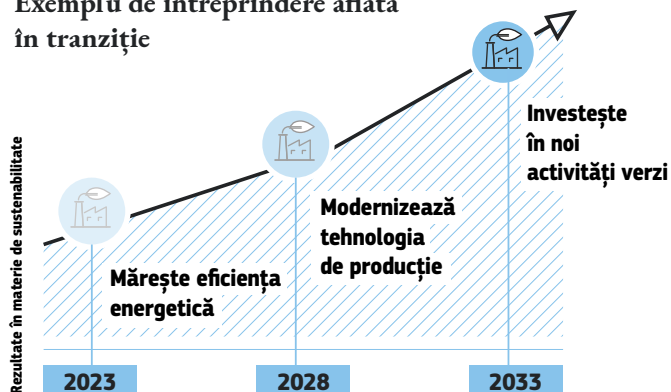

Pachetul de măsuri cuprinde și o recomandare privind finanțarea tranziției, oferind îndrumări și exemple practice pentru societăți și sectorul financiar. Aceste îndrumări și exemple arată cum pot societățile să facă uz, pe bază voluntară, de diferitele

instrumente incluse în cadru, pentru a direcționa investiții către tranziția verde și a-și gestiona riscurile care decurg din schimbările climatice și din degradarea mediului.

Instrumente pentru finanțarea tranziției verzi

Exemplu de întreprindere aflată în tranziție

Printre instrumentele voluntare pe care întreprinderile le pot utiliza pentru a-și finanța tranziția către sustenabilitate de-a lungul timpului se numără:

- ✓ Taxonomia UE
- ✓ Indicii de referință ai UE pentru activitățile climatice
- ✓ Standardul UE pentru obligațiunile verzi
- ✓ Obiective bazate pe date științifice
- ✓ Planuri de tranziție

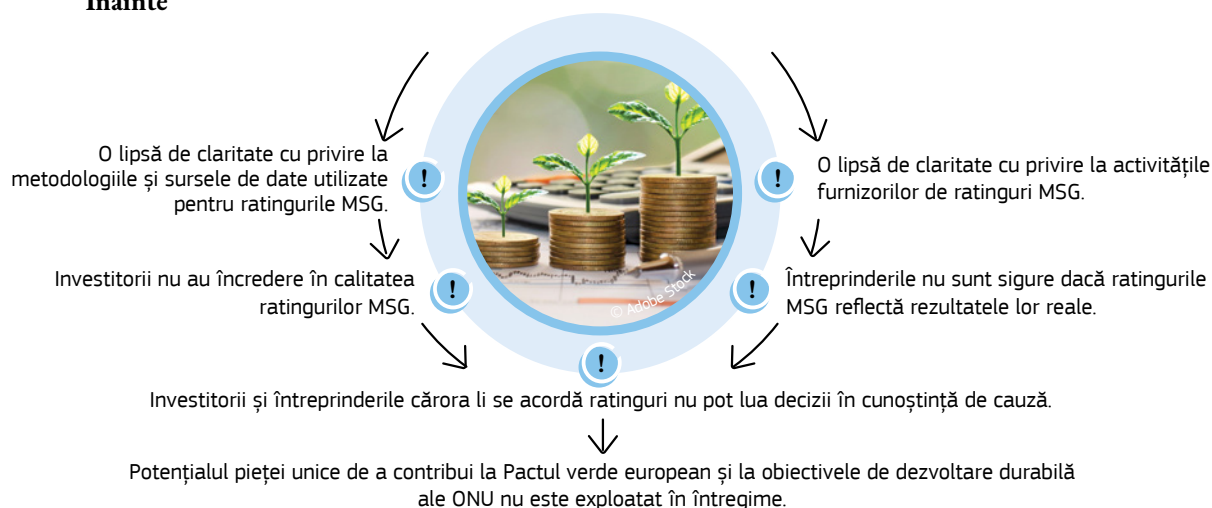
→ Proportia activităților verzi

Ratingurile de mediu, sociale și de governanță (MSG) au la rândul lor un rol important pe piața Uniunii Europene a finanțării durabile, întrucât furnizează informații investitorilor și instituțiilor financiare, de exemplu, cu privire la strategiile de investiții legate de factorii de mediu, sociali și de governanță și la gestionarea riscurilor asociate acestora. În iunie

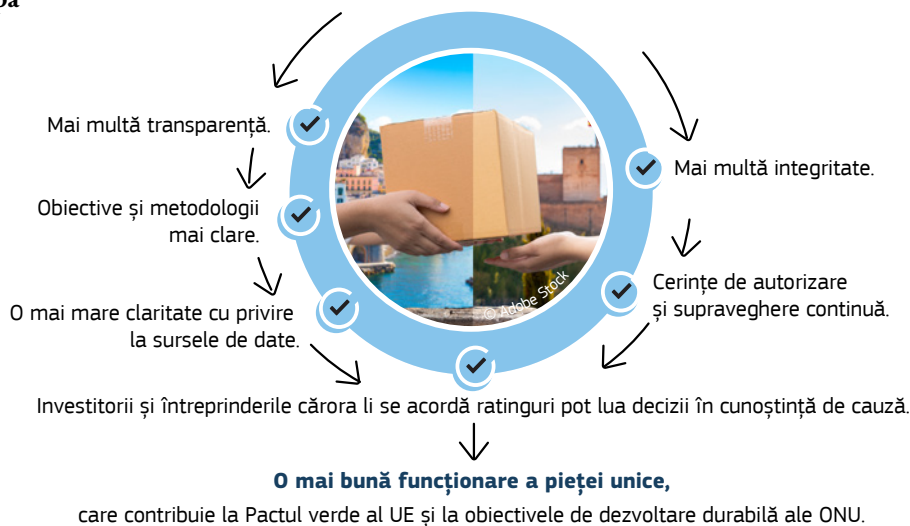
2023, Comisia a propus un regulament care va viza lipsa de transparență a pieței ratingurilor MSG, conferindu-i acestei piețe mai multă fiabilitate. Aplicarea unor noi principii organizaționale și a unor norme clare privind prevenirea conflictelor de interese va spori integritatea operațiunilor furnizorilor de ratinguri MSG.

Ce se schimbă odată cu propunerea privind ratingul de mediu, social și de governanță (MSG)?

Înainte

După

Pentru a se asigura că societățile raportează informațiile privind durabilitatea într-un mod armonizat, Comisia a adoptat, în iulie 2023, și primul set de standarde europene de raportare privind durabilitatea, care sunt obligatorii. Standardele cuprind aspecte legate de MSG, inclusiv de schimbările climatice, biodiversitate și drepturile omului, și furnizează informații investitorilor pentru a-i ajuta să înțeleagă ce impact asupra durabilității au întreprinderile în care investesc. În aceste standarde sunt luate în considerare, de asemenea, discuțiile cu Consiliul pentru Standarde Internaționale de Durabilitate și cu Inițiativa de raportare globală, pentru a se asigura un grad ridicat de interoperabilitate între standardele din Uniunea Europeană și cele de la nivel mondial și a se preveni dubla raportare inutilă de către societăți.

Pactul verde european din 11 decembrie 2019 a evidențiat importanța canalizării resurselor financiare și de capital către investiții verzi. Obligațiunile verzi joacă un rol tot mai important în finanțarea activelor necesare pentru tranziția la

o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon. La 28 februarie 2023, Parlamentul și Consiliul au ajuns la un acord referitor la propunerea de Regulament privind obligațiunile verzi europene, prin care se instituie un standard oficial privind obligațiunile verzi. Regulamentul a intrat în vigoare în decembrie. Un standard privind obligațiunile verzi este un set de criterii care furnizează un cadru pentru emiterea de obligațiuni verzi. Standardul privind obligațiunile verzi europene asigură faptul că obligațiunile verzi finanțează proiecte cu beneficii de mediu reale și contribuie la menținerea integrității și a încrederii pe piața obligațiunilor verzi. Emitenții de obligațiuni verzi europene ar trebui să fie siguri că minimum 85 % din fondurile atrase de obligațiune sunt alocate activităților economice care sunt conforme cu Regulamentul privind taxonomia. Noua legislație stabilește și un cadru pentru autorizarea și supravegherea examinatorilor terți, care va ajuta la verificarea caracteristicilor obligațiunilor, sporind astfel încrederea în declarațiile de mediu.

PODCAST: Podcast pe tema finanțării UE: Episodul 9 – Despre standardul UE privind obligațiunile verzi.

Sectorul bancar

În urma crizei financiare mondiale din 2007-2008, s-au depus multe eforturi pentru a se asigura o mai mare reziliență a băncilor din Uniunea Europeană. Datorită acestor eforturi, instituțiile financiare din UE au trecut cu bine prin crizele mai recente, precum pandemia de COVID-19, războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și criza bancară din Statele Unite din primăvara anului 2023. Astăzi, băncile din Uniunea Europeană sunt bine capitalizate, au un grad ridicat de lichiditate și sunt bine supravegheate. După cum o arată testele de rezistență din 2023 realizate de Autoritatea Bancară Europeană, băncile din UE sunt reziliente chiar și în cazul unor scenarii foarte nefavorabile.

În scopul unei și mai bune consolidări a băncilor, Comisia a adoptat, la 18 aprilie, o propunere de reformare a cadrelor de gestionare a crizelor bancare și de asigurare a depozitelor existent al Uniunii

Europene. Accentul este plasat pe întreprinderile medii și pe băncile mici. În trecut, multe bănci de dimensiuni mici și medii în dificultate au fost ajutate prin metode din afara cadrului de rezoluție stabilit. Uneori, acest lucru a implicat utilizarea de fonduri publice (banii contribuabililor) în locul banilor băncilor sau al altor fonduri de rezervă finanțate de sector și concepute pentru protejarea deponenților (scheme de garantare a depozitelor și fonduri de rezoluție). Cadrul reformat va facilita utilizarea plaselor de siguranță finanțate de sectorul bancar pentru a proteja deponenții în situații de criză bancară, de exemplu prin mutarea acestora de la o bancă aflată în dificultate majoră la una viabilă. Utilizarea acestor plase de siguranță trebuie să aibă doar rolul de a completa rezervele proprii ale băncilor, care rămân prima linie de apărare.

Reforma cadrului de gestionare a crizelor bancare și de asigurare a depozitelor

Obiective

Menținerea stabilității financiare și protejarea banilor contribuabililor

Îmbunătățirea protecției deponenților

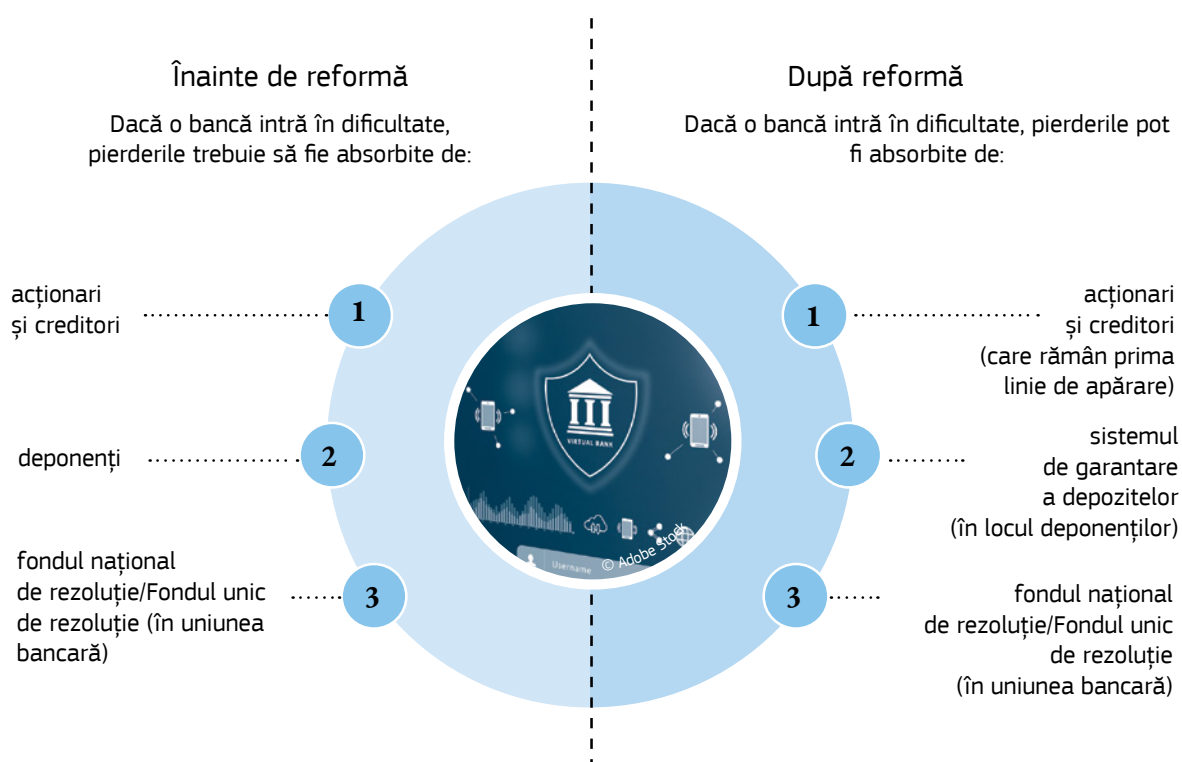
Protejarea economiei reale de impactul intrării în dificultate a băncilor

Ce facem în această privință?

Îmbunătățirea sistemelor de gestionare a situațiilor de dificultate ale băncilor și a protecției deponenților, în special pentru băncile mici și mijlocii

Bănci mici și mijlocii

Model de întreprindere cu o pondere ridicată a depozitelor în bilanț

Un alt progres major făcut pe parcursul acestui an a fost acordul politic cu privire la propunerea Comisiei de revizuire a normelor bancare ale Uniunii Europene (Regulamentul privind cerințele de capital și Directiva privind cerințele de capital), cunoscute ca pachetul bancar. Acest pachet pune în aplicare ultimul set de standarde internaționale de reglementare a sectorului bancar (standardele Basel III), convenit de Uniunea Europeană și de partenerii săi din G20 în cadrul Comitetului de la

Basel pentru supraveghere bancară. Etapa inițială a reformelor Basel III – care impune un capital mai mare și de mai bună calitate, reducerea efectului de levier și cerințe stricte în materie de lichidități – este implementată deja în toate băncile din Uniunea Europeană. Prin finalizarea acestor standarde, UE încearcă să sporească simplitatea, comparabilitatea și sensibilitatea la risc a cadrului de reglementare, refăcând, în cele din urmă, încrederea în cerințele de capital bazate pe risc.

Ce conține pachetul bancar?

Basel III: noi norme privind modelele interne

Va fi introdusă o nouă limită pentru a se asigura că riscurile nu sunt subestimate atunci când băncile utilizează propriile modele de calcul.

O mai bună supraveghere

Autoritățile de supraveghere vor dispune de instrumente mai puternice pentru a supraveghea băncile din UE, inclusiv grupurile bancare complexe. Vor fi introduse standarde minime pentru supravegherea băncilor din țări terțe în Uniunea Europeană.

Sustenabilitate

Băncile vor trebui să ia în considerare riscurile de mediu, sociale și de guvernanță atunci când își gestionează activitatea.

O politică fiscală și vamală echitabilă, simplă și modernă

Reforma uniunii vamale

În mai, Comisia a propus cea mai ambițioasă reformă a uniunii vamale de la crearea acesteia în 1968, ca răspuns la volumele de schimburi comerciale mai mari, la creșterea comerțului electronic și la standardele mai ridicate ale Uniunii Europene. Fragmentarea digitală a actualului sistem și coordonarea sub nivelul optim dintre autoritățile naționale au dus la majorarea costurilor administrative de conformare pentru comercianți și au deschis posibilități noi pentru fraudă.

Reforma cuprinde instituirea unei autorități vamale a Uniunii Europene, care va supraveghea o nouă platformă de date vamale. Rezultatul va fi o abordare mai centralizată și mai digitalizată a sectorului vamal, ceea ce ar trebui să însemne costuri mai mici de conformare pentru comercianți, eliberarea unor resurse pentru autoritățile naționale și asigurarea unei uniuni vamale mai eficiente, mai consolidate și mai imune la fraude.

Terminalul de marfă pentru containere al DP World în Constanța, România, 10 mai 2023.

Combaterea evaziunii și a fraudei fiscale

Noile cerințe privind raportarea și schimbul de informații, în concordanță cu Cadrul de raportare privind criptoactivele al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, vor ajuta statele membre să combată problema evaziunii și a fraudei fiscale în sectorul criptoactivelor și în cel al monedelor electronice. Prin acordul obținut în 2023, se impune tuturor furnizorilor de criptoactive stabiliți în Uniunea Europeană să raporteze tranzacțiile efectuate de clienți cu reședința în UE, îmbunătățindu-se astfel detectarea fraudei fiscale și a evitării obligațiilor fiscale.

În cadrul Planului de acțiune privind uniunea piețelor de capital și al Planului de acțiune pentru o impozitare echitabilă și simplă în sprijinul redresării Uniunii Europene, din 2020, Comisia a propus simplificarea procedurilor legate de impozitul reținut la sursă pentru investitori, intermediarii financiari și administrațiile fiscale. Scopul este evitarea dublei impozitări și a utilizării abuzive a sistemului de rambursare sau de reducere a impozitului. Planul urmărește totodată să armonizeze procedurile de solicitare a scutirii de impozite la sursă, reducându-se astfel costurile pentru părțile interesate.

De asemenea, Comisia a propus o directivă privind stabilirea prețurilor de transfer, care intenționează să reducă sarcina de reglementare, să sporească certitudinea fiscală și să reducă diferențele pe tema stabilirii prețurilor de transfer. Scopul este prevenirea dublei impozitări și a cazurilor de dublă neimpozitare.

Către o impozitare mai echitabilă, mai simplă și mai modernă

Din cauza faptului că se confruntă cu 27 de sisteme fiscale naționale diferite, fiecare cu normele sale specifice, întreprinderile suportă costuri mari de conformare fiscală. Acest lucru descurajează investițiile transfrontaliere în Uniunea Europeană, creând un dezavantaj concurențial pentru întreprinderi în comparație cu întreprinderile din alte părți ale lumii.

Pentru a rezolva această problemă, Comisia a adoptat, în septembrie, propunerea de întreprinderi din Europa: cadru de impozitare a profitului. Acest cadru ar urma să introducă un set unificat de norme pentru stabilirea bazei de impozitare a grupurilor de societăți. Se vor reduce astfel cu până la 65 % costurile pentru întreprinderile mari care își desfășoară activitatea în mai multe state membre. În plus, se va simplifica procesul pentru autoritățile fiscale naționale, care vor putea să stabilească mai ușor impozitele corecte datorate.

Deși propunerea este destinată în principal grupurilor mari care își desfășoară activitatea în întreaga Uniune Europeană, UE a luat și măsuri de simplificare a normelor fiscale pentru microîntreprinderi și IMM-uri. Propunerea de directivă privind impunerea în funcție de sediul central introduce un cadru simplificat pentru IMM-urile care își desfășoară activitatea în alte state membre prin intermediul unor sedii permanente. Cadrul respectiv le oferă posibilitatea de a interacționa cu o singură administrație fiscală (sau cu sediul central) în locul interacțiunii cu birourile fiscale din toate statele membre în care își desfășoară activitatea. Se urmărește în acest mod încurajarea extinderii la nivel transfrontalier.

3. Crearea unei Europe prospere și neutre din punct de vedere climatic

Introducere

Pactul verde european este foaia de parcurs stabilită de Uniunea Europeană pentru a înfrunța tripla amenințare reprezentată de criza climatică, de criza de mediu și de criza biodiversității. Prin pactul verde, Uniunea Europeană a sporit nivelul de ambiție al obiectivelor sale în materie de climă, angajându-se să atingă neutralitatea climatică până în 2050. Pactul este în curs de a transforma Uniunea Europeană într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor. În 2023, UE a atins un jalon important în parcursul său către realizarea neutralității climatice. La jumătatea lunii octombrie, a fost adoptată legislația esențială pentru atingerea – și chiar depășirea – obiectivului pe

termen mediu de reducere a emisiilor nete de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % până în 2030. Condițiile meteorologice extreme au scos din nou la iveală realitatea dură a schimbărilor climatice în întreaga Uniune Europeană și peste tot în lume, evidențiind necesitatea continuării eforturilor de reducere a emisiilor cât mai rapid cu putință. În cadrul COP28, Uniunea Europeană și-a asumat un rol de lider în asigurarea atât a unui acord global de accelerare a tranziției bazate pe renunțarea la combustibilii fosili, cât și a unui angajament de a tripla capacitatea mondială de energie din surse regenerabile și de a dubla rata de îmbunătățire a eficienței energetice până în 2030.

Realitatea unei planete pârjolate

Perturbările și distrugerile cauzate în 2023 de fenomenele meteorologice extreme în Europa și în lume au fost un semnal dur cu privire la amenințarea gravă și continuă pe care o reprezintă schimbările climatice pentru societate și au reamintit că se impun acțiuni urgente pentru protejarea planetei.

Condițiile de secetă au determinat perioade mai lungi și mai periculoase de incendii forestiere, cu izbucniri importante ale focurilor încă din luna martie în Spania și cu incendii fără precedent care au devastat părți din Grecia, Spania și Portugalia în iulie și august. Incendiul forestier din regiunea Evros din nord-estul Greciei a fost cel mai mare cu care s-a confruntat vreodată Uniunea Europeană. Conform Sistemului european de informare privind incendiile forestiere, până la 22 iulie, peste 181 000 de hectare de teren din întreaga UE fuseseră deja transformate în cenușă – cu peste 40 % peste media înregistrată între 2003 și 2022 (128 225 de hectare).

Ca răspuns la creșterea riscului de incendii forestiere, în 2023 Uniunea Europeană și-a consolidat capacitățile de anticipare și de analiză prospectivă, și-a întărit flota rescEU de stingere a incendiilor și a plasat pe poziție sute de pompieri, care să poată interveni imediat. De asemenea, a fost creată o echipă de sprijin pentru stingerea incendiilor forestiere în cadrul Centrului de coordonare a răspunsului la situații de urgență.

Incendiile forestiere reprezintă o preocupare globală. Pentru a ajuta la combaterea celor mai grave incendii forestiere care au avut loc în Canada în ultimul deceniu (fiind arse circa 4 milioane de hectare, o suprafață echivalentă celei a Țărilor de Jos), statele membre ale Uniunii Europene au oferit serviciile a aproximativ 300 de pompieri prin intermediul mecanismului de protecție civilă al UE (a se vedea capitolul 8).

© AFP

Cu 7 luni și două anotimpuri care au depășit temperaturile-record anterioare, 2023 a fost cel mai cald an pe care l-a cunoscut lumea de-a lungul istoriei. Potrivit Serviciului Copernicus al UE privind schimbările climatice, aproape 50 % din zilele anului 2023 au fost cu peste 1,5 °C peste media preindustrială (1850-1900).

Incendii forestiere
devastează localitățile
Candelaria și Arafo, Tenerife,
Spania, 16 august 2023.

Precipitațiile extreme au provocat inundații mortale în anumite părți ale UE, de exemplu în Croația, Italia, Austria și Slovenia.

O vedere de sus a zonelor afectate de inundații și alunecări de teren în Emilia-Romagna, Italia, 25 mai 2023.

Ca urmare a inundațiilor și a incendiilor forestiere fără precedent, în 2023, cererile de sprijin pentru redresare și reconstrucție în caz de dezastru din Fondul de solidaritate al Uniunii Europene au mobilizat toate resursele disponibile pentru asistență.

În afara Europei, schimbările climatice reprezintă o amenințare gravă și pentru țările cele mai sărace din lume, agravând crizele preexistente și necesitând eforturi mai mari pentru a răspunde nevoilor umanitare în creștere (a se vedea capitolul 8). Potrivit Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură, proporția țărilor cu venituri mici și medii expuse la fenomene climatice extreme a crescut de la 76 % la 98 % în ultimele două decenii.

La 15 iulie, Uniunea Europeană a inaugurat Ziua pentru victimele crizei climatice mondiale, marcată anual pentru a comemora victimele din Europa și din întreaga lume. Evenimentul își propune să sensibilizeze publicul cu privire la măsurile specifice pe care le pot lua oamenii pentru a contribui la reducerea daunelor cauzate de schimbările climatice și pentru a fi mai bine pregătiți pentru dezastrele climatice.

Către zero emisii nete

Raportul Grupului interguvernamental privind schimbările climatice al ONU, publicat în martie, a constituit încă un avertisment emis de comunitatea științifică în legătură cu necesitatea de a lua măsuri pentru combaterea crizei climatice. Raportul reafirmă faptul că planeta se încălzește rapid din cauza influenței umane, fenomenele meteorologice extreme și catastrofele punând în pericol vieți și mijloace de subsistență în întreaga lume. Datele științifice sunt clare: singura modalitate de a opri încălzirea globală și de a reduce efectele schimbărilor climatice este aducerea la zero a nivelului net al emisiilor de gaze cu efect de seră. Aceasta presupune atingerea unui echilibru între volumul emisiilor de gaze cu efect de seră eliberate în atmosferă și volumul eliminat al acestora.

Transformarea Europei în primul continent neutru din punct de vedere climatic este piatra de temelie a Pactului verde european. Acest obiectiv este înscris în Legea europeană a climei, alături de angajamentul obligatoriu din punct de vedere juridic de a reduce emisiile nete de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % până în 2030, comparativ cu nivelurile din 1990.

Datorită legislației existente în domeniul climei și al energiei, emisiile de gaze cu efect de seră din Uniunea Europeană au scăzut deja cu 32,5 % față de 1990, în timp ce economia UE a crescut cu 60 % în aceeași perioadă.

Pentru a realiza acest lucru, Comisia Europeană a prezentat în 2021 pachetul de propuneri legislative „Pregătiți pentru 55”. În 2022, în cadrul Planului REPowerEU, Comisia a ridicat nivelul de ambiție al câtorva dintre aceste propuneri (în special al celor privind eficiența energetică și energia din surse regenerabile), cu scopul de a reduce și mai mult dependența Uniunii Europene de importurile de combustibili fosili din Rusia (a se vedea capitolul 4). Până la sfârșitul anului 2023, legislația esențială pentru atingerea obiectivului de reducere netă cu 55 % până în 2030 era în vigoare (a se vedea mai jos). Această legislație include obiective obligatorii din punct de vedere juridic pentru toate sectoarele economiei, un obiectiv de stimulare a absorbanților naturali de carbon și un sistem al UE de comercializare a certificatelor de emisii actualizat.

Peste 9 din 10 cetățeni ai UE consideră că schimbările climatice reprezintă o problemă gravă.

Schimbările climatice sunt considerate:

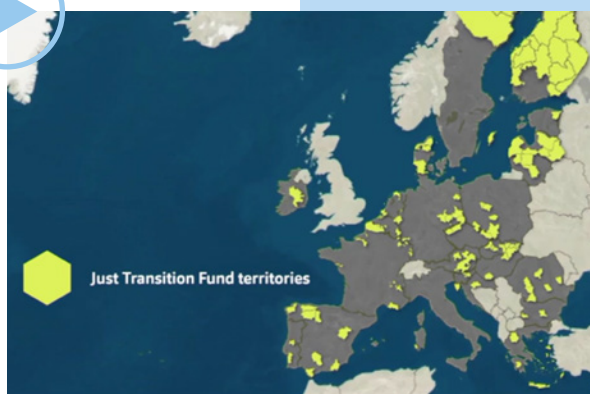
- o problemă **foarte** gravă de **77 %**
- o problemă **destul de** gravă de **16 %**
- o problemă care **nu** este gravă de **7 %**

Sistemul existent a fost consolidat în 2023, iar domeniul său de aplicare a fost extins pentru a include emisiile generate de transportul maritim. Separat, a fost creat un nou sistem de comercializare a certificatelor de emisii pentru a extinde stabilirea prețului carbonului la noi sectoare ale economiei, în special la combustibilii pentru clădiri și transportul rutier. Pe lângă stabilirea unui preț pentru poluare și generarea de investiții în tranziția verde, noul sistem va oferi sprijin social cetățenilor și întreprinderilor mici, pentru ca nimeni să nu fie lăsat în urmă.

Se preconizează că pachetul legislativ final va reduce emisiile nete de gaze cu efect de seră ale Uniunii Europene cu 57 % până în 2030, comparativ cu 1990.

Un nou mecanism pentru importul de mărfuri din afara Uniunii Europene va asigura stabilirea unui preț al carbonului în anumite sectoare vizate. Totodată, noua legislație include obiective actualizate privind sursele regenerabile de energie și eficiența energetică, precum și norme de stimulare a infrastructurii de încărcare și a utilizării combustibililor alternativi în transportul rutier, în transportul maritim și în aviație.

În 2023, statelor membre li s-a solicitat să își prezinte proiectele actualizate de planuri naționale privind energia și clima, care arată în ce moduri intenționează să îndeplinească obiectivele UE în materie de energie și climă pentru 2030. În decembrie, Comisia a evaluat planurile și a emis recomandări.

↑
MATERIAL VIDEO:
Platforma pentru o tranziție
justă.

Să nu lăsăm pe nimeni în urmă

Pentru a se asigura o tranziție verde echitabilă și favorabilă incluziunii, în cursul deceniului actual vor fi generate investiții în valoare de 55 de miliarde de euro în sprijinul persoanelor care locuiesc în regiuni ale Uniunii Europene confruntate cu cele mai mari provocări în tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic.

În colaborare cu părțile interesate de la nivel național, regional și local, Uniunea Europeană ajută la diversificarea economiilor regionale și le oferă oamenilor șansa de a prospera în noua economie (a se vedea, de asemenea, capitolul 6).

Pregătiți pentru 55 – legislație adoptată

Reforma sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii

Noul sistem UE de comercializare a certificatelor de emisii pentru combustibilii utilizați în construcții și în transportul rutier

Fondul social pentru climă

Regulamentul privind partajarea eforturilor

Regulamentul privind exploatarea terenurilor, silvicultura și agricultura

Standardele privind emisiile de dioxid de carbon pentru autoturisme și camioane

Mecanismul de ajustare a carbonului la frontieră

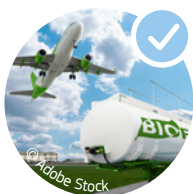
Directiva privind energia din surse regenerabile

Directiva privind eficiența energetică

Regulamentul privind infrastructura pentru combustibili alternativi

Regulamentul ReFuelEU în domeniul aviației

Regulamentul FuelEU în domeniul maritim

Competitivitatea Uniunii Europene se va baza în mare măsură pe capacitatea sa de a dezvolta și de a fabrica tehnologiile curate necesare pentru o tranziție reușită către o economie cu zero emisii nete. Pentru a consolida competitivitatea tehnologiilor cu zero emisii nete în UE și pentru a sprijini tranziția rapidă către neutralitatea climatică, Comisia a prezentat în februarie 2023 Planul industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete. Planul urmărește să creeze un mediu mai favorabil pentru extinderea capacității Uniunii Europene de producție a tehnologiilor și produselor care contribuie la obiectivul zero emisii nete (a se vedea capitolul 4).

Uniunea Europeană sprijină, de asemenea, tehnologiile inovatoare care contribuie la obiectivul zero emisii nete

prin intermediul Fondului pentru inovare, finanțat prin sistemul de comercializare a certificatelor de emisii. Scopul său este să aducă pe piață soluții pentru decarbonizarea industriei europene și să sprijine tranziția către neutralitatea climatică, stimulând în același timp competitivitatea UE. Unele state membre sprijină, la rândul lor, capacitatea de producție a tehnologiilor inovatoare în cadrul planurilor lor naționale de redresare și reziliență. Comisia a lansat o serie de dialoguri privind tranziția curată, cu scopul de a sprijini fiecare sector în construirea modelului economic propriu pentru decarbonizarea industriei, începând cu dialogurile privind hidrogenul și industriile mari consumatoare de energie, în 2023 (a se vedea capitolul 4).

Către o economie circulară

În cursul anului, Uniunea Europeană a continuat să facă progrese în direcția unei economii circulare, cu scopul de a generaliza utilizarea produselor sustenabile, de a slăbi presiunea asupra resurselor naturale, de a reduce deșeurile și de a genera creștere durabilă și locuri de muncă.

În fiecare an, în UE sunt aruncate peste 5 milioane de tone de îmbrăcăminte (mai mult de 11 kg de persoană), însă doar 22 % din aceste deșeuri sunt colectate separat pentru reutilizare sau reciclare, în timp ce restul sunt adesea incinerate sau trimise la depozitele de deșeuri. Datorită noilor norme propuse privind textilele, producătorii vor fi răspunzători pentru ciclurile de viață ale produselor lor, în special pentru gestionarea deșeurilor, promovându-se astfel gestionarea sustenabilă a deșeurilor textile în întreaga Uniune Europeană. Se preconizează că asigurarea unei mai mari disponibilități a produselor textile uzate și reciclate va contribui la crearea de locuri de muncă la nivel local și la economii pentru consumatorii din UE și din restul lumii, reducându-se în același timp impactul producției textile asupra resurselor naturale. În 2023 a fost lansată campania ReSet the Trend, pentru a sensibiliza publicul cu privire la moda sustenabilă.

Risipa de alimente are un impact economic, social și ecologic enorm. În cadrul unei noi propuneri prezentate de Comisie în iulie, se preconizează că, până în 2030, statele membre vor reduce deșeurile alimentare generate împreună de sectorul prelucrării și fabricării cu 10 %, respectiv 30 % (pe cap de locuitor) la nivelul comerțului cu amănuntul și la nivelul consumului. Aceste noi obiective vor aduce beneficii pentru securitatea alimentară și vor reduce emisiile de gaze cu efect de seră, antrenând totodată o scădere a costurilor pentru întreprinderi și consumatori.

Deșeuri alimentare

58,4 milioane de tone

(131 kg/persoană/an) sunt generate anual în UE. Sursă: Eurostat, septembrie 2023.

Aproximativ **10 %** din totalul produselor alimentare furnizate comercianților cu amănuntul, serviciilor alimentare și gospodăriilor sunt irosite.

Peste jumătate din deșeurile alimentare sunt generate de **gospodării** (54 %).

Pe locul doi ca pondere (21 %) se află sectorul de prelucrare și de producție.

Ca bază de susținere pentru aceste eforturi, Comisia a adoptat un cadru revizuit de monitorizare pentru economia circulară, cu scopul de a urmări mai bine progresele înregistrate în tranziția către o economie circulară în Uniunea Europeană și contribuția sa la sustenabilitatea globală și la reziliența Uniunii. Acest cadru include noi indicatori, cum ar fi amprenta materialelor și productivitatea resurselor, pentru a măsura progresele înregistrate în direcția atingerii obiectivelor de prevenire a generării de deșeuri.

În fiecare an, aproape 6 milioane de vehicule din Uniunea Europeană ajung la sfârșitul ciclului lor de viață.

Manipularea necorespunzătoare a vehiculelor la sfârșitul ciclului de viață duce la pierderea valorii și la poluare. Noile norme propuse, care vizează toate aspectele ciclului de viață al unui vehicul, de la concepere și comercializare până la tratarea finală, ar urma să genereze până în 2035 venituri nete de 1,8 miliarde de euro. Totodată, noile norme vor permite economii semnificative de carbon și reducerea dependenței de materii prime și vor crea locuri de muncă suplimentare și fluxuri de venituri sporite pentru industria de gestionare și reciclare a deșeurilor.

Noile măsuri de stimulare a circularității în sectorul autovehiculelor ar putea duce la reciclarea a până la 4 milioane de autoturisme suplimentare și la crearea a încă 22 000 de locuri de muncă până în 2035.

Virginijus Sinkevičius, comisar european pentru mediu, oceane și pescuit (în dreapta), vizitând o companie-lider în domeniul economiei circulare, Belgia, iulie 2023.

S-a ajuns la un acord cu privire la propunerea Comisiei referitoare la un set de noi norme privind transferurile de deșeuri, care vor asigura asumarea într-o mai mare măsură de către UE a responsabilității gestionării propriilor deșeuri. Exportul de deșeuri de plastic din Uniunea Europeană către țări care nu sunt membre ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică va fi interzis. Acordul va contribui la reducerea poluării cu deșeuri și la promovarea economiei circulare.

Produsele au un impact semnificativ asupra mediului pe parcursul întregului lor ciclu de viață – de la extracția materiilor prime până la fabricare, transport, utilizare și sfârșitul ciclului de viață. În decembrie s-a ajuns la un acord cu privire la propunerea de a generaliza utilizarea în UE a produselor sustenabile. Noul Regulament privind proiectarea ecologică a produselor sustenabile are la bază normele de proiectare ecologică actuale, care au permis ameliorarea cu succes a eficienței energetice a produselor din UE timp de aproape 20 de ani. Noua legislație va lărgi cadrul existent în două moduri: în primul rând, prin acoperirea unei game cât mai largi de produse și, în al doilea rând, unde este cazul, prin

extinderea domeniului de aplicare al cerințelor pe care trebuie să le respecte produsele.

Consolidarea rolului consumatorilor în vederea tranziției verzi este un element important pentru atingerea obiectivelor în materie de consum sustenabil ale Pactului verde european. Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene au ajuns în septembrie la un acord asupra propunerii de noi norme care să asigure o mai bună informare a consumatorilor în legătură cu sustenabilitatea și potențialul de reparare ale bunurilor pe care le cumpără, precum și o protecție sporită a consumatorilor împotriva practicilor comerciale neloiale. De asemenea, se prevede aplicarea unei noi interdicții în cazul afirmațiilor false privind produsele bazate pe compensarea emisiilor. Comisia a mai prezentat o propunere de îmbunătățire a accesului la serviciile de reparații și a informațiilor referitoare la acestea. Se promovează astfel repararea în detrimentul înlocuirii în timpul garanției legale și li se impune producătorilor să repare bunuri care fac și urmează să facă obiectul unor cerințe specifice privind potențialul de reparare (proiectare ecologică) în temeiul legislației UE.

Alegeri sustenabile

Pentru a completa măsurile de consolidare a rolului consumatorilor, Comisia a propus, de asemenea, noi norme pentru combaterea dezinformării ecologice, practică pentru a face ca produsele sau procesele să pară mai ecologice decât sunt în realitate. Garantarea faptului că etichetele și afirmațiile legate de mediu sunt credibile și fiabile le va permite consumatorilor să ia decizii de achiziție în cunoștință de cauză. De asemenea, acest lucru va stimula competitivitatea întreprinderilor care depun eforturi pentru a spori sustenabilitatea produselor și activităților lor.

← **MATERIAL VIDEO:**
Noua propunere de act legislativ pe tema declarațiilor de mediu.

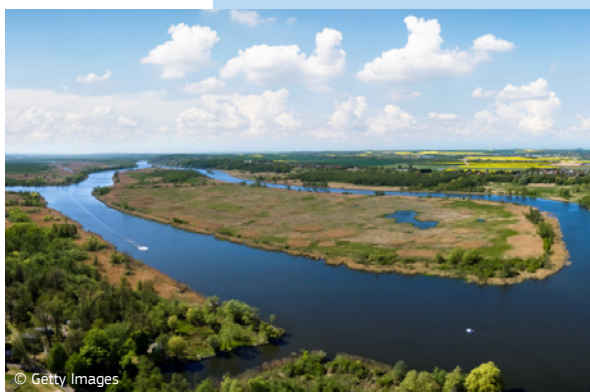
Au fost finalizate noi norme care să-i ajute pe consumatori să facă alegeri ecologice în cunoștință de cauză atunci când cumpără telefoane mobile și tablete. Noile norme în materie de proiectare ecologică vor îmbunătăți durabilitatea și potențialul de reparare, de reutilizare și de reciclare ale acestor dispozitive. Între timp, noua etichetă energetică a telefoanelor inteligente și a tabletelor va detalia eficiența și durabilitatea acestora, iar punctajul privind potențialul de reparare va orienta consumatorii către alegeri sustenabile. Normele se vor aplica începând cu 20 iunie 2025.

Promovarea Planului de acțiune privind reducerea la zero a poluării

Apa

În 2023, odată cu încorporarea Directivei revizuite privind apa potabilă în legislațiile naționale, au început să se aplice noi norme în întreaga Uniune Europeană. Aceste norme vor garanta standarde pentru apa potabilă care se numără printre cele mai înalte din lume.

În iunie, ca răspuns la publicarea unor date potrivit cărora precipitațiile s-au redus în multe părți ale Uniunii Europene, au început să se aplice noi cerințe pentru reutilizarea în condiții de siguranță a apelor uzate epurate în irigațiile agricole.

© Getty Images

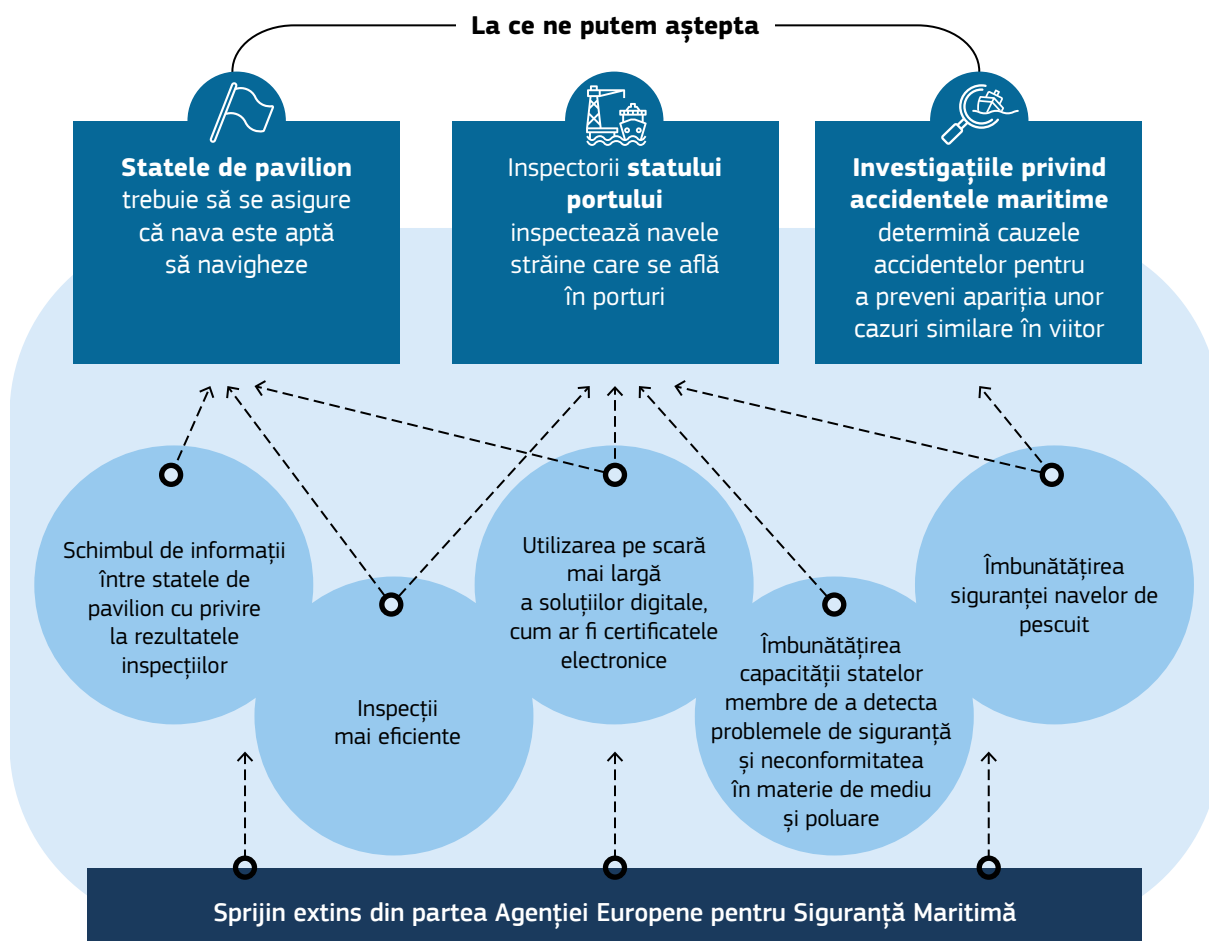
În februarie 2023 a fost publicat un raport al UE care analizează unul dintre cele mai mari dezastre ecologice din Europa din istoria recentă, și anume 360 de tone de pești morți în râul Oder. Documentul identifică cauza probabilă ca fiind o proliferare substanțială a unor alge toxice și formulează recomandări pentru a ajuta la prevenirea repetării unui astfel de eveniment catastrofal.

Deși nivelul siguranței maritime în apele Uniunii Europene este foarte ridicat, cu o mortalitate scăzută și fără scurgeri majore recente de petrol, în fiecare an sunt încă raportate peste 2 000 de accidente și incidente maritime. În iunie, Comisia a prezentat cinci propuneri legislative de modernizare a normelor UE și de prevenire a poluării apei de către nave. Propunerile vizează, de asemenea, prevenirea deversărilor ilegale în mările europene, pentru a reduce impactul activităților de transport maritim asupra mediului și a conserva ecosistemul marin.

Consolidarea siguranței maritime

Standardele de siguranță stricte ale UE sunt eficace, însă noile provocări și tehnologii necesită noi abordări.

Substanțe chimice

În temeiul unei propuneri a Comisiei care vizează protejarea cetățenilor UE și a mediului împotriva mercurului toxic, utilizarea amalgamului dentar va fi complet interzisă. Aproximativ 40 de tone de mercur sunt utilizate anual în UE în acest scop. Propunerea va interzice, de asemenea, fabricarea și exportul anumitor produse care conțin mercur, cum ar fi lămpile.

Emisii industriale

Directiva privind emisiile industriale reglementează aproximativ 52 000 de mari instalații industriale și de creștere a animalelor din întreaga UE. Aceasta le impune obligația de a deține o autorizație bazată pe utilizarea celor mai bune tehnici disponibile. În 2023, a fost efectuată o nouă serie de evaluări ale celor mai bune tehnici disponibile în ceea ce privește abatoarele, subprodusele de origine animală și industriile coproduselor comestibile. Aproximativ 800 de abatoare din UE vor trebui să respecte aceste noi standarde pentru a-și reduce impactul asupra mediului.

Zgomot

Zgomotul reprezintă a doua mare amenințare de mediu pentru sănătate în Europa, după poluarea aerului. Un raport referitor la punerea în aplicare a Directivei privind zgomotul ambiental indică modul în care zgomotul poate fi redus în continuare pentru a atinge obiectivul de reducere cu 30 % până în 2030.

Microplastice

Comisia a făcut încă un pas important în protejarea mediului prin adoptarea de măsuri care restricționează microplasticele adăugate în mod intenționat în produse. Noile norme vor împiedica eliberarea în mediu a aproximativ o jumătate de milion de tone de microplastice.

Verificați calitatea mediului în care locuiți:

<https://discomap.eea.europa.eu/atlas/?page=Check-your-place>

Verificați calitatea aerului din jurul dumneavoastră (disponibil și ca aplicație mobilă):

<https://www.eea.europa.eu/themes/air/air-quality-index>

Biodiversitatea

Natura este vitală pentru combaterea schimbărilor climatice. Degradarea mediului natural mărește probabilitatea și amplifică gravitatea unor evenimente precum inundațiile și incendiile forestiere. Astfel, natura și biodiversitatea Europei devin cea mai bună apărare împotriva dezastrelor naturale.

În noiembrie s-a ajuns la un acord politic în legătură cu Regulamentul privind refacerea naturii, care a declanșat un proces vizând refacerea continuă și susținută a naturii. Statele membre vor pune în aplicare până în 2030 măsuri de refacere în cel puțin 20 % din suprafața terestră și 20 % din zonele maritime ale Uniunii. Până în 2050, astfel de măsuri ar trebui să fie în vigoare pentru toate ecosistemele care necesită refacere.

Solul

Solurile sănătoase sunt esențiale pentru asigurarea securității alimentare, realizarea neutralității climatice și stoparea deșertificării și a degradării terenurilor. Peste 60 % din solurile europene sunt însă nesănătoase. Propunerea de act legislativ privind monitorizarea solului vizează obținerea unor soluri sănătoase în Uniunea Europeană până în 2050, bazându-se pe colectarea de date referitoare la sănătatea solurilor și pe punerea lor la dispoziția fermierilor și a altor gestionari ai solurilor. Totodată, noul act legislativ va face ca gestionarea sustenabilă a solului să devină o practică generalizată. Comisia a publicat, de asemenea, orientări privind oportunitățile de finanțare oferite de UE părților interesate pentru a asigura un sol sănătos. Manifestul

Misiunii privind solul, lansat în aprilie, reunește factori politici, părți interesate și cetățeni de la nivel regional și local în cadrul unei comunități vibrante care se preocupă de sănătatea solului. Peste 2 100 de persoane și 350 de organizații au semnat inițiativa voluntară până la sfârșitul anului. Semnatarii recunosc necesitatea de a acționa cu privire la sănătatea solului și se implică în activități de protecție și refacere a solului.

Polenizatorii

În condițiile în care una din trei specii de albine, fluturi și sirfide din Uniunea Europeană este pe cale de dispariție, Comisia a prezentat în 2023 o inițiativă reînnoită de stabilire a acțiunilor pe care trebuie să le întreprindă UE și statele membre pentru a stopa declinul polenizatorilor până în 2030. Cetățenii solicită din ce în ce mai insistent să se întreprindă acțiuni decisive pentru combaterea pierderii polenizatorilor, cel mai recent prin inițiativa cetățenească europeană de succes intitulată „Salvați albinele și fermierii”. De asemenea, UE a redus limitele maxime ale reziduurilor pentru două pesticide neonicotinoide din alimente la cel mai scăzut nivel care poate fi măsurat cu ajutorul celor mai recente tehnologii. Utilizarea în aer liber a clotianidinului și a tiametoxamului a fost deja interzisă în UE. Noile niveluri se vor aplica produselor alimentare și furajelor produse sau importate în Uniunea Europeană. Se va garanta astfel că alimentele introduse pe piața internă nu contribuie la declinul polenizatorilor, indiferent de locul în care sunt produse.

Sănătatea solului afectează în mod direct securitatea alimentară a UE

95 % din alimente sunt produse direct sau indirect pe soluri.

Eroziunea solului costă UE **1,25 miliarde EUR** pe an ca urmare a pierderii productivității agricole.

83 % din solurile din UE conțin reziduuri de pesticide.

Peste **23 %** din terenurile agricole suferă de tasare, care reduce productivitatea.

Pădurile

Pădurile sunt aliați esențiali în lupta împotriva schimbărilor climatice și a pierderii biodiversității. Măsura în care terenurile și, în special, sectorul utilizării terenurilor pot contribui la atenuarea schimbărilor climatice depinde în mare măsură de modul în care aceste zone sunt folosite și gestionate. Eliminarea dioxidului de carbon în sectorul utilizării terenurilor din Uniunea Europeană a scăzut semnificativ în ultimii ani, iar funcția de absorbție a terenurilor este în declin. În 2023, UE și-a actualizat legislația privind utilizarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultura, cu scopul de a stimula eliminarea carbonului și de a promova gestionarea sustenabilă a terenurilor agricole și forestiere.

În noiembrie, Comisia a propus un act legislativ privind monitorizarea pădurilor, vizând crearea unei vaste baze de cunoștințe care să le permită statelor membre, proprietarilor de păduri și silvicultorilor să își amelioreze răspunsul în fața presiunilor tot mai puternice exercitate asupra pădurilor, exacerbate de schimbările climatice. Pe lângă faptul că asigură o mai mare reziliență a pădurilor la amenințările transfrontaliere (dăunători, secetă și incendii forestiere), cadrul de monitorizare îi va ajuta pe proprietari și administratorii de păduri să beneficieze de scheme de plată pentru servicii ecosistemice, cum ar fi schema Uniunii Europene de certificare pentru eliminarea carbonului.

Regulamentul UE privind lanțurile de aprovizionare care nu implică defrișări, un act legislativ de pionierat care constituie un element esențial în combaterea schimbărilor climatice și a pierderii biodiversității, a intrat în vigoare în luna iunie. Operatorii și comercianții vor avea la dispoziție 18 luni pentru a pune în aplicare noile norme. Odată aplicate, aceste norme vor garanta că o serie de bunuri esențiale exportate din Uniunea Europeană sau introduse pe piața internă nu vor mai contribui la defrișări și la degradarea pădurilor, nici în UE, nici în alte părți ale lumii. Pe listă se află uleiul de palmier, cafeaua, soia și ciocolata. Noile norme vor contribui totodată la asigurarea mijloacelor de subsistență a milioane de persoane, inclusiv a populațiilor indigene și a comunităților locale din întreaga lume, care se bazează în mare măsură pe ecosistemele forestiere.

Sisteme alimentare sustenabile

Aprobarea tuturor celor 28 de planuri strategice de către Comisie a marcat, la 1 ianuarie 2023, începutul noii politici agricole comune (PAC). O finanțare totală de 264 de miliarde de euro din partea UE va sprijini fermierii europeni pe parcursul tranziției spre un sector agricol mai sustenabil și mai rezilient și va contribui la menținerea vitalității și diversității zonelor rurale în perioada 2023-2027. Aproape 98 de miliarde de euro vor fi dedicate creării de beneficii pentru climă, apă, sol, aer, biodiversitate și bunăstarea animalelor, în conformitate cu obiectivele Pactului verde european.

Noua PAC va contribui la îndeplinirea obiectivelor UE privind reducerea utilizării pesticidelor chimice și a riscurilor asociate acestora și va spori substanțial sprijinul specific pentru agricultura ecologică. Ea va oferi, de asemenea, administratorilor de terenuri stimulente pentru stocarea carbonului în sol și biomasă și pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră pe 35 % din suprafața agricolă a Uniunii prin practici de gestionare adecvate,

preconizându-se rotația culturilor pe 85 % din terenurile arabile sprijinite de PAC.

Într-o perioadă cu preocupări din ce în ce mai mari legate de aprovizionarea cu alimente, Comisia și-a continuat activitatea de cartografiere a factorilor determinanți ai securității alimentare. O nouă propunere menită să permită utilizarea în condiții de siguranță a noilor tehnici genomice va contribui la realizarea unor progrese către sisteme alimentare mai sustenabile, protejând în același timp securitatea alimentară. Aceste tehnici pot crea soiuri de plante reziliente în fața schimbărilor climatice, rezistente la dăunători și cu randament ridicat, reducându-se astfel nevoia de pesticide chimice și dependența Uniunii Europene de importurile agricole. Comisia a propus o nouă legislație a UE privind producția și comercializarea materialului de reproducere a plantelor și a materialului forestier de reproducere, cu scopul de a spori diversitatea și calitatea semințelor, a butașilor și a altor materiale vegetale.

PAC nu este doar un instrument de sprijinire a măsurilor de redresare și refacere după o criză; ea le permite în același timp fermierilor să anticipeze efectele schimbărilor climatice și alte provocări și să se adapteze în consecință. Uniunea Europeană analizează cele mai bune modalități de a-i ajuta pe fermierii europeni și de a adapta politicile agricole în funcție de nevoile lor. În acest scop, în ianuarie 2024 va fi lansat dialogul strategic privind viitorul agriculturii Uniunii Europene.

Janusz Wojciechowski, comisar european pentru agricultură (în prim-plan în dreapta), vizitând comunități afectate de inundațiile de pe câmpiile din Tesalia, Grecia, octombrie 2023.

Bunăstarea animalelor

UE lucrează de peste 40 de ani la ameliorarea bunăstării animalelor, îmbunătățindu-le treptat viața și adoptând în acest domeniu standarde care sunt printre cele mai ridicate din lume. Acest demers a continuat și în 2023 printr-o propunere de revizuire a normelor actuale ale Uniunii Europene privind transportul animalelor, care va îmbunătăți situația celor 1,6 miliarde de animale transportate în interiorul și în afara Uniunii în fiecare an. Propunerea se axează pe obiective specifice, printre care reducerea timpului de călătorie, mărirea spațiului minim pus la dispoziție și îmbunătățirea condițiilor pentru animalele exportate din Uniunea Europeană. Asigurarea respectării legislației existente rămâne o prioritate, iar auditurile și controalele periodice au continuat în cursul anului 2023 în diferite domenii.

În același timp, primele norme din istorie privind bunăstarea și trasabilitatea câinilor și pisicilor vor stabili standarde uniforme ale UE pentru creșterea, adăpostirea și manipularea câinilor și pisicilor în unitățile de reproducție, în magazinele de animale

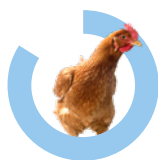
de companie și în adăposturi. Trasabilitatea câinilor și pisicilor va fi, de asemenea, consolidată prin identificarea și înregistrarea obligatorie în bazele de date naționale în vederea combaterii traficului ilegal și va permite un control mai eficace al condițiilor de bunăstare a animalelor în astfel de unități.

În cursul anului, Comisia a răspuns inițiativei cetățenești europene „O Europă fără produse din blană”, cea de a 10-a inițiativă de succes, sprijinită de peste 1,5 milioane de cetățeni din întreaga Uniune. Deși în această etapă nu se propune niciun act legislativ suplimentar, Comisia prevede o serie de măsuri pentru a urmări obiectivele inițiativei, printre care însărcinarea Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară cu elaborarea, până în martie 2025, a unui aviz științific privind bunăstarea animalelor crescute pentru blană.

Sunt în curs de pregătire noi măsuri privind bunăstarea animalelor, de exemplu acțiuni ulterioare inițiativei cetățenești europene „End of Cage” (Să punem capăt erei cuștii).

Ce au de spus cetățenii UE cu privire la bunăstarea animalelor?

Necesitatea de a proteja mai bine bunăstarea animalelor

84 % consideră că bunăstarea animalelor de fermă ar trebui să fie mai bine protejată.

74 % consideră că bunăstarea animalelor de companie ar trebui să fie mai bine protejată.

Sursă: Eurobarometru special 533, octombrie 2023.

Imagini: © Adobe Stock.

Bunăstarea animalelor de fermă

91 % consideră că este importantă.

8 % consideră că nu este importantă.

Bunăstarea animalelor este importantă pentru cetățenii din UE, după cum arată rezultatele unui sondaj Eurobarometru publicat în octombrie.

Pescuit și oceane sustenabile

Schimbările climatice și declinul biodiversității amenință sustenabilitatea resurselor piscicole și de acvacultură. Un pachet de măsuri prezentat în februarie își propune să abordeze aceste probleme prin punerea în aplicare a politicii comune în domeniul pescuitului și printr-un nou plan de acțiune pentru mediul marin. Măsurile oferă modalități de îmbunătățire a rezilienței și a sustenabilității pescuitului și acvaculturii, inclusiv prin sprijinirea tranziției energetice atât de necesare (a se vedea capitolul 4). Pachetul contribuie la angajamentul Uniunii Europene de a proteja cel puțin 30 % din mările sale (10 % făcând obiectul unei protecții stricte). Măsurile propuse vor fi puse în aplicare treptat, pentru a permite sectorului să se adapteze.

Noile norme adoptate de Parlament și Consiliu în 2023 au ca obiectiv să contribuie la prevenirea pescuitului excesiv și să creeze un sistem de control al pescuitului mai eficient și mai armonizat, utilizând la maximum tehnologiile moderne. Printre acestea se numără utilizarea monitorizării electronice la distanță și a televiziunii cu circuit închis la bordul navelor de pescuit, precum și utilizarea obligatorie a instrumentelor digitale în procesele de certificare și trasabilitate a capturilor, pentru a preveni importurile obținute din pescuitul ilegal.

Comisia a salutat inițiativa cetățenească europeană „Oprțiți practica de îndepărtare a înotătoarelor rechinilor – Oprțiți comerțul cu înotătoare de rechin”, care i-a solicitat să ia măsuri pentru stoparea comerțului

internațional cu înotătoare de rechin detașate de carcasă, începând cu interzicerea comerțului pe piața Uniunii Europene. Comisia va analiza dacă se impune adoptarea unor măsuri legislative. De asemenea, Comisia va intensifica punerea în aplicare a măsurilor de trasabilitate ale UE și va colabora cu partenerii internaționali pentru a asigura protecția și gestionarea într-un mod sustenabil a rechinilor la nivel mondial.

După mai mult de un deceniu de negocieri multilaterale, Tratatul privind marea liberă a fost adoptat în iunie. Acest tratat reprezintă o realizare istorică în cadrul eforturilor de protejare a oceanelor, de combatere a degradării mediului și a schimbărilor climatice și de prevenire a pierderii biodiversității în marea liberă. Tratatul a fost o prioritate pentru UE și statele sale membre, fapt care a condus la negocieri la nivel mondial. Tratatul va intra în vigoare după ratificarea sa de către 60 de părți.

Uniunea Europeană a acceptat în mod oficial, în numele statelor sale membre, Acordul Organizației Mondiale a Comerțului privind subvențiile pentru pescuit. Acordul este esențial pentru a garanta că sustenabilitatea figurează printre obiectivele principale ale subvențiilor pentru pescuit și a evita efectele negative asupra oceanelor și stocurilor de pește de care depind mijloacele de subsistență ale comunităților costiere din întreaga lume. Acordul va intra în vigoare în momentul în care două treimi dintre cei 164 de membri ai organizației își vor fi încheiat procesul de ratificare la nivel național.

Mobilitate sustenabilă

Prin intermediul Mecanismului pentru interconectarea Europei 2021-2027, Uniunea Europeană investește într-o gamă largă de proiecte de transport pentru a îmbunătăți infrastructura transfrontalieră și a promova noile tehnologii. Printre proiectele care au primit finanțare din partea UE în 2023 se numără legături feroviare transfrontaliere majore, în special tunelul de bază Brenner (care leagă Italia și Austria), Rail Baltica (care leagă cele trei state baltice și Polonia cu restul Europei) și tronsonul transfrontalier dintre Germania și Țările de Jos (Emmerich-Oberhausen). Finanțarea în valoare de 6,2 miliarde de euro sprijină proiecte care contribuie la o rețea mai eficientă, mai verde și mai inteligentă de căi ferate, căi navigabile interioare, drumuri și rute maritime, majoritatea fondurilor fiind direcționate către moduri de transport sustenabile. Pentru a îmbunătăți conexiunile feroviare transfrontaliere în întreaga Europă, Uniunea Europeană a anunțat în 2023 acordarea de sprijin pentru 10 proiecte-pilot ale UE care creează noi servicii feroviare sau le îmbunătățesc pe cele existente, făcându-le mai rapide, mai frecvente și mai accesibile ca preț.

Adina Vălean, comisar european pentru transporturi (în dreapta), în perioada conferinței „Zilele mobilității urbane” din 2023, la Sevilla, Spania, 4 octombrie 2023.

Aviație

În octombrie, UE a adoptat Regulamentul ReFuelEU în domeniul aviației pentru a promova utilizarea combustibililor de aviație durabili. Noile norme vor impune furnizorilor de combustibili de aviație să combine kerosen cu cantități tot mai mari de combustibili durabili începând din 2025. Se preconizează că acest lucru va reduce emisiile de dioxid de carbon generate de aeronave cu aproximativ două treimi până în 2050, comparativ cu un scenariu de *statu quo*, și va oferi beneficii pentru climă și calitatea aerului.

Alianța pentru aviația cu emisii zero, lansată în 2022, se pregătește pentru punerea în funcțiune a aeronavelor electrice și pe bază de hidrogen. Aproape 300 de experți din cele 141 de organizații membre ale alianței abordează aspecte fundamentale pentru implementarea acestora. Raportul intermediar publicat de alianță susține că în anii următori trebuie instituit un cadru de reglementare adecvat.

Transportul maritim

Noul Regulament FuelEU în domeniul maritim, adoptat de UE în iulie, va promova utilizarea unor combustibili și a unei energii mai curate pentru transportul maritim, asigurând faptul că intensitatea gazelor cu efect de seră a combustibililor utilizați de sector va scădea treptat în timp – cu 2 % în 2025, ajungând la 80 % până în 2050.

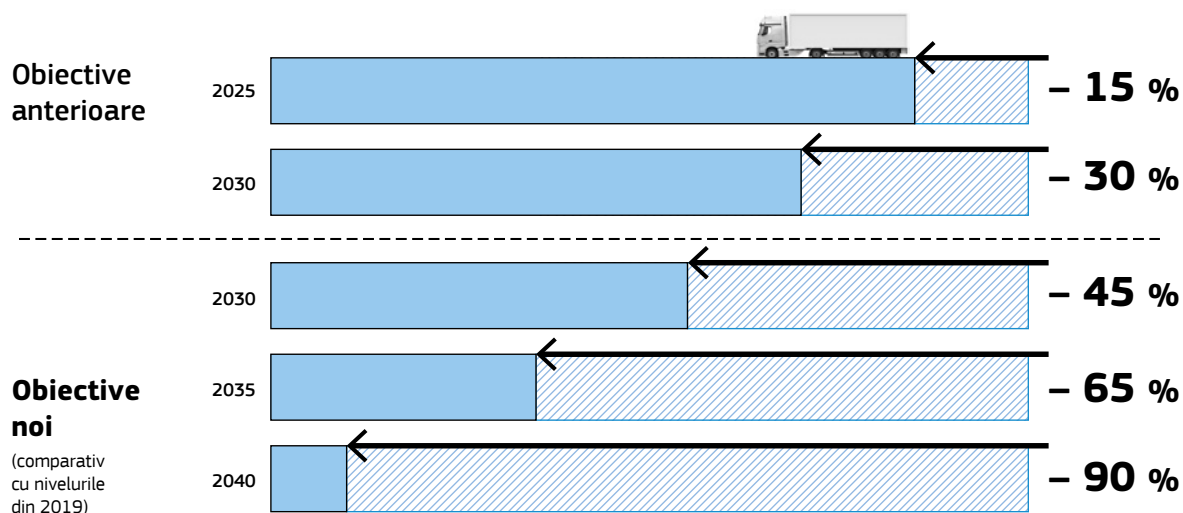
UE a salutat acordul la care s-a ajuns în cadrul Organizației Maritime Internaționale de a stabili un obiectiv de zero emisii nete generate de nave „până în 2050 sau în jurul acestui an”. De asemenea, UE a salutat punctele de control orientative: cel puțin 20 % – depunând eforturi pentru atingerea nivelului de 30 % – în 2030 și cel puțin 70 % – depunând eforturi pentru atingerea nivelului de 80 % – în 2040 (comparativ cu nivelurile din 2008).

În plus, Uniunea Europeană a investit peste 540 de milioane de euro în infrastructura pentru combustibili alternativi la nivelul rețelei transeuropene de transport. Concret, aceasta înseamnă aproximativ 14 000 de puncte de încărcare și 81 de stații de realimentare cu hidrogen, la care se adaugă electrificarea porturilor și a aeroporturilor.

UE a propus, de asemenea, revizuirea Directivei privind transporturile combinate, cu scopul de a spori sustenabilitatea transportului de mărfuri prin îmbunătățirea competitivității utilizării a două sau mai multe moduri de transport.

Comisia a prezentat o revizuire a standardelor privind emisiile de dioxid de carbon generate de vehiculele grele, cum ar fi camioanele, autobuzele urbane și autobuzele pe distanțe lungi. Acestea sunt responsabile pentru peste 25 % din emisiile de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier în UE și pentru peste 6 % din totalul emisiilor din Uniune. Pentru a stimula implementarea mai rapidă a autobuzelor cu emisii zero în orașe, Comisia a propus, de asemenea, ca toate autobuzele urbane noi să aibă emisii zero din 2030.

Reducerea emisiilor de dioxid de carbon generate de vehiculele grele

Imagine: © Adobe Stock.

Acțiuni la nivel mondial pentru planetă

Conferința ONU privind schimbările climatice 2023 (COP28) din Dubai (Emiratele Arabe Unite), a marcat încheierea primei evaluări la nivel global în cadrul Acordului de la Paris, efectuată pentru a analiza progresele înregistrate de țările semnatare de la adoptarea acordului global privind schimbările climatice.

↑
MATERIAL VIDEO:
Concluziile COP28.

Alături de parteneri din întreaga lume, Uniunea Europeană a reușit să mențină posibilitatea îndeplinirii angajamentului luat la Paris în 2015 de a limita la 1,5 °C creșterea temperaturii medii globale. Admițând faptul că lumea nu este pe cale de a îndeplini acest obiectiv, părțile au convenit asupra unei traiectorii de revenire pe linia de plutire.

Toate părțile au fost de acord să renunțe la combustibilii fosili și să ia măsuri urgente în acest deceniu critic

pentru climă. Întrucât discuțiile s-au axat pe sectorul energetic, țările au convenit să ia măsuri pentru a reduce emisiile cu 43 % până în 2030 și să plaseze lumea pe o traiectorie adecvată pentru atingerea unui nivel net al emisiilor egal cu zero până în 2050, în conformitate cu cele mai avansate cunoștințe științifice disponibile.

În cadrul conferinței, Uniunea Europeană a condus o inițiativă globală de triplare a capacității mondiale în materie de energie din surse regenerabile și de dublare a ratei de îmbunătățire a eficienței energetice până în 2030, lansând în cursul discuțiilor Angajamentul mondial privind sursele regenerabile de energie și eficiența energetică. Cu sprijinul președinției COP28 și cu susținerea a aproximativ 130 de țări, angajamentul a fost aprobat de întreaga lume în documentul final al conferinței, „Consensul din EAU”.

Uniunea Europeană a anunțat că va investi 2,3 miliarde de euro din bugetul UE pentru a sprijini tranziția energetică în vecinătatea europeană și în întreaga lume în următorii 2 ani, prin intermediul strategiei Global Gateway (a se vedea capitolul 8).

În cadrul angajamentului mondial referitor la metan, lansat în 2021 de Uniunea Europeană și de Statele Unite, peste 150 de țări pun în aplicare în prezent un obiectiv colectiv de reducere până în 2030 a emisiilor globale de metan cu cel puțin 30 % sub nivelurile din 2020. În cadrul COP28, UE și statele sale membre au anunțat o finanțare în valoare de 175 de milioane de euro pentru sprintul financiar privind metanul, cu scopul de a stimula reducerea metanului.

Wopke Hoekstra, comisar european pentru politici climatice, la COP28, Dubai, Emiratele Arabe Unite, 8 decembrie 2023.

← Maroš Šefčovič, vicepreședinte executiv al Comisiei Europene pentru Pactul verde european, relații interinstituționale și perspectivă, participă la reuniunea Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice în contextul COP28, în Dubai, Emiratele Arabe Unite, 4 decembrie 2023.

Bilanțul mondial a abordat, de asemenea, mijloacele de realizare în practică a tranziției necesare, părțile convenind asupra etapelor finale în direcția stabilirii noului obiectiv colectiv cuantificat privind finanțarea combaterii schimbărilor climatice în cadrul conferinței de anul viitor. În cadrul conferinței s-a convenit, de asemenea, asupra unui cadru pentru obiectivul global privind adaptarea, care vizează consolidarea rezilienței mondiale la schimbările climatice.

Uniunea Europeană a contribuit la operaționalizarea noului fond pentru pierderi și daune, care va ajuta țările în curs de dezvoltare deosebit de vulnerabile la efectele negative ale schimbărilor climatice. UE și statele sale membre au contribuit cu peste 400 de milioane de euro la acest fond – peste două treimi din angajamentele inițiale de finanțare.

Pentru a aborda aspectul impactului uman al crizei climatice în contexte fragile și de conflict, UE a aderat la două noi inițiative emblematice lansate de președinția COP28: Getting Ahead of Disasters: A charter on finance for managing risks (Cu un pas înaintea dezastrelor: o carte a finanțării pentru gestionarea riscurilor) și Declaration on Climate, Relief, Recovery and Peace (Declarația privind clima, ajutorul de urgență, redresarea și pacea). Carta stabilește principii pentru o mai bună utilizare a finanțării în vederea gestionării riscurilor și a protecției persoanelor din țările cele mai vulnerabile, în timp ce declarația solicită sprijin financiar urgent pentru adaptarea la schimbările climatice și reziliență în aceste țări.

În cadrul Conferinței ONU privind apa din martie, primul summit de acest tip în aproape 50 de ani, UE și-a confirmat angajamentul ferm de a asigura reziliența și securitatea apei la nivel mondial. Delegația UE a prezentat 33 de angajamente voluntare în cadrul Programului de acțiune în domeniul apei, o platformă pentru accelerarea progreselor la nivel mondial în ceea ce privește obiectivele de dezvoltare durabilă în domeniul apei.

La începutul anului, UE a stabilit parteneriate cu 26 de țări pentru a lansa Coaliția miniștrilor comerțului privind schimbările climatice, primul forum mondial la nivel ministerial dedicat aspectelor legate de comerț, climă și dezvoltare durabilă. Coaliția urmărește să încurajeze politici comerciale orientate către combaterea schimbărilor climatice atât la nivel local, cât și la nivel mondial.

Uniunea Europeană a creat o alianță verde cu Norvegia în aprilie și o altă alianță verde cu Canada în noiembrie, pentru a aprofunda cooperarea în domeniul climei, al mediului, al energiei și al industriei curate. De asemenea, în luna mai, UE a stabilit un parteneriat verde cu Coreea de Sud, cu scopul de a consolida cooperarea și de a face schimb de bune practici privind politicile climatice, tranziția către o energie curată și echitabilă, protecția mediului și alte domenii ale tranziției verzi.

Obiective în materie de dezvoltare durabilă

Prima revizuire voluntară de către UE a punerii în aplicare a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă demonstrează un angajament total pentru realizarea celor 17 obiective de dezvoltare durabilă, care au fost adoptate de toate statele membre ale ONU în 2015.

Uniunea Europeană acordă o importanță majoră dezvoltării durabile și depune eforturi pentru a promova Agenda 2030 atât pe plan intern, cât și la nivel mondial, prin sprijinirea țărilor partenere în eforturile lor de punere în aplicare.

UE a integrat obiectivele în politicile, bugetele și planificarea sa pe termen lung. Prin abordarea sa cuprinzătoare la nivelul întregii administrații, Pactul verde european deschide calea către un viitor mai sustenabil și mai prosper pentru toți.

4. Asigurarea unei energii accesibile ca preț, sigure și durabile pentru Europa

Introducere

După ce s-a confruntat cu una dintre cele mai grave crize energetice mondiale din ultimele decenii, în 2023 Uniunea Europeană a luat măsuri drastice pentru a economisi energie, a-și diversifica aprovizionarea cu energie și a accelera tranziția către o energie curată. Situațiile de urgență continue legate de climă, de mediu și de biodiversitate din întreaga lume au evidențiat și mai mult necesitatea unor acțiuni urgente. În cursul anului, Uniunea Europeană a continuat să elimine treptat combustibilii fosili provenind din Rusia pentru a-și proteja economia, sporindu-i totodată sustenabilitatea prin creșterea producției de energie din surse regenerabile și prin

măsuri de eficiență energetică. UE a lansat o reformă cuprinzătoare a pieței sale de energie electrică, pentru a proteja mai bine consumatorii împotriva șocurilor prețurilor la energie. De asemenea, Uniunea Europeană a introdus noi inițiative de stimulare a competitivității sale și de consolidare a capacității industriale necesare pentru tehnologii curate. Aceste inițiative urmăresc să asigure accesul la materii prime critice și să reducă dependențele strategice în ceea ce privește tehnologiile și lanțurile valorice critice, consolidând astfel securitatea economică și suveranitatea tehnologică a Uniunii.

Securitate energetică

Eliminarea treptată a combustibililor fosili provenind din Rusia

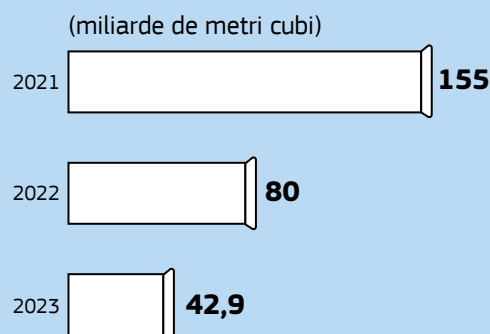
Pentru a se asigura că cetățenii Uniunii Europene au acces la o energie accesibilă ca preț, sigură și durabilă, în mai 2022, Uniunea a lansat Planul REPowerEU. Obiectivul acestuia este de a reduce în mod semnificativ dependența Uniunii de combustibilii fosili din Rusia prin producerea unei cantități mai mari de energie curată pe plan intern, prin reducerea consumului de energie și prin diversificarea surselor de energie ale Uniunii. În primele 12 luni de la lansarea planului, Uniunea Europeană a înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește aceste trei obiective.

La sfârșitul anului 2023, importurile totale de gaze rusești ale Uniunii Europene se ridicau la doar 42,9 miliarde de metri cubi, comparativ cu 80 de miliarde de metri cubi în 2022 și cu peste 150 de miliarde de metri cubi în 2021. În cursul anului, Norvegia și Africa de Nord au fost din nou principalii furnizori de gaze prin conducte către Uniunea Europeană, în timp ce Statele Unite au fost principalul furnizor de gaz natural lichefiat.

Pe lângă REPowerEU, mai multe instrumente ajută statele membre ale Uniunii să își diversifice aprovizionarea cu gaze. Unul dintre acestea, mecanismul de achiziționare în comun a gazelor AggregateEU, permite întreprinderilor din sectorul gazelor și consumatoare de gaze să își grupeze cererea, să se coordoneze în ceea ce privește utilizarea infrastructurii, să negocieze cu partenerii internaționali și să se pregătească pentru achiziții comune de gaze și hidrogen.

Importurile de gaze din Rusia

O altă măsură luată de Uniunea Europeană pentru a răspunde problemelor legate de securitatea aprovizionării, introdusă în 2022, este Regulamentul privind înmagazinarea gazelor, care impune statelor membre să umple 90 % din instalațiile lor de înmagazinare până la 1 noiembrie pentru a garanta stocuri suficiente pentru iarnă. Datorită acestei măsuri, stocurile au ajuns la 95 % din capacitate înainte de iarna 2022/2023. În condițiile în care prețurile au fost semnificativ mai scăzute – și mai puțin volatile – decât în 2022, progresele înregistrate în ceea ce privește constituirea stocurilor au fost foarte rapide în 2023, cu obiectivul de 90 % atins la 18 august și cu stocuri de peste 95 % la începutul lunii decembrie.

↑
Ursula von der Leyen, președinta Comisiei Europene (a patra din stânga), și Jens Stoltenberg, secretarul general al NATO (al cincilea din stânga), într-o vizită la una dintre platformele de extracție a gazelor naturale ale companiei norvegiene Equinor amplasată în largul coastelor vestice a Norvegiei, 17 martie 2023.

O navă transportatoare de gaz natural lichefiat (GNL) la un terminal maritim amenajat recent în Germania pentru importul de gaze ca alternativă la conductele de gaz Nord Stream, Brunsbüttel, Germania, septembrie 2023. GNL-ul este un gaz natural care a fost răcit, fiind astfel transformat în lichid și având un volum de 1 la 600 din volumul inițial. Această reducere semnificativă permite transportarea în siguranță și eficientă la bordul navelor transportatoare de GNL.

Mai multe proiecte noi de infrastructură energetică finalizate în ultimii 2 ani au ajutat, de asemenea, Uniunea Europeană să își asigure surse alternative de aprovizionare cu gaze. Printre exemple se numără gazoductul baltic și interconectorul Grecia-Bulgaria, precum și noi terminale de gaz natural lichefiat în diferite state membre.

În luna noiembrie, Uniunea Europeană a făcut încă un pas în direcția pregătirii sistemului său energetic pentru viitor, publicând prima sa listă de proiecte de interes comun pe deplin conformă cu Pactul verde european. Aceasta urmează să fie adoptată

oficial la începutul anului 2024. Publicată o dată la 2 ani, lista conține proiecte care vor îmbunătăți interconectivitatea sistemelor energetice ale statelor membre. Proiectele pot beneficia de proceduri de autorizare și de finanțare accelerate. Aceasta este prima listă în temeiul Regulamentului revizuit privind rețeaua transeuropeană de energie care exclude proiectele din domeniul combustibililor fosili și include proiecte privind hidrogenul și electrolyzoarele. Lista include, de asemenea, proiecte care vor conecta sistemul energetic al Uniunii cu Regatul Unit, Balcanii de Vest și țările din Africa de Nord.

Accesul la energie la prețuri accesibile

Începând din vara anului 2021, prețurile la energie au crescut vertiginos, afectând grav consumatorii și expunându-i pe mulți dintre ei riscului de sărăcie energetică. În 2023, Uniunea Europeană s-a concentrat pe introducerea unor norme care să reformeze piața energiei pentru a proteja consumatorii împotriva viitoarelor șocuri ale prețurilor. Aceste măsuri pe termen lung completează măsurile de urgență luate în 2022, cum ar fi mecanismul de piață care limitează prețurile excesive la gaze și o contribuție extraordinară impusă anumitor întreprinderi energetice care realizează profituri excesive.

Deși Uniunea Europeană dispune de o piață unică a energiei bine integrată, care aduce beneficii consumatorilor de peste 20 de ani, criza energetică a demonstrat că sunt necesare îmbunătățiri suplimentare. Acesta este motivul pentru care Comisia a prezentat, în martie 2023, o propunere de revizuire a normelor privind organizarea pieței energiei electrice a UE. Această reformă le va oferi consumatorilor mai multe drepturi și opțiuni, sporindu-le în același timp protecția prin facturi la energie independente de prețul de piață pe termen scurt al energiei electrice și prin sporirea rezilienței pieței energetice a Uniunii. Parlamentul European și Consiliul au ajuns la un acord cu privire la reformă la sfârșitul anului.

Organizarea revizuită a pieței energiei electrice din UE capacitează și protejează consumatorii

Consumatorii au acum dreptul:

- de a încheia contracte cu preț fix, care le permit să blocheze prețuri sigure și pe termen lung;
- de a încheia contracte multiple;
- de a împărți energia din surse regenerabile pe care o produc cu vecinii.

- Protejează clienții vulnerabili împotriva deconectării.
- Protejează împotriva viitoarelor manipulări ale pieței și a incertitudinii energetice.
- Impune obligația furnizorilor de energie de a se proteja împotriva creșterilor extreme ale prețurilor și a riscului de a nu-și îndeplini obligațiile.

Eforturile Uniunii de a-și diversifica sursele de aprovizionare și furnizorii de energie au contribuit, de asemenea, la reducerea prețurilor la energie – și a volatilității acestora – în raport cu excesele observate în 2022. Platforma energetică a UE (și în mod specific mecanismul AggregateEU menționat la începutul capitolului) permite reunirea cererii și efectuarea de achiziții comune de energie. Acest lucru se traduce prin prețuri mai bune pentru consumatorii din Uniune.

Comisia a introdus, de asemenea, un mecanism de corectare a vârfurilor de preț de pe piața gazelor prin stabilirea unui nou preț de referință pentru gazul natural lichefiat. Acest mecanism era necesar ca alternativă la abordarea anterioară, în cadrul căreia prețul gazului utilizat de Title Transfer Facility din Țările de Jos era utilizat ca referință. Totuși, s-a dovedit că acest preț nu mai era fiabil, deoarece nu

reflecta noile condiții de piață. În prezent, Agencia Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei publică periodic o cifră de referință, care prezintă o volatilitate mult mai mică decât prețul utilizat de Title Transfer Facility.

În fine, Uniunea Europeană a permis statelor membre să sprijine în mod direct familiile vulnerabile și întreprinderile mici și mijlocii prin măsuri excepționale denumite *SAFE (Supporting Affordable Energy – Sprijinirea energiei la prețuri accesibile)*. Aceste măsuri, care intră sub incidența normelor politicii de coeziune, permit statelor membre să utilizeze fondurile UE necheltuite din cadrul alocării lor pentru perioada 2014-2020 pentru a oferi sprijin direct grupurilor expuse riscului care se confruntă cu costuri mai mari ale energiei.

Utilizarea eficientă a energiei

Sectorul energetic – încălzirea locuințelor, aprovizionarea cu energie a sectoarelor industriale și transporturile – este responsabil pentru aproape trei sferturi din emisiile globale de gaze cu efect de seră. Aceasta înseamnă că reducerea consumului de energie are o contribuție majoră la lupta împotriva schimbărilor climatice. Uniunea Europeană

intenționează să își reducă emisiile cu cel puțin 55 % până în 2030 (comparativ cu nivelurile din 1990), așa cum se prevede în Pactul verde european (a se vedea capitolul 3).

În iarna 2022/2023 – datorită vremii mai blânde și eforturilor comune ale Uniunii, ale statelor sale membre, ale cetățenilor și ale întreprinderilor – consumul de gaze în Uniunea Europeană a scăzut cu 18 % (53 de miliarde de metri cubi). Cu toate acestea, pentru a menține un echilibru atent între cererea și oferta de energie, sunt necesare în continuare măsuri voluntare de economisire a energiei. Regulamentul de urgență privind reducerea consumului de gaze (convenit inițial în iulie 2022) a fost așadar prelungit. Scopul este de a reduce consumul cu încă 60 de miliarde de metri cubi între aprilie 2023 și martie 2024. Alte norme de urgență din 2022 privind mecanismul de corecție a pieței, normele de solidaritate și autorizațiile au fost, de asemenea, prelungite pentru a preveni apariția unor noi probleme.

© Adobe Stock

Noua Directivă privind eficiența energetică a stabilit obiective pe termen lung mai ambițioase pentru consumul de energie

Un nou obiectiv de reducere a consumului de energie cu 11,7 % până în 2030 în raport cu consumul preconizat (obiectivul inițial propus în 2021 era de 9 %).

Statele membre trebuie să realizeze o economie anuală de 1,3 % din consumul final de energie până în 2024 și de 1,9 % până în 2028, față de nivelul de 0,8 % din 2023.

Îmbunătățirea utilizării energiei în clădiri este o altă modalitate importantă de economisire a energiei. Acordul politic din decembrie referitor la revizuirea Directivei privind performanța energetică a clădirilor va ajuta sectorul construcțiilor să își reducă consumul de energie și va face clădirile mai ecologice. Această revizuire stabilește o serie de măsuri menite să ajute guvernele din Uniune să sporească performanța energetică a clădirilor, cu un accent special pe îmbunătățirea clădirilor cu cele mai slabe performanțe.

Economiile de energie se realizează nu numai utilizând mai puțină energie și într-un mod mai eficient, ci și prin proiectarea produselor și a aparatelor de uz cotidian de către producători. Noile norme ale UE în materie de proiectare ecologică specifică faptul că aparatele electrice trebuie să utilizeze mai puțină energie în modul standby, oferind producătorilor

2 ani pentru a îmbunătăți performanța produselor. Uscătoarele de rufe cu tambur, aparatele pentru încălzire locală, telefoanele mobile, tabletele și ventilatoarele industriale se numără printre produsele care fac obiectul unor norme mai stricte, noi sau revizuite. Aceste modificări se vor reflecta în eticheta energetică a UE, care continuă să fie larg recunoscută și utilizată de consumatorii din Uniune.

Uniunea Europeană își propune ca produsele sustenabile să devină norma. Spre sfârșitul anului, Parlamentul și Consiliul au ajuns la un acord cu privire la inițiativa privind produsele sustenabile propusă în martie 2022, care pune sub semnul întrebării modelul tradițional de consum de tip „extracție-fabricare-eliminare”. Inițiativa urmărește să asigure faptul că produsele sunt fabricate astfel încât să reziste în timp, reducând risipa și conservând resursele.

Comisia estimează că reducerea consumului de energie electrică al produselor în modul standby va economisi 1,36 milioane de tone de dioxid de carbon pe an. Aceste economii sunt, de asemenea, benefice pentru portofelele consumatorilor, economiile totale pentru consumatori fiind estimate la 530 de milioane de euro pe an până în 2030.

Accelerarea producției de energie verde

Trecerea la o energie curată și din surse regenerabile este esențială pentru realizarea obiectivului Pactului verde european de a avea o Europă neutră din punct de vedere climatic. Planul REPowerEU, care este esențial pentru această tranziție, se axează pe producția de energie verde, pe eliminarea treptată a combustibililor fosili provenind din Rusia și pe promovarea conservării energiei. Mecanismul de redresare și reziliență și Planul industrial al Pactului verde sunt esențiale pentru sprijinirea REPowerEU, oferind sprijin financiar și strategic pentru tranziția către energia din surse regenerabile și pentru obiectivul mai larg al unei Europe neutre din punct de vedere climatic.

Mecanismul de redresare și reziliență joacă un rol semnificativ în finanțarea proiectelor și a infrastructurii energetice verzi pentru a accelera tranziția către energia din surse regenerabile, aproximativ 42 % din fondurile sale fiind dedicate tranziției verzi. (A se vedea capitolul 2 pentru mai multe informații cu privire la mecanism.) Statele membre își modifică planurile de redresare și reziliență pentru a include un capitol dedicat planului REPowerEU, ceea ce înseamnă că vor arăta modul în care vor aborda obiectivele acestuia în planurile lor de redresare. Până în prezent, 23 de state membre și-au prezentat capitolele privind REPowerEU, cu 61,87 miliarde de euro din planurile modificate

alocate energiei din surse regenerabile și rețelilor energetice, inclusiv 35,51 miliarde de euro în mod specific pentru producerea de energie din surse regenerabile. Mecanismul de redresare și reziliență permite, de asemenea, statelor membre să aloce finanțare proiectelor importante de interes european comun în domenii precum hidrogenul și bateriile.

Pe lângă sprijinul acordat de mecanism pentru investiții atât în tehnologii mature, cât și în tehnologii inovatoare în domeniul energiei din surse regenerabile, în 2023 a fost introdusă o serie de inițiative mai ample pentru a aborda provocările structurale care afectează sectorul energiei curate din Uniunea Europeană. Una dintre aceste inițiative, Planul industrial al Pactului verde, urmărește să sporească competitivitatea tehnologiilor „zero net” în UE (accelerând astfel tranziția către neutralitatea climatică) prin valorificarea punctelor forte ale pieței unice. Uniunea a simplificat reglementările pentru a facilita obținerea materiilor prime necesare pentru tehnologii curate și a facilitat obținerea de fonduri pentru tehnologiile din domeniul energiei verzi. Ea s-a angajat să asigure perfecționarea și recalificarea persoanelor pentru a lucra în sectorul tehnologiilor curate și să îmbunătățească comerțul deschis pentru a asigura accesul la materii prime și pentru ca tehnologiile verzi să poată prospera. Astfel, comunitățile vor beneficia de locurile de muncă de înaltă calitate pe care le oferă industria tehnologiilor curate, în timp ce cetățenii se vor bucura de avantajele unui mediu mai curat și ale unei economii de piață mai sustenabile.

Pactul verde european

Transformarea Europei în primul continent neutră din punct de vedere climatic până în 2050

Planul industrial din cadrul Pactului verde european

Consolidarea capacității industriale pentru tehnologiile verzi care fac parte din Pactul verde european.

REPowerEU

Oferirea unui răspuns la perturbările de pe piața energiei prin intermediul unei energii accesibile ca preț, sigure și sustenabile pentru Europa.

Mecanismul de redresare și reziliență

Redresarea în urma pandemiei și pregătirea pentru tranziția verde și cea digitală.

Planul industrial din cadrul Pactului verde se bazează pe patru piloni complementari

Un mediu de reglementare previzibil și simplificat

Acces mai rapid la finanțare

Competențe îmbunătățite

Un comerț deschis pentru lanțuri de aprovizionare reziliente

Ca parte a Planului industrial al Pactului verde – referitor în mod specific la simplificarea mediului de reglementare pentru sectorul tehnologiilor curate – Comisia a prezentat, de asemenea, în martie 2023, propuneri referitoare la un Act privind materiile prime critice și la un Act privind industria „zero net”. Aceste două acte vor funcționa în paralel pentru a sprijini capacitatea de producție „zero net” a Uniunii și pentru a asigura disponibilitatea materiilor prime necesare pentru producerea de tehnologii curate în UE.

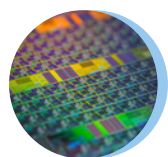
Materiile prime critice

Materiile prime critice se află la baza multor lanțuri de aprovizionare industriale, iar cererea lor la nivel mondial este în creștere.

Pământurile rare sunt componente-cheie ale magneților permanenți utilizați în motoarele turbinelor eoliene.

Litiul, cobaltul și nichelul sunt materii utilizate în producția de baterii.

Siliciul este utilizat pentru semiconductori.

În contextul cererii globale de materii prime critice și într-un mediu geopolitic în schimbare rapidă și din ce în ce mai dificil, este esențial ca Uniunea Europeană să aibă acces la o aprovizionare sigură și sustenabilă cu aceste materiale. Acest lucru este esențial și pentru competitivitatea Uniunii, în special în sectoare precum tehnologiile verzi și digitale, precum și în industria apărării și industria aerospațială.

Actul privind materiile prime critice, asupra căruia Parlamentul și Consiliul au convenit în mod oficial în noiembrie, va consolida capacitățile interne pentru materiile prime critice de-a lungul întregului lanț de aprovizionare. Acesta stabilește obiective clare de creștere a capacităților de extracție, de prelucrare și de reciclare până în 2030. În plus, Uniunea își va diversifica sursele de import pentru a evita să se bazeze pe un singur furnizor pentru mai mult de 65 % din consumul său. Această strategie include stabilirea de parteneriate internaționale, sprijinite de Global Gateway.

Actul privind industria „zero net” va consolida reziliența și competitivitatea sectorului UE de producție de tehnologii „zero net”, contribuind la un sistem energetic mai sigur și mai sustenabil. Actul va îmbunătăți condițiile pentru lansarea unor proiecte „zero net” în Uniune și pentru atragerea de investiții. Acesta stabilește un obiectiv ambițios: până în 2030, capacitatea strategică a Uniunii de producție de tehnologii „zero net” ar trebui să atingă sau să depășească 40 % din nevoile de implementare ale UE. Realizarea acestui obiectiv va accelera în mod semnificativ progresele către obiectivele Uniunii Europene în materie de climă și energie pentru 2030 și tranziția mai amplă către neutralitatea climatică. În plus, aceasta va stimula competitivitatea industriei Uniunii, va crea locuri de muncă de înaltă calitate și va sprijini eforturile UE de a obține independența energetică.

În fine, obiectivul Uniunii de a accelera utilizarea energiei din surse regenerabile, în special a celei produse în Europa, se reflectă, de asemenea, în politica sa energetică. Una dintre cele mai importante etape ale anului 2023 a fost revizuirea Directivei privind energia din surse regenerabile pentru a accelera introducerea energiei din surse regenerabile. Această revizuire a majorat obiectivul UE privind energia din surse regenerabile la minimum 42,5 % până în 2030, cu ambiția de a atinge 45 %, în comparație cu obiectivul anterior de 32 % stabilit în 2018. Directiva revizuită abordează blocajele și ineficiențele recente prin introducerea de noi măsuri privind hidrogenul din surse regenerabile și sursele regenerabile de energie în transporturi și industrie. Aceasta clarifică, de asemenea, o serie de aspecte tehnice, inclusiv criteriile de sustenabilitate pentru bioenergie, și conferă caracter permanent normelor temporare instituite anterior pentru a scurta și simplifica procedurile de autorizare pentru proiectele din domeniul energiei din surse regenerabile.

Energie din surse regenerabile

După adoptarea Strategiei UE pentru energia solară și lansarea Parteneriatului industrial pentru biometan în 2022, UE și-a concentrat atenția în 2023 pe hidrogenul din surse regenerabile și pe energia eoliană.

În ceea ce privește hidrogenul și lansarea acestei noi tehnologii, primul pas a fost definirea a ceea ce este considerat hidrogen din surse regenerabile. Acest lucru a fost stabilit în actele delegate privind hidrogenul, care prevăd totodată importanța creării de energie din surse regenerabile suplimentară pentru a produce hidrogen din surse regenerabile. Stabilirea acestor standarde ale UE este esențială pentru extinderea acestui sector.

În decembrie, un acord politic referitor la pachetul privind gazele cu emisii scăzute de dioxid de carbon și hidrogenul a marcat o altă etapă importantă. Această inițiativă este concepută pentru a promova utilizarea gazelor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, cu un accent deosebit pe crearea unei piețe pentru hidrogenul din surse regenerabile.

În martie, Alianța europeană pentru hidrogen curat – înființată în 2020 pentru a sprijini implementarea pe scară largă a tehnologiilor pe bază de hidrogen curat până în 2030 – a publicat o foaie de parcurs privind standardizarea în domeniul hidrogenului. Aceasta oferă o imagine de ansamblu cuprinzătoare a lacunelor, provocărilor și nevoilor în materie de standardizare identificate de membrii alianței. Alianța a publicat, de asemenea, un document referitor la coridoarele de aprovizionare cu hidrogen, care oferă o imagine de ansamblu actualizată a evoluției principalelor proiecte de infrastructură din întreaga Uniune care sunt necesare pentru crearea magistralei europene a hidrogenului cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Aceasta este o inițiativă care vizează utilizarea conductelor de gaze existente și a unora noi pentru a crea o rețea de hidrogen pe întregul continent.

În ceea ce privește producția de hidrogen din surse regenerabile, Parteneriatul european pentru electrolizoare și-a reînnoit angajamentul față de declarația comună din 2022 privind creșterea capacității de producție a electrolizoarelor din Uniune de 10 ori până în 2025.

Comisia a propus, de asemenea, înființarea unui mecanism paneuropean pentru hidrogen, denumit Banca Europeană pentru Hidrogen. Banca pentru Hidrogen va asigura securitatea investițiilor și oportunități de afaceri pentru producția europeană și mondială de hidrogen din surse regenerabile. Acest lucru se va realiza prin

→ Kadri Simson, comisar european pentru energie (în stânga), și Pascal De Buck, director general și executiv al Fluxys (în dreapta), într-o vizită la fața locului în timpul construirii unei conducte de gaz pentru transportarea hidrogenului, Lokeren, Belgia, 7 iulie 2023.

Frans Timmermans, la acel moment vicepreședinte executiv al Comisiei Europene pentru Pactul verde european, vorbind la Summitul mondial din 2023 dedicat hidrogenului, Rotterdam, Țările de Jos, 11 mai 2023.

intermediul a două mecanisme de finanțare (unul pentru a stimula producția de hidrogen a Uniunii, celălalt pentru importurile internaționale în Uniune), prin evaluarea cererii și a nevoilor în materie de infrastructură și prin coordonarea diferitelor surse de finanțare pentru investiții mai raționalizate în hidrogen sustenabil.

În luna martie, Comisia a semnat o declarație comună cu părțile interesate europene pentru a stimula cercetarea și inovarea în domeniul hidrogenului din surse regenerabile cu scopul de a promova utilizarea acestuia și de a impulsiona tranziția către o energie curată.

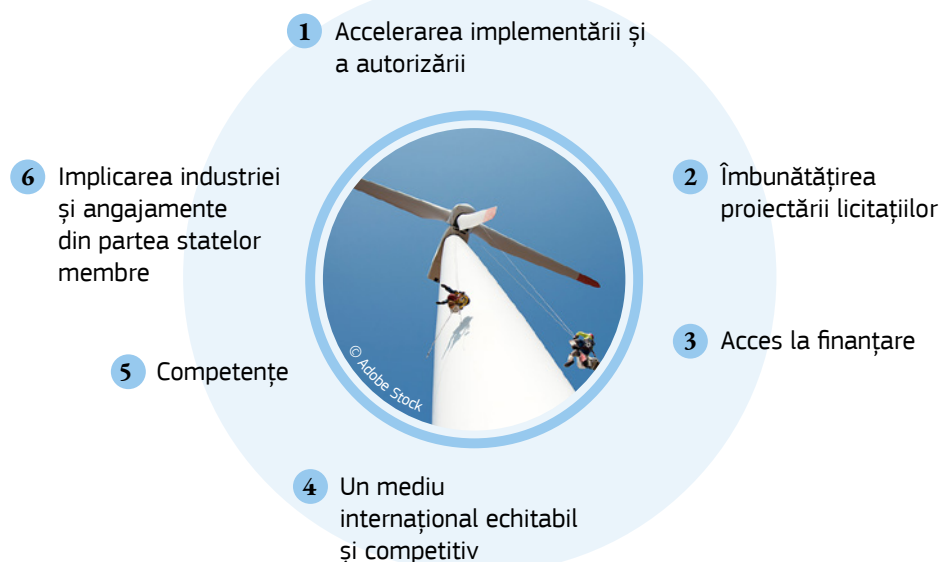
De asemenea, Uniunea a luat măsuri pentru a accelera implementarea și inovarea în domeniul energiei eoliene. Spre deosebire de energia pe bază de hidrogen – care se află încă într-un stadiu incipient – sectorul energiei eoliene din Uniunea Europeană este deja o poveste de succes. Acest sector a atins un nivel al costului energiei care este egal sau chiar inferior celui al combustibililor fosili, iar în 2023 (ianuarie-august) energia eoliană a reprezentat, în medie, 17,2 % din energia electrică consumată în Uniune. Cu toate acestea, persistă unele probleme. Întârzierile în procesul de autorizare, lipsa de personal calificat și modul în care licitațiile naționale sunt concepute pentru a favoriza costurile în detrimentul sustenabilității sunt unele dintre provocările cu care se confruntă acest sector. În plus, producătorii de turbine eoliene nu dispun de planuri clare de implementare a energiei eoliene din partea statelor membre, ceea ce complică planificarea proiectelor într-un context de concurență la nivel mondial și de creștere a costurilor materiilor prime.

Pentru a soluționa unele dintre problemele care afectează în continuare acest sector, Comisia a prezentat, în luna octombrie, Planul european de acțiune privind energia eoliană.

Planul de acțiune include lansarea inițiativei Accele-RES, care va contribui la digitalizarea procesului de autorizare și va lansa un instrument online dedicat pentru a sprijini procedurile de autorizare. În plus, planul va consolida competitivitatea industriei energiei eoliene din Uniune facilitând accesul producătorilor europeni pe piețele străine, va oferi protecție împotriva denaturărilor comerțului (cum ar fi subvenționarea neloială a produselor legate de energia eoliană importate în Uniune) și va standardiza echipamentele pentru energia eoliană pentru a îmbunătăți interoperabilitatea, calitatea și sustenabilitatea.

În fine, 21 de state membre au prezentat angajamente privind energia eoliană la sfârșitul anului 2023, indicând proiectele de energie eoliană și volumele de implementare a energiei eoliene pe care le preconizează pentru viitorul imediat (2024-2026). Acest lucru va crea mai multă certitudine atât pentru producători, cât și pentru investitori, ceea ce va duce la lansarea mai multor proiecte de energie eoliană.

Planul de acțiune european pentru sectorul energiei eoliene cuprinde șase părți principale care abordează preocupări conexe și va contribui la creșterea capacității de producție a energiei eoliene de la 204 gigawați în 2022 la obiectivul dorit, de 500 de gigawați în 2030

O instalație de stocare a energiei pe bază de baterii (implementată de compania Energy Cells), totalizând 200 de megawați și cu o capacitate de 200 de megawați-oră, Vilnius, Lituania, 25 iulie 2023. Acest proiect a primit finanțare de 87,6 milioane EUR din Mecanismul de redresare și reziliență și va permite Lituaniei să se deconecteze de la rețeaua de energie electrică controlată de Rusia, ajutând totodată Lituania să se sincronizeze cu rețeaua continentală europeană de energie electrică.

Sprrijinirea tranziției către energia din surse regenerabile

Trecerea la energia din surse regenerabile presupune și găsirea unor modalități de captare și stocare a acestora pentru perioadele în care, de exemplu, vântul nu suflă și soarele nu strălucește.

O modalitate de stocare a energiei din surse regenerabile este utilizarea bateriilor. Începând din 2017, Alianța europeană pentru baterii, instituită de Uniunea Europeană pentru a sprijini ecosistemul european al bateriilor, joacă un rol vital în sprijinirea progreselor în acest domeniu. Cea de a șaptea reuniune la nivel înalt a acesteia a avut loc în martie 2023 și a subliniat importanța înzestrării unui număr suficient de persoane cu competențele necesare pentru industria bateriilor.

Asigurarea unei tranziții juste și perfecționarea lucrătorilor din industriile afectate de trecerea la energia curată sunt alte aspecte importante ale tranziției către energia din surse regenerabile.

În acest context, Uniunea Europeană a desemnat anul 2023 drept Anul competențelor (mai multe informații despre acest subiect în capitolul 6).

În 2023, pe lângă abordarea deficitului specific de competențe prin inițiative precum Planul de acțiune privind energia eoliană, Comisia a contribuit la lansarea unui parteneriat la scară largă în materie de competențe pentru industriile mari consumatoare de energie și a unui parteneriat la scară largă pentru competențe în domeniul surselor regenerabile de energie. Aceste parteneriate vor asigura faptul că forța de muncă din aceste industrii dispune de competențele adecvate pentru a ține pasul cu tranziția Uniunii către energia din surse regenerabile și pentru a se adapta la piața forței de muncă aflată în schimbare. Parteneriatele vizează atât identificarea lacunelor în materie de competențe, cât și elaborarea unor programe de învățământ și de formare adecvate pentru a remedia aceste lacune.

Tranziția energetică a sectorului pescuitului și acvaculturii

În februarie 2023, Comisia a prezentat o comunicare privind tranziția energetică a sectorului pescuitului și acvaculturii din UE. Măsurile din cadrul inițiativei urmăresc să sprijine tranziția sectorului către surse de energie mai curate, contribuind astfel la reducerea dependenței actuale a sectorului de combustibili fosili, care, pe lângă faptul că este nesustenabilă din punct de vedere ecologic, face ca sectorul să fie vulnerabil la creșterea prețurilor la energie. (Pentru mai multe detalii, a se vedea capitolul 3.)

O navă de pescuit ecologică daneză care economisește cel puțin 25 % carburant pe kilogram de produse pescărești. Inovări ca acestea, împreună cu structuri implementate de UE, vor accelera tranziția energetică a sectorului.

Aceste parteneriate completează, de asemenea, inițiativele existente, cum ar fi Academia Alianței europene pentru baterii, care urmărește formarea, recalificarea și perfecționarea lucrătorilor pentru a răspunde cererii de lucrători calificați din lanțul valoric european al bateriilor, aflat în creștere rapidă. În prezent, academia dezvoltă și desfășoară cursuri de formare de vârf, în cooperare cu furnizorii de educație și formare din toate statele membre.

Actul privind industria „zero net” și Actul privind materiile prime critice au introdus, de asemenea, inițiative-cheie pentru promovarea unei forțe de muncă calificate în Uniunea Europeană. Actul privind industria „zero net” instituie academii pentru industria „zero net” pentru a sprijini producția de tehnologii care contribuie la obiectivul zero emisii nete. În mod similar, Actul privind materiile prime critice creează o Academie pentru materii prime, axată pe consolidarea competențelor care sunt esențiale pentru forța de muncă din lanțul de aprovizionare cu materii prime critice.

De asemenea, în 2023 au fost lansate dialogurile privind tranziția curată. Primul dintre acestea s-a axat pe hidrogen, reunind reprezentanți ai întregului lanț valoric al hidrogenului pentru a face schimb de idei și de bune practici cu privire la modalitățile de consolidare a dimensiunii industriale a Pactului verde european. Al doilea dialog a avut loc cu reprezentanți ai industriilor mari consumatoare de energie.

În fine, pentru a sprijini trecerea la energia din surse regenerabile, Uniunea Europeană oferă consiliere practică și orientări personalizate statelor membre prin intermediul Instrumentului de sprijin tehnic. În 2023, acest instrument a ajutat 17 state membre să identifice reformele și investițiile necesare pentru eliminarea combustibililor fosili provenind din Rusia. Domeniile de sprijin tehnic au inclus acordarea mai rapidă a autorizațiilor pentru energia din surse regenerabile, eficiența energetică și renovarea clădirilor, producția de hidrogen și biometan, diversificarea surselor de aprovizionare cu gaze și decarbonizarea industriei. Acest sprijin va contribui la realizarea tranziției verzi și la reducerea prețului energiei, în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor.

© AFP

5. O Europă pregătită pentru era digitală

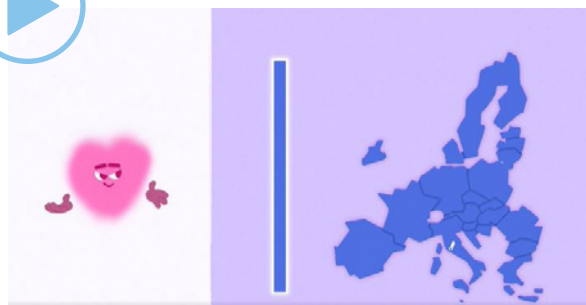

Robotul umanoid NAO este prezentat la un centru de zi incluziv, unde îi ajută pe copii în activitățile cotidiene, Karlsruhe, Germania, 7 iunie 2023.

Introducere

Uniunea Europeană sprijină o viziune durabilă, având în centru ființa umană, asupra societății digitale, care oferă cetățenilor și întreprinderilor instrumentele necesare pentru a acționa și funcționează ca un catalizator pentru acțiunile climatice. Societatea digitală și tehnologiile digitale aduc cu ele libertăți și drepturi noi, împreună cu posibilități noi de învățare și divertisment, de a lucra, de a explora și de a-și realiza ambițiile dincolo de limitele comunităților fizice și ale locurilor geografice.

Mai există însă multe provocări legate de transformarea digitală, iar Uniunea Europeană le tratează prin intermediul unui cadru cuprinzător, cunoscut ca deceniul digital. În 2023, UE a intensificat acțiunile de consolidare a securității cibernetice și a protecției datelor, de furnizare a unor mecanisme de protecție pentru inteligența artificială (IA), de reducere a practicilor neloiale din spațiul digital și de protecție a drepturilor utilizatorilor de servicii digitale, acordând o atenție deosebită persoanelor celor mai vulnerabile – copiii noștri. Printre alte priorități s-au numărat măsuri de îmbunătățire a conectivității, a mobilității, a educației și a cooperării judiciare.

MATERIAL VIDEO: A fost odată ca niciodată în ... deceniul digital al Europei.

Progresele care s-au făcut în privința deceniului digital

Obiectivul deceniului digital este să garanteze că toate aspectele tehnologiei și inovării sunt în slujba oamenilor. Uniunea Europeană s-a angajat să realizeze o transformare globală, care cuprinde de la stimularea competențelor digitale și modernizarea infrastructurii până la integrarea IA în practicile de afaceri și ameliorarea serviciilor publice cu ajutorul instrumentelor digitale. În septembrie 2023, primul raport despre evoluția deceniului digital a trecut în revistă progresele Uniunii Europene în sectorul digital. Raportul a formulat recomandări adresate statelor membre ale Uniunii Europene, pentru a ajuta la realizarea obiectivelor ambițioase ale deceniului digital. Raportul a inclus și indicele anual al economiei și societății digitale și a analizat implementarea proiectelor digitale multinaționale – proiecte la scară largă pe care niciun stat membru nu le-ar putea dezvolta de unul singur.

Documentul a analizat, de asemenea, modul în care au implementat statele membre Declarația privind drepturile și principiile digitale, care reflectă angajamentul Uniunii Europene față de o transformare

digitală securizată, sigură și durabilă, în centrul căreia se află omul. Totodată, documentul a arătat potențialul și succesul eforturilor colective ale statelor membre. Un aspect demn de o atenție deosebită a fost nevoia urgentă de a stimula investițiile în infrastructura, tehnologiile și competențele digitale.

Programul „Europa digitală”

Comisia Europeană a dat o formă oficială angajamentului său de a ocupa poziția de lider în sectorul digital, adoptând programul de lucru pentru „Europa digitală” aferent perioadei 2023-2024. Programul de lucru include investiții strategice care vor servi la realizarea obiectivelor ambițioase ale deceniului digital. Acest program este mai mult decât un simplu angajament financiar și se referă la suveranitatea tehnologică a Uniunii Europene, care se conjugă cu Pactul verde european. Prin intermediul său, UE creionează un itinerar pentru un viitor digital ale cărui beneficii să se răsfrângă deopotrivă asupra cetățenilor, a întreprinderilor și a organismelor guvernamentale.

Finanțarea programului „Europa digitală” pentru perioada 2023-2024

1,358 miliarde EUR în total

375 de milioane EUR

Programul de lucru pentru securitatea cibernetică

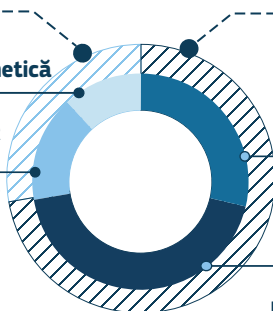
Pus în aplicare de Centrul european de competențe în materie de securitate cibernetică.

Sprijină:

- centrele naționale de coordonare;
- punerea în aplicare a legislației UE (de exemplu, Directiva NIS2, Regulamentul privind securitatea cibernetică și Directiva privind atacurile împotriva sistemelor informatice);
- reziliența colectivă a UE în fața amenințărilor cibernetică;
- mecanismul pentru situații de urgență în materie de securitate cibernetică – pregătire și acțiuni de asistență reciprocă în timpul incidentelor cibernetică.

161 de milioane EUR
în 2023

214 milioane EUR
în 2024

983 de milioane EUR

Programul de lucru principal

Sprijină:

- proiecte care utilizează tehnologii digitale, cum ar fi datele, inteligența artificială, tehnologiile de tip „cloud computing” și competențele digitale avansate;
- proiecte multinaționale;
- acțiuni suplimentare în cadrul unor politici digitale esențiale (calculul de înaltă performanță, identitatea digitală a UE, gemenii digitali, realitatea virtuală).

Acest program va aduce beneficii concrete, în special pentru ecosistemele de inovare, standardele deschise, întreprinderi mici și mijlocii, orașe, serviciile publice și publicul larg.

392 de milioane EUR
în 2023

591 de milioane EUR
în 2024

Programul „Europa digitală”: momente importante ale anului 2023

Mai

Comisia lansează:

- primul set de cereri de propuneri, în valoare de peste 122 de milioane EUR, pentru consolidarea tehnologiilor și competențelor digitale în întreaga UE;
- două seturi de cereri de propuneri, în valoare totală de 107 milioane EUR, pentru consolidarea securității cibernetice în UE.

31 august

Acord de asociere încheiat cu Turcia.

Martie

Adoptarea a două programe de lucru multianuale pentru programul „Europa digitală”.

Cereri de propuneri deschise întreprinderilor, administrațiilor publice și altor entități din statele membre ale UE, din țările AELS/SEE și din țările asociate.

30 iunie

Comisia semnează acorduri de asociere privind programul „Europa digitală” cu Muntenegru, Macedonia de Nord, Albania și Serbia în cadrul dialogului în materie de reglementare cu Balcanii de Vest.

28 septembrie

Lansarea cererilor de propuneri în sprijinul competențelor digitale avansate și al spațiilor de date.

21 noiembrie

Lansarea cererilor de propuneri în sprijinul competențelor digitale avansate.

14 decembrie

Adoptarea programelor de lucru modificate pentru 2024.

Tehnologiile digitale în sprijinul industriei

Conectivitate

Parcursul procesului de transformare digitală presupune atât adaptarea rapidă, cât și o conectivitate mai bună. În februarie 2023, Comisia a pus în aplicare un plan prin care să ducă conectivitatea la nivel de gigabit în fiecare colț al Uniunii Europene. Actul privind infrastructura gigabit propus urmărește reducerea timpului necesar și a costurilor legate de implementarea unor rețele de foarte mare capacitate. Pentru a ajuta autoritățile naționale să parcurgă acest proces, Proiectul de recomandare privind conectivitatea cu viteze de ordinul gigabiților pe secundă prezintă condițiile în care operatorii pot accesa rețelele entităților concurente. Pe lângă acestea, Comisia a lansat în același timp o consultare, în scopul de a colecta opinii despre viitorul sectorului comunicațiilor electronice și al infrastructurii conexe.

Inteligență artificială și supercalculatoare

De la interacțiunile cu roboții de chat până la recomandările online personalizate, locuitorii Uniunii Europene integrează IA în viața lor cotidiană. Dată fiind largă răspândire a IA, este absolut necesar să se creeze un cadru pentru a preveni utilizarea abuzivă și a proteja viața privată a oamenilor.

În ceea ce privește IA, Uniunea Europeană intenționează să devină un lider în care cetățenii să poată avea încredere. UE dorește sporirea capacității de cercetare și industriale, asigurându-se, în acest proces, că tehnologia continuă să fie sigură, iar drepturile cetățenilor sunt protejate.

În decembrie, s-a ajuns la un acord politic în urma negocierilor dintre Parlamentul European și statele membre în cadrul Consiliului Uniunii Europene cu privire la Actul privind inteligența artificială, un act legislativ revoluționar. Primul cadru juridic cuprinzător de pe plan mondial dedicat IA va promova dezvoltarea inteligenței artificiale în UE în avantajul tuturor și va gestiona riscurile asociate acestei tehnologii. Cadrul respectiv prevede cerințe și obligații clare pentru dezvoltatorii, implementatorii și utilizatorii IA – scopul fiind utilizarea

acesteia în condiții de siguranță în Uniunea Europeană –, se asigură că IA respectă drepturile fundamentale ale persoanelor în UE și interzice practici precum atribuirea de credite sociale. Un alt scop al acestui act este de a încuraja inovarea prin crearea de spații de testare în materie de reglementare – cadre speciale în care întreprinderile, în special cele nou-înființate, pot testa produse și servicii noi într-un mediu real, fără a se mai confrunta cu dificultățile uzuale pe care le implică reglementarea.

În cadrul eforturilor de a stabili standarde internaționale pentru o IA de încredere, Comisia colaborează cu parteneri care împărtășesc aceeași viziune, ca G7, inclusiv prin intermediul procesului IA de la Hiroshima. Comisia a contribuit la acordul liderilor G7 pe tema Principiilor directoare internaționale pentru IA și a unui Cod de conduită voluntar pentru dezvoltatorii de IA și a salutat obținerea acestui acord.

În 2023, Uniunea Europeană a făcut progrese în construirea unei rețele de supercalculatoare de talie mondială în statele sale membre. Întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță – o entitate legală și de finanțare care reunește întreprinderi din UE pentru a dezvolta supercalculatoare – a selectat un vânzător care să achiziționeze, să livreze, să instaleze și să întrețină Jupiter, primul supercalculator exascale european (un calculator care poate efectua peste un cvintilion de calcule pe secundă). În plus, în luna iunie, întreprinderea comună a semnat acorduri de găzduire cu șase situri din UE (din Cehia, Germania, Spania, Franța, Italia și Polonia) care să găzduiască și să opereze calculatoare cuantice.

Uniunea Europeană a utilizat rețeaua sa de supercalculatoare de talie mondială pentru a plasa IA generativă „made in Europe” pe scena internațională. Această acțiune va ajuta întreprinderile nou-înființate din întreaga Uniune să își instruiască mai repede modelele de IA.

Margrethe Vestager, vicepreședintă a Comisiei Europene pentru o Europă pregătită pentru era digitală și comisar european pentru concurență (a cincea din dreapta), la reuniunea G7 a miniștrilor responsabili de sectorul digital și tehnologic, Takasaki, Japonia, 30 aprilie 2023.

Supercalculatoarele în UE

Supercalculatoare ale UE introduse în 2023

Iunie

Se anunță găzduirea și exploatarea în Franța de către consorțiul Jules Verne a celui de al doilea supercalculator exascale al UE.

Universitatea Linköping din Suedia este selectată pentru găzduirea și exploatarea Arrhenius.

Septembrie

Este inaugurat Deucalion în Guimarães, Portugalia.

Noul sistem va îmbunătăți tehnologiile pentru economisirea energiei, realizarea prognozelor meteorologice și cercetarea marină și va contribui, printre altele, la dezvoltarea de noi medicamente și de metode energetice ecologice.

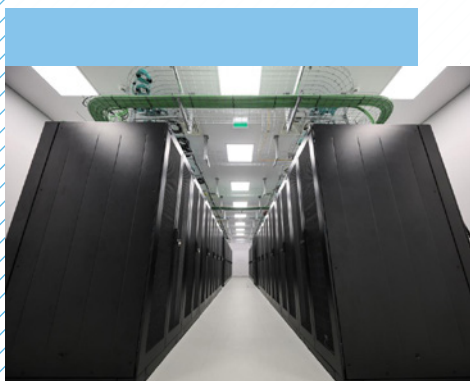
Octombrie

Se semnează contractul de achiziție pentru Jupiter, primul supercalculator exascale al UE.

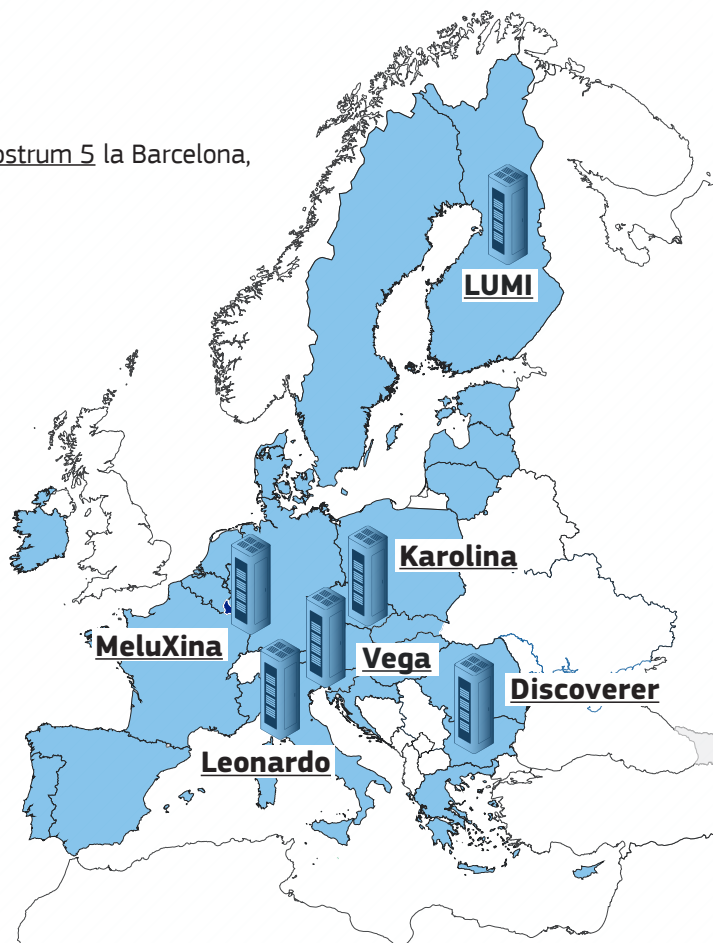
Decembrie

Este instalat MareNostrum 5 la Barcelona, Spania.

Supercalculatoare ale UE
aflate deja în funcțiune

↑
Supercalculatorul Deucalion la Fundația Portugheză pentru Știință și Tehnologie, Universitatea Minho, Guimarães, Portugalia, 6 septembrie 2023.

Semiconductori

Semiconductorii – denumiți în mod obișnuit cipuri – sunt organele vitale ale sectorului electronic de astăzi. Actul european privind cipurile, care a început să producă efecte la 21 septembrie, este un pas îndrăzneț către consolidarea sectorului european al semiconductoarelor. Acest act va conduce, de

asemenea, Uniunea Europeană către suveranitatea tehnologică în domeniul tehnologiilor și aplicațiilor semiconductoarelor. Obiectivul ambițios al actului menționat este ca UE să își dubleze cota de piață la nivel mondial în sectorul semiconductoarelor, ajungând la 20 % până cel târziu în 2030.

Actul european privind cipurile

Trei piloni

Sprijinirea dezvoltării și inovării în domeniul tehnologiilor avansate ale cipurilor prin intermediul întreprinderii comune pentru cipuri.

Atragerea de investiții la scară largă pentru a produce cipuri în UE și pentru a asigura o aprovizionare stabilă.

Monitorizarea evoluțiilor pieței și anticiparea crizelor viitoare prin intermediul unui mecanism de coordonare între Comisia Europeană și statele membre.

Realizările anului 2023

În luna noiembrie 2023, întreprinderea comună pentru cipuri a anunțat primele sale cereri de propuneri dedicate liniilor de producție pilot. Cererea inițială de propuneri oferă 1,67 miliarde EUR din partea UE, care se preconizează că vor fi completate de statele membre și de fonduri private până la un total de aproximativ 3,3 miliarde EUR. Întreprinderea comună va consolida ecosistemul european al semiconductoarelor și poziția de lider tehnologic a Uniunii Europene. Obiectivul este de a crea o punte între laboratoare și sectorul de producție. Aceasta înseamnă transformarea cercetării și a prototipurilor dezvoltate în laboratoare în procese adaptabile în vederea producției în fabrică.

De când a fost propus regulamentul la începutul anului 2022, au fost anunțate investiții industriale în valoare de peste 100 de miliarde EUR în UE.

Sistemul de alertă privind semiconductorii a fost introdus în mai 2023 pentru a monitoriza riscurile potențiale din lanțul de aprovizionare cu semiconductori.

Strategia europeană privind datele

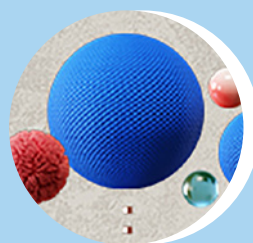
Datele sunt combustibilul pentru transformarea digitală, inovare și creștere. Anumite date din sectorul public – cum ar fi datele despre vreme sau calitatea aerului – care au avantaje sociale, de mediu și economice ar trebui să fie accesibile gratuit. În ianuarie 2023, Comisia a publicat o listă de seturi de date cu valoare ridicată care trebuie să fie puse la dispoziție gratuit, în formate citibile automat.

Regulamentul privind guvernarea datelor, care este aplicabil din septembrie 2023, va duce la valorificarea potențialului datelor publice și va stimula încrederea în schimbul voluntar de date. Acest act va reglementa reutilizarea datelor publice protejate și va introduce logouri comune pentru identificarea intermediarilor și a organizațiilor de promovare a altruismului în materie de date din Uniunea Europeană. Regulamentul încearcă totodată să înlăture obstacolele tehnice, cu ajutorul Comitetului european pentru inovare în domeniul datelor. Comisia a prezentat, pe parcursul anului, planuri pentru un spațiu european comun al datelor privind turismul și pentru un spațiu european al datelor privind achizițiile publice. Comisia a stabilit și cadrul pentru o Platformă europeană de colaborare a părților interesate din sectorul turismului și o Platformă comunitară inovatoare a achizitorilor publici, în vederea unei cooperări mai fructuoase a achizitorilor publici.

În noiembrie, UE a adoptat un nou Regulament privind norme armonizate referitoare la accesul echitabil la date și utilizarea corectă a acestora (Regulamentul privind datele), care se va aplica din 2025. Acest act urmărește să stimuleze economia UE bazată pe date, să faciliteze accesul la datele industriale și să promoveze o piață europeană fiabilă a serviciilor cloud. Regulamentul privind datele va asigura un control mai strict al datelor, va promova inovarea și va încuraja crearea de date suplimentare.

Sprijin pentru întreprinderi

Fiecare întreprindere, indiferent de dimensiune, trebuie să ia parte la transformarea digitală pentru a rămâne competitivă. Centrele europene de inovare digitală oferă răspunsuri și sprijin întreprinderilor care au nevoie de ajutor pe parcursul tranziției digitale.

Ce este un Centru european de inovare digitală (EDIH)?

Centrele europene de inovare digitală sunt ghișee unice, răspândite pe teritoriile statelor membre, care ajută întreprinderile și organizațiile din sectorul public să facă față provocărilor digitale și să devină mai competitive.

Peste
150 de EDIH
au fost înființate în
întreaga Europă

Cofinanțate cu
314 milioane
EUR în cadrul
programului Europa
digitală

Cui oferă ajutor un EDIH?

Centrele europene de inovare digitală ajută întreprinderile mici și mijlocii, întreprinderile cu capitalizare medie și organizațiile din sectorul public să răspundă provocărilor digitale. Misiunea lor se aliniază la obiectivul deceniului digital al Europei ca peste 90 % dintre întreprinderile mici și mijlocii să atingă cel puțin un nivel de bază al intensității digitale până în 2030.

Cum poate ajuta un EDIH?

Centrele europene de inovare digitală oferă o multitudine de servicii, furnizând expertiză tehnică, formare profesională și consiliere financiară.

Digitalizarea dreptului societăților comerciale

Mediul de afaceri modern are nevoie și de un cadru juridic mai solid. Odată cu dezvoltarea tot mai puternică a instrumentelor online pentru înființarea de societăți și activități transfrontaliere, este mai ușor să îți desfășori activitatea în sectorul de afaceri din Uniunea Europeană. Cea mai recentă propunere a Comisiei în acest sens urmărește să extindă utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în domeniul dreptului societăților comerciale din Uniunea Europeană. Obiectivul principiului înregistrării unice este de a determina reducerea sarcinilor administrative, întrucât societățile care se extind în UE nu vor trebui să prezinte din nou informații. De asemenea, prin sistemul de interconectare a registrelor comerțului se asigură că datele societăților comerciale rămân în același timp de încredere și ușor de accesat de oriunde din Uniunea Europeană.

Combaterea pirateriei online

Partajarea fără permisiune a unor conținuturi protejate prin drepturi de autor aduce prejudicii întreprinderilor creative și stă în calea inovării și a creșterii economice. Fiind conștientă de importanța stopării pirateriei online, în special în timpul evenimentelor transmise în direct, cum ar fi competițiile sportive sau concertele, Comisia a recomandat o serie de măsuri în mai 2023. Comisia încurajează statele membre să acționeze pentru a combate transmisiunile ilegale și să sprijine în acest fel sectoarele sportive și creative din Uniunea Europeană.

Digitalizarea transporturilor și a mobilității

Așa cum normele privind activitățile digitale ale întreprinderilor favorizează creșterea economică, transporturile digitale asigură o creștere durabilă, eficientă și la scară largă. Așadar, Uniunea Europeană a adoptat norme noi pentru a stimula sistemele de transport inteligent. Prin această actualizare a directivei existente în domeniu se optimizează planificarea călătoriilor multimodale, se eficientizează gestionarea traficului și se încurajează călătoriile favorabile mediului. În noiembrie, a fost adoptată și o propunere pentru un spațiu european comun al datelor privind mobilitatea, în scopul simplificării schimbului de date și a punerii în comun a acestora.

Uniunea Europeană a luat și măsuri pentru a face drumurile mai sigure. Un mare progres în această direcție, în 2023, a fost propunerea de modernizare a normelor privind permisele de conducere. Propunerea include introducerea unui permis de conducere digital care să fie valabil în toată Uniunea. Totodată, propunerea va facilita asigurarea respectării normelor de circulație la nivel transfrontalier. Aceste schimbări sunt esențiale pentru sporirea siguranței rutiere și atingerea obiectivului „Viziunea zero” al Uniunii Europene – fără decese rutiere în UE cel târziu până în 2050.

Extinderea rapidă a pieței comerciale a dronelor în Uniunea Europeană a determinat un val de reglementări noi privind siguranța și eficacitatea dronelor. Noile norme ale UE au început să se aplice în 2023, stabilind un spațiu aerian dedicat dronelor – cunoscut sub numele de „U-space” –, care să facă sigură circulația dronelor și să permită operatorilor să ofere o gamă mai largă de servicii. Viziunea europeană Strategia 2.0 privind dronile, de la livrarea coletelor până la asistența de urgență și de la misiunile de căutare și recuperare până la monitorizarea infrastructurii, va deveni din ce în ce mai mult o realitate.

Lucrări la linia Wörth–Germersheim–Speyer, în Germania, ca parte din programul Fast-Track, cu scopul de a contribui la digitalizarea rețelei de căi ferate, 21 iulie 2023.

Digitalizarea pentru cetățeni

Securitate cibernetică și reziliență Protecția datelor

Noile norme, concepute pentru a asigura un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în toate statele membre și cunoscute ca Directiva NIS2, au intrat în vigoare în ianuarie 2023. În comparație cu măsurile anterioare din 2016 în domeniul securității cibernetice, aceste norme noi includ mai multe sectoare, cum ar fi furnizorii de servicii de telecomunicații, serviciile poștale, administrația publică și sectorul îngrijirilor de sănătate. Companiile care operează în aceste sectoare au acum sarcini mai stricte legate de gestionarea riscurilor și de raportarea incidentelor.

La 30 noiembrie, Parlamentul și Consiliul au convenit asupra Actului privind reziliența cibernetică, al cărui scop este de a consolida normele pentru a avea produse hardware și software mai securizate. Este prima lege de acest gen din lume. Prin actul respectiv va crește nivelul de securitate cibernetică pentru toate produsele digitale din Uniunea Europeană, ceea ce va ajuta cetățenii și întreprinderile. Legea se va aplica tuturor produselor, de la dispozitive pentru monitorizarea bebelușilor până la routere, normele de securitate fiind diferite în funcție de nivelul de risc al produsului.

De asemenea, în aprilie, Comisia a propus Actul UE privind solidaritatea cibernetică, pentru a ajuta țările să colaboreze împotriva amenințărilor online.

În lumea interconectată de astăzi, datele circulă în lume printr-o simplă apăsare de buton. Protecția datelor întărește încrederea oamenilor, ceea ce înseamnă că toți cei care prelucreză date cu caracter personal trebuie să respecte aceleași reguli. Acest aspect este evidențiat de propunerea din iulie a Comisiei pentru un nou Regulament privind normele procedurale ale Regulamentului general privind protecția datelor (RGPD). Regulamentul propus urmărește să consolideze asigurarea respectării RGPD în cazurile în care sunt vizate persoane din mai multe state membre. Intenția sa este clară: rezolvarea mai rapidă a cazurilor, ceea ce înseamnă soluționări mai rapide pentru oameni și mai multă securitate juridică pentru întreprinderi.

Datorită standardelor mondiale tot mai ridicate privind protecția datelor, cooperarea internațională a cunoscut succese remarcabile. Printre rezultatele demne de notat se numără publicarea ghidului UE și al Asociației Națiunilor din Asia de Sud-Est privind clauzele referitoare la transferul datelor în luna mai, Cadrul UE-SUA privind confidențialitatea datelor, convenit de Comisie în iulie, și revizuirea cu succes a acordului cu Japonia privind datele.

MATERIAL VIDEO: Securitatea cibernetică a UE – în procesul de intensificare a eforturilor de a-și proteja cetățenii, companiile și infrastructura de atacurile cibernetice, UE finanțează cercetarea pentru a-și întări apărarea digitală.

Věra Jourová, vicepreședintă a Comisiei Europene pentru valori și transparență (a doua din stânga), participă la conferința „5 Years of the GDPR: Still a benchmark in the EU digital landscape?” (5 ani de RGPD: mai rămâne un punct de reper în peisajul digital al UE?), Bruxelles, Belgia, 23 mai 2023.

Regulamentul privind serviciile digitale și Regulamentul privind piețele digitale

În scopul unei mai bune protecții a drepturilor fundamentale și al reducerii practicilor neloiale în spațiul digital, Uniunea Europeană a început să aplice două regulamente noi în 2023: Regulamentul privind serviciile digitale (DSA) și Regulamentul privind piețele digitale.

Prin DSA se asigură faptul că platformele și motoarele de căutare online sunt responsabile pentru conținutul dăunător. Regulamentul urmărește să-i protejeze pe copii în mediul online, să ofere claritate cu privire la modul de funcționare a algoritmilor și să interzică publicitatea direcționată care cataloghează persoanele în funcție de categorii cum sunt etnia, opiniile politice și orientarea sexuală.

Până la 17 februarie, aceste platforme au trebuit să își comunice numărul de utilizatori din UE. Cele mai mari – denumite platforme și motoare de căutare online foarte mari – au trebuit să asigure, până la sfârșitul lunii august, respectarea obligațiilor prevăzute în regulament. De atunci, Uniunea Europeană adună informații de la platformele mari pentru a verifica dacă acestea respectă unele părți din DSA, în special în ceea ce privește protejarea copiilor și eliminarea conținutului dăunător. În scopul de a sprijini aplicarea DSA, a fost creat Centrul european pentru transparența algoritmilor, care să monitorizeze algoritmii acestor companii.

Și statele membre au fost încurajate să ia rapid măsuri împotriva conținutului online cu caracter terorist și a discursurilor instigatoare la ură, pentru a accelera asigurarea respectării DSA. Comisia a semnat, de asemenea, acorduri administrative cu mai multe autorități naționale de reglementare pentru serviciile mass-media, acorduri care sunt acum punctul de referință pentru punerea în aplicare a DSA. Rolul lor în monitorizarea operațiunilor din spațiul mass-media și în respectarea standardelor de difuzare depășește simpla supraveghere. Prin aceste acorduri se garantează că platformele digitale nu sunt doar gazde pasive, ci, dimpotrivă, participanți activi la moderarea și gestionarea conținutului online care este ilegal sau prezintă un risc sistematic pentru societate.

Regulamentul asociat, cel privind piețele digitale, stabilește obligații clare prin care să se asigure că societățile dominante din sectorul digital, cunoscute sub numele de „controlori de acces”, mențin condiții de concurență echitabile pe piața online. La începutul lunii septembrie, au fost desemnați șase controlori de acces, iar aceștia au la dispoziție o perioadă care se întinde până la sfârșitul lunii martie 2024 ca să fie în deplină conformitate.

Semnatarii Codului din 2022 de bune practici privind dezinformarea, incluzând toate platformele online mari, au lansat totodată noul Centru pentru transparență și au publicat primele rapoarte de referință referitoare la modul în care pun în practică angajamentele asumate prin codul menționat.

←

MATERIAL VIDEO: Datorită Regulamentului privind serviciile digitale, publicitatea direcționată va fi mai transparentă și mai limitată. De exemplu, va fi interzisă publicitatea bazată pe date sensibile (ca sexualitatea, religia sau rasa) sau cea orientată către copii.

O participantă la Grupul de dezbateri al cetățenilor europeni privind lumile virtuale exersează o tehnică de salvare a vieților omenestii cu ajutorul unui instrument de realitate virtuală, Bruxelles, Belgia, aprilie 2023.

Lumile virtuale

Conform unui studiu realizat de UE, 98 % dintre profesioniști consideră că realitatea extinsă va fi, în următorii cinci ani, o forță de mare calibru în domeniul în care profesează. Știind acest lucru, Uniunea Europeană dorește să înțeleagă atât beneficiile, cât și riscurile acestor tehnologii, fără a lăsa în plan secund drepturile individuale. Pentru a obține un feedback autentic, Comisia

a găzduit un Grup de dezbateri al cetățenilor europeni în perioada februarie-aprilie 2023, cu ocazia căruia a colectat contribuții despre lumile virtuale în Uniunea Europeană (a se vedea capitolul 9).

Acest feedback colectiv a fost utilizat pentru noua strategie privind web 4.0 și lumile virtuale, adoptată în iulie, care intenționează să creeze un peisaj digital al Uniunii Europene transparent, sigur și confortabil pentru toți – cetățeni, întreprinderi sau autorități publice.

Ce posibilități ne vor oferi lumile virtuale?

Sănătate

Studentii și profesioniștii pot fi formați pentru a face față situațiilor de urgență și a efectua simulări de intervenții chirurgicale, ceea ce duce la un risc mai scăzut de complicații chirurgicale și la o mai mare precizie a diagnosticului.

Tranziția verde

Modelele 3D pot simula efectele încălzirii globale, conducând la o mai bună înțelegere a cauzelor acestora și la măsuri de atenuare.

Punerea în funcțiune mai rapidă și reducerea risipei de energie, de materiale și de resurse vor contribui la tranziția verde în întreaga industrie.

Industrie

Până în 2025, lumile virtuale industriale vor reduce termenele de livrare a vehiculelor cu 60 % și amprenta de carbon a producției de vehicule cu 50 %.

Artă și design

De la modă la patrimoniul cultural și de la muzică la arte vizuale și design, operele virtuale vor oferi noi modalități de a crea. Ele le vor da utilizatorilor senzația de a fi prezenți într-un muzeu real sau de a asista la concerte, piese de teatru sau spectacole de balet imersive.

Educație

Un proces de învățare bazat într-o mai mare măsură pe experiență îi poate ajuta pe elevi să învețe mai repede și să înțeleagă mai bine lumea.

Cooperarea transfrontalieră

Atunci când rezidenții Uniunii Europene se mută în interiorul acesteia, odată cu ei se mută și drepturile de securitate socială, inclusiv cele de asistență medicală și drepturile la pensie. La 6 septembrie, Comisia a propus un plan digital pentru ca accesul la aceste prestații să devină mai ușor și mai rapid dincolo de frontiere. Schimburile mai eficiente de date între statele membre și procedurile mai simple de solicitare a prestațiilor vor facilita nu numai viața oamenilor, munca și călătoriile peste hotare, ci și activitățile comerciale ale societăților

în alte state membre, iar administrațiile naționale vor putea coordona mai bine prestațiile de securitate socială dincolo de frontiere.

Grație portofelului UE pentru identitatea digitală, fiecare rezident al Uniunii Europene ar putea avea acces în curând la o aplicație securizată pentru dispozitive mobile care să îi permită să își dovedească identitatea atât online, cât și offline, și să își stocheze documente personale cum ar fi permisul de conducere, cartea de identitate și diplomele de absolvire.

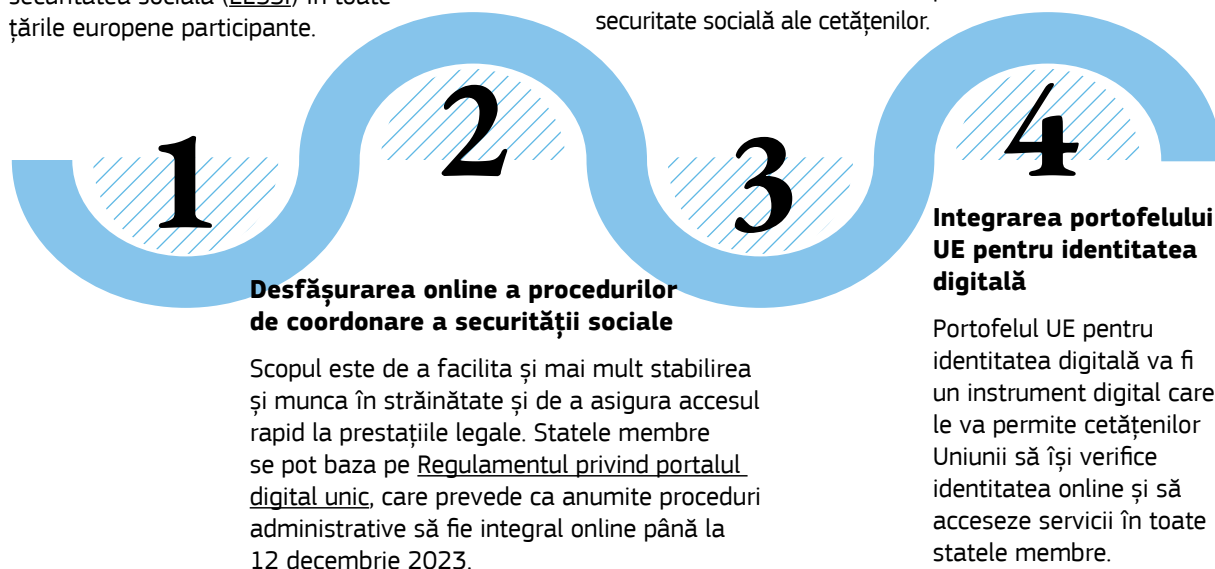
Patru inițiative-cheie pentru îmbunătățirea securității sociale prin transformarea digitală

Accelerarea implementării EESSI

Scopul este de a trece de la schimbul pe suport de hârtie la cel digital între instituțiile naționale de securitate socială prin punerea în funcțiune, până la sfârșitul anului 2024, a sistemului de schimb electronic de informații privind securitatea socială (EESSI) în toate țările europene participante.

Implicarea deplină în activitățile-pilot Esspass

Pașaportul european de securitate socială (Esspass) vizează simplificarea eliberării și a verificării transfrontaliere a documentelor care certifică drepturile de securitate socială ale cetățenilor.

În noiembrie, Parlamentul și Consiliul au ajuns la un acord politic privind elementele de bază ale cadrului juridic referitor la identitatea digitală europeană. Ca parte a acestui cadru, portofelul le va oferi utilizatorilor controlul total asupra datelor lor printr-un sistem garantat public, și nu prin intermediul unui sistem pus la dispoziție de o mare platformă privată.

Totodată, Uniunea Europeană și-a actualizat normele privind cooperarea transfrontalieră în chestiuni juridice. Normele anterioare au acoperit cooperarea judiciară, însă nu și comunicarea prin mijloace digitale. Autoritățile competente din statele membre trebuie acum să se conecteze la un sistem informatic descentralizat pentru a putea face schimb de date în condiții securizate. Sistemul va fi interoperabil cu e-CODEX, un instrument de comunicare dezvoltat special pentru sectorul judiciar, administrat de Agencia Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Lărgă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție.

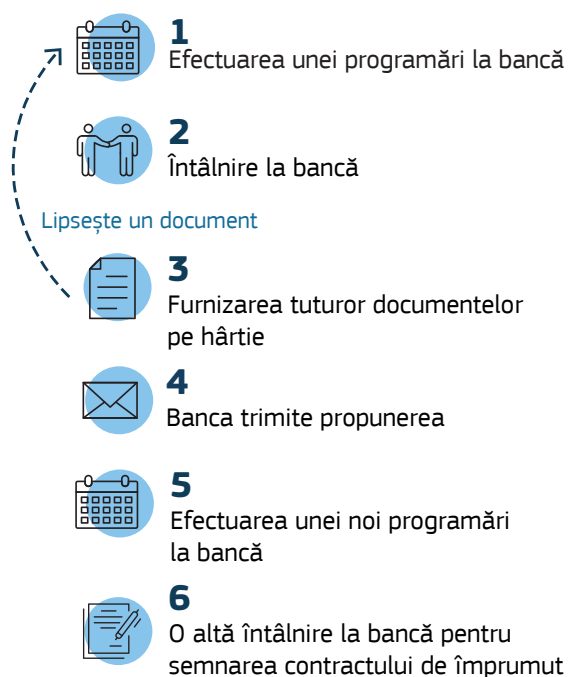
În plus, acum este disponibil un punct de acces electronic european pentru ca cetățenii și întreprinderile să poată

interacționa digital cu autoritățile judiciare naționale. Ședințele de judecată pot recurge în prezent la videoconferințe și există protocoale noi pentru utilizarea semnăturilor și sigiliilor electronice, efectul juridic al documentelor și plățile electronice ale taxelor judiciare în acțiunile civile.

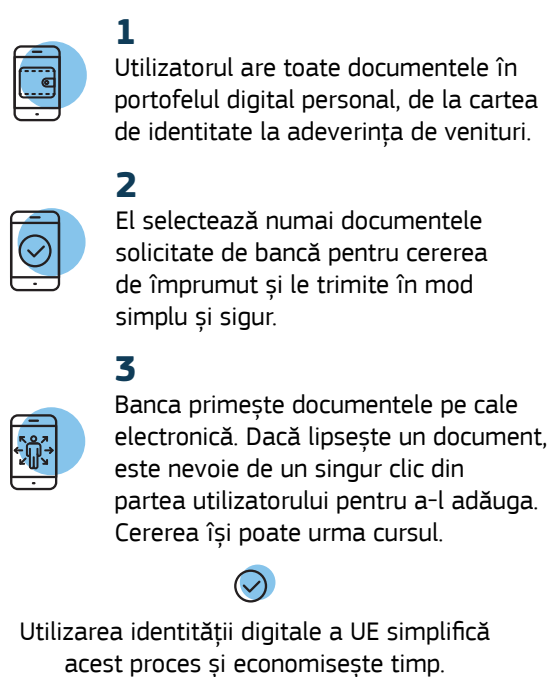
Și viitorul asistenței medicale este digital, iar spațiul european al datelor privind sănătatea, propus în 2022, ar putea în curând să aibă un rol-cheie în această transformare. În decembrie, Parlamentul și Consiliul au adoptat pozițiile lor în sprijinul creării acestui spațiu, conceput pentru a le oferi rezidenților Uniunii Europene un acces mai ușor la datele lor privind sănătatea și un control mai bun asupra acestora, chiar și atunci când se află într-un alt stat membru. Spațiul respectiv le va permite profesioniștilor din domeniul sănătății să ofere asistență eficientă pe baza unui istoric medical complet. Totodată, se estimează că acest spațiu va fi o componentă esențială care va face posibilă utilizarea în condiții securizate a datelor privind sănătatea în scopul unor activități importante de cercetare și al dezvoltării politicilor în domeniul sănătății.

Utilizarea identității digitale a UE: solicitarea unui împrumut bancar

Fără identitatea digitală a UE

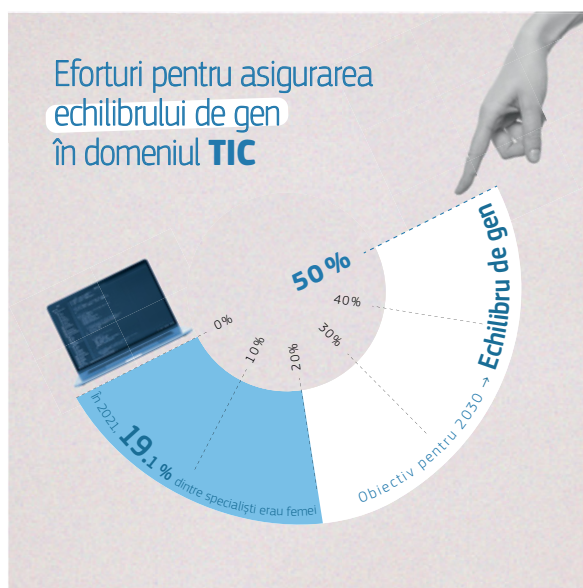
Cu identitatea digitală a UE

Competențe digitale

Competențele digitale sunt de importanță majoră, deoarece le permit oamenilor să participe la piața forței de muncă și la societate în general și fac posibilă incluziunea socială. În 2023, care a fost Anul european al competențelor, Uniunea Europeană a continuat să sprijine statele membre și sectorul educației și al formării în eforturile lor de a oferi educație și formare digitală de înaltă calitate, incluzive și accesibile, pentru ca oamenii care trăiesc în UE să își dezvolte competențele digitale. Pe parcursul anului, Uniunea Europeană a lansat numeroase inițiative destinate să elimine lacunele în materie de competențe.

În cadrul programului „Europa digitală”, au fost inițiate programe de masterat și cursuri de formare de scurtă durată în materie de competențe digitale avansate, scopul fiind realizarea obiectivului deceniului digital de a se ajunge, până cel târziu în 2030, la 20 de milioane de specialiști TIC, cu participare de gen echilibrată. Începând din 2023, aceste programe și cursuri au fost accesibile prin Platforma pentru competențe digitale și locuri de muncă în sectorul digital, care s-a extins acum prin participarea a 22 de coalitii naționale pentru competențe digitale și locuri de muncă în sectorul digital.

Situația

În viitor, **90 %** dintre locurile de muncă vor necesita competențe digitale.

Peste **o treime** din forța de muncă din UE nu dispune de competențele digitale necesare pentru majoritatea locurilor de muncă, în toate sectoarele – de la întreprinderi la transporturi și chiar la agricultură.

Doar **54 %** dintre persoanele din UE cu vârste cuprinse între 16 și 74 de ani pot efectua operațiuni digitale de bază.

Peste **70 %** dintre întreprinderi declară că lipsa de personal cu competențe digitale adecvate reprezintă un obstacol în calea investițiilor.

UE se confruntă cu un deficit grav de experți în domeniul digital, inclusiv în domeniul securității cibernetice și al analizei datelor. Aceste deficite vor crește probabil odată cu scăderea preconizată a populației în vârstă de muncă de la 265 de milioane în 2022 la **258 de milioane** până în 2030.

În prezent sunt angajați **9,4 milioane** de specialiști în tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) (4,6 % din totalul locurilor de muncă din UE). În condițiile actuale, numărul specialiștilor în domeniul TIC din UE va fi de aproape 12 milioane până în 2030, cu aproximativ 8 milioane sub obiectivul pentru 2030 (cel puțin 20 de milioane de specialiști în domeniul TIC angajați).

Ce face UE în acest sens?

Sprijinul financiar pentru dezvoltarea competențelor digitale include:

2 miliarde EUR
Programele Fondului social european Plus

29 de miliarde EUR (*)
Planurile de redresare și reziliență

(*) Această cifră indică cheltuielile estimate pentru planurile de redresare și reziliență inițiale.

580 de milioane EUR
Europa digitală

Inițiative UE de sprijinire a competențelor digitale

1. Inițiativa privind atragerea de talente în domeniul tehnologiei profunde (în cadrul Noii agende europene de inovare)

În primul an al inițiativei, Institutul European de Inovare și Tehnologie (EIT) a înregistrat progrese semnificative în direcția obiectivului de a califica 1 milion de cursanți în domeniul tehnologiei profunde până în 2025.

Acesta a lansat o cerere de propuneri specială și a colaborat cu alte inițiative, inclusiv Girls Go Circular.

A lansat primul Premiu pentru formarea de talente în domeniul tehnologiei profunde, care recunoaște și recompensează organizațiile cu rezultate excelente în abordarea provocărilor legate de formarea în domeniul tehnologiei profunde.

A primit angajamente din partea mai multor universități și întreprinderi de a forma peste 650 000 de cursanți.

Și-a lansat noua platformă online – Campusul EIT – în ianuarie 2023, reunind peste 2 500 de cursuri de antreprenoriat și de dezvoltare a competențelor.

Imagini: © Getty Images.

2. Certificatul european de competențe digitale

Septembrie 2022

Este efectuat un studiu de fezabilitate pentru a obține o imagine de ansamblu asupra sistemelor existente de certificare a competențelor digitale.

----->

Aprilie 2023

Este lansat un proiect-pilot cu cinci state membre ale UE (Spania, Franța, Austria, România și Finlanda) pentru a testa elementele constitutive ale unui certificat european.

----->

Decembrie 2023

Rezultatele ambelor direcții de lucru sunt prezentate și discutate în cadrul unui eveniment final.

3. Premiile europene pentru competențe digitale

Premiile europene pentru competențe digitale încurajează schimbul de experiență cu privire la modalitățile de eliminare a decalajului în materie de competențe digitale.

În 2023, premiile au promovat inițiative în cinci categorii: tineret, femei, incluziune, perfecționare digitală la locul de muncă și competențe digitale pentru educație.

Au fost selecționați șapte câștigători din 330 de candidați.

4. Academia de competențe în domeniul cibernetic

În ultimii ani, amenințările cibernetice în UE au crescut dramatic. Academia va consolida capacitățile UE în materie de securitate cibernetică și va spori numărul de profesioniști calificați în domeniul securității cibernetice.

Spațiu

Tehnologia spațială are un rol important în viața de zi cu zi a oamenilor din Uniunea Europeană, de exemplu, atunci când aceștia folosesc telefoane mobile sau sisteme de navigație auto, urmăresc transmisii de televiziune prin satelit sau retrag numerar de la bancomate. De asemenea, sateliții furnizează date importante în timpul calamităților, îmbunătățind coordonarea răspunsului în situații de urgență.

În 2023, au fost implementate servicii noi al căror scop este să sporească reziliența și competitivitatea rețelilor de sateliți Copernicus și Galileo ale Uniunii Europene. De exemplu, prin sistemul de sateliți modernizat Galileo este posibilă acum urmărirea localizării cu o acuratețe și mai mare, care a ajuns la 20 cm.

Pentru a răspunde nevoilor actuale în materie de date și a impulsiona inovarea, Comisia a introdus sistemul dinamic de achiziție pentru Copernicus – o modalitate nouă de a realiza achiziții publice în domeniul spațial în Europa. Întreprinderile mici și mijlocii, dar și întreprinderile nou-înființate pot astfel să participe mai ușor la piața datelor spațiale.

MATERIAL VIDEO: Ecosistemul spațiului de date Copernicus, o nouă platformă de distribuție care deschide porțile pentru toate datele și infrastructurile necesare aplicațiilor de observare a Pământului.

În martie, Uniunea Europeană a adoptat IRIS² (Infrastructură pentru reziliență, interconectare și securitate prin satelit), a treia sa mare rețea de sateliți. Programul, care beneficiază de o contribuție de 2,4 miliarde de euro din bugetul UE, este conceput pentru a asigura comunicări guvernamentale securizate, a sprijini operațiunile militare și de apărare și a extinde serviciile comerciale în bandă largă, în special în regiunile îndepărtate.

Pentru ca Europa să rămână în prima linie a tehnologiei spațiale, sunt la fel de importante și investițiile în cercetare și inovare, îndeosebi prin programele de finanțare ale UE cum ar fi Orizont Europa. O dovadă a acestui angajament o reprezintă programul de demonstrare și de validare pe orbită.

După cum sugerează și denumirea sa, programul permite companiilor spațiale să testeze tehnologii spațiale noi direct pe orbită. Aceste activități, de exemplu, oferă informații prețioase centrelor europene de cercetare și ajută companiile cu lansările de sateliți.

Conștientă de necesitatea de a atrage mai multe investiții, Comisia a lansat de asemenea, la începutul anului 2023, Helios, primul indice bursier spațial din istorie. Acest instrument oferă o imagine clară a situației financiare a companiilor spațiale europene. Instrumentul ajută totodată companiile respective să atragă mai multă atenție și facilitează realizarea de investiții în acestea de către cetățeni.

Pe măsură ce infrastructura spațială a Europei se extinde, măsurile de protecție devin tot mai importante. Agenția Uniunii Europene pentru Programul Spațial, în cooperare cu 15 state membre, sprijină din plin această cauză prin intermediul Parteneriatului UE pentru supravegherea și urmărirea spațială. Acest parteneriat, dotat cu un sistem complex de senzori de supraveghere și urmărire spațială, deservește peste 190 de organizații înregistrate, protejând mai mult de 400 de sateliți de risc de coliziune cu deșeuri spațiale sau cu alți sateliți operaționali.

Tehnologia spațială este esențială pentru protecția mediului, iar proiectul Destinația Pământ al Uniunii Europene este primul exemplu al acestei intersecții. Scopul proiectului este crearea unui model digital cuprinzător al Pământului prin care să se anticipeze mai bine condițiile meteorologice și calamitățile. Confirmată în decembrie, a doua etapă a proiectului

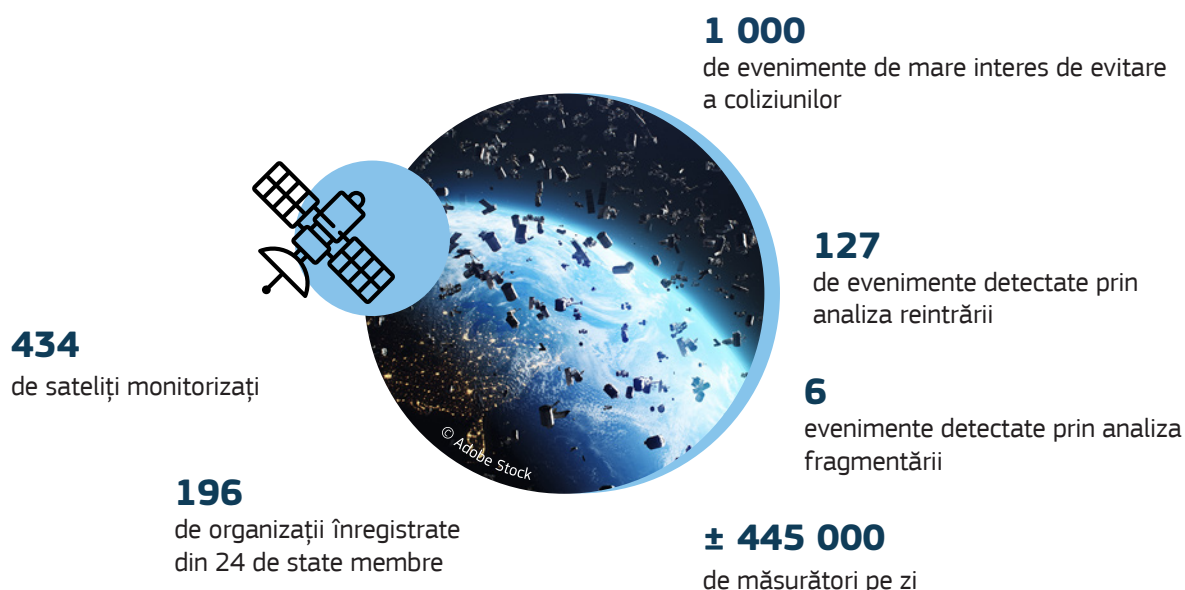
va consolida modelele digitale existente, va îmbunătăți gestionarea datelor și va îngloba tehnologie IA avansată.

În 2023, politica spațială europeană a pus un accent deosebit pe securitatea în spațiu. În acest sens, Comisia și Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Josep Borrell, au prezentat o comunicare comună despre o strategie spațială a UE pentru securitate și apărare. Aceasta introduce măsuri pentru o înțelegere comună a amenințărilor spațiale și pune bazele unei propuneri de act legislativ al Uniunii Europene în 2024 (a se vedea capitolul 8).

Supravegherea și urmărirea spațială în UE

Date și cifre pentru 2023

Până la sfârșitul anului 2023, au fost detectate peste 15 600 de apropieri periculoase pe trei orbite diferite.

6. Construirea unei Europe echitabile și sociale

Lucrători din sectorul transporturilor manifestând pentru o tranziție justă în industria transportului rutier în cursul COP28, Dubai, Emiratele Arabe Unite, 9 decembrie 2023.

Introducere

În 2023, Uniunea Europeană și-a accelerat eforturile pentru a garanta că redresarea economică în urma pandemiei, tranziția verde și tranziția digitală sunt juste și echitabile din punct de vedere social. Cu sute de evenimente și activități organizate, Anul european al competențelor a oferit un impuls puternic pentru o participare sporită la învățarea pe tot parcursul vieții și pentru dezvoltarea competențelor și atragerea talentelor în vederea stimulării

competitivității în Uniunea Europeană. De asemenea, UE și-a intensificat demersurile inovatoare de asigurare a egalității de gen, inclusiv prin adoptarea unor măsuri care să asigure egalitatea de remunerare pentru muncă egală și prin aderarea la Convenția de la Istanbul privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice.

O economie echitabilă pentru tranziția verde și tranziția digitală

Bazându-se pe principii fundamentale precum egalitatea de șanse și de acces la piața forței de muncă, condiții de lucru echitabile și protecția și incluziunea socială, Pilonul european al drepturilor sociale are rolul de ghid al UE pentru transformarea societăților europene în medii mai echitabile și mai reziliente. Scopul său este de a garanta că toată lumea are șanse egale în viață și că poate beneficia de aceleași drepturi în societate. Printre acestea se numără o educație și o formare de calitate pe tot parcursul vieții, salarii și beneficii echitabile, condiții de muncă sigure și sănătoase, servicii de îngrijire a copiilor, pensii și asistență medicală accesibilă și de bună calitate.

Anul 2023 a marcat a doua aniversare a planului de acțiune care vizează punerea în practică a pilonului. Aproape toate cele 75 de măsuri ale sale au fost puse în aplicare sau planificate. O revizuire a planului de acțiune este prevăzută pentru 2025.

Raportul comun privind ocuparea forței de muncă din 2023 a fost primul document care a furnizat informații actualizate cu privire la progresele înregistrate în direcția atingerii obiectivelor UE și naționale privind ocuparea forței de muncă, competențele și protecția socială stabilite pentru 2030. Deși Uniunea Europeană este pe drumul cel bun în direcția atingerii obiectivului său principal de ocupare a forței de muncă în proporție de 78 % până în 2030, sunt încă necesare progrese semnificative pentru îndeplinirea obiectivelor privind învățarea în rândul adulților și reducerea sărăciei.

Consolidarea dialogului social și a economiei sociale

Negocierile dintre organizațiile care reprezintă angajatorii și lucrătorii prin intermediul dialogului social contribuie la îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă și joacă în același timp un rol important în adaptarea la circumstanțele economice și sociale în schimbare. Cu toate acestea, gradul de implicare a partenerilor sociali variază considerabil de la un stat membru al Uniunii la altul, în timp ce formele mai noi de ocupare a forței de muncă și anumite grupuri, cum ar fi tinerii, sunt mai puțin susceptibile să fie reprezentate.

Pentru a sprijini statele membre în consolidarea dialogului social, Uniunea Europeană a adoptat o recomandare cu măsuri concrete pentru o mai mare implicare a partenerilor sociali – de exemplu, promovarea negocierilor colective și consultarea partenerilor sociali în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor economice, sociale și de ocupare a forței de muncă. Partenerii sociali au fost, de asemenea, consultați cu privire la acțiunile de consolidare a drepturilor comitetelor europene de întreprindere; acestea reprezintă un instrument important pentru implicarea lucrătorilor în deciziile care le pot afecta locul sau condițiile de muncă, luate de întreprinderi care își desfășoară activitatea în mai multe state membre.

Economia socială în cifre

Economia socială acordă prioritate oamenilor și cauzelor sociale și de mediu, în detrimentul profitului. Organizațiile din domeniul economiei sociale acoperă o gamă variată de sectoare, de la servicii sociale și de îngrijire la locuințe, activități recreative și energie la prețuri accesibile. Printre acestea se numără cooperative, societăți mutuale, asociații nonprofit, fundații și întreprinderi sociale.

Organizațiile economiei sociale joacă un rol esențial în abordarea provocărilor societale și promovează condiții de muncă echitabile prin implicarea angajaților în procesul decizional și în guvernanță. De asemenea, ele creează oportunități pentru grupurile subreprezentate, cum ar fi femeile și tinerii, și contribuie la asigurarea unei tranziții verzi și a unei tranziții digitale echitabile și favorabile incluziunii. Pentru a sprijini dezvoltarea în continuare a acestui sector important, în noiembrie Uniunea Europeană a aprobat măsuri pentru crearea unui mediu care să le permită organizațiilor economiei sociale să prospere și să se dezvolte. Un nou ghișeu unic pentru economia socială oferă informații cu privire

la finanțarea UE, la oportunitățile de formare și la activitățile desfășurate pe teren în statele membre.

În prezent, asociațiile nonprofit care desfășoară activități într-un alt stat membru se confruntă cu norme diferite pe teritoriul Uniunii Europene, ceea ce duce la complicații și costuri administrative. Pentru a elimina aceste obstacole, Comisia Europeană a propus o nouă formă națională de asociație nonprofit concepută special pentru activitățile transfrontaliere, care le va permite acestor asociații să se bucure de libertățile lor pe piața unică.

© Adobe Stock

Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european de ajustare la globalizare sunt esențiale pentru a garanta că nimeni nu este lăsat în urmă. În plus, Fondul social pentru climă nou creat va sprijini gospodăriile vulnerabile din UE, microîntreprinderile și utilizatorii serviciilor de transport, care ar putea să se confrunte cu sărăcia energetică și cu sărăcia în materie de mobilitate. Aproximativ 65 de miliarde de euro din bugetul de 86,7 miliarde de euro al fondului vor proveni din veniturile generate de noul sistem al UE de comercializare a certificatelor de emisii care acoperă sectorul construcțiilor și sectorul transporturilor. Acesta va funcționa din 2026 până în 2032 (a se vedea și capitolul 4).

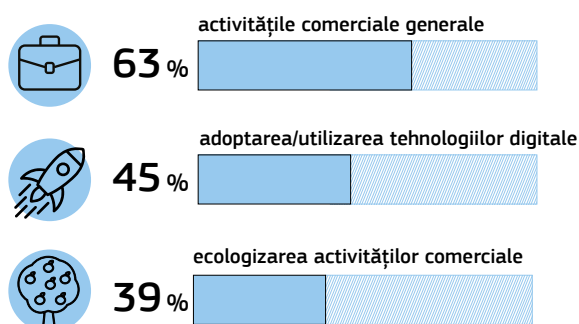
Stimularea competitivității și a competențelor

Deși tranziția verde și tranziția digitală deschid noi oportunități pentru cetățeni și pentru economia europeană, multe întreprinderi din UE menționează dificultățile cu care se confruntă în a găsi lucrători cu competențele de care au nevoie. Pentru a asigura recalificarea și perfecționarea forței de muncă europene și pentru a atrage în UE persoane cu

competențe adecvate, 2023 a fost desemnat Anul european al competențelor.

Caracterul urgent al unei astfel de inițiative a fost evidențiat de un sondaj realizat în primăvară în rândul întreprinderilor mici și mijlocii, ale cărui rezultate indică elemente de natură să limiteze capacitatea Uniunii de a-și atinge obiectivele.

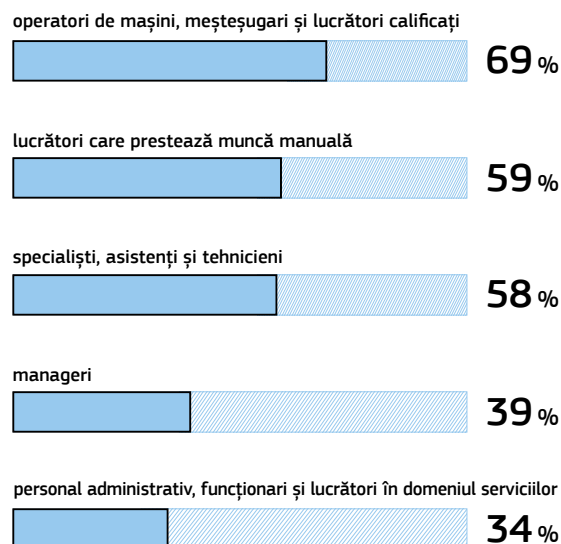
Lipsa de personal calificat frânează dezvoltarea IMM-urilor în ceea ce privește:

Inițiative precum Pactul privind competențele abordează deja provocările și deficitul în materie de dezvoltare a competențelor și vor aduce o contribuție importantă în cadrul Anului european al competențelor. Până în prezent, peste 2 milioane de persoane au beneficiat de activități de perfecționare și recalificare, iar peste 1 500 de organizații au aderat la Carta Pactului privind competențele, printre care 20 de parteneriate la scară largă. De asemenea, membrii pactului au elaborat sau actualizat peste 15 000 de programe de formare și au investit

Lipsa de personal calificat pe tipuri de profesii

Procentajul IMM-urilor care se confruntă cu lipsa personalului calificat pentru:

aproape 160 de milioane de euro în inițiative în materie de competențe.

După modelul Academiei europene pentru baterii, lansată în 2022, Comisia propune academii pentru industria care contribuie la obiectivul zero emisii nete, cu scopul de a le asigura lucrătorilor competențele necesare pentru tranziția verde. Academii, axate fiecare pe o tehnologie care contribuie la obiectivul zero emisii nete, vor reuni industria, partenerii sociali și furnizorii de educație și formare.

MATERIAL VIDEO: Anul european al competențelor.

Evenimentul emblematic „Making Skills Count” (Dăm prioritate competențelor) a reunit aproximativ 300 de persoane la Bruxelles și peste 1 000 de persoane online. Săptămâna europeană a competențelor profesionale, desfășurată în perioada 23-27 octombrie, a subliniat importanța educației și a formării profesionale ca răspuns la provocările economice, climatice și sociale. Până la sfârșitul anului, au fost organizate peste 900 de evenimente la nivel național și local.

Inițiativa „Noul Bauhaus european”, una dintre inițiativele emblematice ale Anului european al competențelor, a lansat Academia NBE de dezvoltare a competențelor pentru construcții sustenabile. Aceasta va accelera perfecționarea și recalificarea în ecosistemul construcțiilor pentru a sprijini tranziția către o bioeconomie regenerativă. În acest context sunt utilizate resurse biologice regenerabile din sol și din mare (de exemplu, culturi, păduri și pești) pentru a produce alimente, materiale și energie. Identificarea lacunelor în materie de cunoștințe în ceea ce privește utilizarea biomaterialelor și a tehnologiilor digitale se va număra printre primele domenii de interes ale academiei, alături de circularitatea sporită în construcții.

O contribuție importantă la Anul european al competențelor a fost adusă de consultarea partenerilor sociali, organizată de Comisie, cu privire

Anul european al competențelor

Anul european al competențelor își propune să îi convingă pe oameni să recunoască importanța formării și să devină activi.

Uniunea Europeană colaborează cu statele membre, cu partenerii sociali, cu serviciile de ocupare a forței de muncă, cu camerele de comerț și industrie, cu furnizorii de educație și formare, cu lucrătorii și cu întreprinderile pentru a intensifica și a promova dezvoltarea competențelor pe teren.

la o inițiativă de actualizare și consolidare a Cadrului european de calitate pentru stagii. Cadrul vizează îmbunătățirea calității stagiilor, în special în ceea ce privește conținutul educațional și de formare și condițiile de muncă, pentru a facilita tranziția de la educație, șomaj sau inactivitate și pentru a le permite oamenilor să își dezvolte competențele și să dobândească experiență profesională.

Platforma talentelor în materie de inovare, lansată în martie, va ajuta întreprinderile, inclusiv întreprinderile nou-înființate, să găsească talentele de care au nevoie în afara UE. Această platformă, activă la nivelul Uniunii, va spori mobilitatea persoanelor calificate către Europa și în interiorul său prin recrutare internațională și prin sprijinirea punerii în legătură a angajatorilor din UE cu resortisanți calificați din țări terțe care doresc să se mute legal și să lucreze în Uniunea Europeană.

← Nicolas Schmit, comisar european pentru locuri de muncă și drepturi sociale (în prim-plan, al doilea din dreapta), în vizită la Centrul de formare profesională din Santarém și la Centrul de formare profesională pentru industria metalurgică și metalomecanică, Lisabona, Portugalia, 17 februarie 2023.

În următorii ani, populația Uniunii Europene va continua să scadă. Dacă nu se acordă atenție acestui aspect, schimbările demografice vor exacerba deficitul de forță de muncă și vor spori presiunea asupra bugetelor publice, după cum o confirmă și raportul demografic pe 2023. În urma unui apel lansat de mai mulți lideri în cadrul Consiliului European din iunie, Comisia a prezentat un set de măsuri menite să ajute statele membre în eforturile de gestionare a schimbărilor demografice. Scopul măsurilor este de a permite tuturor generațiilor să își realizeze aspirațiile personale și întregul potențial în economie și societate în general.

Cultivarea talentelor este deosebit de importantă în regiunile care se confruntă cu o scădere a forței

de muncă și cu o proporție mică a persoanelor cu studii postliceale, precum și în regiunile afectate de plecarea tinerilor. Mecanismul de stimulare a talentelor a fost lansat în ianuarie 2023 ca parte a strategiei Uniunii Europene pentru valorificarea talentelor în regiunile sale. El va sprijini regiunile UE afectate de declinul accelerat al populației lor în vârstă de muncă în ceea ce privește formarea, păstrarea și atragerea lucrătorilor, a aptitudinilor și a competențelor necesare pentru a contracara impactul tranziției demografice. Platforma de valorificare a talentelor, lansată oficial în noiembrie, reunește factori de decizie din regiuni și din statele membre, precum și de la nivelul UE.

Un set de instrumente pentru gestionarea schimbărilor demografice

Părinții

Facilitarea reconcilierii vieții profesionale cu viața privată și a realizării proiectelor familiale.

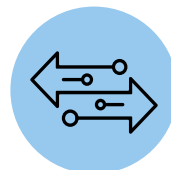
Tineretul

Capacitarea tinerilor pentru a-și valorifica potențialul într-un mediu de învățare de înaltă calitate și facilitarea tranziției către viața profesională.

Persoanele în vârstă

Sprijinirea îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, permițându-le oamenilor să își păstreze controlul asupra vieții lor și să contribuie în continuare la economie și societate.

Migrația

Atragerea și integrarea talentelor din afara UE.

Punerea în aplicare a viziunii pe termen lung pentru zonele rurale ale UE este în plină desfășurare. Peste 2 000 de organizații și de autorități de la nivelul Uniunii și de la nivel național, regional și local colaborează în prezent pentru a consolida cooperarea în diferite domenii de politică și pentru a stimula sustenabilitatea și vitalitatea zonelor rurale. În 2023, a fost creat Grupul de coordonare a Pactului rural și a fost lansată Platforma comunitară a Pactului rural, cu resurse pentru comunitățile rurale care se confruntă cu pierderea și îmbătrânirea populației și cu declinul demografic. De asemenea, UE a oferit orientări politice menite să consolideze prosperitatea, reziliența și structura socială a zonelor rurale și a comunităților rurale.

În noiembrie, Comisia a prezentat măsuri menite să sporească atractivitatea UE pentru talentele din exterior și să faciliteze mobilitatea în interiorul Uniunii. Una dintre inițiativele principale este o propunere de instituire a unei rezerve de talente la nivelul

Uniunii Europene. Aceasta va fi prima platformă de corelare a cererii și ofertei de locuri de muncă la nivelul UE, având ca obiectiv să faciliteze recrutarea internațională pentru ocupațiile cu deficit, la toate nivelurile de calificare. Inițiativa este însoțită de un set de recomandări care vor simplifica și vor accelera recunoașterea competențelor și a calificărilor dobândite în afara UE. Prin furnizarea online de informații și orientări clare și transparente cu privire la procedurile de imigrație și de recunoaștere, rezerva de talente la nivelul UE va ajuta angajatorii și persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă să navigheze prin normele complexe de recrutare. Recrutarea internațională va deveni astfel mai ușoară, mai rapidă și mai eficientă pentru toate părțile implicate. Rezerva de talente la nivelul UE va contribui, de asemenea, la implementarea parteneriatelor pentru atragerea de talente, oferindu-le resortisanților din țările terțe participanți un instrument pentru plasarea eficientă a forței de muncă.

Sprijin pentru lucrători

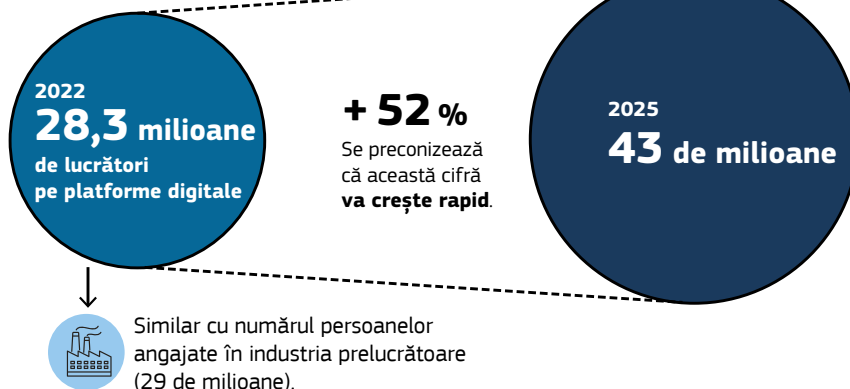
Îmbunătățirea condițiilor pentru lucrătorii pe platforme online

Parlamentul European și Consiliul au înregistrat progrese în negocierile legate de propunerea de directivă a Comisiei privind îmbunătățirea condițiilor de muncă pentru lucrătorii prin intermediul platformelor. Propunerea urmărește să asigure faptul că persoanelor care lucrează prin intermediul platformelor digitale de muncă li se acordă statutul profesional legal corespunzător condițiilor lor reale de muncă și că acești lucrători

pot beneficia de drepturile de muncă și de prestațiile sociale cuvenite. Totodată, directiva stabilește noi norme care reglementează utilizarea sistemelor automatizate pentru monitorizare și luarea deciziilor pe platformele digitale de muncă. În acest mod se promovează o mai mare transparență și responsabilitate în gestionarea algoritmică, oamenii având posibilitatea de a cunoaște și de a contesta deciziile care le afectează condițiile de muncă.

Câți lucrători pe platforme digitale există?

Lucrătorii pe platforme online reprezintă o **parte substanțială a forței de muncă** din UE.

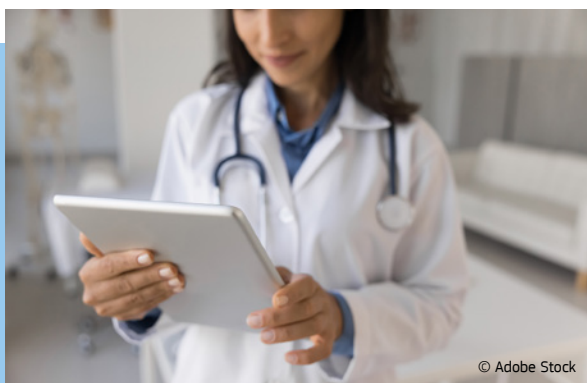

Învățarea reciprocă pentru administrațiile publice

În 2023, aproximativ 100 de funcționari publici din 17 state membre au participat la un nou proiect de schimb pentru a pregăti următoarea generație de factori de decizie politică din UE. Programul de cooperare și schimb în domeniul administrației publice le permite participanților să învețe din culturile și metodele de lucru ale altor administrații publice din UE. El este finanțat în cadrul Instrumentului de sprijin tehnic, programul UE care oferă statelor membre expertiză tehnică personalizată pentru a le ajuta să elaboreze și să pună în aplicare reforme.

Competențe digitale pentru profesioniștii din domeniul sănătății

În cursul anului, Estonia, Spania, Italia și România au beneficiat de proiecte finanțate prin Instrumentul de sprijin tehnic pentru a consolida competențele digitale ale cadrelor lor medicale și pentru a asigura actualizarea continuă a competențelor în viitor. Proiectele sprijină autoritățile din domeniul sănătății de la nivel național și regional în elaborarea planurilor privind competențele digitale și a orientărilor operaționale, cu scopul de a facilita adoptarea și utilizarea dosarelor medicale electronice.

© Adobe Stock

Sănătatea și securitatea în muncă

În noiembrie, Parlamentul și Consiliul au ajuns la un acord provizoriu cu privire la reducerea limitelor de expunere pentru plumb la o cincime din valoarea-limită actuală. Plumbul poate afecta funcția sexuală și fertilitatea și poate dăuna dezvoltării fătului sau a descendenților femeilor expuse. Totodată, Parlamentul și Consiliul au sprijinit introducerea în premieră a unei limite de expunere pentru substanțele chimice numite diizocianați, care pot cauza boli respiratorii precum astmul. Aceste modificări, rezultate dintr-o propunere a Comisiei bazată pe cele mai recente date științifice, vor fi esențiale pentru protejarea lucrătorilor în tranziția către neutralitatea climatică. Atât plumbul, cât și diizocianații pot fi utilizați, de exemplu, în producția de baterii, în procesele de producție destinate reducerii greutății vehiculelor electrice, în turbinele eoliene sau ca materiale izolante în renovarea clădirilor.

Uniunea Europeană a modificat legislația pentru a reduce în mod semnificativ limita de expunere profesională la azbest. Acesta este un pas important către o mai bună protecție a lucrătorilor împotriva azbestului, o substanță cancerigenă extrem de periculoasă, încă prezentă în multe clădiri. Măsurile fac parte din abordarea cuprinzătoare a Comisiei pentru o mai bună protecție a oamenilor și a mediului împotriva azbestului și pentru a asigura un viitor fără azbest.

Simplificarea vieții de zi cu zi prin coordonarea sistemelor digitale de securitate socială

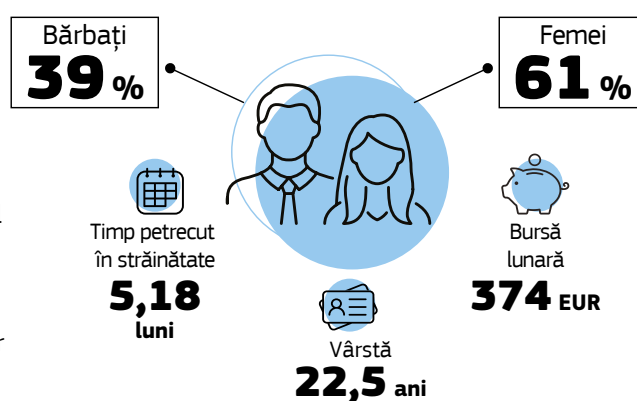
Au fost propuse măsuri practice pentru continuarea digitalizării proceselor de coordonare a sistemelor de securitate socială din Europa. Utilizarea optimă a instrumentelor digitale va îmbunătăți schimburile de informații între instituțiile naționale de securitate socială și va accelera recunoașterea și acordarea prestațiilor eligibile la nivel transfrontalier. Astfel, rezidenților din UE le va fi mai ușor să locuiască, să lucreze și să călătorească în străinătate, întreprinderilor să își desfășoare activitatea în alte state membre și administrațiilor naționale să își coordoneze sistemele de securitate socială la nivel transfrontalier (a se vedea capitolul 5).

Educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții

Erasmus+

Cu aproape 14 milioane de participanți până în prezent, Erasmus+ este unul dintre cele mai emblematice programe ale Uniunii Europene, vizând educația, formarea, tineretul și sportul. Comisia a majorat bugetul pe 2023 la un total de 4,43 miliarde de euro – cea mai mare alocare financiară anuală din istorie oferită acestui program. Acest lucru a contribuit la consolidarea priorităților Erasmus+ în ceea ce privește incluziunea, cetățenia activă și participarea democratică, precum și privind tranziția verde și tranziția digitală în UE și la nivel internațional. Programul de lucru revizuit a inclus 100 de milioane de euro pentru a sprijini cursanții și personalul didactic afectați de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Dimensiunea internațională a programului Erasmus+ a fost consolidată printr-o creștere bugetară de 31 de milioane de euro pentru consolidarea proiectelor de mobilitate și a capacităților din învățământul superior, în sprijinul proiectelor de cooperare internațională. În 2023, acest buget suplimentar a sprijinit, de asemenea, crearea unui mediu digital de învățământ deschis pentru studenții înscriși în instituțiile de învățământ superior ucrainene, pentru studenții ucraineni refugiați sau pentru studenții strămutați în interiorul țării.

Care a fost profilul mediu al studentului Erasmus+ din învățământul superior în 2023?

Spațiul european al educației

Spațiul european al educației este o inițiativă menită să ajute statele membre să colaboreze pentru a pune la punct sisteme de educație și formare mai favorabile incluziunii și mai reziliente. Scopul său este de a îmbunătăți accesul la educație și formare de calitate, de a le permite cursanților să se deplaseze cu ușurință între sistemele de învățământ din diferite țări și de a contribui la crearea unei culturi a învățării pe tot parcursul vieții. La jumătatea perioadei de punere în practică a Spațiului european al educației, Consiliul a recunoscut progresele înregistrate, precum și necesitatea ca statele membre, Comisia și o comunitate mai extinsă a părților interesate să depună în continuare eforturi pentru ca acest spațiu să devină realitate până în 2025.

Iliana Ivanova, comisar european pentru inovare, cercetare, cultură, educație și tineret (în dreapta), în cursul evenimentului dedicat evaluării la jumătatea perioadei a Spațiului european al educației, Bruxelles, Belgia, 10 octombrie 2023. Acest eveniment la nivel înalt a analizat progresele înregistrate în direcția creării Spațiului european al educației și provocările viitoare.

Un grup de dezbateri al cetățenilor privind mobilitatea în scop educațional (a se vedea, de asemenea, capitolul 9) a generat 21 de recomandări specifice menite să îmbunătățească oportunitățile de învățare în străinătate pentru toți cetățenii europeni. Recomandările au fost luate în considerare la elaborarea propunerii Comisiei de recomandare a Consiliului, prin care statele membre sunt invitate să integreze mobilitatea în scop educațional în interiorul UE în toate parcursurile de educație și formare.

Educația digitală

Competențele digitale sunt esențiale pentru participarea oamenilor la viața socială și pe piața muncii, precum și pentru asigurarea incluziunii sociale. Uniunea Europeană urmărește să îmbunătățească modalitățile de învățare online și să se asigure că toți cetățenii au competențele digitale necesare, în prezent și pentru viitor.

În acest sens, UE a adoptat în noiembrie două recomandări menite să ghideze și să sprijine statele membre în dezvoltarea competențelor digitale ale cetățenilor și în combaterea decalajului digital. Recomandările fac parte din punerea în aplicare a Planului de acțiune pentru educația digitală 2021-2027. În paralel, continuă lucrările pentru desfășurarea celor 13 acțiuni din cadrul planului. De exemplu, în iunie a fost lansată o comunitate de practici în sprijinul Platformei europene de schimburi pentru conținut și date educaționale din învățământul superior, în cadrul Centrului pentru educația digitală. Comisia a lansat, de asemenea, un proiect-pilot pentru a explora elaborarea unui certificat european de competențe digitale, care ar face posibilă recunoașterea, rapid și ușor, a competențelor digitale la nivel transfrontalier de către angajatori și furnizorii de servicii de formare. (Pentru mai multe informații privind competențele digitale, a se vedea capitolul 5.)

Sisteme de învățământ mai favorabile incluziunii

Datorită Instrumentului de sprijin tehnic, Spania, Italia și Portugalia asigură sisteme educaționale mai favorabile incluziunii pentru elevii defavorizați, prin intermediul unui proiect multinațional care vizează combaterea disparităților regionale. Finanțarea oferită în cadrul instrumentului ajută, de asemenea, Irlanda și Finlanda să elaboreze foi de parcurs pentru perfecționarea cadrelor didactice și să promoveze o educație de calitate și favorabilă incluziunii. Tot cu ajutorul acestui instrument, România instituie și pune în aplicare un sistem de reducere a incidenței abandonului școlar.

↑

MATERIAL VIDEO: Premiul pentru tinerii inventatori – programare accesibilă pentru copiii cu deficiențe de vedere.

Promovarea cărților și a lecturii

Prima ediție a Zilei Autorilor Europeni – o nouă inițiativă în cadrul programului Europa creativă – a fost lansată în martie. Cu peste 1 000 de evenimente, programul a urmărit să reconecteze generația tânără cu lectura și să încurajeze oamenii să descopere diversitatea culturală și lingvistică a literaturii europene.

↑
MATERIAL VIDEO: Misiunea UE privind cancerul – Abordarea nevoilor tinerilor supraviețuitori ai cancerului.

Sprijinirea cercetării

Luând cercetarea și inovarea ca punct de plecare, cinci misiuni ale UE, sprijinite în principal de finanțarea din cadrul programului Orizont Europa, ajută Comisia să lucreze la Pactul verde european, la pregătirea Europei pentru era digitală și la Planul european de combatere a cancerului. Fiecare misiune stabilește obiective ambițioase, practice și măsurabile pentru a obține rezultate tangibile pentru toți cetățenii europeni. O evaluare a progreselor înregistrate arată că misiunile sunt pe cale să își îndeplinească obiectivele ambițioase până în 2030.

Pentru a avea un impact real și de durată, misiunile mobilizează o gamă largă de actori publici și privați – de la statele membre și autoritățile regionale și locale la institute de cercetare, fermieri, investitori și parteneri asociați din afara UE. De asemenea, ele colaborează cu cetățenii pentru a stimula adoptarea de noi soluții și abordări. În 2023, a fost lansată faza pregătitoare pentru o a șasea misiune legată de noul Bauhaus european. Punând accentul pe inovare, aceasta va avea ca scop transformarea în bine a cartierelor din întreaga Europă pentru a deveni frumoase, sustenabile și favorabile incluziunii până în 2035.

În cadrul programului Orizont Europa, Consiliul European pentru Cercetare contribuie la dezvoltarea cunoașterii în toate domeniile științei și cercetării, prin intermediul programelor sale prestigioase de granturi. În 2023, au fost acordate din partea Consiliului granturi în valoare totală de 2 miliarde de euro pentru proiecte care au fost selectate pe baza excelenței științifice.

Acțiunile Marie Skłodowska-Curie constituie programul emblematic de finanțare al UE pentru educația doctorală și formarea post-doctorat a cercetătorilor. Pe parcursul anului 2023, programul a sprijinit aproape 3 000 de proiecte și 4 400 de organizații, care au fost selectate pentru finanțare în 2021 și 2022. Finanțarea, în valoare de peste 1,6 miliarde de euro, va forma peste 15 000 de doctoranzi în mediul academic și în afara acestuia.

↑
Mariya Gabriel, comisar european pentru inovare, cercetare, cultură, educație și tineret, în timpul unui eveniment dedicat rețehnologizării UE prin intermediul văilor de hidrogen, Bruxelles, Belgia, 1 martie 2023. Comisia, împreună cu industria europeană a hidrogenului, comunitatea științifică și regiunile UE, este decisă să accelereze acțiunea comună privind cercetarea și dezvoltarea văilor de hidrogen, implementarea lor și proiectele demonstrative.

↑
Ferenc Krausz (în stânga) și Anne L'Huillier (în dreapta).

Doi cercetători finanțați din fonduri europene au fost desemnați câștigători ai Premiului Nobel pentru fizică în 2023. Ferenc Krausz și Anne L'Huillier au primit granturi în valoare de aproape 9,5 milioane de euro din partea Consiliului European pentru Cercetare. Ei au primit sprijin financiar și din partea altor programe de cercetare ale Uniunii Europene, inclusiv prin intermediul acțiunilor Marie Skłodowska-Curie. Împreună cu fizicianul Pierre Agostini, cei doi savanți au câștigat premiul „pentru metode experimentale care generează impulsuri de lumină de atosecunde pentru studiul dinamicii electronilor în materie”.

În iulie, Comisia a propus o recomandare a Consiliului de instituire a unui nou cadru european pentru carierele în cercetare, a unei noi carte pentru cercetători și a unui cadru european de competențe pentru cercetători. Principalul obiectiv al acestor inițiative este acela de a reține cercetătorii în Europa, de a face din spațiul european o destinație atractivă pentru cercetătorii din exterior și de a promova carierele în cercetare ca opțiune atractivă pentru tinerii studenți și absolvenți.

Primii câștigători ai unui nou premiu de recunoaștere a organizațiilor academice și de cercetare pentru încurajarea schimbării în favoarea egalității de gen în cercetare și inovare au fost anunțați cu ocazia Zilei Internaționale a Femeii (8 martie). Trei instituții academice din Irlanda și una din Suedia au primit Premiul UE pentru campionii egalității de gen.

Intensificarea măsurilor pentru o uniune a egalității

Egalitatea de gen

Cu toate că dreptul la remunerație egală pentru aceeași muncă sau pentru o muncă de aceeași valoare este unul dintre principiile fondatoare ale Uniunii Europene, femeile din UE câștigă în medie cu aproximativ 13 % mai puțin decât bărbații. Deși diferența de remunerare dintre femei și bărbați este o chestiune complexă, discriminarea salarială este considerată un factor determinant principal al acestui fenomen. Noile norme privind transparența salarială au scopul de a consolida aplicarea dreptului la egalitate de remunerare și de a contribui la eliminarea diferenței de remunerare dintre femei și bărbați. Directiva privind transparența salarială le asigură lucrătorilor dreptul la informare cu privire la nivelurile medii de remunerare pentru toți cei care prestează același tip de muncă sau o muncă de aceeași valoare, permițându-le să identifice și să conteste orice discriminare salarială pe criterii de sex.

Totodată, directiva le oferă lucrătorilor posibilitatea de a-și exercita dreptul la egalitatea de remunerare

în cazul în care consideră că sunt discriminați. De exemplu, ea va asigura că victimele discriminării salariale pot fi reprezentate în instanță de asociațiile și organismele relevante, cum ar fi organismele de promovare a egalității. Se asigură în același timp o mai bună despăgubire a victimelor și sancțiuni mai severe pentru încălcarea drepturilor. Noile norme trebuie încorporate în legislația națională până la 7 iunie 2026.

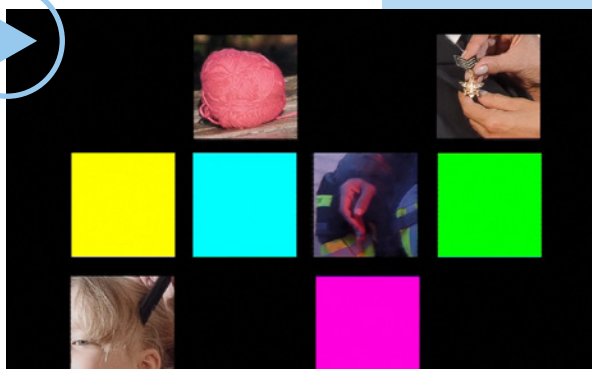
Comisia și-a continuat sprijinul pentru acțiunile de prevenire și combatere a violenței bazate pe gen și a violenței împotriva copiilor prin intermediul programului „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori”. Au fost selectate 13 proiecte pentru a primi finanțare în valoare de aproape 30 de milioane de euro. Șapte dintre propunerile selectate se axează pe violența de gen și pe violența domestică, cinci vizează violența împotriva copiilor, iar una vizează atât adulții, cât și copiii.

Aderarea UE în iunie la Convenția de la Istanbul privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice a reprezentat un moment important. Uniunea Europeană își demonstrează astfel angajamentul de a intensifica acțiunile de combatere a violenței bazate pe gen în cele 27 de state membre și acțiunile de sprijinire a tuturor victimelor violenței împotriva femeilor și ale violenței domestice. Convenția a intrat în vigoare în UE la 1 octombrie 2023.

De la stânga la dreapta: Věra Jourová, vicepreședintă a Comisiei Europene pentru valori și transparență, Paulina Brandberg, ministrul suedez pentru Egalitatea de gen și ministru-adjunct al Muncii, și Helena Dalli, comisar european pentru egalitate, în numele Președinției Consiliului Uniunii Europene, participă la evenimentul care marchează aderarea UE la Convenția de la Istanbul, Bruxelles, Belgia, 19 iunie 2023.

MATERIAL VIDEO: Combaterea stereotipurilor de gen.

Stereotipurile de gen reprezintă o cauză principală a inegalităților de gen. Campania „#EndGenderStereotypes”, lansată în martie, vizează stereotipurile de gen care afectează atât bărbații, cât și femeile în toate aspectele vieții, inclusiv în ceea ce privește echilibrul dintre viața profesională și cea privată, opțiunile de carieră și oportunitățile pentru ocuparea posturilor de conducere. Scopul său este de a sensibiliza publicul cu privire la stereotipuri în situații reale și de a încuraja oamenii să pună sub semnul întrebării și să combată practicile discriminatorii.

Punerea în aplicare a Strategiei privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ 2020-2025

Raportul privind progresele înregistrate în punerea în aplicare a Strategiei privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ 2020-2025, publicat în 2023, prezintă numeroase măsuri legate de persoanele lesbiene, gay, bisexuale, transgen, intersexuale și queer (LGBTIQ) și arată că majoritatea acțiunilor din cadrul strategiei fie au fost realizate, fie sunt în curs de punere în aplicare. Raportul va sta la baza discuțiilor cu privire la acțiunile viitoare necesare pentru punerea în aplicare cu succes a Strategiei privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ până în 2025.

Pentru a promova egalitatea și a combate discriminarea împotriva persoanelor LGBTIQ, Comisia și-a majorat cu 3 milioane de euro finanțarea în cadrul programului „Cetățeni, egalitate, drepturi și

valori”, aceste fonduri suplimentare fiind alocate proiectelor destinate în mod specific comunității LGBTIQ în perioada 2023-2024.

Campania „Keep Your Eyes Open” (Nu închide ochii) a fost lansată de Comisie în 2023 ca inițiativă în cadrul Strategiei UE privind drepturile victimelor pentru perioada 2020-2025, cu scopul de a sensibiliza publicul cu privire la drepturile victimelor infracțiunilor, inclusiv ale victimelor infracțiunilor motivate de ură împotriva persoanelor LGBTIQ. Campania își propune să încurajeze prietenii și familiile victimelor să ofere ajutor și sprijin. Obiectivul final este de a garanta că victimele își înțeleg drepturile și se simt capabile să le utilizeze pentru a li se face dreptate.

Mii de oameni uniți împotriva discriminării la Marșul anual pentru egalitate de la Cracovia, Polonia, 20 mai 2023.

Promovarea incluziunii și a diversității

Câștigătorii ediției din 2023 a premiilor „Capitalele europene ale incluziunii și diversității”

Premiile „Capitalele europene ale incluziunii și diversității”, decernate anual, fac parte din activitatea UE de combatere a rasismului și a discriminării. Câștigătorii din 2023, proveniți din șapte state membre, au fost premiați pentru activitatea lor de construire a unor societăți mai echitabile prin promovarea diversității și a incluziunii în ceea ce privește genul, orientarea sexuală, originea rasială și etnică, religia și convingerile, handicapul și vârsta.

**Consiliul
municipal
Terrassa,**
Spania

**Regiunea
Bruxelles-Capitală,**
Belgia

**Orașul
Helsinki,**
Finlanda

**Consiliul
municipal
La Zarza,**
Spania

**Orașul
Labin,**
Croatia

**Municipalitatea
Fundão,**
Portugalia

**Orașul
Gdańsk,**
Polonia

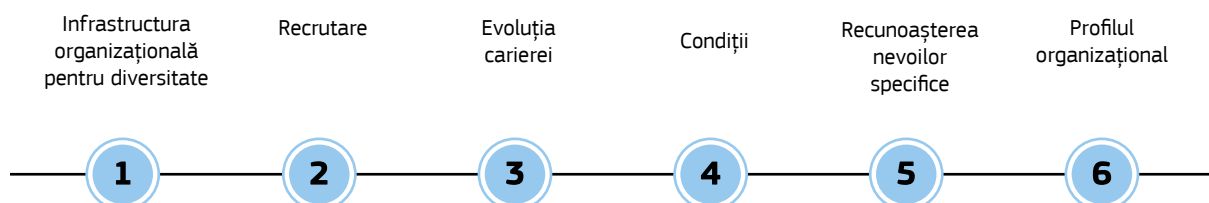
Catalonia,
Spania

**Orașul
Reggio Emilia,**
Italia

Cât de bine gestionează diversitatea angajatorul/organizația dumneavoastră?

Instrumentul UE de autoevaluare a diversității, publicat în luna mai în cursul Lunii europene a diversității, le permite angajatorilor din sectorul public și privat și organizațiilor mari și mici să vadă cât de bine gestionează diversitatea în șase categorii.

Romii reprezintă cea mai mare minoritate etnică din Europa. Mulți romi continuă să se confrunte cu discriminarea și excluziunea socială. În ianuarie, Comisia a publicat un raport de evaluare a strategiilor naționale privind romii, le-a analizat în raport cu angajamentele asumate de statele membre și a furnizat orientări cu privire la aspecte care necesită îmbunătățiri sau eforturi mai substanțiale. Comisia a invitat statele membre să utilizeze în mod optim instrumentele de finanțare ale UE și să își revizuiască cadrele naționale pentru a le alinia mai bine la recomandarea Consiliului privind egalitatea, incluziunea și participarea romilor.

În ultima parte a anului 2023, în Europa s-a înregistrat o creștere semnificativă a frecvenței discursurilor de incitare la ură și a infracțiunilor motivate de ură, în special față de comunitățile evreiești și musulmane. În decembrie, Comisia a publicat o comunicare intitulată „Ura nu își are locul aici: o Europă unită împotriva urii”, care a prezentat măsurile UE pe această temă. Comunicarea s-a bazat pe principalele direcții de lucru existente, printre care Strategia UE privind combaterea antisemitismului și susținerea vieții evreiești, și a constituit un apel la acțiune adresat tuturor europenilor pentru a lupta împotriva urii și a se exprima în favoarea toleranței și a respectului (a se vedea, de asemenea, capitolul 7).

Strategia privind drepturile persoanelor cu handicap 2021-2030

O Uniune a egalității poate fi realizată numai atunci când persoanele cu handicap se bucură de drepturile lor și pot participa pe deplin la viața socială și economică, la fel ca toți ceilalți.

Pentru ca persoanele cu handicap să se poată bucura de acces în condiții de egalitate la reduceri și la alte avantaje oferite în întreaga Uniune și să poată circula liber între statele membre, Comisia a propus:

- un nou card european pentru dizabilitate și
- un card european de parcare îmbunătățit pentru persoanele cu dizabilități.

Cardul european pentru dizabilitate propus urmărește să servească drept dovadă recunoscută a handicapului în toate statele membre. Acest card va conferi titularilor acces egal la aceleași condiții speciale și la același tratament preferențial (de exemplu, intrare gratuită, tarife reduse și acces prioritar) acordat rezidenților statului membru pe care îl vizitează. El va putea fi folosit pentru transportul public, pentru evenimente culturale, muzee, centre sportive și așa mai departe. Cardul va fi complementar cardurilor pentru dizabilitate naționale. Consultarea publică privind noul card a fost pusă la dispoziție printr-o serie de formate

alternative pentru asigurarea accesibilității. Ca urmare, peste 2 500 de persoane cu dizabilități au contribuit la inițiativă.

Noul card de parcare propus va garanta aceleași drepturi de utilizare a locurilor de parcare și a facilităților rezervate persoanelor cu handicap ca cele de care beneficiază rezidenții din statul membru respectiv. El ar urma să înlocuiască cardurile naționale de parcare.

Inițiativa este în curs de negociere de către Parlament și Consiliu.

Protecția consumatorilor

În 2023, Comisia, în colaborare cu autoritățile responsabile de punerea în aplicare a legislației privind protecția consumatorilor în UE (în cadrul Rețelei de cooperare pentru protecția consumatorilor), a continuat să facă progrese semnificative în direcția protejării consumatorilor împotriva practicilor neloiale. În ceea ce privește sectorul serviciilor de călătorie, rețeaua a jucat un rol esențial în asigurarea unui tratament echitabil pentru consumatori în cazul anulării zborurilor. O altă evoluție importantă a fost reprezentată de faptul că Google s-a implicat într-un dialog cu rețeaua, în cadrul căruia s-a angajat să le ofere consumatorilor informații mai clare și mai exacte pentru a se conforma normelor UE.

Normele modernizate vor garanta faptul că, în UE, consumatorilor li se oferă numai produse sigure, indiferent de originea lor și indiferent dacă sunt vândute în magazine clasice sau online. Noile norme, care abordează provocările reprezentate de generalizarea digitalizării, de noile evoluții tehnologice și de lanțurile de aprovizionare globalizate, au intrat în vigoare în iunie și se

vor aplica în toate statele membre începând cu 13 decembrie 2024.

În noiembrie au intrat în vigoare noi norme de protecție a consumatorilor care solicită un credit (de exemplu, un împrumut pentru a achiziționa un autoturism). Scopul lor este de a garanta că cetățenii știu exact în ce se implică și că informațiile sunt adaptate la dispozitivele digitale.

De asemenea, în decembrie au intrat în vigoare norme modernizate privind contractele de servicii financiare încheiate la distanță (de exemplu, online sau prin poștă). Legislația stabilește reguli clare privind informațiile care trebuie furnizate consumatorilor înainte de încheierea unui contract. Totodată, este prevăzută posibilitatea consumatorului de a se retrage dintr-un contract prin intermediul unui „buton de retragere” ușor de găsit pe site-ul web al vânzătorului. Noile norme, care se vor aplica de la mijlocul anului 2026, oferă, în plus, consumatorilor posibilitatea de a contacta o persoană în cazurile în care un robot de chat nu este satisfăcător.

Mai multe agenții de turism importante s-au angajat:

să asigure o mai bună informare a consumatorilor cu privire la drepturile lor în cazul anulării zborurilor;

să accelereze rambursarea biletelor, cu o perioadă maximă de așteptare de 14 zile pentru consumator (maximum 7 zile acordate companiilor aeriene pentru a rambursa cheltuielile călătorilor sau intermediarului utilizat pentru rezervarea biletului și 7 zile acordate intermediarului pentru a trata rambursarea);

să ofere date de contact transparente;

să furnizeze informații cu privire la beneficiile specifice asociate pachetelor de servicii oferite;

să explice implicațiile anumitor servicii asupra drepturilor consumatorilor în cazul perturbărilor zborurilor.

7. Protejarea persoanelor și a libertăților

Introducere

În 2023, în paralel cu ridicarea statutului COVID-19 de urgență sanitară la nivel mondial, au fost adăugate ultimele elemente constitutive ale uniunii europene a sănătății. În viitor, toate statele membre ale Uniunii Europene vor fi mai bine pregătite pentru a face față împreună unei crize de sănătate publică și vor fi mai în măsură să protejeze atât sănătatea fizică, cât și sănătatea mintală a cetățenilor lor. Uniunea Europeană și-a consolidat răspunsul la provocarea comună pe care o reprezintă migrația prin acte legislative – cu acordul politic dintre Parlamentul European și Consiliu cu privire la Pactul privind migrația și azilul, precum și cu măsuri

operaționale – și prin parteneriate cuprinzătoare cu țări terțe. 2023 a fost, de asemenea, anul în care Croația a devenit cel mai nou stat membru al spațiului Schengen și a început să se bucure pe deplin de avantajele apartenenței la cea mai mare zonă de liberă circulație din lume. Consiliul Uniunii Europene a luat, de asemenea, decizia istorică de a primi Bulgaria și România în spațiul Schengen, începând cu eliminarea controalelor la frontierele aeriene și maritime de la sfârșitul lunii martie 2024. Totodată, Uniunea a luat măsuri cuprinzătoare pentru a-și proteja cetățenii împotriva amenințărilor atât în interiorul, cât și în afara frontierelor sale.

Protejarea cetățenilor

Atacurile teroriste de la o școală din Franța și de pe străzile orașului Bruxelles din octombrie 2023 au reamintit în mod brutal necesitatea urgentă de a continua adaptarea și consolidarea arhitecturii de securitate a Uniunii Europene. În cursul anului au fost convenite o serie de măsuri pentru a contribui la combaterea criminalității organizate, a terorismului, a traficului de persoane, a traficului de droguri și a corupției.

Totodată, Comisia a îndemnat statele membre să ia măsurile necesare pentru a asigura respectarea deplină a Regulamentului privind prevenirea diseminării conținutului online cu caracter terorist, care obligă furnizorii de servicii să elimine conținutul cu caracter terorist în termen de o oră de la primirea unui ordin de eliminare din partea autorităților statelor membre. În luna octombrie, a fost publicat un set de recomandări pentru coordonarea răspunsului statelor membre la răspândirea și amplificarea conținutului ilegal, cum ar fi conținutul cu caracter terorist sau discursurile ilegale de incitare la ură, înainte ca acestea să poată deveni o amenințare gravă la adresa securității publice. (A se vedea capitolul 5 pentru mai multe detalii.)

Uniunea s-a angajat să își intensifice acțiunile împotriva tuturor formelor de ură. În urma unei creșteri alarmante a discursurilor de incitare la ură și a infracțiunilor motivate de ură care vizează în special comunitățile evreiești și musulmane, Comisia Europeană, împreună cu Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Josep Borrell, a lansat un apel la acțiune adresat tuturor europenilor pentru a lua atitudine împotriva urii și a milita pentru toleranță și respect. Prin comunicarea comună, Uniunea își consolidează acțiunile în domenii de politică precum securitatea, sectorul digital, educația, cultura și sportul. De exemplu, sunt prevăzute fonduri suplimentare pentru protejarea lăcașurilor de cult și vor fi desemnați reprezentanți speciali pentru a maximiza potențialul politicilor UE de combatere a urii.

→

Ylva Johansson, comisar european pentru afaceri interne, răspunzând la întrebările jurnaliștilor în portul Anvers, în contextul creșterii continue a cantității de cocaină confiscată în port, Belgia, 7 februarie 2023.

De asemenea, Comisia a îndemnat Consiliul să extindă lista actuală a infracțiunilor incriminate de UE prevăzută în tratate pentru a include discursurile de incitare la ură și infracțiunile motivate de ură, așa cum s-a propus în 2021, și a reiterat importanța intensificării punerii în aplicare a Strategiei UE privind combaterea antisemitismului și susținerea vieții evreiești (2021-2030).

Cetățenii și întreprinderile din UE se bazează pe infrastructurile critice care furnizează servicii esențiale. Într-un peisaj geopolitic și de securitate din ce în ce mai complex, Uniunea ia măsuri pentru a reduce vulnerabilitățile și pentru a spori reziliența în acest domeniu. Comisia a adoptat o listă a serviciilor esențiale, legate de infrastructuri critice, în vederea unei evaluări de către statele membre. Comisia a propus, de asemenea, un Plan de acțiune pentru infrastructura critică menit să consolideze coordonarea la nivelul Uniunii pentru a răspunde la incidentele transfrontaliere semnificative.

În cadrul unui pachet de măsuri adoptat cu ocazia celei de a 30-a aniversări a cetățeniei UE, în decembrie, Comisia a propus modificarea normelor pentru a proteja și a sprijini cetățenii UE aflați în străinătate în perioade de criză. Directiva revizuită privind protecția consulară urmărește să asigure o protecție mai bună și mai ușor de obținut pentru cetățenii care călătoresc în afara Uniunii, dacă țara lor de cetățenie nu are un consulat sau o ambasadă acolo unde se află.

Intensificarea luptei împotriva traficului de droguri

Traficul de droguri este extrem de profitabil pentru infractori, după cum o demonstrează creșterea fără precedent a cantității de droguri ilicite disponibile în Europa și confiscările de droguri din UE care au atins niveluri record. Impactul rețelelor infracționale

implicate în activități ilicite este resimțit la nivelul tuturor comunităților – și al economiilor – și necesită un răspuns colectiv și coordonat din partea guvernelor, a autorităților de aplicare a legii și a actorilor privați din sectoare-cheie.

Profitul estimat al **criminalității organizate** obținut din activități ilicite, inclusiv traficul de droguri, este de aproximativ **139 de miliarde EUR** pe an, echivalentul a 1 % din produsul intern brut al UE.

50 % din totalul omuciderilor din Europa sunt direct **legate de traficul de droguri**.

70 % din totalul confiscărilor de droguri din UE au loc **în porturi**.

40 % dintre rețelele infracționale active în UE sunt implicate în **comerțul cu droguri ilegale**.

Piața europeană a cocainei **a crescut cu 416 %** între 2011 și 2021.

În 2021, în UE s-au înregistrat **6 200 de decese** cauzate de supradoze de droguri.

Sursă: *Evaluarea amenințării pe care o reprezintă formele grave de criminalitate și criminalitatea organizată în Uniunea Europeană*, 2021.

Pentru a intensifica eforturile Uniunii Europene de combatere a criminalității organizate și a traficului de droguri, Comisia a adoptat, în luna octombrie, o foaie de parcurs cu 17 acțiuni specifice în patru domenii prioritare.

Măsurile se bazează pe punerea în aplicare în curs a Strategiei UE de combatere a criminalității organizate 2021-2025 și a Strategiei UE în materie de droguri 2021-2025.

Noua foaie de parcurs a UE pentru combaterea traficului de droguri și a criminalității organizate

1

Creșterea rezilienței porturilor împotriva traficului de droguri și a infiltrării infracționale.

2

Dezmembrarea rețelelor infracționale cu grad ridicat de risc prin intermediul unor investigații mai coordonate și al utilizării alertelor din Sistemul de informații Schengen.

3

Măsuri de prevenire a criminalității organizate prin schimbul de bune practici între statele membre.

4

Colaborarea cu parteneri internaționali, inclusiv din Africa de Vest, America Latină și zona Caraibilor.

În plus, Uniunea consolidează mandatul actorilor-cheie în lupta împotriva traficului de droguri, de exemplu prin înființarea noii Agenții a Uniunii Europene privind Drogurile în 2024. Agenția va dezvolta un sistem european de alertă în materie de droguri pentru a informa rapid autoritățile naționale cu privire la noile substanțe periculoase care intră pe piață. În plus, Uniunea Europeană a majorat finanțarea pentru Platforma multidisciplinară europeană împotriva amenințărilor infracționale, cu rezultate semnificative. Pe lângă aceasta, Uniunea continuă să investească în soluții inovatoare pentru agențiile de aplicare a legii, pentru a le ajuta să țină pasul cu schimbările tehnologice și să își mențină eficacitatea în protejarea cetățenilor în prezent și în viitor.

Corupția constituie o amenințare la adresa securității, deoarece facilitează și stimulează criminalitatea organizată, terorismul și alte forme de criminalitate, inclusiv spălarea banilor și traficul de droguri.

În 2023, Comisia a propus o nouă legislație pentru combaterea corupției și a lansat o rețea a UE de combatere a corupției. În plus, noi norme privind accesul la informațiile financiare, convenite de Parlamentul European și de Consiliu în iunie, vor oferi autorităților de aplicare a legii acces rapid la informații privind conturile în care infractorii și teroriștii își păstrează sau își ascund fondurile sau activele.

În aceeași lună, UE a adoptat noi norme pentru a facilita și a accelera obținerea probelor electronice de care au nevoie autoritățile de aplicare a legii și autoritățile judiciare pentru anchetarea și urmărirea penală a infractorilor. Aceasta înseamnă că o autoritate judiciară dintr-un stat membru va putea obține probe electronice de la un furnizor de servicii (cum ar fi o companie de telecomunicații sau o platformă de comunicare socială) sau de la reprezentantul legal al acestuia în alt stat membru.

85 % dintre anchetele penale implică date digitale.

Peste 50 % dintre anchetele penale implică cereri transfrontaliere de a obține probe electronice.

Durata medie necesară pentru obținerea probelor electronice a fost de **10 luni** pentru procedurile de asistență judiciară reciprocă și de **120 de zile** pentru ordinele europene de anchetă.

Noile norme (în vigoare din 2026) vor reduce timpul necesar pentru obținerea probelor electronice la doar 10 zile, iar în caz de urgență la mai puțin de 8 ore.

Progrese în direcția unei noi politici în domeniul migrației

Noul Pact privind migrația și azilul este conceput pentru a gestiona și a normaliza migrația pe termen lung, oferind certitudine și condiții decente pentru persoanele care sosesc în Uniunea Europeană. Acesta urmărește, de asemenea, să stabilească o abordare comună a UE în materie de migrație și azil, bazată pe solidaritate, responsabilitate și respectarea drepturilor omului.

În decembrie, Parlamentul și Consiliul au ajuns la un acord cu privire la cinci propuneri-cheie ale pactului. Odată ce aceste propuneri vor fi adoptate în mod oficial, pactul va intra în vigoare, creând un cadru juridic care echilibrează solidaritatea și responsabilitatea între statele membre pentru o abordare eficientă și echitabilă a gestionării migrației.

Noul pact privind migrația și azilul: principalele propuneri convenite în 2023

Regulamentul privind gestionarea situațiilor legate de azil și migrație

Instituie un nou mecanism de solidaritate pentru a echilibra sistemul actual în care câteva state membre sunt responsabile pentru marea majoritate a cererilor de azil și stabilește norme clare privind responsabilitatea pentru cererile de azil.

Regulamentul privind procedura de azil

Abordează procedura comună pe care trebuie să o urmeze statele membre atunci când primesc o cerere de protecție internațională, făcând procedurile de azil, de returnare și procedurile la frontieră mai rapide și mai eficiente.

Regulamentul privind situațiile de criză

Vizează asigurarea faptului că UE va fi pregătită să facă față situațiilor de criză, inclusiv instrumentalizării migranților.

Regulamentul Eurodac

Instituie o bază de date comună care reunește date mai exacte și complete.

Regulamentul privind procedura de screening

Instituie norme uniforme privind identificarea resortisanților țărilor terțe la sosire, îmbunătățind astfel securitatea în spațiul Schengen.

În paralel, au fost intensificate măsurile operaționale pentru a sprijini statele membre situate de-a lungul principalelor rute de migrație către Europa. În 2023, Comisia a prezentat planuri de acțiune privind ruta est-mediteraneeană și ruta vest-mediteraneeană și cea atlantică, cu măsuri practice care vizează țările de origine și de tranzit relevante. Acestea completează planurile de acțiune pentru ruta Balcanilor de Vest și ruta central-mediteraneeană prezentate în 2022. Măsurile întreprinse de Uniunea Europeană, de statele membre și de partenerii internaționali au contribuit la gestionarea numărului de sosiri ilegale.

Pentru perioada 2021-2027, Comisia a alocat 11,5 miliarde de euro statelor membre și țărilor asociate spațiului Schengen pentru programe menite să răspundă provocărilor în materie de migrație, gestionare a frontierelor și securitate.

Grupul european de contact în materie de căutare și salvare a fost relansat pentru a promova o coordonare mai strânsă și cele mai bune practici, în special între statele de pavilion ale navelor și statele costiere. În plus, 19 state membre și cele patru țări asociate spațiului Schengen (Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția) s-au angajat să pună în aplicare un mecanism voluntar de solidaritate menit să sprijine statele membre cele mai afectate de provocările legate de migrație. De asemenea, Uniunea a continuat să monitorizeze situația migrației prin intermediul mecanismului UE de pregătire pentru situații de criză și de gestionare a crizelor legate de migrație, pentru a consolida răspunsul comun.

În urma creșterii numărului de sosiri din Africa de Nord pe insula italiană Lampedusa în septembrie, UE a stabilit un plan în 10 puncte care include măsuri practice pentru reducerea migrației ilegale și acordarea de asistență imediată autorităților italiene.

↑
Ursula von der Leyen, președinta Comisiei Europene (a treia din stânga), Giorgia Meloni, prim-ministrul Italiei (în prim-plan, a treia din dreapta), și Matteo Piantedosi, ministrul italian al Afacerilor Interne (în prim-plan, al doilea din dreapta), în timpul vizitei în zona-hotspot a migrației pe insula Lampedusa, Italia, 17 septembrie 2023.

Combaterea migrației ilegale

Combaterea introducerii ilegale de migranți

Combaterea și prevenirea introducerii ilegale de migranți și a traficului de persoane reprezintă două dintre prioritățile Uniunii Europene și sunt esențiale pentru gestionarea problemei migrației ilegale într-un mod cuprinzător. Rețelele de introducere ilegală de migranți știu cum să exploateze lacunele legislative și utilizează noi metode de recrutare, cum ar fi platformele de comunicare socială și aplicațiile mobile. Această evoluție, cunoscută sub denumirea de utilizare a tehnologiilor digitale în scopul introducerii ilegale de migranți, reprezintă o nouă provocare pentru autoritățile de aplicare a legii și autoritățile judiciare. Introducerea ilegală de migranți și traficul de persoane sunt adesea legate între ele: rețelele de introducere ilegală de migranți pot exploata migranții de-a lungul rutelor sau îi pot introduce ilegal pentru a fi exploatați după ce ajung în Europa.

Grupurile operative sprijinite de Agencia Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii și echipele comune de anchetă din cadrul Agenciei Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală sprijină eforturile de combatere a rețelor de introducere ilegală de migranți. Un grup operativ a fost creat, de exemplu, în cadrul măsurilor luate de Italia ca urmare a planului în 10 puncte pentru Lampedusa. Agencia Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii contribuie, de asemenea, la eforturile de combatere a organizațiilor criminale.

În conformitate cu Planul de acțiune al UE de combatere a introducerii ilegale de migranți (2021-2025), a fost lansat un Parteneriat operațional de combatere a introducerii ilegale de migranți cu Tunisia, pe baza parteneriatelor încheiate în 2022 cu Marocul, Nigerul și Balcanii de Vest.

Utilizarea mijloacelor de transport comerciale, în principal pe cale aeriană, pentru a facilita migrația ilegală către Uniunea Europeană a devenit treptat un nou mod de operare al rețelor de introducere ilegală de migranți. Pentru a remedia această problemă, Comisia a adoptat, în iunie, un set de măsuri pentru a sprijini statele membre, inclusiv prin acțiuni specifice de informare a operatorilor de transport.

În noiembrie, Comisia a propus o actualizare a cadrului legislativ al UE pentru combaterea introducerii ilegale de migranți, vechi de 20 de ani. Aceasta a inclus o propunere de stabilire a unor norme minime pentru prevenirea și combaterea facilitării intrării, tranzitului și șederii neautorizate în Uniune, cu sancțiuni mai severe pentru persoanele care introduc ilegal migranți. Noile norme ar consolida rolul agențiilor Uniunii, în special al Agenciei Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii, și ar intensifica cooperarea cu țările partenere pentru a aborda această problemă la nivel mondial. De asemenea, Uniunea Europeană a lansat un apel la acțiune pentru o alianță mondială pentru combaterea introducerii ilegale de migranți.

90 % dintre migranții aflați în situație ilegală sunt aduși de persoane care introduc ilegal migranți.

În 2022, Europol a raportat **15 000** de persoane care introduc ilegal migranți.

S-au înregistrat **331 000** de intrări neregulate la frontierele externe ale UE în 2022.

Provocări emergente

O politică coordonată în domeniul vizelor face parte din gestionarea eficientă a migrației. Uniunea Europeană a încheiat acorduri de scutire de viză cu peste 60 de țări, care aduc multe beneficii cetățenilor ambelor părți, precum și statelor membre și țărilor partenere. Cu toate acestea, călătoriile fără viză prezintă, de asemenea, provocări în materie de migrație și securitate. De exemplu, alinierea insuficientă la politica Uniunii în domeniul vizelor poate transforma o țară care beneficiază de un regim de călătorii fără viză într-un centru de tranzit pentru intrarea ilegală în UE. În plus, sistemele de acordare a cetățeniei pentru investitori pe care le aplică unele țări terțe care beneficiază de un regim de călătorii fără viză prezintă riscuri de securitate.

Pentru a răspunde acestei probleme, Comisia a propus o revizuire a actualului mecanism de suspendare a exceptării de la obligativitatea vizelor. Propunerea introduce noi motive de suspendare a regimurilor de călătorii fără viză, praguri mai flexibile pentru declanșarea mecanismului și dispoziții de consolidare a obligațiilor de monitorizare și de raportare.

În octombrie, Comisia a prezentat, de asemenea, Parlamentului al șaselea raport din cadrul mecanismului de suspendare a exceptării de la obligativitatea vizelor. Raportul se referă la evoluțiile din țările care beneficiază de un regim de călătorii fără viză din Balcanii de Vest și din cadrul Parteneriatului estic. Acesta se axează, de asemenea, pe țările din Pacific și zona Caraibilor care aplică sisteme de acordare a cetățeniei pentru investitori.

Consolidarea gestionării frontierelor

Prima strategie europeană de gestionare a frontierelor a fost prezentată în luna martie. Aceasta oferă un cadru coordonat pentru autoritățile naționale și pentru cei peste 120 000 de angajați ai autorităților naționale de frontieră și ai Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă care colaborează pentru a proteja frontierele Uniunii Europene. Viziunea comună a fost definită după o lungă perioadă de consultare

între instituții. Strategia reduce totodată dependența de tehnologiile critice din țări terțe prin exploatarea rezultatelor cercetării și inovării din Uniunea Europeană în domeniul gestionării frontierelor.

Comisia a luat măsuri suplimentare pentru a construi sistemul comun al Uniunii de gestionare a returnării migranților aflați în situație ilegală, inclusiv prin intermediul unei Recomandări privind recunoașterea reciprocă a deciziilor de returnare și accelerarea returnărilor. Coordonatorul UE pentru returnare, sprijinit de reprezentanți ai statelor membre și ai Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă, a finalizat strategia operațională de orientare a activității Rețelei la nivel înalt pentru returnări și a început punerea în aplicare a acesteia. Comisia colaborează deja cu statele membre pentru acțiuni de returnare specifice. Statele membre au raportat o creștere cu 9 % a deciziilor de returnare emise pentru resortisanți ai unor țări terțe în perioada ianuarie-septembrie 2023, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Căi sigure și legale de intrare în Europa

Deficitul de forță de muncă și de competențe persistă peste tot în UE, în numeroase sectoare și la diferite niveluri de competențe. Eforturile Uniunii de a acoperi deficitul încep pe plan intern, valorificând potențialul forței de muncă interne a UE. Cu toate acestea, pentru a aborda în mod cuprinzător această provocare și impactul schimbărilor demografice, Uniunea trebuie, de asemenea, să depună mai multe eforturi pentru a atrage competențe și talente din întreaga lume.

Punerea în aplicare a pachetului de măsuri privind competențele și talentele adoptat în aprilie 2022 contribuie la creșterea atractivității pieței forței de muncă a Uniunii pentru talentele din străinătate. Măsurile au inclus propuneri legislative pentru simplificarea procedurilor de depunere a cererilor pentru resortisanții țărilor terțe care doresc să lucreze în

Uniunea Europeană și pentru consolidarea drepturilor acestora. Negocierile progresează bine: Parlamentul și Consiliul au ajuns în decembrie 2023 la un acord politic cu privire la revizuirea Directivei privind permisul unic, iar înainte de sfârșitul mandatului actual al Comisiei este așteptat un acord privind actualizarea Directivei privind rezidenții pe termen lung.

În noiembrie, Comisia a prezentat un pachet privind mobilitatea talentelor, cu măsuri suplimentare privind atragerea talentelor. În mod concret, Comisia a propus

crearea unei rezerve de talente la nivelul UE, prima platformă a Uniunii pentru punerea în legătură a cetățenilor din țări terțe care doresc să lucreze în UE cu angajatori din statele membre. Pachetul include, de asemenea, măsuri privind recunoașterea calificărilor resortisanților țărilor terțe și facilitarea mobilității în scopul învățării. Totodată, Uniunea dezvoltă parteneriate pentru atragerea de talente cu principalele țări partenere pentru a institui o cooperare reciproc avantajoasă în ceea ce privește mobilitatea și dezvoltarea competențelor. (A se vedea și capitolul 5.)

Spațiul Schengen

Croația a devenit a 27-a țară care s-a alăturat spațiului fără frontiere la 1 ianuarie 2023, aceasta fiind prima extindere a spațiului Schengen în mai mult de zece ani. Pe lângă 23 de state membre, sunt, de asemenea, membre ale spațiului Schengen Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția. În luna decembrie, Consiliul a decis în unanimitate să primească Bulgaria și România în spațiul Schengen, începând cu eliminarea controalelor la frontierele aeriene și maritime de la sfârșitul lunii martie 2024. Aderarea acestor state va stimula călătoriile, comerțul și turismul și va consolida în continuare piața unică. Discuțiile privind o decizie ulterioară de eliminare a controalelor la frontierele terestre vor continua în 2024. Un spațiu Schengen extins va face ca Uniunea Europeană să devină mai puternică, după cum se prevede în „Raportul privind starea spațiului Schengen pentru 2023”.

Sistemul de informații Schengen reînnoit a intrat în funcțiune în 2023. Acesta le oferă statelor membre posibilități suplimentare de a sprijini cooperarea transfrontalieră și schimbul de informații în spațiul Schengen. După pregătiri intense desfășurate de autoritățile cipriote pentru a se asigura că sunt în măsură să prelucreze date din Sistemul de informații Schengen, Ciprul a aderat la sistem în luna iulie.

În prezent, procedurile de acordare a vizelor pentru spațiul Schengen se bazează încă în mare măsură pe formalități administrative, ceea ce duce la costuri mai mari atât pentru călători, cât și pentru statele participante. În 2023, Uniunea Europeană a adoptat noi norme care permit digitalizarea procedurilor, un element esențial al Strategiei pentru spațiul Schengen prezentate de Comisie în iunie 2021.

80 % dintre cetățenii UE consideră că este important să se îmbunătățească securitatea frontierelor.

77 % ar dori accelerarea procedurilor la frontieră.

68 % sunt în favoarea documentelor de călătorie digitale, iar **72 %** sunt de acord că utilizarea voluntară a acreditărilor digitale de călătorie va accelera procedurile de călătorie.

Sursă: Eurobarometru special 536, septembrie 2023.

Protejarea drepturilor pasagerilor

În iunie au intrat în vigoare noi norme ale UE privind protecția călătorilor din transportul feroviar. Călătorii din transportul feroviar sunt acum mai bine protejați în cazul în care călătoria lor este perturbată, iar companiile feroviare trebuie să asigure pasagerilor cu mobilitate redusă o experiență de călătorie fără probleme. Obligația companiilor feroviare de a comunica date în timp real privind traficul și călătoriile deschide totodată calea pentru oferte de bilete mai competitive.

Comisia a propus, de asemenea, consolidarea în continuare a drepturilor existente ale pasagerilor în ceea ce privește toate modurile de transport. Propunerea se axează pe îmbunătățirea respectării drepturilor pasagerilor (atât în general, cât și în ceea ce privește despăgubirile individuale), pe drepturile pasagerilor care utilizează mai multe moduri de transport și pe rambursarea biletelor de avion cumpărate prin intermediari.

O stare de sănătate mai bună

Planul european de combatere a cancerului

Planul european de combatere a cancerului este cea mai cuprinzătoare inițiativă a Uniunii Europene de combatere a cancerului, principala cauză de deces în rândul rezidenților UE cu vârsta sub 65 de ani, cu un buget de 4 miliarde de euro pentru sprijinirea acțiunilor.

De la lansarea acestuia în 2021, Uniunea a realizat deja mai multe dintre inițiativele emblematice ale planului. De la un nou Centru de cunoștințe privind cancerul și primul Registru european al inegalităților în domeniul cancerului până la lansarea unei rețele europene a tinerilor supraviețuitori ai cancerului și la noi măsuri privind depistarea timpurie, Uniunea Europeană depune eforturi pentru a schimba realitățile cancerului pentru pacienți și familiile acestora.

În 2023, Uniunea a continuat să obțină rezultate. Inițiativa europeană privind imagistica în domeniul cancerului, lansată în ianuarie, urmărește să faciliteze accesul la imaginile medicale și la tehnologiile digitale (cum ar

↑ **MATERIAL VIDEO:** Cu ocazia Zilei mondiale de luptă împotriva cancerului, comisarii europeni împărtășesc câte ceva din viața personală pentru a spori sensibilizarea față de problema cancerului.

fi inteligența artificială) și utilizarea acestora pentru a detecta și a combate mai bine cancerul.

În septembrie, inițiativa a atins primul obiectiv important odată cu lansarea platformei Cancer Image Europe. Aceasta conectează 36 de seturi de date care conțin imagini pentru nouă tipuri de cancer (de sân, de colon, pulmonar, de prostată, rectal, de ficat, gliom difuz intrinsec pontin, neuroblastom și glioblastom), reunind peste 200 000 de serii de imagini referitoare la aproximativ 20 000 de persoane.

Inițiativa europeană privind imagistica în domeniul cancerului:

va valorifica progresele și succesele recente ale **sistemelor de inteligență artificială** în ceea ce privește sprijinirea cadrelor medicale pentru **detectarea și diagnosticarea cancerului**

va sprijini experimentarea și dezvoltarea de **soluții inovatoare asistate de calculator** pentru a obține o **mai mare acuratețe și fiabilitate în imagistica în domeniul cancerului** și în **îngrijirea personalizată**, în conformitate cu obiectivele Planului european de combatere a cancerului

va arăta cum pot fi accesate, utilizate și puse în comun imaginile medicale, asigurând, în același timp, **un nivel ridicat de etică, încredere, securitate și protecție a datelor cu caracter personal**, în deplină conformitate cu valorile și normele UE

Primul set de profiluri de țară în materie de cancer pentru statele membre, Islanda și Norvegia arată că acestea cheltuiesc o sumă substanțială pentru îngrijirea cancerului (aproape 170 de miliarde de euro în 2018). Cancerul pulmonar rămâne de departe

cea mai frecventă cauză a deceselor cauzate de cancer și există în continuare inegalități mari atât între țări, cât și în interiorul acestora în ceea ce privește ratele mortalității cauzate de cancer.

Cancerul este a doua cauză de deces în UE, reprezentând **26 %** din totalul deceselor.

Mortalitatea cauzată de cancer este cu aproape **75 %** mai mare în rândul bărbaților în UE.

Numărul persoanelor care fumează în fiecare zi este cu **50 %** mai mare în grupurile cu venituri mai mici decât în grupurile cu venituri mai mari.

Participarea la screeningul pentru cancerul de col uterin variază cu un factor de aproape doi, în funcție de nivelul de educație.

În 2018, statele membre, Islanda și Norvegia au cheltuit aproape **170 de miliarde EUR** pentru îngrijirea cancerului.

Din cauza pandemiei de COVID-19, screeningul pentru depistarea cancerului în majoritatea statelor membre a scăzut în 2020 comparativ cu 2019.

Comisia a lansat o serie de dialoguri cu tinerii supraviețuitori ai cancerului pentru a înțelege mai bine nevoile și provocările cu care se confruntă aceștia și pentru a dezvolta împreună inițiative care vor contribui la abordarea acestor aspecte.

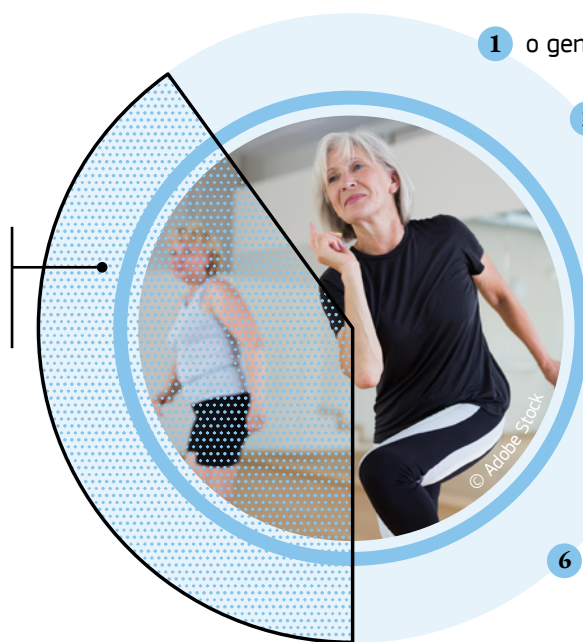
În luna aprilie au început lucrările pentru elaborarea primului cod de conduită la nivelul Uniunii privind accesul echitabil la serviciile financiare pentru supraviețuitorii cancerului. Scopul acestuia este de a promova dreptul de a fi uitat și de a combate discriminarea, astfel încât persoanele cu antecedente de cancer să beneficieze de un tratament echitabil atunci când accesează produse financiare, cum ar fi ipotecile sau asigurările de viață.

78 % dintre formele de cancer profesional recunoscute în statele membre sunt legate de azbest.

(A se vedea capitolul 6 pentru măsurile UE care vizează reducerea expunerii profesionale la azbest.)

UE depune eforturi pentru:

40 % dintre cazurile de cancer pot fi prevenite.

1 o generație fără tutun

2 reducerea consumului nociv de alcool

3 reducerea poluării mediului

4 reducerea expunerii la substanțe cancerigene și la radiații

5 îmbunătățirea cunoștințelor în domeniul sănătății și a educației pentru sănătate

6 promovarea stilurilor de viață mai sănătoase

←

Margaritis Schinas, vicepreședinte al Comisiei Europene pentru promovarea modului nostru de viață european, în cursul ceremoniei de inaugurare a Institutului de Cercetare Oncologică „Nicola David – Pinedo Building” din Cipru, Nicosia, Cipru, 22 mai 2023.

Securitatea sanitară și COVID-19

După mai mult de 3 ani, la 5 mai 2023, Organizația Mondială a Sănătății a anunțat că COVID-19 nu mai constituie o urgență sanitară mondială. Acțiunile ferme și cooperarea la nivel mondial, la nivelul Uniunii Europene și al statelor membre, precum și investițiile semnificative în știință și inovare au permis Uniunii să depășească această criză fără precedent.

Cu toate acestea, deși statutul său s-a schimbat, COVID-19 nu a dispărut, iar Uniunea Europeană rămâne vigilentă. Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor monitorizează îndeaproape evoluția situației. În toamnă, acesta a publicat o actualizare privind intensificarea transmiterii COVID-19 în UE și în Spațiul Economic European, precum și orientări privind campaniile de vaccinare și comunicare pentru statele membre. În octombrie, centrul și Organizația Mondială a Sănătății au lansat un nou instrument de supraveghere pentru a monitoriza impactul combinat al bolilor respiratorii și pentru a îmbunătăți depistarea timpurie și comunicarea informațiilor referitoare la circulația virusurilor respiratorii.

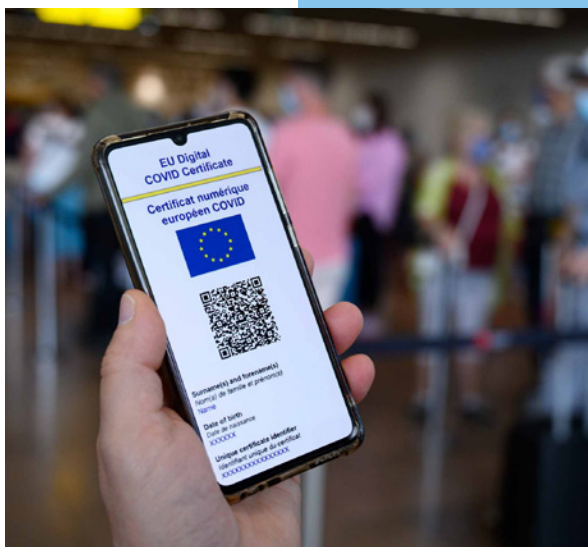
Ca răspuns la pandemia de COVID-19, Comisia a instituit uniunea europeană a sănătății pentru a îmbunătăți și a proteja sănătatea tuturor cetățenilor din UE. Pe baza lecțiilor învățate în urma pandemiei, noul cadru consolidează arhitectura Uniunii pentru prevenirea, pregătirea și răspunsul la amenințările transfrontaliere grave la adresa sănătății. De asemenea, acesta extinde rolul a două agenții esențiale ale UE prin intermediul noilor mandate pentru Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor și Agencia Europeană pentru Medicamente.

Autoritatea pentru Pregătire și Răspuns în caz de Urgență Sanitară (HERA) din cadrul Comisiei joacă un rol esențial în asigurarea faptului că Uniunea Europeană dispune de medicamentele și echipamentele necesare pentru a-și proteja cetățenii în situații de urgență. Comisia, în numele statelor membre, a încheiat un acord cu BioNTech-Pfizer în luna mai pentru a adapta mai bine livrările de vaccinuri la nevoile statelor membre și pentru a asigura disponibilitatea unor vaccinuri adaptate împotriva COVID-19 în cazul apariției unor noi variante. De asemenea, a fost semnat un contract-cadru cu principalii producători de vaccinuri, prin care se instituie rețeaua EU FAB pentru a asigura capacitatea continuă de a produce vaccinuri în cazul unei viitoare urgențe de sănătate publică. Inițiativa HERA Invest, lansată în 2023, va sprijini cercetarea și dezvoltarea pentru cele mai presante amenințări transfrontaliere la adresa sănătății. HERA colaborează totodată cu statele membre pentru a îmbunătăți cunoștințele și competențele în materie de pregătire și răspuns în domeniul sănătății, în special în domenii-cheie precum constituirea de stocuri și achizițiile publice.

Continuă eforturile de consolidare a pregătirii Europei pentru pandemii și pentru studii clinice la nivelul UE, pentru a asigura un acces rapid la tratamente și vaccinuri noi. Uniunea Europeană este un susținător puternic al Fondului pentru pandemii, găzduit de Banca Mondială. Fondul sprijină prevenirea pandemiilor, pregătirea și răspunsul la acestea în țările cu venituri mici și medii, iar Uniunea Europeană, statele sale membre și instituțiile financiare, acționând împreună în cadrul unei abordări de tip „Echipa Europa”, au o contribuție majoră.

← Stella Kyriakides, comisar european pentru sănătate și siguranță alimentară (a doua din dreapta), în timpul unei vizite la fabrica Biovac și la centrul de transfer de tehnologie ARNm (ARN mesager) din Cape Town, Africa de Sud, 28 ianuarie 2023.

Certificatul digital al UE privind COVID – o poveste de succes europeană

Pandemia a demonstrat modul în care sănătatea digitală poate transforma sistemele de sănătate și poate oferi o asistență medicală mai bună.

Certificatul digital al UE privind COVID a fost un element esențial în răspunsul la pandemie, facilitând deplasarea în siguranță a persoanelor în Uniunea Europeană în timpul crizei. Acesta a devenit rapid standardul mondial, cu aproape 80 de țări conectate la sistem și peste 2,3 miliarde de certificate emise. Regulamentul referitor la certificatul digital al UE privind COVID a expirat la 30 iunie 2023.

Pe baza succesului său și a tehnologiei sale, Organizația Mondială a Sănătății a lansat, la 1 iulie 2023, Rețeaua mondială de certificare sanitară digitală. Sistemul va consolida arhitectura securității sanitare la nivel mondial și va contribui la protejarea persoanelor din întreaga lume de amenințările actuale și viitoare la adresa sănătății, inclusiv de pandemii.

Reformarea sistemelor farmaceutice din Uniunea Europeană

Reforma propusă a legislației UE în domeniul farmaceutic – cea mai amplă din ultimii 20 de ani – urmărește să asigure o mai bună adaptare a acestui sector esențial la nevoile secolului 21.

Prezentată în aprilie, reforma abordează mai multe provocări fundamentale. De exemplu, medicamentele nu ajung încă suficient de repede la pacienți și nu sunt întotdeauna disponibile în mod egal în statele membre. Prețurile ridicate pentru tratamentele inovatoare și penuria de medicamente reprezintă, de asemenea, preocupări majore pentru pacienți și pentru furnizorii de servicii medicale.

Un obiectiv central al reformei este de a crea o piață unică pentru medicamente, asigurând faptul că toți pacienții din UE au acces rapid și echitabil la medicamente sigure, eficiente și la prețuri accesibile. Revizuirea va sprijini, de asemenea, inovarea în dezvoltarea medicamentelor și va stimula competitivitatea Uniunii printr-un sistem farmaceutic adaptat exigențelor viitorului, rezistent la crize și simplificat. Aceasta înseamnă că tratamentele noi

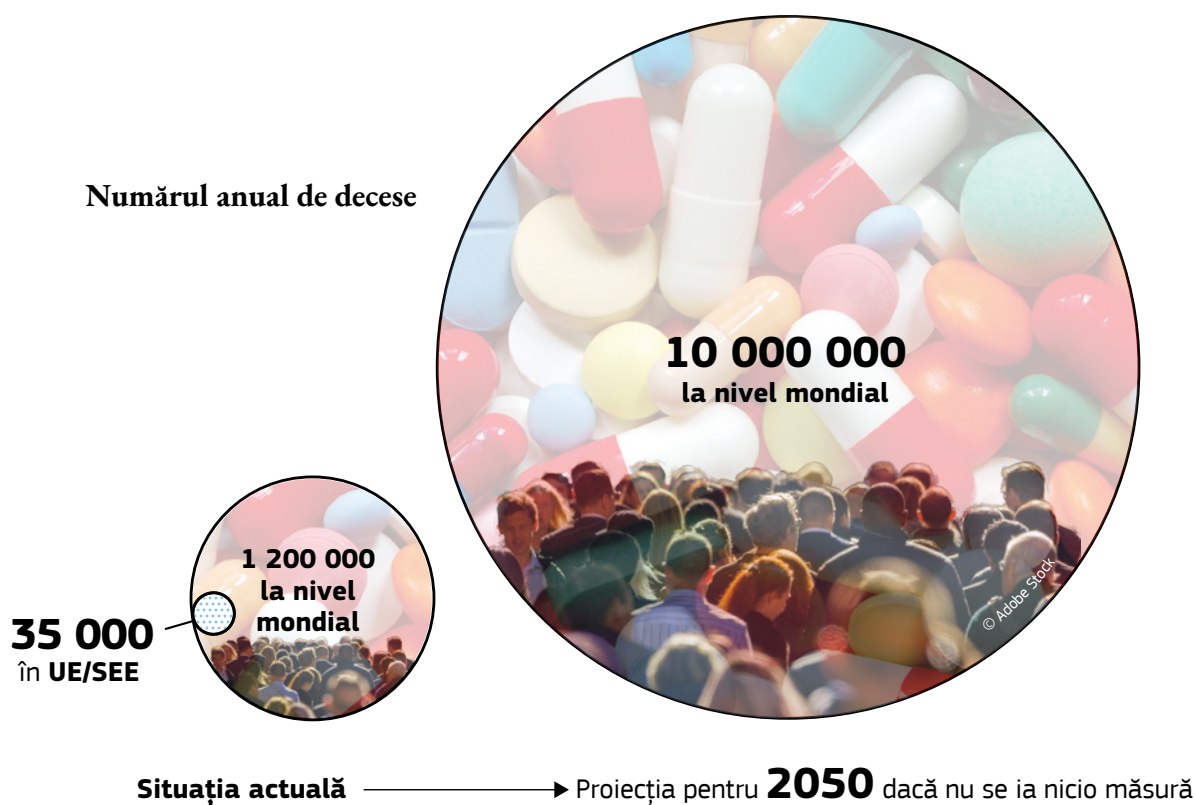
și mai bune ar putea deveni disponibile mai rapid, ajutând pacienții să beneficieze mai repede de asistența medicală de care au nevoie.

Reforma include un set de măsuri pentru a aborda problema penuriei de medicamente pe termen lung și în afara situațiilor de criză. În cadrul acestui obiectiv, în octombrie, Comisia a prezentat un set de măsuri care pun un accent deosebit pe cele mai importante medicamente, pentru care securitatea aprovizionării în Uniune trebuie garantată în orice moment. De asemenea, a fost lansat un mecanism european voluntar de solidaritate pentru medicamente, care permite statelor membre să redistribuie medicamente din stocurile lor disponibile în cazul unor deficite critice în alte părți ale Uniunii. În cadrul reformei vor fi propuse o serie de noi norme și stimulente pentru companiile farmaceutice, alături de proceduri de reglementare simplificate și de considerente de mediu mai puternice pentru producția de medicamente.

Rezistența la antimicrobiene este considerată una dintre primele trei amenințări la adresa sănătății din Uniunea Europeană. Aceasta se produce atunci când bacteriile devin rezistente la medicamentele utilizate pentru combaterea infecțiilor. Reforma include măsuri de promovare a utilizării prudente și un nou

stimulent pentru antimicrobienele revoluționare. O recomandare propusă de Comisie, care include obiective la nivelul UE și la nivel național privind consumul de antimicrobiene, a fost adoptată rapid de Consiliu ca parte a setului de instrumente al UE privind rezistența la antimicrobiene.

Rezistența la antimicrobiene

Obiectivul
de reducere a utilizării antibioticelor pentru **2030**

Abordarea sănătății mintale

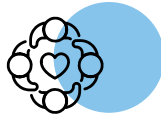
Uniunea Europeană s-a confruntat cu crize fără precedent, care au afectat în mod semnificativ capacitatea cetățenilor de a face față provocărilor din ce în ce mai mari în contexte aflate în schimbare rapidă. Pentru a remedia această problemă, Comisia a prezentat, în iunie, o abordare cuprinzătoare a sănătății mintale, care urmărește, printre altele, să ajute grupurile vulnerabile, în special tinerii, și

să elimine stigmatizarea și discriminarea legate de sănătatea mintală. Este un prim pas important pentru a pune sănătatea mintală pe picior de egalitate cu sănătatea fizică. Noua abordare introduce 20 de inițiative emblematice și identifică oportunități de finanțare în valoare de 1,2 miliarde de euro din diferite programe financiare pentru a sprijini statele membre în eforturile lor de a pune persoanele și sănătatea lor mintală pe primul loc.

Măsuri de combatere a problemelor de sănătate mintală în cadrul diferitelor politici

Codul european pentru
sănătate mintală

Inițiativa „Mai sănătoși
împreună” privind bolile
netransmisibile

Inițiativa europeană de
prevenire a depresiei și
a suicidului

Spații digitale mai sigure
pentru copii și tineri

Aplicarea corespunzătoare
a normelor UE privind
securitatea și sănătatea la
locul de muncă

Campaniile Agenției Europene
pentru Securitate și Sănătate
în Muncă

Pentru a marca Ziua Mondială a Sănătății Mintale, la 10 octombrie 2023, Comisia a organizat o conferință la nivel înalt la Bruxelles. Evenimentul a reunit sute de persoane, inclusiv reprezentanți ai instituțiilor Uniunii Europene, ai guvernelor naționale, ai organizațiilor internaționale și ai altor parteneri interesați.

→ Mathilde, regina Belgiei, ține discursul principal la conferința dedicată „Zilei Mondiale a Sănătății Mintale”, Bruxelles, Belgia, 10 octombrie 2023.

Valorificarea potențialului fondurilor UE în sectorul sănătății

Instrumentul de sprijin tehnic al Comisiei ajută Belgia, Austria și Slovenia să utilizeze în mod optim programele de finanțare disponibile ale Uniunii pentru a-și dezvolta sectorul sănătății. Prin intermediul centrului de resurse de sănătate, aceste state membre pot identifica cele mai bune oportunități de finanțare pentru a sprijini reforme-cheie în beneficiul cetățenilor. Pe termen lung, acesta va ajuta, de asemenea, guvernele naționale și regionale să sprijine investițiile economice în sectorul sănătății. Pornind de la rezultatele sale promițătoare, acest proiect poate fi extins la nivelul Uniunii.

Strategia în domeniul sănătății la nivel mondial

Rolul de lider pe care l-a avut UE în combaterea pandemiei de COVID-19 a demonstrat că Uniunea poate aduce o contribuție majoră la obiectivele de sănătate globale printr-o abordare de tip „Echipa Europa”. Aceasta combină resurse din partea Uniunii, a statelor sale membre și a instituțiilor sale financiare pentru a avea un impact mai mare pe teren.

În noiembrie 2022, Comisia a prezentat o Strategie în domeniul sănătății la nivel mondial, care reprezintă dimensiunea externă a uniunii europene a sănătății

și o componentă-cheie a strategiei sale Global Gateway (a se vedea capitolul 8). Aceasta reafirmă angajamentul față de obiectivele de dezvoltare durabilă (în special obiectivul nr. 3 privind sănătatea și bunăstarea) și față de Consensul european privind dezvoltarea, care stabilește obiective și principii comune în materie de dezvoltare.

O acțiune comună coordonată de Franța a fost lansată în noiembrie 2023, implicând 22 de state membre, Norvegia și Ucraina, pentru a cartografia toate strategiile în domeniul sănătății la nivel mondial. Aceasta va contribui la coordonarea acțiunilor și la evitarea suprapunerilor.

De la stânga la dreapta: Werner Hoyer, președintele Băncii Europene de Investiții, Bill Gates, fostul director general al Microsoft, Ursula von der Leyen, președinta Comisiei Europene, Tedros Adhanom Ghebreyesus, director general al Organizației Mondiale a Sănătății, și Catherine Russell, directoare executivă a UNICEF, cu ocazia lansării unui nou parteneriat având ca scop eradicarea poliomieliței, sprijinirea distribuirii altor vaccinuri pentru imunizarea copiilor și consolidarea sistemelor de sănătate ca să poată răspunde mai bine amenințărilor emergente la adresa sănătății, Bruxelles, Belgia, 11 octombrie 2023.

© PAM 2024

8. Promovarea intereselor și a valorilor europene în lume

Introducere

Uniunea Europeană se angajează să înfrunte provocările globale, să își promoveze interesele și valorile și să promoveze democrația, drepturile omului și multilateralismul pe scena mondială. Acest angajament se extinde la mai multe domenii importante, printre care se numără cooperarea în materie de securitate și apărare, politica de vecinătate, parteneriatele internaționale, comerțul, ajutorul umanitar și protecția civilă.

În 2023, Uniunea Europeană a continuat să colaboreze îndeaproape cu partenerii mondiali pentru a asigura stabilitatea în contextul creșterii tensiunilor geopolitice, în special în urma agresiunii militare a Rusiei împotriva Ucrainei și a războiului dintre Israel și Hamas. UE a continuat să pună accentul

Asistența umanitară din partea Uniunii Europene ajută Programul Alimentar Mondial să acorde sprijin unui număr de 1,3 milioane de oameni din Fâșia Gaza, distribuindu-le de urgență rații alimentare persoanelor strămutate în adăposturi și tabere improvizate. Deir El Balah, Fâșia Gaza, ianuarie 2024.

pe relațiile importante cu regiunile învecinate care aspiră la valorile democratice și la dezvoltarea economică, precum și pe crearea de parteneriate care să promoveze valorile comune și dezvoltarea durabilă.

Printr-o pregătire solidă în eventualitatea unor dezastre pe plan intern și extern, UE a continuat să protejeze vieți omenești, să prevină catastrofe și să acționeze rapid atunci când au izbucnit crize. Aceste eforturi continue subliniază angajamentul ferm al Uniunii Europene de a promova pacea, stabilitatea și reziliența la scară mondială.

Criza din Orientul Mijlociu

Atacurile teroriste brutale și fără discriminare comise de Hamas pe teritoriul Israelului în data de 7 octombrie 2023 au dus la o deteriorare drastică a situației umanitare a palestinienilor din Fâșia Gaza și au sporit riscul escaladării situației în regiune.

Subliniind că nu există nicio justificare pentru teroare, Uniunea Europeană a condamnat Hamas în termenii cei mai fermi pentru atacurile teroriste și a solicitat eliberarea tuturor ostajilor fără condiții prealabile. Recunoscând dreptul Israelului

de a se apăra în temeiul dreptului internațional, UE a reiterat importanța asigurării, întotdeauna, a protecției tuturor civililor, în conformitate cu dreptul internațional umanitar.

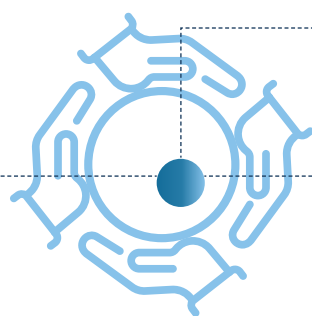
Profund îngrijorată de deteriorarea situației umanitare din Fâșia Gaza, Uniunea Europeană a solicitat acces umanitar continuu, rapid, sigur și neîngrădit, precum și furnizarea de ajutor celor care au nevoie prin luarea tuturor măsurilor necesare, inclusiv prin coridoare și armistiții umanitare.

Sprijinul umanitar acordat de UE palestinienilor în 2023

Aproape

1,1 miliarde EUR
din 2000

1 310 tone
de provizii esențiale

33

de zboruri în cadrul
podului aerian
umanitar al UE

103 milioane EUR
sub formă de finanțare umanitară

Uniunea Europeană este cel mai mare donator umanitar pentru poporul palestinian. În total, începând din 2000, aceasta a furnizat peste 1 miliard de euro pentru a contribui la satisfacerea nevoilor de bază. Din octombrie, UE și-a mărit de patru ori ajutorul de urgență pentru palestinieni și colaborează pe teren cu un număr mare de parteneri umanitari.

UE a colaborat în mod constant cu partenerii regionali și internaționali pentru a preveni escaladarea regională a conflictului, inclusiv o deteriorare a situației din Cisiordania. Uniunea Europeană își menține angajamentul față de o pace durabilă, având ca fundament soluția bazată pe coexistența a două state și rezoluțiile relevante ale Consiliului de Securitate al ONU.

Distribuire de apă prin Action Against Hunger (Acțiunea împotriva foametei) în Fâșia Gaza, prin care se acordă un ajutor vital celor afectați de conflictul în desfășurare, Deir Al Balah, 14 noiembrie 2023.

Securitate și apărare: progresele înregistrate în ceea ce privește Busola strategică

UE dorește să asigure securitatea rezidenților săi și să contribuie la transformarea lumii într-un loc mai pașnic. Busola strategică pentru securitate și apărare este un plan de consolidare a securității și apărării Uniunii Europene până în 2030. Acesta acoperă toate aspectele politicii de securitate și apărare și este structurat în jurul a patru piloni: parteneriat, acțiune, investiții și protecție.

Cooperarea cu NATO („parteneriat”, „acțiune”)

Provocările actuale în materie de securitate sunt în mod inerent transnaționale, astfel încât nicio țară nu le poate aborda de una singură. O abordare colectivă și strategică este esențială. În centrul acestei strategii globale se află parteneriatul de lungă durată al UE cu NATO, care este o componentă vitală a eforturilor sale în materie de securitate și apărare.

↑ Ursula von der Leyen, președinta Comisiei Europene, semnând cea de-a treia Declarație comună de cooperare UE-NATO, Bruxelles, Belgia, 10 ianuarie 2023.

Printr-un mesaj politic puternic de unitate transatlantică, Declarația comună privind cooperarea UE-NATO a subliniat necesitatea unei abordări europene solide în domeniul apărării, care să fie în serviciul securității mondiale și totodată compatibilă cu NATO. De asemenea, semnatarii s-au angajat în mod clar să aprofundeze această cooperare.

În 2023, cooperarea UE-NATO a atins un nivel fără precedent și a înregistrat rezultate tangibile în toate domeniile, axându-se în special pe reziliență. Grupul operativ UE-NATO privind reziliența infrastructurii critice, lansat în ianuarie, a prezentat recomandări specifice pentru continuarea cooperării.

→

De la stânga la dreapta: Charles Michel, președintele Consiliului European, Jens Stoltenberg, secretarul general al NATO, Josep Borrell, Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate și vicepreședinte al Comisiei Europene pentru o Europă mai puternică pe plan internațional, în cursul unui summit european al liderilor statelor membre ale UE organizat pentru a discuta despre războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și despre ajutorul acordat de UE acestei țări, Bruxelles, Belgia, 29 iunie 2023.

Războiul de agresiune al Rusiei a reafirmat valorile comune ale UE și NATO. Împreună, cei doi parteneri și-au menținut solidaritatea de neclintit cu Ucraina și își coordonează mijloacele de sprijin. Instrumentul european pentru pace (a se vedea capitolul 1) a devenit parte integrantă a sprijinului acordat de Uniunea Europeană partenerilor la nivel mondial.

În cursul anului, UE și-a intensificat, de asemenea, cooperarea cu alți parteneri bilaterali, regionali și multilaterali, printre care ONU, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa, Uniunea Africană, Asociația Națiunilor din Asia de Sud-Est și multe altele. Primul Forum Schuman pentru securitate și apărare a reunit Uniunea Europeană și parteneri internaționali pentru a aborda provocările comune în materie de securitate.

Consolidarea capacităților de apărare („investiții”)

În 2023 au fost adoptate două inițiative esențiale menite să consolideze apărarea și industria Uniunii Europene. Actul privind sprijinirea producției de muniții, susținut de un buget de 500 de milioane de euro, vizează creșterea producției de muniție și rachete a Uniunii. În completarea acestuia, Actul privind consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun, cu un buget de 300 de milioane de euro, va stimula în premieră statele membre ale UE să achiziționeze în comun produse critice din domeniul apărării provenite din industria de apărare a UE.

Fondul european de apărare

Bugetul anual pe 2023 pe categorii de acțiuni

1,2 miliarde EUR

Cereri de propuneri netematice pentru soluții de apărare inovatoare și orientate spre viitor

72 de milioane EUR

Superioritate informațională

99 de milioane EUR

Senzori

69 de milioane EUR

Domeniul cibernetic

60 de milioane EUR

Spațiu

125 de milioane EUR

Conflict armat subacvatic

90 de milioane EUR

Apărare aeriană și antirachetă

123 de milioane EUR

Luptă aeriană

63 de milioane EUR

Luptă navală

154,4 milioane EUR

Intervenție medicală și apărare chimică, biologică, radiologică și nucleară

40 de milioane EUR

Energie și mediu

25 de milioane EUR

Luptă terestră

47 de milioane EUR

Protecția și mobilitatea forțelor

45 de milioane EUR

Alte acțiuni

30,3 milioane EUR

Materiale și componente

50 de milioane EUR

Tehnologii disruptive

41 de milioane EUR

Transformare digitală

45 de milioane EUR

Fondul european de apărare este un element esențial de susținere a cercetării și dezvoltării în domeniul apărării în UE. Începând din 2021, acesta a furnizat peste 3 miliarde de euro pentru 60 de proiecte de colaborare în statele membre. Numai în 2023, fondul a alocat 1,2 miliarde de euro pentru domenii de apărare vitale, cum ar fi conștientizarea situației spațiale, combaterea rachetelor hipersonice și dezvoltarea Corvetei europene de patrulare. Fondul european de apărare sprijină inovarea în sectorul apărării prin intermediul schemei UE de inovare în domeniul apărării, o schemă în valoare de 2 miliarde de euro destinată în special actorilor mai mici și inovatorilor.

În cadrul pachetului financiar pentru mobilitate militară al Mecanismului pentru interconectarea Europei, în 2023 au fost acordate 616 milioane de euro pentru a sprijini transportul trupelor și al echipamentelor la nivelul rețelei transeuropene de transport. Se urmărește sprijinirea investițiilor în infrastructuri care pot fi utilizate atât în scopuri civile, cât și în scopuri de apărare.

Noi strategii de securitate („protecție”)

Crizele recente și tensiunile în creștere au scos la iveală deficiențe în ceea ce privește securitatea UE. Ca răspuns, Comisia a lansat în octombrie o consultare cuprinzătoare menită să contribuie la viitoarea strategie industrială europeană în domeniul apărării.

Încălzirea planetei reprezintă, de asemenea, o preocupare din ce în ce mai importantă pentru operațiunile militare ale UE. Acest aspect determină o întoarcere esențială în politica de apărare a Uniunii Europene, schimbările climatice fiind acum o prioritate a agendei în materie de securitate.

Totodată, Uniunea Europeană a adoptat în 2023 prima sa strategie spațială pentru securitate și apărare. Această strategie se axează, printre altele, pe protejarea activelor spațiale ale Uniunii Europene și ale statelor sale membre. Privind în perspectivă, în 2024 urmează să fie introdusă legislația spațială a UE, cu obiectivul de a îmbunătăți reziliența și forța Uniunii Europene în spațiu.

Peste 80 % din comerțul mondial se bazează pe transportul maritim, iar aproximativ două treimi din petrolul și gazele din lume sunt fie extrase din mare, fie transportate pe mare. Aproape toate datele globale, inclusiv datele de pe internet, circulă prin cabluri submarine. Prosperitatea și securitatea UE depind de siguranța și securitatea oceanelor. Acesta este motivul pentru care, în luna martie, Comisia și Serviciul European de Acțiune Externă au adoptat o strategie și un plan de acțiune actualizate ale UE în materie de securitate maritimă. Pe baza acestor documente, Consiliul a aprobat, în octombrie, strategia și planul de acțiune revizuite ale UE în materie de securitate maritimă. Strategia este aliniată la Busola strategică și va contribui la atingerea obiectivelor acesteia.

→
MATERIAL VIDEO:
„Un semnal de alarmă” – cum să protejăm infrastructura marină vitală a UE de amenințările care apar.

Strategia UE în materie de securitate maritimă

Obiective principale

Protejarea intereselor UE pe mare – cetățeni, economie, infrastructură și frontiere

Protejarea resurselor noastre naturale și a mediului marin

Respectarea dreptului internațional, în special a Convenției Națiunilor Unite asupra dreptului mării

Reacția promptă și eficace la amenințările din ce în ce mai mari (de exemplu, amenințări cibernetice și hibride)

Asigurarea unei formări și a unei educații adecvate pentru combaterea amenințărilor (de exemplu, competențe cibernetice)

Politica de vecinătate și negocieri privind extinderea

Balcanii de Vest și Turcia

UE își menține angajamentul de a integra Balcanii de Vest în Uniune. Pachetul de extindere din 2023 a oferit o evaluare detaliată a situației actuale și a progreselor înregistrate de parteneri în parcursul lor către UE. Pachetul s-a axat în principal pe reformele fundamentale necesare, inclusiv în ceea ce privește statul de drept, administrația publică, funcționarea instituțiilor democratice și criteriile economice.

În cursul anului, Macedonia de Nord și Albania au înregistrat progrese constante în procesul de examinare analitică – o etapă principală pentru negocierile de aderare. Recomandarea Comisiei și

decizia Consiliului European de a deschide negocierile de aderare cu Bosnia și Herțegovina, odată cu îndeplinirea criteriilor de aderare necesare, recunosc progresele înregistrate de această țară de când a devenit candidată, în 2022. Negocierile de aderare a Muntenegrului și a Serbiei cu UE au continuat, sprijinite de dialogurile în curs cu Comisia la nivel politic și tehnic. În aprilie, Parlamentul European a aprobat oficial liberalizarea vizelor pentru Kosovo (această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCONU 1244/1999, precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovoului), care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2024.

→

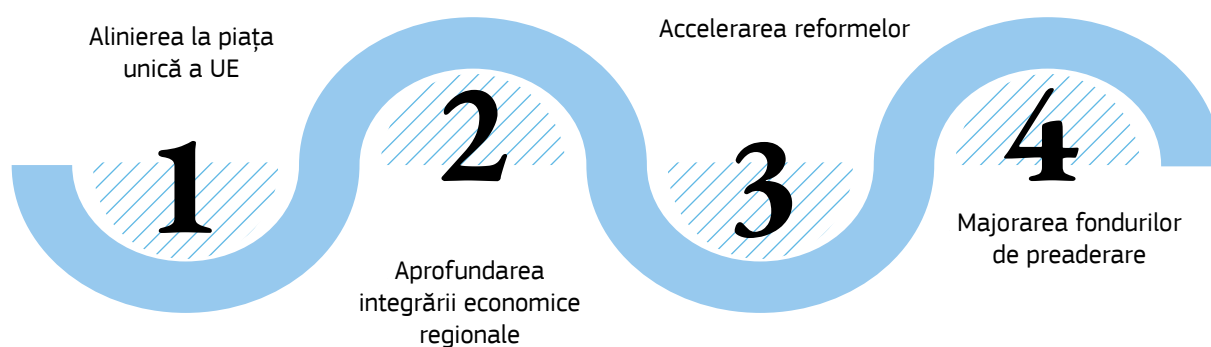
Pe 6 octombrie 2023, Olivér Várhelyi, comisar european pentru vecinătate și extindere, a participat la reuniunea miniștrilor de externe din cadrul „Procesului de la Berlin” la Tirana, Albania.

În 2023, Uniunea Europeană a continuat să pună în aplicare Planul economic și de investiții pentru Balcanii de Vest în valoare de 30 de miliarde de euro, care vizează redresarea pe termen lung în urma pandemiei de COVID-19, tranziția verde și tranziția digitală, precum și cooperarea regională și convergența cu UE. Pe lângă aceasta, UE a plătit 450 de milioane de euro din pachetul său de sprijin în domeniul energiei în valoare de 1 miliard

de euro care ajută țările din Balcanii de Vest în eforturile de a face față crizelor energetice și de a consolida securitatea energetică. În plus, noul Plan de creștere pentru Balcanii de Vest al Comisiei își propune să ofere regiunii anumite avantaje specifice apartenenței la UE înainte de aderarea oficială a țărilor respective. Planul se axează pe creșterea economică și pe convergența socioeconomică.

Un plan de creștere pentru Balcanii de Vest bazat pe patru piloni

La summitul Procesului de la Berlin din 2023, liderii din Balcanii de Vest și-au reafirmat angajamentul față de o mai bună integrare a economiilor lor regionale prin intermediul pieței regionale comune, ca o etapă în direcția integrării în UE. Aceștia și-au declarat susținerea pentru adoptarea unor planuri de creștere economică, incluzând investiții în infrastructură și expansiunea pieței regionale. Summitul a evidențiat, de asemenea, progrese în domeniul educațional, cum ar fi noul campus al Colegiului Europei din Tirana, precum și o serie de inițiative în materie de mediu, de exemplu Agenda verde. Reuniunea a subliniat, de asemenea, importanța securității regionale, care vizează consolidarea cooperării împotriva criminalității organizate și a amenințărilor la adresa securității cibernetice.

În cadrul summitului UE-Balcanii de Vest din 13 decembrie de la Bruxelles (Belgia), discuțiile s-au axat pe apropierea partenerilor din Balcanii de Vest de UE și pe promovarea integrării treptate a acestora, pe dezvoltarea economică în contextul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și pe consolidarea securității și rezilienței regionale.

În mai au avut loc alegeri prezidențiale și parlamentare în Turcia. În noiembrie a fost adoptat un raport privind relațiile actuale dintre UE și Turcia, care prezintă modalități de îmbunătățire a cooperării. Uniunea Europeană continuă să sprijine refugiații și comunitățile din Turcia în ceea ce privește educația, asistența medicală și protecția la frontiere.

Georgia, Moldova și Ucraina

Pachetul istoric de extindere din acest an a fost primul care a inclus o evaluare a capacității acestor trei țări de a-și îndeplini obligațiile care decurg din statutul de membru al Uniunii Europene. În ultimul an, Georgia, Moldova și Ucraina și-au demonstrat angajamentul de a adera la UE. Calea lor către aderare va presupune reforme specifice ale sistemelor judiciare, combaterea criminalității organizate și eforturi continue de îmbunătățire a peisajului politic, cu accent pe dezoligarhizare și pe drepturile omului. Recomandarea Comisiei – și decizia istorică a Consiliului European – de a deschide negocierile de aderare cu Moldova și Ucraina și de a acorda Georgiei statutul de țară candidată au recunoscut eforturile lor semnificative de aliniere la standardele UE.

Parteneriatul estic

Agenda post-2020 a Parteneriatului estic s-a axat pe reziliență, redresare și reformă și a fost pusă în aplicare în concordanță cu parcursul de aderare la UE al Georgiei, Moldovei și Ucrainei.

Planul economic și de investiții din cadrul Parteneriatului estic, în valoare de 17 miliarde de euro, este principalul instrument al UE pentru consolidarea rezilienței în regiune, legat de strategia „Global Gateway” (a se vedea mai jos). Până la sfârșitul anului 2023, au fost mobilizate investiții preconizate în valoare de 8,6 miliarde de euro, din care 5 miliarde de euro pentru proiecte emblematiche specifice fiecărei țări.

Uniunea Europeană, statele sale membre și partenerii săi își vor intensifica eforturile de punere în aplicare a agendei Parteneriatului estic pentru redresare, reziliență și reformă. Aceasta include abordarea impactului războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei asupra întregii regiuni. Cooperarea se va axa pe mai multe domenii, cum ar fi conectivitatea, transporturile, energia și dubla tranziție verde și digitală, împreună cu drepturile omului, societatea civilă, statul de drept și aspectele legate de securitate. În pofida faptului că nu a colaborat cu regimul Lukașenko, UE a continuat să sprijine în mod direct poporul belarus, mobilizând 100 de milioane de euro între 2020 și 2023.

În 2023, Uniunea Europeană a continuat să investească în eforturile de asigurare a unei păci durabile între Armenia și Azerbaidjan și a sporit asistența umanitară acordată regiunii, care se ridică, la sfârșitul anului, la peste 25,8 milioane de euro de la escaladarea conflictului, în 2020.

Josep Borrell, Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate și vicepreședinte al Comisiei Europene pentru o Europă mai puternică pe plan internațional (în centru, în prim-plan), la reuniunea Consiliului de Securitate al ONU pe tema conflictului dintre Armenia și Azerbaidjan, la sediul ONU din New York, Statele Unite, 21 septembrie 2023.

Vecinătatea sudică

În vecinătatea sudică, agenda planului de cooperare regională pentru Mediterana și strategia financiară aferentă, planul economic și de investiții în valoare de 30 de miliarde de euro, au înregistrat progrese semnificative în domenii precum dezvoltarea economică, guvernanta, transformarea digitală, energia și reziliența la schimbările climatice și migrația.

Memorandumul de înțelegere UE-Tunisia, încheiat în iulie, abordează provocări comune și oportunități viitoare în ceea ce privește economia și comerțul,

tranziția verde și tranziția energetică, contactele interpersonale, migrația și mobilitatea.

De asemenea, Uniunea Europeană a continuat să sprijine persoanele care traversează situații de criză în Liban, Libia, Siria și Palestina (această denumire nu va fi interpretată ca o recunoaștere a statului Palestina și nu aduce atingere poziției fiecărui stat membru în parte pe această temă). În cadrul Conferinței de la Bruxelles privind Siria din iunie, UE s-a angajat să acorde 3,8 miliarde de euro sub formă de granturi pentru Siria și țările învecinate.

Sprijinul financiar pentru vecinătatea sudică

**3,8 miliarde
EUR**

sub formă de granturi
UE angajate pentru
vecinătatea sudică în
perioada 2021-2023

**660 de
milioane EUR**

au fost angajate sub formă
de granturi mixte (fonduri
nerambursabile)

Granturile UE, împreună cu granturile mixte și garanțiile acordate instituțiilor bugetare independente partenere, vor mobiliza investiții în valoare de 23,8 miliarde EUR.

Proiecte emblematice UE-Balkanii de Vest și vecinătate pentru 2023

Proiectele sunt implementate în cadrul planurilor economice și de investiții convenite cu țările respective.

Regional – Balkanii de Vest

Coridorul de energie electrică transbalcanic este o interconectare de 400 kilovolți care leagă sistemele de transport al energiei electrice din Bosnia și Herțegovina, Muntenegru și Serbia cu cele din Croația, Italia, Ungaria și România.

Regional – Vecinătatea sudică – cablul Medusa

Cablul submarin de fibră optică Medusa din Marea Mediterană va conecta țările din nordul Africii cu țările europene pentru a crește viteza internetului în universitățile din nordul Africii.

Regional – Europa de Est

Cablul submarin pentru conectivitatea digitală în regiunea Mării Negre va sprijini transformarea digitală și va spori reziliența digitală a regiunii.

Macedonia de Nord

Coridorul feroviar VIII va conecta Macedonia de Nord la frontiera bulgară.

Georgia

Cablul electric submarin din Marea Neagră va exporta energie verde din Caucazul de Sud către UE.

Maroc

- Rețeaua de tramvai din aglomerarea Rabat-Salé-Témara va fi extinsă cu 37 km.
- O cerere de propuneri pentru centrala electrică pe bază de hidrogen P2X.

Tunisia

Construirea ELMED, prima interconexiune de cabluri electrice submarine de înaltă tensiune dintre Italia și Tunisia.

Israel

Cablul electric submarin de interconectare EuroAsia va conecta Grecia, Ciprul și Israelul.

Egipt

- GREGY, o interconexiune electrică de înaltă tensiune în estul Mediteranei între Europa și Africa, ce leagă Egiptul de Grecia.
- Modernizarea centrului regional de control din Alexandria.
- Producția de metanol pentru transportul maritim verde.

Iordania

- Proiectul Aqaba-Amman de desalinizare și aducțiune a apei.
- Renovarea și modernizarea stației de epurare a apelor uzate As Salt; construirea unei uzine de biogaz.

Parteneriate internaționale și Global Gateway

În 2023, UE a înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește punerea în aplicare a strategiei Global Gateway – contribuția sa la reducerea deficitului de investiții la nivel mondial și la sprijinirea dublei tranziții verzi și digitale la nivel mondial. Mai precis, în cursul anului au fost lansate aproape 90 de noi proiecte emblematice în Africa, America Latină

și zona Caraibilor, Asia și Pacific, Balcanii de Vest și vecinătatea estică și sudică. Aceste proiecte au acoperit diverse sectoare, cum ar fi rutele strategice de transport, energia din surse regenerabile, cablurile submarine, materiile prime critice, formarea cadrelor didactice și producția de vaccinuri.

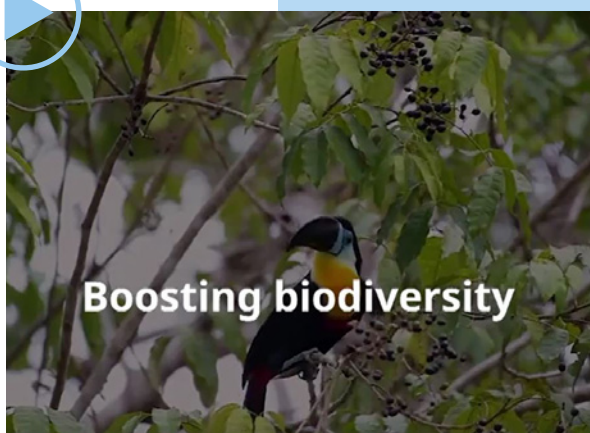
La 25 și 26 octombrie, primul Forum Global Gateway a reunit lideri din UE, țări partenere, întreprinderi, societatea civilă, grupuri de reflecție, instituții financiare și organizații internaționale pentru a intensifica punerea în aplicare a strategiei Global Gateway. În doar 2 zile, au fost semnate acorduri în valoare de aproximativ 3 miliarde de euro. UE s-a angajat să mobilizeze 300 de miliarde de euro în cadrul strategiei până în 2027.

↑
Ursula von der Leyen, președinta Comisiei Europene (în dreapta), și Sheikh Hasina, prim-ministrul Bangladeshului (în stânga), la forumul Global Gateway, Bruxelles, Belgia, 25 octombrie 2023.

Pentru prima dată în ultimii 8 ani, UE și Comunitatea Statelor Latinoamericane și Caraibiene au organizat un summit care a aprobat Agenda de investiții „Global Gateway” UE-America Latină și zona Caraibilor. Se preconizează că agenda va mobiliza peste 45 de miliarde de euro în următorii ani. În 2023, UE a încheiat, de asemenea, diverse parteneriate strategice bilaterale cu țările partenere

din regiune, pentru a coopera în continuare în domeniul energiei și al materiilor prime critice. A fost instituită o Alianță digitală UE-America Latină și zona Caraibilor pentru cooperarea în chestiuni digitale și spațiale. În plus, ca răspuns la criza climatică, programul emblematic Euroclima al UE a fost extins la cele 33 de țări din America Latină și zona Caraibilor.

Agenda de investiții „Global Gateway” UE-America Latină și zona Caraibilor

UE și statele sale membre au angajat **peste 45 de miliarde de euro** pentru a sprijini parteneriatul consolidat cu America Latină și zona Caraibilor până în 2027. Se așteaptă ca și alte țări să contribuie, alături de sectorul privat și de instituții de finanțare.

Programul include peste 130 de proiecte în țările din America Latină și zona Caraibilor pentru a mobiliza investiții de calitate.

Proiectele vor fi implementate prin intermediul unor inițiative „Echipa Europa”: UE, statele membre, instituțiile de finanțare a dezvoltării (inclusiv Banca Europeană de Investiții), agențiile de credit la export și toate celelalte surse publice de finanțare vor lucra în parteneriat cu sectorul privat.

MATERIAL VIDEO: Global Gateway – lansarea programului Amazonia+.

Agenda este structurată în jurul următorilor piloni principali:

o tranziție verde
echitabilă

o transformare digitală
favorabilă incluziunii

dezvoltarea umană

reziliența sanitară și
vaccinurile

În mod similar, UE și-a consolidat relațiile cu regiunea Asia-Pacific în cursul anului. În 2022, s-a anunțat mobilizarea unor investiții de până la 10 miliarde de euro pentru proiecte Global Gateway cu țările membre ale Asociației Națiunilor din Asia de Sud-Est. În acest context, UE a lansat în 2023 un program de observare a Pământului pentru a sprijini adaptarea la schimbările climatice, a asigura securitatea

alimentară și a răspunde la dezastre. În plus, UE a inițiat noi parteneriate pentru energia sustenabilă și gestionarea resurselor naturale. Cu scopul de a îmbunătăți conectivitatea sustenabilă dintre Europa și Asia Centrală, UE a cartografiat legăturile de transport dintre cele două regiuni și oportunitățile de investiții rezultate.

Jutta Urpilainen, comisar european pentru parteneriate internaționale (a doua din dreapta), la semnarea Acordului din Samoa, Apia, Samoa, 15 noiembrie 2023.

A fost lansat un nou parteneriat între Uniunea Europeană și Organizația statelor din Africa, Zona Caraibilor și Pacific, o organizație care include 79 de națiuni. La 15 noiembrie, părțile au semnat Acordul din Samoa, care înlocuiește Acordul de la Cotonou. Noul text se axează pe eforturile comune de răspuns la provocări globale, cum ar fi schimbările climatice, drepturile omului și aspecte legate de sănătate. Acordul urmează să constituie un cadru pentru relațiile dintre UE și organizație pentru următorii 20 de ani.

UE avansează în ceea ce privește punerea în aplicare a pachetului de investiții „Global Gateway Africa-Europa”, în valoare de 150 de miliarde de euro, inclusiv a noilor inițiative majore ale Echipii Europa (eforturi comune ale UE și ale statelor sale membre) în sectoare precum sănătatea, tehnologiile digitale, energia verde, educația și transporturile.

Inițiative „Echipa Europa” în 2023

Foaia de parcurs a Parteneriatului UE-Namibia privind lanțurile valorice durabile ale materiilor prime și hidrogenul din surse regenerabile a fost lansată în octombrie 2023. În același timp, UE a semnat acorduri privind parteneriate similare cu Republica Democratică Congo și Zambia.

Producția de vaccinuri a început în Africa de Sud, iar în Ghana, Rwanda și Senegal sunt în curs de înființare unități de producție.

UE și statele sale membre și-au intensificat sprijinul pentru producția de energie curată în Africa, de exemplu prin lansarea Parteneriatului pentru o tranziție energetică justă cu Senegalul și inaugurarea centralei solare Gorou Banda în Niger.

În ianuarie 2023, UE și statele sale membre au lansat, de asemenea, o inițiativă regională pentru cadrele didactice, cu un buget de 100 de milioane de euro, pentru a sprijini educația de calitate pentru toți.

La 18 decembrie 2023, Ursula von der Leyen, președinta Comisiei Europene (în stânga), s-a deplasat la Kigali, în Rwanda, unde a ținut un discurs în cadrul ceremoniei de lansare a BioNtech Africa, împreună cu Paul Kagame, președintele Rwandei (în dreapta).

← UE finanțează construcția unui pod peste râul Logone, care leagă Camerunul de Ciad. Până acum, realizarea transportului și a comerțului a fost limitată la canoe din lemn tradiționale care transportă bunuri și persoane. Yagoua, Camerun, 5 aprilie 2023.

Uniunea Europeană a făcut un pas concret în direcția combaterii inegalității în 2023, odată cu introducerea indicatorului privind inegalitatea. Acest instrument contribuie la evaluarea eficienței măsurilor adoptate în ceea ce privește reducerea inegalităților și îndeplinirea nevoilor celor mai săraci 40 % dintre oameni.

UE și statele sale membre rămân principalul furnizor de asistență oficială pentru dezvoltare la nivel mondial, cu un ajutor în valoare de 92,8 miliarde de euro furnizat în 2022 (ultimul an pentru care sunt disponibile date), ceea ce reprezintă 43 % din total.

Ajutor umanitar și protecție civilă

Ajutor umanitar

Ajutorul umanitar salvează vieți, apără demnitatea umană și promovează solidaritatea globală în situații de criză și de urgență. Uniunea Europeană reprezintă, în mod colectiv, unul dintre cei mai mari donatori de ajutor umanitar din lume. Cu un buget de 2,4 miliarde de euro numai în 2023, UE se concentrează nu doar asupra noilor situații de urgență, ci și asupra crizelor care au fost date uitării.

Din cauza conflictelor, a șocurilor economice, a fenomenelor meteorologice extreme și a pandemiei, insecuritatea alimentară a atins un nivel record. Invadarea ilegală a Ucrainei de către Rusia a afectat și mai mult prețurile la alimente, energie și îngrășăminte și a perturbat lanțurile de aprovizionare. În 2023, peste 668 de milioane de euro au fost alocate pentru asistență umanitară alimentară și nutrițională. Prin intermediul acestui ajutor, UE urmărește să asigure accesul la alimente sigure și nutritive pentru persoanele cele mai afectate și mai vulnerabile în situații de criză.

În ultimii 12 ani de criză în Siria, UE și statele sale membre au oferit poporului sirian un sprijin amplu, în valoare totală de 30 de miliarde de euro. Este vorba despre ajutor umanitar, ajutor pentru dezvoltare,

ajutor economic și pentru stabilizare, la care s-a adăugat în 2023 o sumă de 170 de milioane de euro alocată pentru asistență umanitară.

În februarie 2023, Siria și Turcia au fost afectate de un cutremur puternic, cu o magnitudine de 7,8. Cutremurul a fost unul dintre cele mai mari înregistrate în regiune de peste un secol. Cutremurele care au urmat au provocat și mai multe pagube.

↑ Datorită finanțării din partea UE și a organizațiilor partenere, persoanelor afectate de cutremur care locuiesc în corturi li se furnizează produse de igienă, Turcia, 23 august 2023.

UE a reacționat imediat: au fost trimise 30 de echipe de căutare și salvare în Turcia, a fost mobilizată asistență umanitară pentru ambele țări și a fost convocată, la 20 martie, conferința internațională a donatorilor intitulată „Împreună pentru oamenii din Turcia și Siria”. În cadrul conferinței, comunitatea internațională s-a angajat să aloce 7 miliarde de euro pentru a sprijini nevoile umanitare și reconstrucția regiunilor afectate din Turcia și pentru a oferi ajutor umanitar Siriei, alături de sprijin timpuriu pentru redresare și reziliență. A fost inclusă și o contribuție de 1,1 miliarde de euro de la bugetul UE, din care 400 de milioane de euro au fost asigurate în 2023 în cadrul Fondului de solidaritate al Uniunii Europene.

În septembrie, un cutremur cu magnitudinea de 6,8 a lovit Marocul. UE a mobilizat rapid 1 milion de euro sub formă de fonduri de urgență, a trimis experți umanitari și logistici și a rămas pe poziții pentru a oferi sprijin suplimentar la nevoie.

Având în vedere că nevoia globală de ajutor umanitar este în creștere, UE și-a intensificat acțiunile de promovare a lărgirii bazei de donatori la nivel mondial și a eliminării decalajului din ce în ce mai mare dintre finanțare și nevoi, care s-a ridicat la aproape 40 de miliarde de euro pentru prima dată în 2023. Subiectul a fost prioritar pe agenda Forumului umanitar european desfășurat la Bruxelles (Belgia) în luna martie. Având obiectivul de a găsi soluții durabile la nevoile umanitare, forumul a reunit miniștrii afacerilor externe din UE pentru a discuta despre utilizarea fondurilor pentru dezvoltare și

climă, cu scopul de a aborda cauzele profunde ale acestor nevoi, și i-a încurajat să își sporească nivelul de angajament.

Pe lângă finanțare, Uniunea Europeană și-a utilizat, de asemenea, propriile capacități pentru a completa activitatea organizațiilor umanitare partenere. Prin intermediul capacității de răspuns umanitar european, UE a furnizat sprijin logistic direct pe tot parcursul anului, în special în Orientul Mijlociu. Acest sprijin a inclus distribuirea de materiale vitale din stocurile proprii ale UE și organizarea de operațiuni în cadrul podului aerian umanitar al UE pentru transportul de mărfuri umanitare destinate organizațiilor partenere.

Aceleași acțiuni au fost întreprinse și ca răspuns la conflictul care a izbucnit în Sudan în aprilie, prin furnizarea de materiale vitale persoanelor afectate de conflictul din Sudan și refugiaților găzduiți în Ciad. În paralel, a fost stabilit un pod aerian umanitar în urma unei noi escaladări a conflictului din estul Republicii Democratice Congo, în timp ce o serie de zboruri au continuat să livreze ajutor de urgență poporului afgan, care se confruntă cu cea mai mare criză umanitară din lume.

În martie 2023, UE a organizat o conferință de solidaritate cu migranții și refugiații din Venezuela, mobilizând 815 milioane de euro și readucând în prim-plan această criză umanitară dată uitării. Totodată, au fost organizate și evenimente de strângere de donații pentru a sprijini poporul yemenit și zonele de criză din Cornul Africii și din Sahel.

Mai mult de jumătate din populația Republicii Mali are sub 18 ani. Aproximativ o treime din această populație locuiește în zone afectate de conflicte armate. Uniunea Europeană depune eforturi pentru a proteja acești copii, reacționând rapid la noile strămutări și asigurându-se că educația lor nu este întreruptă.

Pentru copiii strămutați din Mali se organizează activități recreative în grupuri mici, pentru siguranță și crearea unui sentiment de intimitate. Datorită acestui tip de organizare, se pot și identifica mai ușor copiii care au nevoie de mai mult ajutor. Copiii vulnerabili primesc apoi sprijin și asistență psihosocială, în funcție de nevoile fiecăruia. 11 aprilie 2023.

Răspuns, prevenire și pregătire în caz de dezastre

Mecanismul de protecție civilă al UE, instituit în octombrie 2001, constituie coloana vertebrală a cooperării și solidarității dintre statele membre și alte 10 state participante în caz de dezastre naturale sau provocate de om. Dacă se confruntă cu situații de urgență care le depășesc capacitățile de răspuns, țările din Europa sau din afara acesteia pot solicita asistență prin intermediul mecanismului.

Odată cu includerea Moldovei și a Ucrainei, în 2023, mecanismul s-a extins la 37 de membri care consolidează în mod colectiv prevenirea, pregătirea și răspunsul la dezastre în Europa.

UE joacă un rol esențial în coordonarea și finanțarea răspunsului colectiv în caz de dezastre în cadrul Uniunii și la nivel mondial. În 2023, cererea de asistență prin intermediul mecanismului a crescut, ajungând la 66 de activări ca răspuns la crize naturale și provocate de om, atât în Europa, cât și în afara acesteia. Printre aceste crize s-au numărat războiul în curs din Ucraina, cutremurul masiv din Siria și Turcia, incendiile forestiere devastatoare din Canada și Grecia și inundațiile fără precedent din Italia, Libia și Slovenia.

Uniunea și-a extins și mai mult rezervele strategice rescEU, create ca resurse de ultimă instanță pentru a sprijini urgențele majore care depășesc statele membre. În acest context, UE și-a constituit propriile rezerve de adăposturi, care pot găzdui mii de persoane, în mai multe țări. De asemenea, au început

eforturile de înființare a unei echipe medicale de urgență rescEU, pentru crearea primului spital de campanie paneuropean. Mai multe state membre au primit finanțare din partea UE pentru a construi prima rezervă strategică chimică, biologică, radiologică și nucleară a rescEU, împreună cu o rezervă energetică de urgență, cu generatoare și alte echipamente.

UE sprijină guvernele, organizațiile și comunitățile în eforturile lor de a anticipa, de a se pregăti și de a răspunde în situații de dezastre. Comunitățile sunt sprijinite în acest sens prin utilizarea sistemelor de alertă timpurie, prin schimb de expertiză, prin furnizarea de programe de formare pentru răspunsul în situații de urgență și prin constituirea de stocuri de ajutoare.

În această privință, UE și-a reînnoit angajamentul față de Cadrul de la Sendai al ONU pentru reducerea riscurilor de dezastre. De asemenea, Uniunea Europeană sprijină America Latină și zona Caraibilor prin intermediul unui memorandum de înțelegere privind cooperarea în domeniul pregătirii pentru dezastre și al gestionării riscurilor. În condițiile în care peisajul riscurilor din Europa s-a înrăutățit, UE a adoptat în 2023 cinci obiective în materie de reziliență la dezastre. Acestea sunt obiective care ghidează comunitățile din întreaga Europă pentru a le ajuta să anticipateze, să prevină, să se pregătească și să răspundă la viitoarele dezastre majore. Ele stabilesc o legătură între scenariile specifice de dezastre și capacitățile de răspuns și vizează consolidarea rezilienței la dezastre în mod tangibil și eficient.

→ Pompieri români aflați pe insula Rodos din Grecia dau apă unui iepuraș foarte însetat salvat din flăcări. De multe ori, atunci când flăcările le distrug habitatul natural, animalele sunt lăsate fără ajutor și nu pot fugi. Iulie 2023.

© Protecție civilă, România

Cinci obiective ale UE în materie de reziliență la dezastre

Anticipare

O mai bună evaluare
a riscurilor

Pregătire

Creșterea gradului de
conștientizare și de
pregătire a cetățenilor

Alertare

Sisteme îmbunătățite de
alertă timpurie

Răspuns

Un mecanism de protecție
civilă al UE mai puternic

Protecție

O coordonare solidă
a răspunsului în situații de
urgență în întreaga Europă

Acorduri comerciale

Uniunea Europeană colaborează cu țări din întreaga lume și cu organizații internaționale pentru a promova comerțul și prosperitatea economică, garantând în același timp că tehnologia este utilizată în folosul societății și respectă valorile democratice comune.

În iunie, Comisia și Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Josep Borrell, au introdus Strategia europeană pentru securitate economică, o abordare cuprinzătoare pentru o economie europeană mai puternică și mai rezilientă. Strategia va dezvolta baza industrială a Uniunii, va proteja interese economice vitale și va promova colaborarea cu o gamă largă de țări din afara UE pentru a consolida securitatea economică la nivel mondial.

În 2023, UE a înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește mai multe acorduri de liber schimb. A fost semnat și adoptat un acord cu Noua Zeelandă, încheiat în 2022. Acordul UE-Chile a fost, de asemenea, semnat, deschizând calea pentru adoptarea formală.

UE a încheiat negocierile și a semnat Acordul de parteneriat economic cu Kenya, cel mai ambițios acord privind sustenabilitatea pe care l-a negociat UE cu o țară în curs de dezvoltare. Totodată, au progresat și lucrările Acordului UE-Angola privind facilitarea investițiilor durabile, Comisia propunând Consiliului să încheie și să semneze acordul.

Negocierile privind acordurile comerciale cu Australia, India și Indonezia au continuat, în paralel cu lucrările tehnice și juridice privind acordul comercial UE-Mercosur. Negocierile cu Thailanda au fost, de asemenea, relansate.

În urma dialogului economic la nivel înalt UE-Japonia din iunie și a summitului UE-Japonia din iulie, cele două părți au convenit să continue colaborarea în cadrul Acordului de parteneriat economic UE-Japonia. Colaborarea include extinderea discuțiilor cu privire la securitatea economică și ajungerea la un acord asupra principiilor comerțului digital.

În decembrie, orașul Beijing a găzduit un summit UE-China de referință, primul summit cu prezență fizică din 2019, care s-a axat pe realizarea de progrese concrete în relațiile UE-China. Discuțiile privind echilibrarea deficitului comercial al UE față de China, promovarea unui parteneriat economic echitabil și aderarea la normele internaționale au ocupat un loc central pe ordinea de zi.

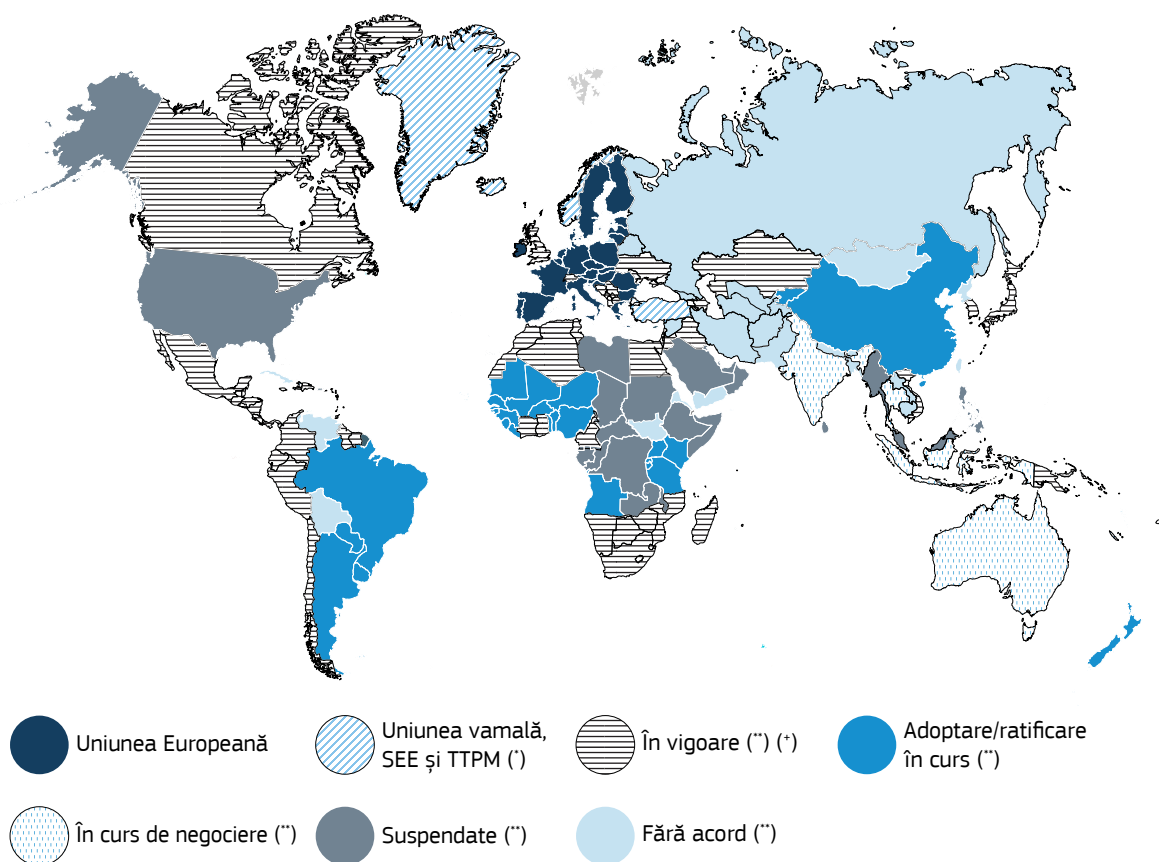
Reuniunea s-a axat, de asemenea, pe preocupări critice la nivel mondial, cum ar fi războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, tensiunile din Orientul Mijlociu, schimbările climatice, provocările în materie de sănătate și chestiuni legate de drepturile omului în China. Summitul a subliniat importanța colaborării și a respectului reciproc în afacerile globale.

Au continuat negocierile cu Statele Unite cu privire la Acordul global privind oțelul și aluminiul durabile, cu obiectivul de a aborda supracapacitatea de pe piețele mondiale și de a spori sustenabilitatea comerțului mondial cu oțel. Pentru a sprijini aceste eforturi, Statele Unite și UE au convenit să prelungească suspendarea tarifelor impuse de SUA pentru anumite cantități de oțel și aluminiu din UE și a tarifelor de reechilibrare aplicate de UE pentru mărfurile din SUA până la 31 decembrie 2025 și, respectiv, 31 martie 2025. De asemenea, au început negocierile cu Statele Unite referitoare la un acord privind minereurile critice, care ar permite vehiculelor și pieselor electrice produse în UE să beneficieze de

anumite credite fiscale prevăzute de Legea privind reducerea inflației din SUA.

UE și Statele Unite au continuat să-și dezvolte relațiile în domeniul digital și comercial în cadrul Consiliului UE-SUA pentru comerț și tehnologie, care a organizat în luna mai cea de a patra sa reuniune ministerială. Pe baza succesului Consiliului UE-SUA, Uniunea Europeană și India au organizat, de asemenea, în luna mai, prima reuniune ministerială a Consiliului UE-India pentru comerț și tehnologie, după lansarea acestuia în februarie. În cursul reuniunii, cele două părți au convenit să își aprofundeze cooperarea în trei domenii principale: tehnologie, energie curată și comerț.

Acorduri comerciale ale UE în 2023

(*) Spațiul Economic European (SEE); țările și teritoriile de peste mări (TTPM).

(**) Acord de liber schimb; acord de liber schimb aprofundat și cuprinzător; acord de investiții; acord de parteneriat și cooperare consolidat, acord de parteneriat și cooperare cu element preferențial.

(*) Acordurile cu Tunisia și cu Africa de Est și de Sud sunt în curs de actualizare; acordurile actualizate cu Chile și Mexic sunt în curs de ratificare; Acordul de liber schimb aprofundat și cuprinzător cu Georgia nu se aplică în Abhazia și Osetia de Sud.

Cadrul Windsor este o etapă importantă în relațiile dintre UE și Regatul Unit. Acesta oferă soluții definitive la provocările legate de punerea în aplicare a Protocolului privind Irlanda/Irlanda de Nord (parte integrantă a Acordului de retragere), reafirmă angajamentul deplin al UE și al Regatului Unit față de Acordul din Vinerea Mare (Acordul de la Belfast), facilitează comerțul dintre Irlanda de Nord și Marea Britanie și protejează piața unică a UE. Ambele părți s-au angajat să pună în aplicare integral și în timp util toate elementele cadrului.

Acordul comercial și de cooperare a înregistrat, de asemenea, progrese în 2023, permițând cooperarea în domeniul comerțului, al transporturilor, al energiei și al securității, precum și în domenii precum securitatea cibernetică și serviciile financiare. Regatul Unit și Uniunea Europeană au ajuns la un acord cu privire la participarea Regatului Unit la Orizont Europa, programul de cercetare și inovare al UE, și la Copernicus, programul UE de observare a Pământului, un program de vârf la nivel mondial.

Datorită sprijinului UE pentru procesul de soluționare a problemei cipriote, schimburile comerciale peste linia verde dintre ciprioții turci și greci au atins un nivel record de 16 milioane de euro în 2023. Aceste

schimburi comerciale consolidează încrederea între cele două comunități și ajută economia Ciprului. Pentru a sprijini în continuare această creștere, în luna octombrie a fost deschis un ghișeu unic finanțat de UE, care oferă consiliere comercianților locali.

UE a lansat câteva parteneriate digitale pentru a-și consolida cooperarea cu parteneri care îi împărtășesc viziunea, printre care Canada și unele țări din regiunea indo-pacifică, cum ar fi Singapore și Coreea de Sud. Scopul este acela de a spori cooperarea pentru a cultiva un spațiu digital sigur și securizat și o transformare digitală rezilientă. Parteneriatul strategic dintre UE și Japonia a continuat, de asemenea, să se dezvolte, ambele părți semnând acorduri de consolidare a cooperării privind infrastructura digitală, semiconductorii și lanțurile de aprovizionare cu materii prime.

Un alt obiectiv al Uniunii Europene este consolidarea legăturilor sale cu principalele comunități științifice din lume. Intrarea Noii Zeelande în programul Orizont Europa în 2023 a deschis noi perspective, fiind primul partener îndepărtat al UE în acest demers. Implicarea Canadei extinde și mai mult această alianță științifică internațională.

↑

Margrethe Vestager, vicepreședintă executivă a Comisiei Europene pentru o Europă pregătită pentru era digitală și comisar european pentru concurență (a doua din dreapta), și Valdis Dombrovskis, vicepreședinte executiv al Comisiei Europene pentru o economie în serviciul cetățenilor și comisar european pentru comerț (al treilea din dreapta), la Consiliul UE-India pentru comerț și tehnologie, Bruxelles, Belgia, 16 mai 2023.

9. Evoluții instituționale și consolidarea democrației

Introducere

În 2023, instituțiile și organele Uniunii Europene au colaborat îndeaproape pentru a urmări interesele comune ale Uniunii și a obține rezultate pentru cetățenii săi. Au continuat eforturile de îmbunătățire a procesului legislativ al UE și de reformare a administrațiilor, astfel încât să fie mai bine pregătite pentru oportunitățile și provocările unei lumi în schimbare. Obținerea unor rezultate mai bune pentru cetățeni prin îmbunătățirea normelor UE este un obiectiv comun și este responsabilitatea tuturor instituțiilor UE și a statelor membre. Acest demers include consolidarea rolului cetățenilor și participarea lor activă la procesul democratic.

↑

De la stânga la dreapta: Charles Michel, președintele Consiliului European, Jessika Roswall, ministrul suedez pentru Afaceri Europene, Shirin Ebadi, avocată și scriitoare iraniană, Roberta Metsola, președinta Parlamentului European, Samantha Cristoforetti, astronaută italiană, și Ursula von der Leyen, președinta Comisiei Europene, cu ocazia sărbătoririi „Zilei Internaționale a Femeii” în cadrul Parlamentului European, Strasbourg, Franța, 15 martie 2023.

Colaborare

Cadrul instituțional al Uniunii Europene este unic, iar sistemul său decizional evoluează constant. În principiu, Comisia Europeană propune noi legi, iar Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene, în calitate de colegiutori, le adoptă. Statele membre pun apoi în aplicare legile, iar Comisia se asigură că ele sunt aplicate în mod corespunzător. Activitatea acestor instituții este completată de alte instituții și organisme. În 2023, instituțiile Uniunii Europene au înregistrat progrese în ceea ce privește mai multe

inițiative legislative esențiale și și-au intensificat eforturile pentru ca UE să devină mai transparentă, mai responsabilă și mai eficientă. Pornind de la comunicarea Comisiei intitulată „Către o Europă mai rezilientă, mai competitivă și mai durabilă”, liderii UE s-au reunit în octombrie la Granada (Spania), pentru a lansa o discuție menită să stabilească orientările și prioritățile politice generale ale Uniunii Europene pentru anii următori.

Președinția Consiliului Uniunii Europene este asigurată prin rotație între statele membre la fiecare 6 luni. În 2023, președinția a fost deținută mai întâi de Suedia și apoi de Spania.

Ursula von der Leyen, președinta Comisiei Europene, membri ai delegației suedeze și membri ai Colegiului Comisiei Europene, la reuniunea de deschidere a Președinției suedeze a Consiliului Uniunii Europene, Kiruna, Suedia, 12 ianuarie 2023.

Progrese înregistrate cu privire la inițiativele legislative

În 2023, colegiitorii Uniunii Europene au înregistrat progrese în ceea ce privește mai multe inițiative majore.

Referitor la solidaritatea cu Ucraina și la sprijinul militar (a se vedea capitolul 1), Parlamentul și Consiliul au ajuns la un acord politic asupra Actului privind sprijinirea producției de muniții, mobilizând 500 de milioane de euro pentru fabricarea de muniții și rachete. Colegiitorii au convenit, de asemenea, asupra unor noi măsuri de stimulare urgentă a capacităților industriei de apărare a Uniunii în ceea ce privește producția de muniții (Actul privind consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun – a se vedea capitolul 8). În condițiile în care războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a continuat, Consiliul a convenit, de asemenea, asupra celui de al 11-lea și a celui de al 12-lea pachet de măsuri restrictive economice și individuale (sancțiuni).

S-au făcut progrese în ceea ce privește consolidarea economiei și a competitivității Uniunii Europene, prin acorduri între colegiitorii cu privire la propuneri importante, cum ar fi Regulamentul UE privind obligațiunile verzi, pachetul bancar și Regulamentul privind depozitarii centrali de titluri de valoare, alături de Actul privind materiile prime critice, un text legislativ inovator (a se vedea capitolul 2). Totodată, Consiliul a convenit asupra unei poziții comune cu privire la propunerea Comisiei de reformare a normelor de guvernanță economică ale UE

În ceea ce privește agenda verde, Parlamentul și Consiliul au adoptat acte legislative esențiale în sprijinul îndeplinirii obiectivelor climatice pentru 2030. Printre acestea se numără noi norme de reducere a consumului final de energie și de creștere a ponderii energiei din surse regenerabile în mixul energetic al UE (a se vedea capitolele 3 și 4).

În legătură cu tranziția digitală, Parlamentul și Consiliul au adoptat noi norme pentru a întări sectorul european al semiconductoarelor (Actul privind cipurile), care vor consolida suveranitatea tehnologică a Uniunii Europene. Colegiitorii au adoptat, de asemenea, Actul privind datele, care va asigura un acces echitabil la date, și au ajuns la un acord politic referitor la Regulamentul privind inteligența artificială, care va promova utilizarea în condiții de siguranță a inteligenței artificiale în UE în beneficiul tuturor (a se vedea capitolul 5).

Negocierile dintre Parlament și Consiliu s-au încheiat printr-un acord politic și în ceea ce privește noul Pact privind migrația și azilul (a se vedea capitolul 7) și transparența publicității politice (a se vedea mai jos). În același timp, s-au înregistrat progrese referitoare la Directiva privind îmbunătățirea condițiilor pentru lucrătorii prin intermediul platformelor (capitolul 6). În legătură cu spațiul Schengen, Consiliul a convenit în unanimitate să elimine controalele la frontierele interne aeriene și maritime cu Bulgaria și România (a se vedea capitolul 7).

În plus, acordul politic privind revizuirea specifică a Regulamentului financiar marchează un pas important în ceea ce privește protejarea bugetului UE (a se vedea capitolul 2), sporirea transparenței, îmbunătățirea gestionării crizelor și reducerea sarcinilor administrative ale statelor membre.

La 3 iulie 2023, Ursula von der Leyen, președinta Comisiei Europene, și mai mulți membri ai Colegiului Comisiei Europene au participat la reuniunea de inaugurare a Președinției spaniole a Consiliului Uniunii Europene, în Madrid, Spania.

Asigurarea aplicării normelor Uniunii Europene

Legislația UE trebuie implementată și aplicată integral și corect pretutindeni în Uniune, astfel încât cetățenii și întreprinderile să se poată bucura pe deplin de avantajele care le sunt oferite. Pentru a garanta acest lucru, Comisia a deschis în 2023 peste 500 de noi proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, fie pentru că statele membre nu au transpus la timp directivele UE în legislația națională, fie pentru că nu aplicau corect normele europene sau pentru că normele lor naționale nu erau pe deplin conforme cu legislația UE.

Pe de altă parte, 1 000 de proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor au putut fi închise în cursul anului, deoarece statele membre au reușit să îndeplinească cerințele UE. Acest fapt va aduce beneficii concrete, cum ar fi consolidarea drepturilor pe piața unică digitală, creșterea eficienței energetice, o mai bună protecție a mediului, servicii financiare îmbunătățite și un transport mai sigur.

De asemenea, Comisia și-a continuat cu prioritate activitatea de prevenire a încălcărilor, de exemplu ajutând din timp statele membre să pună în aplicare dreptul UE prin orientări practice, reuniuni, formare și asistență tehnică.

Cooperare interinstituțională activă

Comitetul Economic și Social European și Comitetul European al Regiunilor au furnizat contribuții importante și relevante Parlamentului, Consiliului și Comisiei și s-au angajat ferm în sprijinirea Ucrainei. Comitetul Economic și Social European și-a continuat inițiativa de a selecta membri din țări candidate la aderare, care urmărește să implice reprezentanți ai societății civile din țările candidate la aderarea la UE în activitatea consultativă zilnică a Comitetului.

Prin intermediul Alianței europene a orașelor și regiunilor pentru reconstrucția Ucrainei, Comitetul European al Regiunilor a evidențiat importanța descentralizării și a consolidării autonomiei locale în procesul de redresare și reconstrucție a Ucrainei.

Parlamentele naționale din majoritatea statelor membre și-au continuat cooperarea activă cu instituțiile UE, examinând noile propuneri de legi pentru a stabili dacă respectă principiul subsidiarității. Principiul subsidiarității definește condițiile în care este legitim ca o acțiune să fie întreprinsă de UE, mai degrabă decât de statele membre. În acest sens, parlamentele naționale au exprimat preocupări doar în foarte puține cazuri. Ele au participat la dialogul politic scris și oral cu Comisia pe o gamă largă de subiecte, precum și la reuniuni interparlamentare găzduite de Parlamentul European.

Relațiile dintre celelalte instituții și Ombudsmanul European au continuat să fie bune și foarte constructive. Comisia rămâne principalul destinatar al anchetelor Ombudsmanului, în calitate de instituție care are cele mai directe relații cu publicul. În 2023, Comisia a pus în aplicare aproximativ trei sferturi dintre propunerile Ombudsmanului, iar cazurile de administrare defectuoasă au fost foarte rare.

În calitate de gardian al finanțelor UE, Curtea de Conturi Europeană a efectuat o serie de audituri financiare și de performanță, inclusiv în domenii precum fondul de redresare în urma pandemiei NextGenerationEU, competitivitatea economică a UE, reziliența în fața amenințărilor la adresa securității, respectarea valorilor europene, schimbările climatice și combaterea fraudei. În calitate de principală entitate auditată de Curte, Comisia a acceptat marea majoritate a recomandărilor care i-au fost adresate, pentru a se asigura că fondurile UE sunt colectate și cheltuite în conformitate cu normele relevante și că ele duc la obținerea rezultatelor scontate.

Buna gestiune

Consolidarea încrederii publice

Transparența, integritatea și responsabilitatea sunt principalele caracteristici ale unei democrații bazate pe statul de drept. Ele promovează buna guvernare și consolidează încrederea în procesul de elaborare a politicilor. Aceste elemente sunt, în același timp, instrumente politice extrem de importante în prevenirea corupției. În urma acuzațiilor de corupție și a arestării ulterioare a unei deputate din Parlamentul European la sfârșitul anului precedent, Parlamentul a pus în aplicare în 2023 un set de reforme menite să îi întărească integritatea, independența și responsabilitatea, ca modalitate de a preveni noi interferențe în activitatea sa.

În vederea consolidării încrederii publicului în instituțiile UE, Comisia a prezentat, în iunie, o propunere privind un organism interinstituțional de etică, cu scopul de a stabili standarde comune pentru conduita etică a membrilor și un mecanism formal de cooperare și schimb privind cerințele etice. Comisia a invitat toate instituțiile UE (Parlamentul, Consiliul European, Consiliul, Curtea de Justiție, Banca Centrală Europeană și Curtea de Conturi, împreună cu Comitetul Economic și Social European și Comitetul European al Regiunilor) să înceapă negocieri și a organizat primele reuniuni politice și tehnice cu privire la un eventual acord.

În iunie, Banca Centrală Europeană și-a formalizat acordurile cu Parlamentul privind asumarea responsabilității. Dialogul dintre Banca Centrală și Parlament prezintă o importanță majoră în acest

sens. El permite băncii să-și explice în detaliu acțiunile și politicile în fața reprezentanților aleși ai cetățenilor UE și să asculte preocupările acestora. Astfel, cetățenii și reprezentanții lor își pot forma o opinie cu privire la rezultatele băncii, ținând cont de faptul că obiectivul său principal este menținerea stabilității prețurilor.

O mai bună legiferare

Agenda Comisiei pentru o mai bună legiferare este elementul central al activității sale de asigurare a competitivității și rezilienței Uniunii Europene printr-o reglementare mai inteligentă, mai eficientă și mai eficace. Această activitate se bazează pe un cadru testat, recunoscut de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.

În 2023, Comisia s-a angajat să reducă, cu timpul, sarcina asociată cerințelor de raportare cu 25 %. În programul său de lucru, Comisia a prezentat 41 de inițiative care prevăd cu prioritate simplificarea cerințelor în materie de raportare de natură să impună sarcini disproporționate întreprinderilor sau administrațiilor. Scopul urmărit este diminuarea sarcinilor administrative fără a submina obiectivele de politică sau a reduce standardele sociale, economice, de mediu sau orice alte standarde, inclusiv protecția consumatorilor. Procesul se va baza pe 200 de contribuții primite de la întreprinderi, autorități publice, societatea civilă și cetățeni, în cadrul unei cereri de contribuții organizate în acest sens.

← Christine Lagarde, președinta Băncii Centrale Europene (în stânga), și Roberta Metsola, președinta Parlamentului European (în dreapta), semnând acordurile de asigurare a răspunderii de gestiune, Bruxelles, Belgia, 5 iunie 2023.

Raționalizarea și simplificarea cerințelor de raportare

În ce mod?

Exemple

Propunere	Obiectiv	Economii/beneficii preconizate
Reformarea Codului vamal al Uniunii	Crearea unei interfețe unice la nivelul UE și facilitarea reutilizării datelor	2 miliarde EUR
Revizuirea Directivei privind transporturile combinate	Simplificarea procedurilor (de exemplu, utilizarea platformelor de date digitale privind transportul pentru a dovedi eligibilitatea)	430 de milioane EUR
Ajustarea pragurilor prevăzute de Directiva contabilă	Reducerea cerințelor de raportare	Se preconizează că vor beneficia peste 1 milion de întreprinderi
Soluționarea alternativă a litigiilor	Eliminarea unor obligații de informare și înlocuirea platformei online	Aproximativ 630 de milioane EUR

Maroš Šefčovič, vicepreședinte executiv al Comisiei Europene pentru Pactul verde european, relații interinstituționale și prospectivă, la cea de a opta reuniune plenară a platformei „Pregătiți pentru viitor”, Bruxelles, Belgia, 28 noiembrie 2023. Acest grup de experți la nivel înalt sprijină Comisia în eforturile de simplificare a dreptului UE și de reducere a costurilor necesare.

De asemenea, Comisia a continuat să pună în aplicare abordarea bazată pe principiul numărului constant (*one in, one out*), care asigură faptul că orice sarcină nou introdusă este compensată prin eliminarea unei sarcini echivalente în același domeniu de politică. Abordarea completează Programul privind o reglementare adecvată și funcțională, prin care Comisia urmărește să identifice și să elimine în mod sistematic birocrăția și costurile inutile ori de câte ori legislația UE este revizuită și evaluată.

Consolidarea cooperării administrative

Administrațiile publice naționale eficiente sunt esențiale pentru transformarea politicilor UE și naționale în realitate, pentru punerea în aplicare a reformelor în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor deopotrivă și pentru canalizarea investițiilor către realizarea tranziției verzi și a tranziției digitale și către o mai mare competitivitate. Cu scopul de a consolida spațiul administrativ european, inițiativa CompACT oferă un nou set de principii pentru a ajuta statele membre să găsească soluții în cazul deficitului de competențe și să atingă obiectivul ca 100 % din serviciile publice esențiale să fie accesibile online până în 2030. Acest lucru va permite economiilor și societăților din Uniunea Europeană să îndeplinească obiectivele ambițioase în materie de climă și energie pentru 2030 și va face ca administrațiile publice din UE să fie mai puțin birocratice, mai rapide în ceea ce privește furnizarea de servicii, mai transparente și mai apropiate de cetățeni. În această privință, acordul din noiembrie referitor la Actul privind Europa interoperabilă a reprezentat un jalon important în eforturile de a îndeplini obiectivele digitale ale UE pentru 2030 (a se vedea capitolul 3). Odată adoptat, actul va asigura un nivel avansat al schimbului de informații din sectorul public al UE și va accelera transformarea digitală a sectorului.

Analiza prospectivă strategică

Pentru a-și adapta politicile la exigențele viitorului în contextul global din ce în ce mai complex, Uniunea Europeană integrează treptat analiza prospectivă în procesul său de elaborare a politicilor. Sunt explorate posibile scenarii, tendințe, riscuri și probleme emergente și sunt oferite informații utile pentru

planificarea strategică și elaborarea politicilor, în conformitate cu setul de instrumente pentru o mai bună legiferare. În cele din urmă, analiza prospectivă strategică va ajuta UE să anticipeze și să răspundă mai bine la nevoile viitoare și la alte evoluții negative neprevăzute și crize complexe, precum cele apărute în ultimii ani.

Raportul de analiză prospectivă strategică din 2023 a analizat provocările sociale și economice întâmpinate în parcursul către realizarea sustenabilității și menținerea bunăstării oamenilor. De asemenea, el a evidențiat modul în care gestionarea cu succes a acestor provocări poate ajuta Uniunea Europeană să își consolideze poziția de lider la nivel mondial. Raportul sugerează 120 de domenii concrete de acțiune și prezintă primele rezultate ale schemei-pilot referitoare la abordarea „dincolo de PIB”, al cărei obiectiv este să sprijine elaborarea unor indicatori de progres care să țină cont într-o mai mare măsură de aspectele sociale și de mediu.

În cursul anului, Comisia și-a dezvoltat totodată cooperarea cu statele membre prin rețeaua de analiză prospectivă la nivelul UE, creată în 2021, care a determinat o creștere a interesului și a investițiilor în analiza prospectivă la nivel național. Rețeaua facilitează, de asemenea, discuțiile mai ample la nivelul UE, cum ar fi lucrările privind raportul Resilient EU2030 în cursul președinției spaniole a Consiliului și declarația prezentată în urma Consiliului European de la Granada (Spania).

Sistemul european de evaluarea a strategiilor și a politicilor reunește nouă instituții și organisme ale UE pentru a anticipa riscurile și oportunitățile viitoare. În 2023, cooperarea s-a axat pe elaborarea noului raport privind tendințele globale, care trebuie prezentat la începutul anului 2024.

Zece domenii de acțiune pentru atingerea sustenabilității

Consolidarea democrației

Protejarea statului de drept

Având în vedere că războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei continuă, este esențial ca democrația, drepturile omului și statul de drept să fie apărate și susținute în mod proactiv, în UE și în afara acesteia. Raportul privind statul de drept din 2023 a adus o contribuție importantă în acest sens, arătând că recomandărilor privind statul de drept adresate statelor membre în 2022 li s-a dat curs integral sau parțial în proporție de 65 %. Acest lucru reflectă eforturile semnificative depuse în

permanență de statele membre pentru a întreprinde reformele necesare consolidării statului de drept în patru domenii-cheie: sistemul de justiție, cadrul anticorupție, pluralismul și libertatea presei. Având în vedere rezultatele pozitive din statele membre, Comisia a anunțat în 2023 că va deschide procedura rapoartelor privind statul de drept în cazul țărilor în curs de aderare mai avansate, pentru a le sprijini în eforturile lor de reformă.

Ingerințele străine în sistemele democratice

81 %

dintre cetățenii UE sunt de acord că ingerințele străine reprezintă o problemă gravă care ar trebui abordată

81 %

dintre cetățenii UE sunt de acord că entitățile care reprezintă guverne străine pe teritoriul UE ar trebui să fie înregistrate pentru a preveni ingerințele disimulate

Rolul societății civile în promovarea și protejarea democrației

87 %

dintre cetățenii UE consideră că societatea civilă joacă un rol important în protejarea democrației și promovarea dezbaterii democratice

Democrație și alegeri

78 %

dintre cetățenii UE sunt îngrijorați că deciziile de vot s-ar putea baza pe dezinformare

72 %

dintre cetățenii UE sunt îngrijorați că alegerile din UE ar putea fi manipulate prin atacuri cibernetice

70 %

dintre cetățenii UE sunt îngrijorați că alegerile ar putea fi influențate în mod disimulat de țări străine

65 %

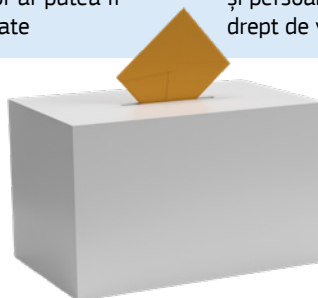
dintre cetățenii UE sunt îngrijorați că ar putea fi supuși unor presiuni pentru a vota într-un anumit mod

63 %

dintre cetățenii UE sunt îngrijorați că rezultatele alegerilor ar putea fi manipulate

53 %

dintre cetățenii UE sunt îngrijorați că vor vota și persoane care nu au drept de vot

Sursă: Flash Eurobarometer FL528, decembrie 2023.

Apărarea democrației

Într-o democrație sănătoasă și prosperă, cetățenii își pot exprima în mod liber punctele de vedere, își pot alege liderii politici și pot avea un cuvânt de spus în legătură cu propriul viitor. În Uniunea Europeană democrația este puternică, dar se confruntă cu provocări din cauza intensificării extremismului, a ingerințelor electorale, a răspândirii informațiilor manipulatorie și a amenințărilor la adresa jurnaliștilor.

Pachetul de măsuri privind apărarea democrației, adoptat în decembrie, urmărește să abordeze provocări precum ingerințele externe și să consolideze reziliența din interior prin încurajarea angajamentului civic și a participării democratice. Elementul central al pachetului este o propunere de consolidare a transparenței și a responsabilității democratice prin evidențierea influențelor străine disimulate. Măsurile vor îmbunătăți, de asemenea, funcționarea pieței interne prin intermediul unor standarde comune pentru activitățile de reprezentare a intereselor

desfășurate în numele țărilor din afara Uniunii. În plus, pachetul include două recomandări: una pentru consolidarea proceselor electorale în UE și alta pentru promovarea participării incluzive a cetățenilor și a societății civile la elaborarea politicilor.

S-a ajuns, de asemenea, la un acord politic cu privire la noile norme privind transparența publicității politice, în temeiul cărora reclamele politice trebuie să fie etichetate în mod clar și trebuie să includă anumite informații, precizându-se, de exemplu, care au fost sumele plătite pentru reclame și de către cine, care sunt alegerile, referendumul sau procesul de reglementare la care se referă și dacă vizează un anumit public-țintă.

Promovarea unor alegeri libere și corecte, asigurarea respectării statului de drept și garantarea libertății presei sunt elemente fundamentale pentru crearea unui spațiu în care fiecare cetățean să se simtă liber și capabil de acțiune.

Alegerile europene

Rețeaua europeană de cooperare privind alegerile promovează schimburi concrete și practice cu privire la o serie de subiecte relevante pentru asigurarea unor alegeri libere și corecte, inclusiv securitatea cibernetică. Rețeaua va continua să sprijine cooperarea dintre autoritățile statelor membre în perioada premergătoare alegerilor europene din 2024.

MATERIAL VIDEO: Un mesaj video al Robertei Metsola, președinta Parlamentului European, despre alegerile europene din 6-9 iunie 2024.

Libertatea presei

În 2023, s-a ajuns la un acord politic cu privire la Legea europeană privind libertatea mass-mediei, un nou set de norme pentru o mai bună protecție a mass-mediei și a jurnaliștilor împotriva ingerințelor politice și pentru garantarea faptului că mass-media poate funcționa mai ușor la nivel transfrontalier. Actul propune un nou Comitet european pentru servicii mass-media independent, alcătuit din autorități sau organisme naționale de reglementare în domeniul mass-mediei, pentru a consolida cooperarea la nivelul UE, inclusiv împotriva propagandei străine, și pentru a contribui la punerea în aplicare a noilor norme.

De asemenea, s-a ajuns la un acord cu privire la noile norme de protecție a jurnaliștilor, a apărătorilor

drepturilor, a organizațiilor societății civile și a altor persoane care sunt ținte ale acțiunilor strategice în justiție împotriva mobilizării publice. Noile norme vor include respingerea rapidă a cererilor nefondate, căi de atac împotriva procedurilor judiciare abuzive și protecție împotriva hotărârilor judecătorești străine care nu vor fi recunoscute sau executate în UE.

Proiectul Free Media Hub EAST, desfășurat de Centrul Societății Civile din Praga și sprijinit de Comisie, a acordat granturi în valoare de peste 2,2 milioane de euro în 2023 pentru a oferi sprijin unor reprezentanți ai mass-mediei belaruse și ruse independente existente și consacrate care lucrează în UE (în principal în Cehia, Germania, Letonia, Lituania și Polonia).

O protestatară ține în mâini un banner cu o fotografie a Mahsei Amini, o femeie de 22 de ani care a fost reținută de poliția moravurilor din Iran pentru că a încălcat legea referitoare la portul obligatoriu al voalului în această țară și și-a pierdut viața, Milano, Italia, 16 septembrie 2023.

UE păstrează în memorie lupta și continuă să îi onoreze pe toți cei care au plătit prețul suprem pentru libertate. Premiul Saharov pentru libertatea de gândire ediția 2023 a fost acordat de Parlamentul European tinerei Mahsa Amini și mișcării „Femeie, Viață, Libertate” din Iran.

Consolidarea rolului cetățenilor

Uniunea Europeană se angajează să asculte cu și mai multă atenție vocile cetățenilor și ale părților interesate. Deschiderea proceselor de elaborare a politicilor către public este o altă modalitate de a ajuta UE să devină mai transparentă, mai responsabilă și mai eficientă.

În ultimii ani, Comisia și-a intensificat activitățile de consultare prin intermediul portalului „Exprimați-vă părerea”, care este pagina centralizată pentru toate observațiile și contribuțiile cetățenilor și ale părților interesate. Se pot furniza contribuții în cadrul cererilor de contribuții, în legătură cu propunerile adoptate și cu proiectele de acte. Pentru a ajunge la un public cât mai larg, Comisia a mărit numărul de consultări traduse în toate limbile oficiale ale UE (de la 59 % din consultările publice traduse în 2019 la 83 % în 2023).

Grupurile de dezbatere ale cetățenilor

În perioada decembrie 2022-aprilie 2023, Comisia a organizat prima serie dintr-o nouă generație de grupuri de dezbatere ale cetățenilor, integrând acest nou format de participare a cetățenilor în procesul de elaborare a politicilor. Pe baza experienței dobândite pe parcursul Conferinței privind viitorul Europei și ca răspuns la apelurile exprimate în cadrul conferinței, grupurile de dezbatere permit unui număr de 150 de cetățeni selectați aleatoriu să delibereze și să formuleze recomandări înainte de prezentarea propunerilor Comisiei.

Grupurile de dezbatere au discutat inițiativele privind risipa de alimente, lumile virtuale și mobilitatea în scop educațional. Recomandările au fost sintetizate în rapoartele cetățenilor, care au stat la baza elaborării propunerilor finale ale Comisiei și au fost publicate împreună cu ele. Inițiativele Comisiei au fost prezentate la 5 iulie (risipa de alimente), la 11 iulie (lumile virtuale) și la 15 noiembrie (mobilitatea în scop educațional). Noile grupuri de dezbatere ale cetățenilor contribuie la procesul mai larg de consultare, prin care Comisia colectează contribuții de la cetățeni și de la părțile interesate.

Dubravka Šuica, vicepreședintă a Comisiei Europene pentru democrație și demografie, la Grupul de dezbateri al cetățenilor europeni pe tema lumilor virtuale, Bruxelles, Belgia, 11 iulie 2023.

Inițiativele cetățenești europene

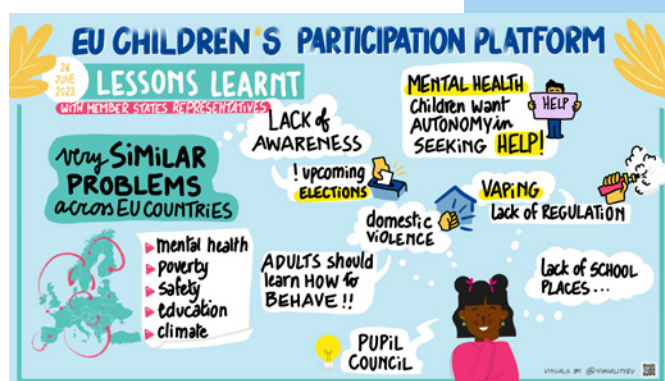
În aprilie, Comisia a înregistrat cea de a 100-a inițiativă cetățenească europeană de la introducerea acestui instrument, în 2012. Pe parcursul întregului an, Comisia a înregistrat 37 de noi inițiative care solicitau acțiuni ale UE în diverse domenii, cum ar fi tratamentul demn al migranților, bunăstarea animalelor, rețelele feroviare, impozitarea, păstrarea culturii ucrainene și educația privind cetățenia UE.

Totodată, în 2023 Comisia a răspuns unui număr de patru inițiative care au întrunit condițiile necesare. Acestea solicitau reducerea utilizării pesticidelor, stoparea comerțului cu înotătoare de rechin detașate de carcasă, stoparea testelor efectuate pe animale și interzicerea producției și comerțului cu blănuri. Din 2012 și până în prezent, 10 inițiative au primit peste 1 milion de declarații de susținere.

Raportul din 2023 referitor la noile norme privind inițiativa cetățenească europeană, care sunt în vigoare din 2020, arată că acestea oferă un cadru mai accesibil, mai puțin împovăraător și mai ușor de utilizat pentru organizatori și susținători. Raportul sugerează, de asemenea, îmbunătățiri practice ale modalităților de creștere a gradului de conștientizare generală și de informare a cetățenilor cu privire la dreptul lor de a utiliza inițiativa cetățenească, precum și ale modului în care se poate asigura o monitorizare mai vizibilă a inițiativelor acceptate.

Consolidarea drepturilor cetățenilor

Cetățenia UE este una dintre cele mai importante realizări ale Uniunii Europene. Pentru a marca cea de a 30-a aniversare a cetățeniei UE, Comisia a propus măsuri de consolidare a drepturilor cetățenești, însoțite de orientări pentru cetățeni care cuprind cele mai importante informații cu privire la drepturile lor. Raportul privind cetățenia UE din 2023 evidențiază progresele înregistrate de la publicarea ultimului astfel de raport, în 2020, cu privire la promovarea drepturilor cetățenești, a valorilor comune și a participării democratice în UE.

Învățămintele desprinse în urma primei adunări generale a Platformei UE de participare a copiilor.

Prima Adunare generală a Platformei UE de participare a copiilor, coprezidată și creată împreună cu copiii și adolescenții din UE, a avut loc la Bruxelles în luna iunie. Aproximativ 60 de copii s-au reunit pentru a discuta subiecte – democrația, schimbările climatice, sănătatea mintală, siguranța și sărăcia – care vor ghida activitatea platformei timp de 3 ani.

Capacitatea copiilor și a tinerilor

Aproape 20 % dintre cetățenii Uniunii Europene sunt copii. Ei au dreptul de a-și exprima opinia cu privire la chestiunile care îi privesc. În 2023, Platforma UE de participare a copiilor a creat pentru persoanele cu vârsta sub 18 ani și mai multe oportunități de a participa la procesul decizional. Aproape 50 de organizații care lucrează direct cu copii din UE au devenit membre ale platformei de la înființarea acesteia, în octombrie 2022.

Anul european al tineretului 2022 a plasat tinerii printre prioritățile agendei politice de la toate nivelurile și a contribuit la integrarea perspectivei tineretului în diferite domenii de politică. Anul tineretului a creat o mobilizare și o implicare pe scară largă, oferind informații cu privire la oportunitățile puse la dispoziție de UE unui public format din milioane de tineri care au participat la

13 000 de activități în 67 de țări, printr-o varietate de programe și inițiative de politică ale UE. Au fost lansate mai multe formate noi de participare a tinerilor, de la platformele „Youth Voices” și „Youth Talks” la dialogurile privind politicile și la grupul tinerilor jurnaliști europeni. Campaniile desfășurate pe platformele de comunicare socială în perioada februarie 2022-mai 2023 au avut ca rezultat 210 milioane de vizualizări și 10 milioane de interacțiuni și au ajuns la 91,4 milioane de persoane.

Pentru a deveni cetățeni activi, tinerii trebuie să înțeleagă cum funcționează democrația și ce drepturi și responsabilități au. Setul de instrumente „Democrația UE în acțiune”, publicat în luna mai, le prezintă elevilor inițiativa cetățenească europeană și îi încurajează să joace un rol activ în chestiunile europene.

Contactați UE

În persoană

În întreaga Uniune Europeană există sute de centre Europe Direct. Puteți găsi adresa centrului cel mai apropiat de dumneavoastră online (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_ro).

La telefon sau în scris

Europe Direct este un serviciu care vă răspunde la întrebările privind Uniunea Europeană. Puteți accesa acest serviciu:

- apelând numărul gratuit: 00 800 6 7 8 9 10 11 (unii operatori pot taxa aceste apeluri);
- apelând numărul standard: +32 22999696;
- folosind formularul: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_ro.

Găsiți informații despre UE

Online

Informații despre Uniunea Europeană în toate limbile oficiale ale UE sunt disponibile pe site-ul Europa (europa.eu).

Publicații ale UE

Puteți vizualiza sau comanda publicații ale UE la op.europa.eu/ro/publications. Mai multe exemplare ale publicațiilor gratuite pot fi obținute contactând Europe Direct sau centrul dumneavoastră local de documentare (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_ro).

Dreptul UE și documente conexe

Pentru accesul la informații juridice din UE, inclusiv la ansamblul legislației UE începând din 1951 în toate versiunile lingvistice oficiale, accesați site-ul EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

Date deschise ale UE

Portalul data.europa.eu oferă acces la seturile de date deschise ale instituțiilor, organismelor și agențiilor UE. Aceste date pot fi descărcate și reutilizate gratuit, atât în scopuri comerciale, cât și necomerciale. Portalul oferă, de asemenea, acces la o multitudine de seturi de date din țările europene.

